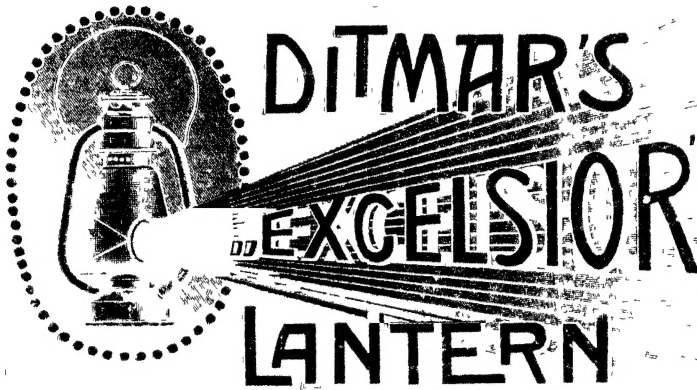

નકલીયાતથી સંભાળજો.

ડીટમારના અસલ માલપર હંમાફ નામ અને આ.

આવે છે તેજ માલ અસલ સમજવો, લે'પો અને ફાનસો ખરીદતી વખતે ડીટમારનો અસલ માલજ માગજો. પેતાના લાખને માટે 'પોટું' સમજાવનારા કેટલાક વેપારીઓ સસ્તો કપીને બીજે હલકો માલ દર્શાવવા માટે તે વેચને સાફ ના પાડેલ.

ડીટમારની જગ જાહેર અસલ બતીઓ.
આસ્ત્રીઅન બનાવટ.

આર. ડીટમાર. કોટ, મુંબઈ.

ડાટમારના લે'પો, ફાનસો અને મોટીયાંઓ ખાસ હુનરકળાના ધોરણપર બનાવેલાં છે. દેખાવમાં કુદર, વાપરવામાં ઘણા ટકાઉ અને ઘણાજ આછા ખર્ચમાં અગ્રગતી રોશની આપે છે.

હમારા લે'પનાં કારખાનાંઓ આખી દુનયામાં મોટામાં મોટાં છે, તેમાં ૩૫૦૦ કારીગરો રોજ કામ કરે છે અને હમારા લે'પો છેલ્લાં ૪૧ વરસ થયાં હીંદુસ્તાનમાં ઘણી ફેદફમ'દીથી અને સંતોષકારક રીતે ખરી કસોટીઓ પસાર થઈ છે.

ખરો દોસ્ત તે એનું નામ, બાપુ દોસ્તી કરો તો સંભાળીને કરજો.

જે દોસ્તી માત્ર નામની હોય,
જે તુંગીમાં નહીં આવી કામ;
તે દોસ્તીથી બસ દુરજ રહેજે,
દોસ્તીનું નામ તેને હરામ

દુનયામાં માણસોને તરેહવાર પ્રકારના દોસ્તો અને મીત્રો મળે છે. બધાજ એમ કહે છે કે તેઓ ખરા અને જાની દોસ્તો છે, પણ બાધરો ખરા દોસ્તો કાંઈ એમ રસ્તે રસ્તે રખડતા મળતા નથી. જેમ લાંબો અને કરોડો પથરાઓમાંથી એક ખરો અને ઝગઝગમંદ હીરો મળી આવે છે, તેમ ખરી અને ખાત્રીબરેકી અને ગમે તેવી જાતના તાવને દુર કરનારી તાવની દવા આ સાબેત થઈ છે, અને તે

ડાક્ટર કારલના એચુ સ્પેસીફિક

નામની જાણીતી તાવની દવા છે, જે તદન વનસ્પતીમાંથી બનાવેલી છે અને બચ્ચાને પણ વગર હરકને આપી શકાય છે.

હાલમાં આખા હાંદુસ્થાનમાં તાવનો રોગ મજબૂત થઈ રહ્યો છે. આજ કારણસર તાવની ખરી ખોટી દવા આજ રસ્તે રસ્તે વધી પડી છે. પણ એ સરવ દવા કાંઈ કારગત હોતી નથી. કાંઈ નુકસાનકારક તો કાંઈ માત્ર થોડો વખત ફાયદો કરનારી હોય છે. આ દવા અતી અકસીર અને તાવનો સુસુળગો નાશ કરનારી સાબેત થઈ છે અને તે

ડાક્ટર કારલસ એચુ સ્પેસીફિક

નામની જાણીતી તાવની દવા છે, જે બેલેરીઆ અથવા

જંગલની ઝંરી તાવ, ધનકુચુએનઝા, અથવા સરદીના તાવ, ટાઈબી તાવ, આંતરીઆ તાવ, તક્લી કુમીને આવતો તાવ, પીતનો તાવ, મરકોના દુષ્ટ તાવ તથા સરવે જાતના તાવને માટે ધણીજ અકસીર જણાયેલી છે.

માત્ર એકજ પાટલીના ઉપયોગથી ગમે તેવો હાડકો તાવ નાણુદ થઈ દરદીને આરામ થતો જાય છે.

અવો એક ખાત્રીબરેકો ખરો દોસ્ત અને ખરો ધંધાજી ધરમાં જે રાખી મેલશે તો તાવના પહેલા હુમલા સમેત તેનો ઉપયોગ કરી તમારો તો ફાયદો અટકાવશો.

આ દવાના કોઈપણ વખાણ કરવા તે સોના ઉપર દાળ ચઢાવવા જેવું છે; કારણ કે નામીયા તખીયા ઉપરાત કરખાનાવાળાઓ તથા મીલો જેવાં મોટા ખાતા યોના વડાઓએ પોતાના જાતી અનુભવ ઉપરથી તેને અકસીર જણાવી છે. નકસીઆત માલથી સંભાળવું. ઉપલો ત્રેકમારક જોઈને લેજો. ત્રેકમારકની સમજ-એક જોને સાપ (મેટલે તાવ) વળગેલો છે અને તે સાપને દવા પાઈને મરી નાખે છે.

ડાક્ટર કારલના એચુ સ્પેસીફિક

ની દવા વાપરવાથી અને તે જોડે લખેલી સુચનાઓ પ્રમાણે બરાબર અમલ કીધાથી ૧૦૦ માં ૯૯ દરદીઓ હા મેરા સુધીના સાબ થશે.

હજારો જીવ બચ્યા છે, તમારો પણ બચાવો.

સરવે આબરૂદાર વેપારીઓને ત્યાંથી મળશે.

એકલા માલેકો,

એમ. ટી. માદનની કંપની,

અમદાવાદ રહેમાન ભીટ, પાંચમી ગલીના નાકાપર, નંબર ૨૪-૨૫ કાર્ડ મારકીટ પાસેનજીવંત.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય -

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૪૮-૮૦ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ હિંદી ખંડ

વિષય ૨૭ ૪૨,

FOURTEENTH ANNUAL PUBLICATION.

CARTOONS

FROM

THE HINDI PUNCH.

(FOR 1913.)

Being The Political And Social History
OF THE COUNTRY DURING THE YEAR TOLD IN HUMOROUS CARTOONS, & c.

EDITED BY

BARJORJEE NOWROSJEE,

EDITOR AND PROPRIETOR,

“ HINDI PUNCH. ”

PRINTED AND PUBLISHED BY BARJORJEE NOWROSJEE AT THE “HINDI PUNCH” OFFICE,
“ BOMBAY SAMACHAR ” PRESS, FRERE ROAD, FORT, BOMBAY.

ALL RIGHTS RESERVED.)

Yearly Subscription—Rs. 18.

Half Yearly Subscription—Rs. 9.
(Postage free all over India.)

SINGLE COPY EIGHT ANNAS.

OPINIONS OF THE INDIAN AND ANGLO-INDIAN PRESS ON THE THIRTEENTH ANNUAL PUBLICATION OF "CARTOONS FROM THE HINDI PUNCH."

[The "Bombay Gazette," Bombay, January 1, 1913.]

["बुधबुध" , बुधबुध, ११०० ११११११, १११३.]

HINDI PUNCH CARTOONS.—We have received the thirteenth annual volume of "Cartoons from the Hindi Punch," containing the cream of the spirited topical skits that appeared in the paper during 1912. This publication is always welcome, as being the only attempt so far made in India to portray passing political and other events in caricature on the scale of its famous English prototype. The intrinsic value of the book contributes no less to its popularity. The pictures are forcibly drawn and show much originality, and, combined with the explanatory text and extracts from the "Hindi Punch" at their foot, constitute a lively record of current Indian history that cannot fail to awaken an interest in the most casual observer. They will furnish amusing and instructive entertainment for many a leisure hour.

["ADVOCATE OF INDIA," Bombay, January 2, 1913.]

["आदिवासी" , आदिवासी, ११०० ११११११, १११३.]

"HINDI PUNCH" CARTOONS

We have received a copy of the thirteenth annual volume of "Cartoons from the Hindi Punch" and a perusal of its pages has given us much pleasure. The artists have touched upon many phases of Indian life and politics in a clever and witty way, and as a whole the publication is an entertaining one.

["INDIAN DAILY NEWS," Calcutta, January 4, 1913.]

["बुधबुध" , बुधबुध, ११०० ११११११, १११३.]

"Hindi Punch" Cartoons.—Mr. "Hindi Punch" has now been a recognised Indian institution and his humorous dissections and caricatures of men and things are read with considerable interest all over India. Some of his sketches are sometimes quoted by the press at home too. The thirteenth annual publication of cartoons has made its appearance and should be welcome everywhere. It will both instruct and amuse.

["RAST GORTAR," Bombay, January 5, 1913.]

["बुधबुध" , बुधबुध, ११०० ११११११, १११३.]

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH."—Journalism has many votaries among Indians, but few in that branch of it which is so ably represented by the

Hindi Punch. Even more creditable than the fact of its being without a rival in this country is the recognition it has been awarded by leading papers in England where the art of caricature has been advanced to a high level. Its collections of the last year's cartoons, now issued in a separate volume, comprises many interesting pictures. The Delhi Durbar, the most important event of the year, has come in for a liberal treatment at the hand of its artist. All smiles and reverence, loyalty personified, is Mr. Hindi Punch in the presence of Their Majesties the King and the Queen. A courtier might envy the grace with which he bows later on to their Lordships, the Secretary of State for India and the Viceroy, with chaplets of Glory—tokens of appreciation "for killing the dragon of unrest." A few pages removed, Turkey's troubles excite the imagination of the artist and furnish him with subjects for some good cartoons. There is a humorous proverb in the vernacular which ascribes the physical debility of the 'Kazi' to his habit of making the concerns of everybody his own. Like the Kazi it is the business of the *Hindi Punch* to probe into every one's affairs,—from the King downward to his humblest subject. He is nevertheless, unlike Kazi, in the full enjoyment of health as witness his sayings which are free from rascibility and always cheerful and witty. A free lance he tithes here, there and everywhere, but without ever luting below the belt. Social, political, industrial, economical and every mundane subject conceivable forms his care and concern. And the last word is always his, full of earnestness and sound very often to the core. Mr. Burjorjee Nowrojee, the Editor, deserves our congratulations for having so ably sustained in the present edition the traditions of his Journal for wit, sobriety and independent criticism.

["PRAJA BANDHU," Ahmedabad, January 5, 1913.]

["बुधबुध" , बुधबुध, ११०० ११११११, १११३.]

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH"—We have to acknowledge with thanks the receipt of a copy of the above publication issued from the office of the *Hindi Punch* of Bombay. It is a welcome annual gift, and we always look forward to it with pleasure, for it concisely yet effectively tells about the activity of the people of India in matters political, social and industrial from year to year. The present publication, which by the way is thirteenth in number, contains several well executed cartoons

that reflect no little credit on the artists of the *Hindi Punch*. They can stand in fair competition in the matter of selection, design and execution with those that we see in some of the illustrated comic journals of England. The latest *Hindi Punch* annual well maintains its past reputation, and the proprietor of that journal deserves to be heartily congratulated for placing such an excellent volume before the public at the reasonable price of Re. one and a quarter.

["THE INDIAN SOCIAL REFORMER," Bombay, January 5, 1913]

["इंडियन सोशलियम रीफार्मर," मुम्बई, तां ५ मी जनवारी, १९१३.]

The thirteenth annual issue of cartoons from the *Hindi Punch* is, perhaps, not so full as the previous issues, but in respect of quality it is quite as good as its predecessors, which is saying much.

["THE INDU PRAKASH," Bombay, January 7, 1913]

["इंदु प्रकाश," मुम्बई, तां ७ मी जनवारी १९१३.]

THE HINDI PUNCH CARTOONS.—We are thankful to the proprietors of that delightful weekly source of amusement and instruction—the *Hindi Punch*—for the present of a copy of its Thirteenth Annual Publication of Cartoons. The collection is very nicely got up and the select cartoons could not but be of high order, as almost every number of the weekly from whose pages they are culled has got a number of good ones and not a few of high order. Almost at the beginning we have a fine representation showing then Imperial Majesties the King-Emperor and Queen-Empress weighing themselves against golden blocks of Love, Loyalty, Devotion, Peace and Prosperity, with an angel showering flowers and blessings and happy Punch looking on with glee indescribable. A picture of another kind is the one in which "Clarke and Craddock" extinguish by the smothering cones of official majority the popular resolutions of Sir Vitthaladas, Mr. Gokhale and that of Mr. Basu. Let the appreciator buy the book and enjoy.

["THE INDIAN MIRROR," Calcutta, January 8, 1913.]

["इंडियन मिरर," कलकत्ता, तां ८ मी जनवारी १९१३.]

We have received a copy of the thirteenth annual volume of the "Cartoons from the Hindi Punch" for 1912. As usual, the publication before us fully bears out its reputation as recording by means of humorous and lively cartoons the political and social history of the country. There is more in the cartoons than meets the eye at first sight and the political and social events of the year have been delineated in a way that is at once clever and entertaining. The cartoons are not only a source of delight and amusement but are each adorned with a moral and a tale. The publication is the only one of its kind in India, comparing very favourably with similar productions in England. The cartoonist has lavished a good deal of care, skill and judgment upon his work and hits off

contemporary men, measures and things with unflinching good humour. There is not the least trace of vulgarity in any of the delineations, which do not do violence to even the most fastidious cannon of good taste. We cannot too highly commend the enterprise of Mr. Barjorjee Nowrojee, which provides such a rich fund of hearty delight and innocent mirth year after year.

["THE EMPIRE," Calcutta, January 9, 1913.]

["दी इम्पियर," कलकत्ता, तां ९ मी जनवारी, १९१३.]

"THE HINDI PUNCH."

We extend a cordial welcome to the thirteenth edition of the annual publication of select cartoons from the "*Hindi Punch*," edited by Mr. Barjorjee Nowrojee, and published at the "Bombay Samachar" Press, Fero Road, Bombay. We congratulate the Editor upon the present issue as being the best selected and most artistic collection of cartoons ever published in the East, and we even go further in our opinion in remarking that some of the cartoons are practically on a level with the work done by British and Continental cartoonists.

In reviewing the work we were most favourably impressed by the complete absence of vulgarity, which is one of the most predominant factors of Continental publications of the kind.

The cartoons, as they usually do, deal with the principal political, social and industrial questions of the Indian Empire, and it must be said to the credit of the artists that most of the pictures and the remarks thereon are permeated with wit and good humour.

The volume opens with a picture in which "*Hindi Punch*" on the morning of the Coronation Durbar, the 12th December, 1911, is seen to invoke the blessings of the Almighty for His Royal Master and His Royal Mistress, King George and Queen Mary. "*Hind*" says "May Heaven's Light always guide them to the path of peace, progress, prosperity and happiness of the dumb Indian millions placed by the Supreme wisdom of the Almighty Providence under their charge, and may the hearts of the teeming millions always overflow with love, loyalty and devotion towards their Royal Master and Mistress!"

Then comes a cartoon of Their Majesties being weighed in Indian gold. Among other pictures touching on the Delhi Durbar, the one in which King George delivers the message of Peace and Contentment to the Indian people deserves special mention, as also another in which a number of Bengalees are seen to dance around the King in gratitude for granting certain boons and the pronouncement of a "United Bengal." Then follow in due course a series of amusing sketches on Dr. Gokhale in questions on "Primary education and the Education Bill" in general. "The Indian Military Expenditure," "The Nicholson Committee," "Financial autonomy to Provincial Governments" and "The Opium Question" also figure prominently among the other cartoons.

[UNITED INDIA AND NATIVE STATES, Madras,
Jan. 11, 1913.]

["सुभाषट्टेड छंडाव झेड नेडीव स्टेट्स," मद्रास, दि. ११ मी
जनवारी, १९१३.]

CARTOONS FROM THE HINDI PUNCH FOR 1912

An excellent political and social history of the country during the past year, in humorous cartoons, which indicate the artist's insight and delicacy of feeling. Of this number of the Annual, we have to repeat the remark we made of the number for 1911, that "the pictures instruct and entertain you; they are imaginative without being unreal and critical with ut being offensive." A gem in humorous art.

["GUJARATI PUNCH," Ahmedabad, January
1st, 1913.]

["गुजराती पंच," अहमदाबाद, दि. १६ मी जनवारी १९१३.]

"HINDI PUNCH" CARTOONS FOR 1912.

We gladly welcome receipt of the thirteenth annual publication of "Cartoons from the Hindi Punch of 1912." The selections have been very happily made, and they represent the political, social and economic history of the country, depicted quite graphically. The editor deserves to be congratulated on his unique journalistic departure, which has been recognised in advanced European countries to be an essential appendage to many-sided journalistic activities. There are few journals in India, which are devoted to narrating current events in caricature, and the editor deserves to be specially complimented for his successful career in this untrodden path of journalism in India. The cartoons exhibit great skill and artistic taste; and the manner in which important events have been delineated is as instructive as it is entertaining. The "Hindi Punch" compares quite favourably with European journals of the same type, and the fact that some of its cartoons are assigned a place every month in the distinguished English journal, "The Review of Reviews" bespeaks the genuine success which has evidently attended the efforts of the proprietor. Graphical representation of events leaves more indelible impressions on the mind than mere expressions in language. It is a pleasure to us to observe that the handy volume before us, which is moderately priced, maintains its high former reputation. We cordially congratulate Mr. Burjorjee Nowrojee, the editor and proprietor of the journal, on his remarkably enterprising spirit.

["THE HINDU," Madras, January 28, 1913.]

["दी हिंदू," मद्रास, दि. २८ मी जनवारी, १९१३.]

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH"

The Thirteenth Annual Publication of the "Cartoons from the Hindi Punch" maintains the high level of excellence attained by its predecessors. Our Bombay contemporary holds a unique position in India. It gives effective education relating to the political and social history of the country and offers

criticism without offence. The publications have already established a wide reputation for honest representation, wholesome humour and fair criticism. The cartoonists have taken particular care to draw expressive pictures, so that one could "read their history in their eyes." Further, their meaning is clearly explained by small foot note, in every instance. We congratulate the proprietor on the extremely interesting and instructive volume he has taken great pains to place before the public. The volume is published from the Hindi Punch Office, Fiers Road, Fort, Bombay. And the cost of the volume is only Re 1-4. There is absolutely no doubt that the volume is well worth the price.

["THE GRAPHIC," London, January 25, 1913.]

["दी ग्रेफिक," लंडन, दि. २५ मी जनवारी, १९१३.]

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH." ("Punch" Office, Bombay.) Rs. 1-1. A Collection on the lines of our own "Punch." They are all political.

["THE GRAPHIC," London, April 19, 1913.]

["दी ग्रेफिक," लंडन, दि. १९ मी अप्रिल १९१३.]

Has the East a sense of humour? The West is inclined to say no, because it is not quite like its own, but the *Hindi Punch*, edited by Burjorjee Nowrojee, Bombay, is a striking answer to the complaint. Mr. Nowrojee has just issued an album of last year's cartoons which are particularly interesting as a souvenir of the Durbar. The specimens reproduced here give a good idea of the visions of the cartoonist. The Editor writes of the "Monarch, mighty in power and yet tender of soul, who won the hearts of the great Maharajas and Potentates of Solar and Lunar lineages bright, and of peoples loyal and steeped in virtues of many civilizations of the immemorial past." Many of the cartoons, of course, are of purely local interest, and require knowledge of local conditions to be appreciated, but the Durbar series appeals to all of us. It will be noted that the Indian *Punch* bears the same features as his ancestor in Boulevard Street.

["THE INDIAN REVIEW," Madras, January, 1913.]

["दी इंडियन रीव्यू," मद्रास, जनवारी, १९१३.]

THE HINDI PUNCH, Edited by Mr. Burjorjee Nowrojee. Published at the "Bombay Samachar Press," Bombay. Can be had of G. A. Natesan & Co. Price Re 1-1 as.

We heartily welcome the thirteenth edition of the annual publication of the select cartoons from the *Hindi Punch*. Many of the cartoons are practically on a level with the finest work done by British and continental cartoonists. One of the valuable characteristics of these pictures is the absolute absence of vulgarity in any form. The present volume is a complete portraiture of the prominent events, political, social and economic that have occurred during the twelve months that closed on the 31st of December last. The history of the empire for the last

year and the men who have played no inconsiderable part in guiding its course are humorously delineated in vivid and telling pictures which are as instructive as they are pleasing. One example will suffice. The volume opens with a picture in which the "Hindi Punch" in the morning of the Coronation 'urnar, the 12th December, 1911. is seen to invoke the blessings of the Almighty for His Royal aster and His Royal Mistress, King George and Queen Mary. The rest of the volume is equally brilliant and will well repay perusal.

["THE LEADER," ALLAHABAD, January 29, 1913]

["ધી હીંદર," અલાહાબાદ, તા ૨૯ મી જાનેવારી ૧૯૧૩.]

Hindi Punch Cartoons for 1912 is a volume as full of interest, instruction and amusement as the previous annual volumes were. A delightful hour or two can be spent with profit in a perusal and study of the cartoons.

["THE SANJ VARTMAN," Bombay, January 2, 1913.]

["સાંજ વરતમાન," મુંબઈ, તા ૨ જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

હિંદી પંચના કાર્ટુનોના વારસીક પોઠો-અમારા ભાઈ બંધ "હિંદી પંચ"ના કાર્ટુનોના દર વરસ જોવા વારસીક સંગ્રહ બહાર પડે છે તેવા ૧૩ મા વરસના એક મોટા પોઠો બહાર પડ્યો છે. આ અલ્લાહીક રમુજ પત્ર દર વરસે આગળ અને આગળ વધતું જાય છે, જે તેના કદમાં, તેના ચિત્રો અને વાંચણ અને હાજર ખબરના સફાઈની સખામાં થયલા મોટા સુધારા ઉપરથી એ માલમ પડી આવે છે. મી બરજોરજી નવરોજી આપઅપસારે બહાર પાડેલા આ સંગ્રહ ઉંચા સ્ટેન્ડરડને છે. આમાં વરસમાં બનેલા મુખ્ય બનાવોનો આધારો તેમાં જોવામાં આવે છે. કાર્ટુનો ઘણી સરસ રીતે તૈયાર કરવામાં આવેલા માલમ પડે છે અને તે છાપવામાં પણ બહુ સંભાળ લીધેલી લાગે છે. કાર્ટુનો તરફવાર વીધો ઉપર આપવામાં આવ્યાં છે, જેમાં અલખતો રાજદવારી કાર્ટુનો વધારે છે. પારસી, હિંદી, મહોમેદન અને ખીજ કોમોને લગતા બનાવોના કાર્ટુનો પણ ઘણા ધ્યાન ખેંચનારાં છે, જે મી આપઅપસારે જોવા એક ચુનંદા અને જુના જરનાલીસ્ટને જોય આપે એવાં છે. આ કાર્ટુનોએ એટલું બધું ખેંચાણ શીડ્યું છે કે ઈંગ્લંડ મધ્ય પ્રગટ થતાં જાણીતા "રીવ્યુ એફ રીવ્યુ" માં દર મહીને એક બે ચિત્રો ઉતારી લેવામાં આવે છે અને હાલમાં અમે જોઈએ છીએ કે મદ્રાસ ખાતે પ્રગટ થતાં જાણીતાં "મદ્રાસ સ્ટેન્ડર્ડ" પત્રના સહાસીક માલિક પીતાના દરજોજના અંકમાં પંચના જાણવાળે કાર્ટુનો ઉતારી લે છે. મી આપઅપસાર ના કાર્ટુનોના આ રીતે ચોતરફ કદરસનાસી થાય છે તે જોઈ પુશી છીએ. જરનાલીઝમ અને છાપાખાનાની કળામાં પારસી એએ અગ્રણ્ય ભાગ ભજવે છે અને એક ચુનંદા કાર્ટુનીસ્ટ તરીકે આમાં હિંદીમાં મી બરજોરજીએ એક પારસી તરીકે મોટી નામના મેળવી છે તે પારસી કોમને મગર કરનાર છે.

["JAM-B-JAMSHED," Bombay, January 11, 1913.]

["જામ જમશેદ," મુંબઈ, તા ૧૧ મી જાનેવારી, ૧૯૧૩]

હિંદી પંચના કાર્ટુનો.

મી બરજોરજી નવરોજીની મલેડી અને અધીપતીપણ હેઠળ દર અલ્લાહીક પ્રગટ થતાં હિંદી પંચમાંના ચુટી કહારોના કાર્ટુનોને ૧૯૧૨ નો સાલને વારસીક અંક બહાર પડ્યો

છે અને તેની એક નકલ માલિક તરફથી અમને પુરાડવામાં આવી છે. ચાલુ બનાવો માટે ચિત્રો સાધની નીરોધાનુકરણની ની કરવા સાથે વાંચનારને ડીક રમુજ આપનારાં કૃતબંક કાર્ટુનો બંધબસતા અને ખાસ મેહનત લઈને તૈયાર કરેલાં લાગે છે. કુસદ વખતે ધરીયપકો વાંચવા માટે હિંદી પંચનો આ વારસીક અંક ડીક કામ લાગે એવો છે.

[THE GUJARAT MITRA, Surat, January 12, 1913.]

["ગુજરાત મિત્ર," સુરત, તા ૧૨ મી જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

હિંદી પંચના કાર્ટુનો.

મુંબઈ ઇલાકામાં દર અલ્લાહીકે જે કોઈપણ ચિત્રો સાથે નું રમુજ અલ્લાહીક પત્ર પ્રગટ થતું હોય તે તે "હિંદી પંચ" છે કે જેના માલિક અને અધીપતી મી બરજોરજી નવરોજી આપઅપસાર તરફથી રાખેલા મુજબ આ વરસે પણ હિંદી પંચ માંના ચુટી કહેલા ચિત્રો સાધના કાર્ટુનો એક પુસ્તકના આકારમાં બહાર પડ્યા છે, જેની પહોંચ ઉપકાર સાથે સ્વીકારીએ છીએ. કાર્ટુનોમાંના ૯૮ ચિત્રો ગયા વરસમાં બનેલા રાજદવારી, ધાર્મિક, વહેવારીક તથા સંસારી બનાવો દ્વીધી એકવાર વાંચનારના મનને તાજ કરે છે. ચિત્રોની રહેજા અંગ્રેજીમાં સમજ આપ્યા ઉપરાંત ગુજરાતી સમજ માટે થોડાક પાનાં જુદાં રોક્યાં છે. શરૂઆતમાં થોડાક ચિત્રો નામદાર શહેનશાહે આ દેશમાં પધારી તા ૧૨ મી ડિસેમ્બર ૧૯૧૧ ને રાજ રાખ્યા બાંધકની દરખાસ ભરી હતી અને તે નામદાર હિંદોના કીનારો પાછા છોડી ગયા તે બનાવને લગતા હોવાથી ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે. આમાં હિંદમાં ચાનકરૂપી અને હાસ્યજનક ચિત્રો સાથે પ્રગટ થતું "હિંદી પંચ" એક જ પત્ર છે અને તેના ઉત્કાશી અધીપતી મી બરજોરજીની ખંતીલી મહેનતને લીધે એ પત્રની પુખ્તી ઈંગ્લંડમાં પણ પીછાનવામાં આવે છે ને તે એ પત્રમાં ના થતા ઉતારા ઉપરથી માલમ પડે છે. છેવટે મી બરજોરજીને તેમના આ સાહસમાં ફતેહ ઇચ્છીએ છીએ.

["THE GUJARATI," Bombay, January 12, 1913.]

["ગુજરાતી," મુંબઈ, તા ૧૨ મી જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

"હિંદી પંચ" ના રમુજ કાર્ટુનોની લહાણી.

ભાઈબંધ "હિંદી પંચ" ૧૯૧૨ ના વર્ષમાં બનેલા એટી હાસીક, રાજકીય, સાસારીક પ્રસંગોનું રહસ્ય વિનોદ સાથે પંચરંગી પ્રજાના મનપર રસાવવાને પ્રકટ કરેલા સંગ્રહ રમુજ કાર્ટુનોનો જે ગ્રંથ નવા ખીસ્ટી વર્ષના આરંભમાં નીચમ પ્રમાણે બહાર પાડ્યો છે તેનો, અમે આજાર સહીત સ્વીકાર કરીએ છીએ. જંડનના પંચ પત્રની જે સમગ્ર હિંદમાં અને હિંદ બહારના પ્રદેશોમાં પણ આ લોકહીતકારી પત્ર પ્રસીદ થયું છે, અને તેના કાર્ટુનોસાથે બિચક ઘણાંજ આસપડેક પુરવાર થયતાં હોવાથી તેના પ્રતીવર્ષ ખાસ વખાણ કરવા એ સોનાવર દોળ ચડાવવા સરખું જ છે. આ દેશમાં આ પત્રનું સમાવયીય કોઈન નથી. તેના કાર્ટુનોસાથે નીચુડતા, ચાઉરી, અને રસની લીજનતનું ભાન સંગ્રહ રીતે કરાવે છે. "સુવંશુવના," "કોણ છૂટાં પારે," "ઉંઘમાં પડેલા સસેલો," "મહાન જાદુગર કંડુ," "કાળી કાળી શાહીમાં બોલી કહેલા કલકતાના શીયાઓ," આદી ચિત્રો રાજકીય પ્રકરણના સારા ખ્યાલ આપે છે.

સ્થાલેપુલકાન્યાયેજ માત્ર આ પત્ર ફગી બતાવી છે, ખાત્રી તે લગભગ સઘળાં ચિત્રો ધારેલા કંઈને કંઈ ભાવ સંગ્રહ રીતે અચુકજ દર્શાવે એવાં ઉત્તમ છે, આશા છે કે ભાઈબંધ "હિંદી પંચ" નો સ્વતંત્ર, કલમકસ છુપી અધીપતી આ પ્રમાણે લોક સેવાનું ઉત્તમ કામ બજાવી લોક ઉપકાર નીરંતર કરશે.

["KAISER-I-HIND," Bombay, January 1, 1913.]

["કચરરે હાંદિ," સુબધ, તા. ૧૨ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૧૩.]

હાંદી પંચના કારતુનો.

હાંદીનું "ધી ગ્રાફીક" જેવું આગેવાન સચીત્ર પત્ર "હાંદી પંચના કારતુનો" ને They are extremely interesting તરીકે જણાવે અને એ પત્ર તથા "સીવ્ય ચોક્ક રીયુઝ" "હાંદી પંચ" નો ચીત્રોના પોતાના જગ્યાબદ્ધ પત્રોમાં ઉતારો કરે એ ખચીત આપણા એકમાત્ર બાહ્ય જરતાનીયત્ત મીં બરજેરજ આપખખખારને મખારકખાલી લેવાલેગ છે. આ વારસીક હજાર પાંદો દરવરમે એટલા માટે વધુ અને વધુ આવકારદાયક થઈ પડશે છે કે તેમાં આપણીક "હાંદી પંચ" માંથી જે આપણીક લખાણો અને ચીત્રોના અરક ખેંચી કાઢી તેને વારસીક પોતાનું રૂપ આપવાને મીં બરજેરજ અખત અને કાળજીની કરી પણ ખખખીલાઈ પીતી નથી આ પોતાની શ્રદ્ધ વારસીક મલાસવ જેવી આતુરતાથી વાંચનારી આવખ તરફથી જેવામાં આવે છે એવ તોની લોકપ્રીયતાની અચુક સાબેતી છે. આથી મીં આપખખખારને પોતાની આ માનીતી વારસીક લેવાને વધુ લોકપ્રીય બનાવવાને એક રીતની લાલચ થશે તો તેના વાલ વાંચનારી આવખને વધુ મળવા પામશે મીં આપખખખારની કલમ જેટલી રમુજ તેટલીજ તે અજખ ચટકાથી ભરેલી છે, જેથી તેમના આ પોંકો રમુજ ભાષામાં નુકતેચીની કરી પારેલી અસર નીપજવવા માટે ખબુજ ઉપયોગી થઈ પડશે છે. રમુજને ખરતા પ્રસંગને અનુસરના ચીત્રો આ પોંકાનું બીજું ખેંચાણ છે. આવા લખાણોની આપણા દેશમાં શણી ખુટ છે, જે ખુટ પુરી પાડવા માટે આપણે મીં આપખખખારને શાપાશી આપે છીએ પાનુ આ દલગીરીની વાત છે કે તેમના જેવા ઉપતમદ અને બાહ્ય દેશી લખનાર ના આ લખાણને પાત્ર સાહસની જેવી કરદશનારી થવી જોઈએ તેવી થતી હોમ એમ અમેને લાગતું નથી. હાંદી પંચ અને તેના કારતુનોના ઉલવ મેંકેટોની નહીં પણ હજારો નકજોથી થશે જોઈએ છે, કેમકે તેમાં દગલે અને પગલે ચાનુ બનાવે રમુજ ચીત્રોને કે ધીત્રાસીક ટુચકાઓના રૂપમાં ગોઠવી તેમને અચુક રૂપ આપવામાં આવે છે, અને તેમાંથી રમુજ સાથે એવું ઉત્તમ જ્ઞાન મળે છે કે જેના જેવા જ્ઞાનને બાહર અને રમુજની ચોરીછનેલીટી બીજે કોઈ પણ રસ્તે એટલી સેલવાઈથી મળી શકતાં નથી. તેમાં રાજદારી, સંસારી, આર્થિક વીજે સવાલોના સમાવેશ ઉંની વીશાળ જુદીથી કરવામાં આવેતો રહ્યો છે જે ખુબી આપણા દેશી લખનારાઓમાં જવલેજ જેવામાં આવે છે.

[ARNAB-I-ISLAM, Bombay, January 17th, 1913.]

["અખખખારે ઇસ્લામ," સુબધ, તા. ૧૭ મી જાન્યુઆરી ૧૯૧૩.]

હાંદી પંચના કારતુનો.

જાણીતા લેખક મીં બરજેરજ નવરોજ આપખખખાર ની માવેટી અને અધીપતીપણું હેંજ દર અવાડીએ અપણું શહેરના જાણીતા "સુબધ સમાચાર" ના પ્રેસમાત્રી પ્રગટ થતાં "હાંદી પંચ" ના નામથી કોણ અંજાવું છે? આ પત્રના રમુજ લખાણો અને તેને હુખબુ પેશ પડતાં ચીત્રો એ પત્રની અખ્ય ખુબી છે. જે કે આ પત્રમાં ચીત્રો સાથે નીરોદાશ નુક તેચીની કરવામાં આવતી રહી છે, તોપણ જે બાહ્યોશી થુ રાજદવારી, સંસારી, આર્થિક તથા નષ્ટીક બાખદોને તે લાજુ પાડવામાં આવે છે તે બરેખર ખે થી વાંચખખખ અને ખાસ સખકને પાત્ર થઈ પડે છે. આ જાણીતાં અલવાડીકમાથી અગત જોગી સુટકી કરી તેના દરવરરે એક દગદાર પોશી ખાહેર

પાડવામાં આવે છે જે "હાંદી પંચના કારતુનો" ના નામે જાણીતો થશે છે. ૧૯૧૨ ના સાલને આવેજ અંક ખાહેર પાડવામાં આવ્યો છે તેની એક નેક ને અમેને પુગાડવામાં આવી છે તેની પોંકો અમે માનસહીત સીકારીએ છીએ. તેના સંકાચે ફેરવતાં ગયે સાલના દરકે દરકે ચાનુ બનાવે ઉપર જે રીતે લખાણો અને ચીત્રોની નુકતેચીની કરવામાં આવી છે તે ઉપરથી ખુબી રીતે માલમ પડી આવે છે કે અધીપતી વીશાળ જુદી સાથે ધીત્રાસ અને ચાલુ બનાવેનું ખબુ ઉચું જ્ઞાન ધરાવનારી રસીકી કલમ ધરાવે છે. એ રમુજ કલમ પોતાના એકજ ઝટકાથી જેમને માટે લખાણ કરવામાં આવ્યું હોય છે તેમને રડતા કે હસતા કરવાના ગુણ ધરાવે છે. હાંદી પંચ કાંઈ માત્ર આપણાજ દેશમાં ઘરેઘર વંચાતું પત્ર નથી, પણ તેની ખુબી ઉલ્લમાં પણ પીછાનવામાં આવે છે અને તેના "ગ્રાફીક" અને "સીવ્ય ચોક્ક રીયુઝ" જેવા જગ્યાબદ્ધ થવા પડેલા વીકી "પંચ" ના ચીત્રો અને લખાણોના ઉતારો કરી લેવામાં મોજ સમજે છે. આ માન શેઠ આપખખખાર માટે પાડું નથી જે માટે તેમને ગુમારકખાલી આપતા અમેને ખુબી જ ઉપજ છે.

દરવરરે હાંદી પંચના કારતુનોના પોશાને લખાણ અને ચીત્રોની રસમજ સુટકીથી રીપાવવાને ખનનું કરવામાં આવે છે, જેથી તે દુરસરની વેળાએ થાકે જાણવાલેગ વાંચન રમુજ સાથે પુરે પાડવાથી વીદવાનાં, એટલા ભણવાઓ તેમજ અલગ પાત્ર તે હોસે હોસે વાંચે છે અને હસી હસી ચીત્રો જોય છે વળી એ પોશા દરકે કામ અને દરકે વર્ગ માટે આવકારદાયક થઈ પડે આવે છે, કેમકે દરકે કોમને લગતા અલસના સવાલોની પોળી થા કાળી બાળુ એવી તો બાહ્યોશી અને રમુજ દબ ચીતારવામાં આવે છે કે તેની "ચોરીછનેલીટી" માટે આહા! નોજ ઉદગાર આપણું મોહોડામાંથી ખાંર પડે છે અધી ભતના લખાણો કરવાનું કામ સાધારણ લેખકોનું હોતું નથી, પણ એવા કામ માટે મીં બરજેરજની કલમ લાયક છે. ગુજરાતી લખણ જેટલુંજ ઉત્રેજ લખાણ પણ મસાલાદાર અને ચટકાદાર જેવામાં આવે છે. વળી ચીત્રો સાધના રમુજ ટુચકાઓની અલગાર વાચતાં આપણુ મન ધરાતું નથી, એટલુંજ નહીં પણ કાંઈ કોઈ ટુચકો વાચતા "હુ" દઈ હસતું આવ્યા વીના રહેતું નથી. કેટલાક કેસર વાચી દર ચાકરાતે હસના રાએને અમેએ ઉપર હસતા જોયા છે. આવા રમુજ લખાણો તેના વાંચનારાઓ દુમ જેટલી વીજળીક ઝડપે અસર કરે છે, તેટલી જખીર વાચક અસરકારક થઈ પડતી નથી. તેટલા માટે અમે એવા એક નહીં, પણ અનેક રમુજ પત્રની આપણા દેશમાં ખુટ જોઈએ છીએ. આ પોશી કીમત માટે કહીએ છીએ કે તે નહીં જેવી છે કેમકે ઉત્રેજ કહેવત મુજબ Laugh and grow fat થાને હોસે અને જોડ થાને! એવું કીમી થુ મીં આપખખખારના હાંદી પંચના કારતુનોમાં જેવામાં આવે છે, જે મીં આપખખખારની રમુજ, ચટકાદાર અને મરી મસાવેદારવાળી કલમને પોટા ભાગે આભારી છે.

["THE PARSI," Bombay, January 30, 1913.]

["પારસી," સુબધ, તા. ૩૦ મી જાન્યુઆરી, ૧૯૧૩.]

ભાઈબંધ "હાંદી પંચ" ના કારતુનોના પોશો.

ભાઈબંધ "હાંદી પંચ" ના ૧૯૧૨ ના વરસનાં કારતુનોના નવો પોશો આવવા વરસોના પોશાઓના જેટલેજ ખબકે તેથી પણ વધુ સુંદર, ખેંચાણકારક અને ધવાન ખેંચનારા કારતુનોથી ભરપૂર માલમ પડે છે. વગર સહાયતે એમ કહી શકાશે કે, આપણુ દેશમાં પ્રગટ થતાં એવાં રમુજ પત્રોમાં "હાંદી પંચ" આગેવાન પદવી ભાગે છે. "હાંદી પંચ" અ

આવતા કારતુનોની જે ખાસ ખુબી છે તે એ છે કે, એ ચીત્રી રમુજ સાથે દુનીયામાં બનતા ચાલુ બતાવેલું શાન આપનારા પણ હોય છે. દાખલા તરીકે એ પત્રના બહાર પડેલા ૧૯૧૨ નાં કારતુનોનાં પોથી ભેળા તેમાંથી એ વરસ દરમિયાન બનેલા બતાવેલો ઘણો અચ્છો ખ્યાલ મળી શકે છે. બધા વરસના આખા હીદને સર્વથી મહાન બનાવ આપણા નામદાર શહેન શાહ અને શહેનશાહખાતુની આ દેશ માટેની મુખ્યારક આમદ હતી, અને તે બનાવને લગતા કારતુનોને તેમાં વાજબી રીતે આગેવાન જગાએ આપવામાં આવે છે. નામદાર વાઈસરાયની કાઉન્સિલમાં ગમે વરસ બળવવામાં આવેલા કેટલાક અગત્યના કામકાજ તથા હીદી નેશનલ કોનગ્રેસમાં ચાલેલાં કામકાજ વગેરે સંબંધી પણ બહુવાલિગ કારતુનો આપવામાં આવ્યા છે “હીદી પચ” માં આવેલા કારતુનોની ખુબીની એક અચુક બવાહી એટલાપરથી માલમ પડશે કે તેમાંના કેટલાકોને ઉગલ ડના પત્રોમાં ‘દિપ્રોડ્યુસ’ કરવાનું પણ આસપાસથી માન મળ્યું છે. એ કારતુનો દરવરસે વધુ અને વધુ સુધારે પતા વતા બધા છે અને તેઓ લ’ડન “પચ” કે “વેરટમીનસ્ટર ગેઝટ” ના કારતુનોની જે રોચે પુગેલા નહીં તે તેઓની ઘણા નજ દીક આવી પુચ્યા છે એમાં તે કાંઈ પણ શક નથી. “હીદી પચ” ના અહવાલીક અકાનો ખાસ ખંચાણકારક કીચર” એ આપણા શહેરની ચુનીસીપલ કારપોરેશનને લગતા કારતુનો છે તે એ વારસીક પોથીમાં સમાવવામાં આવ્યા નથી, પણ તેનું કાર બુ એ હોયું” બેઠએ કે, એ પોથીને પ્રાતીક કરતા આખા હીદ ને બહુવાલિગ બનાવવાની નેમ વધુ રાખવામાં આવેલી હોય. એ પોતાની રૂ ૧-૪-૦ ની રાખવામાં આવેલી કીમત ભેળા તેનો મોટો હોવા થવો બેઠએ છે અને એ જેવાં એક સુદર પોયો બહાર પાડવા માટે તેના પાહોણ અધીપતી અને માવેક મીઠો બરબેરજ નવરોજ આપ આપસારને દરેક શાખાથી થટે છે.

["THE FOOLSBAD," Bombay, January, 1913.]

["કુરસદ," મુબઈ, જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

"૧૯૧૨ નાં હીદી પંચમાંનાં કારતુન્સ."

(૧૩ જુ' વખ.)

કીસમસની ભેટ સોળાદો હર વરસે મળે છે તેમ આ અમારા ભાઈબંધ દર વરસ માંક આ વરસે પણ પોતાના પનોતા હીદી કારતુનથી અમારી ભેટ લે છે. પંચ, ટેવર, ચમ્સ લીગેરે વીલાયતી પત્રોની માફક ચાલુ બનાવો અને તે સાથે સંબંધ ધરાવતા અતલગના આસામીઓને તેઓના વચન કે બોલ ઉપરથી એવા તેા રમુજ આકારમાં એ ભાઈ આપણી સમક્ષ રજુ કરે છે કે તેની સ્તુતીમાં જે કહીએ તે ઓડું છે. આબળ બીમસેન નામના પંને એનું અતુકરણ કરવા માડયું હતું, પણ તે તે કપારતુએ ધાસપુરડું થઈ ગયું છે, બ્યારે હીદી પંચ આપનાં હાઉસ્તાનમાં સારી નામના સાથે સજીવન રહયું છે તે માટે તેના પ્રકાશક મીઠો આપઅપ્પારને સાખા શીજ દેવારો. આ કારતુન કાંઈ અગ્રેજ બાપા બાબુનાર માટે નથી, પણ ગુજરાતી બાપા બાબુનારને પણ બનાવો તથા ચીત્ર અને તેને લગતાં આસામીઓની સમજ પડવા માટે પાછળ ચીત્રવાર સમજીતી આપવામાં આવેલી છે, જે વાંચી જતાં એકે તકાકે બની ગયલા બનાવો તરત મગજમાં તરી આવે છે. બાળ કેને બમત સાથે શાન આપવામાં નેમ કીડનગાર્ડન છે તેમ ચાલુ બનાવોને મગજમાં સારી રીતે ડસાવવાને આ ચીત્રયુક્ત

પુસ્તક છે હીદી પંચ અહવાલીક, પંખવાલીક તેમજ વાર્ષિક પ્રગટ થાય છે, એટલે પસાદાર તેમજ બીજા તેના લાભ ઘણી સારી રીતે મેળવી શકે એવી મીઠો આપઅપ્પારની મક્કદ ખુદા બર લાવે એમ અમારી પ્રાર્થના છે. આખા વરસનું આ તે રૂ. ૧૧ ખરચવા કાંઈ શોખીનોને ભારી થઈ પડશે નહીં, તેમજ કીસમસ ટાંકણીની ભેટ સોળાદોમાં પણ આ પુસ્તકોની આપ લે થાય તેા તેથી આવાં સુચીખત કાંઈ ઉલાવનારાને ચોચ ઇન્સાફ આપે તેા તેખાશે આ પુસ્તક જે બેશે તેમને અમારી ભલામણનું વાસ્તવીકપણું સરેજ બજાઈ આવશે, માટે એ પુસ્તક ભેવા નીબ અમે સરવેને છેવટમાં ભલામણ કરીશું. ગંતિની ચુંટણી એટલી માપાકુળ અને તેને લગતા ચાલુ ચરચાતા બનાવોની સરેહ એવી વીંદતાબરી રમુજ સાથે આપવામાં આવે છે-વળી ચીત્રોમાં દેખાવ કરતા બજીતી અને સંભવીત શહેરીઓના ચેહરા એટલા હુબહુ થાય છે કે અમેએ ઘણાએકે કેળવાયલા ઈંગ્રેજોને પણ એ કારતુન્સના પોથી બેઠને પ્રસન્ન થતા ને તેને માટેની તારીફ કરતા બાબુ છે; અને સારે એવા એક પ્રસંસા પાત્ર પારખી સાહસને પારસી અને તમામ દેશી પ્રજા મોટો આશરો આપે એ કેવળ ચાલુવાલિગ ધઈ પડે છે.

["THE DNYAN VARDHAK" Bombay, January, 1913.]

["જ્ઞાનવરધક," જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

હીદી પંચના કારતુનો-૧૯૧૨.

[પ્રગટ કરનાર-મીઠો બરબેરજ નવરોજ આપઅપ્પાર.]

હીદી પંચના કારતુનોના ૧૩ મેા વાર્ષિક સપ્રહ થરેસ્તા મુજબ ૧૯૧૩ ના સાલની પામદાદમાં પાહોર પડેલા છે, અને અમેને માનવાનો કારણ છે કે ૧૩ ના અપસગનબમાં લેખાતા આક સાથે યદે થતા આ સાલમાં સર્વ પ્રજાનાં માંહ સદા હસ્તા રમતાં રહેવા બેઠએ-એવી આ આશબમની રમુજની અસર છે. લ’ડન પંચની લાઈન ઉપર આ હીદી પંચ પરવરતા વવામાં આવે છે અને તેનો અવાજ અને ચીત્રોની રમુજ કેટલી પ્રબળ હોવી બેઠએ તે એટલા ઉપરથી માલુમ પડી આવે છે કે અમારા આ રમુજ ભાઈબંધના કારતુનાની નકલ અને ઉતારા વીલાયતના કેટલાક પંનામાં અવારનવાર થતા રા છે. અમા ભુલતા ન હોઈએ તેા લ’ડનના બાબીતા પ્રાંતિકે નામદાર શહેનશાહને હાંદ મધે આવકાર દેનારા આ ભાઈબંધના આકાદ બે ચીત્રોના ઉતારા કરેલા અમને ધરાવર થાદ છે. હીદી પંચ ની વધતી જતી વોકસ્રીયતાનો એક મુખ્ય સમય અમને એ દીસે છે કે તેની રમુજ ઘણી ટેકવાળી અને મોલાબરી રહે છે અને વળી તે દેવેખલાવના તત્વથી નીરાળી રહે છે. આખા સાલ દરમિયાન બનેલા અગત્યના રાજદવારી અને સાસારીક બનાવોની ચીત્રયુક્ત તવારીખ રજુ કરતી એક જરૂરી રેકરન્સ બુક તરીકે તે બાળવી રાખવાને અમે દરેક અલયાસી અને લેખકને ખાસ ભલામણ કર્યે છીએ. મીઠો બરબેરજ આપઅપ્પારને તેમના આવા ઉમંગી સહાસ માટે ખચીત મોટો ધન્યવાદ થટે છે.

["ARYA SUDHAKAR," February 1, 1913.]

["આર્ય સુધારક," તા. ૧ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૧૩.]

હિંદી પંચના કારતુસ:-બાઈબ'ધ 'હિંદી પંચ' દર વરસે રચુછ ચીત્રો અને લખાણોવાળાં કારતુસ બાહેર પાડી ને આમ લોકોની ખરેખરી સ્વભૂત સેવા બજાવે છે. પરમાત્મા એ મનુષ્ય સ્વભાવ સરખોજ બનાવ્યો છે, તેથી ગમનની સાથે જ્ઞાન આપવાની નાનાં બાળકોને માટે જોડલી બદર છે તેથી કંઈ પેટાં માણસોને તેવી દબચી જ્ઞાન આપવાની આછી આવ શકતા નથી. બાઈબ'ધ 'હિંદી પંચ' આપુ' વરસે રચુછ ચીત્રો સહીતનું એક ઉત્તમ અહવાડીક બાહેર પાડે છે, પણ તેની પાછળ થતા અસાધારણ ખર્ચને લીધે તેનું અદાર રૂપા જોડતું આકર્ષે બવાજમ રાખવાની ફરજ પડતી હોવાથી સાધારણ રથી તીનાં વાકો તે ન ખરીદી શકે, તોપણ તેનાં સરતી કીમતનાં વારસીક કારતુસ તો દેશહીતથી દરેક હિંદીએ ખરીદવા ઘટે

છે. તેમાં આખાં વરસ દરમ્યાન બનેલા બનાવોનું સુંદર, દીલ પગીર ચીત્રો સાથેનું રસીલું જ્ઞાન આપવામાં આવેલું હોય છે, અને તે વાંચવાથી જ્ઞાનની સાથે જ ગમત ઉપજે છે તેથી માનસીક તેમજ શારીરીક બંને લાભ પ્રાપ્ત થાય છે. સને ૧૯૧૨ નાં જ કારતુસ તે બાઈબ'ધ તરફથી એક મુશોબીત બુકના આકારમાં બાહેર પાડવામાં આવ્યાં છે, તે આખાં વર સનેા સાંસારીક, ધાર્મીક, નૈતીક, આર્થીક, તેમજ રાજ્યદવારી ચીતાર રજુ કરવાને માટે ઘણાં ઉપયોગી અને જ્ઞાનની વૃદ્ધી કર નારાં છે. નાના બાળકોને તેમજ સેલી સંબંધીજ્ઞાને કાચ માટીનાં રમકડાં જેટ દેવામાં આવે તત્તા કરતાં આવા જ્ઞાન વરધક કારતુસની જેટ આપવામાં આવે તા તે કામમને લાભ પહોંચાડનારા નીવડય: વશર રહે નહીં. બાઈબ'ધ 'હિંદી પંચ' ને લાંબુ આયુષ્ય અને દરેક ફેતેજ અને ઇશ્તીએ હીએ. સને ૧૯૧૨ ના કારતુસ-હિંદી પંચ આપીસ, ફીચર રોડ, કોટ મુંબઈમાંથી રૂપયા સવાની કીમતે મળી સકશે.

PICKINGS FROM

"The Hindi Punch."

Being a monthly selection of the Cartoons, Cuts, Sketches, &c., that appear in the weekly Hindi Punch.

ISSUED EVERY MONTH.

SUBSCRIPTION RATES

Yearly in advance Rs. 6. | Single copy 8 Ans.

No subscription received for LESS THAN TWELVE MONTHS.

Postage free all over India.

To be had at the HINDI PUNCH Office, No 117, opposite General Post Office, Frere Road, Fort, Bombay.

KEMP & Co., Ltd.

BOMBAY.

THE
GREATEST
Tonic
OF
THE
CENTURY.

ASK ABOUT
EVERYBODY'S TONIC

"CHIRETTONES"
WHICH ARE
BETTER
THAN

QUININE

THEY ARE MADE FROM THE ACTIVE
PRINCIPLE (ISOLATED ONLY BY D.S. KEMP, F.C.S.) OF THE
INDIAN CHIRATTA PLANT
THE CHEAPEST AND MOST EFFECTIVE TONIC AND NERVE CURE IN EXISTENCE
100 x 5 GRAIN TABLETS FOR RE 1 FREE DELIVERY

PREPARED ONLY BY

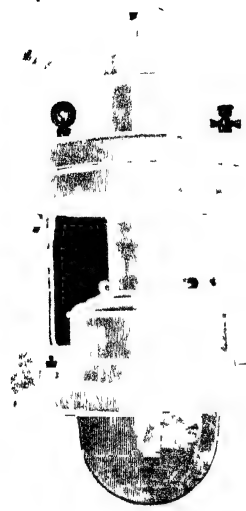
Kemp & Co. Ltd
THE CHEMISTS
BOMBAY.

A wonderful
remedy for
Malaria,
Chill, Colds,
Indigestion,
Headache,
Nervous
Debility,
Neuralgia.

A POWERFUL NERVE TONIC.

By the use of chirettones, the system is strengthened to resist epidemics, they improve the appetite and digestion, and have no after effects.

No headache or nervous depression is caused by their use, and ladies find them of great benefit when taken periodically.

છેલ્લામાં છેલ્લી શોધના વોશીંગટન

પરલ લેંપ.

૧૦૦૦ કેંડલ પાવરના કમપલીટ

રૂપીઆ ૮૫.

હિંદુસ્તાનમાં સૌથી સસ્તામાં સસ્તો લેંપ.

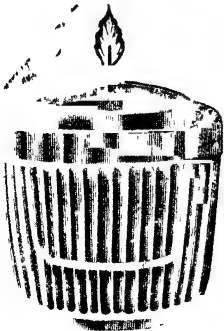
કેટલગ માટે લખો

એમ માહુલર,

એપોલો સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

ઉત્તમ તક.

રાતની સ્વદેશી મીણબતી.

શુદ્ધ મીણમાંથી બનાવેલી, સહેલી, સાફ અને સસ્તી.

જ્યારે કોપરેલ તેલની બતીના પરચ સના આનો થાય છે ત્યારે મીણબતીની આશરે ફક્ત ૩૫ પાઈ એટલે

રૂપીઆ ૧ એકની નંગ ૫૦ પચાસ.

મીણબતીને બરની પાકીઆનો મોટો સ્ટોક વીલાયતથી આવી પુરો છે.

વહેલો તે પહેલો.

ગોવીંદજી માધવજીની કુંપની, હુમમ સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

પ્રાંચ કાલખાદેવી—૬૦ એમ નારણજીની કુંડો

ભુલેશ્વર—લેટસ સોપ ડીપો અને થાણાવાળા શરાફ.

મડગાદી—મેઠા, રામવજી, વાગજી રામજી.

હાઈ સ્ટોરસ.

જીમામસજીદ—મહમદખલી શીરાખલી, દુલબદાસ શામજી,

બોરીખંદર—સ્વદેશી સ્ટોરસ.

સ્ત્રીટ-મુંબઈ.

स्टीम, गेलवेनाधळ
यने

કાળી લોખંડની પાઇપો

અને
ફીટીંગ્સ, બેસ્કોના બાણીત
મેકરોનું-હાઈકલાસ
ગનમેટલ ગ્લાન્ડ કાંક

ટેલવાલ્ય અને હર
કીસમનું ફીટીંગ્સ, ગેલવે
નાઈઝઃ અને લોખંડની
બાળીઓ.

એક્ષપાન્ડેડ મેટલ શીટ્સ

अने
अभयने लगतो सर्वे
सामान.

રોટરી અને સેમી રોટરી
પદ્ધ.

એકવાર ભાવતાલ પુછવાથી ખાત્રી થશે.

હાં ખેરાજ બોધાભાઈ લાદીવાળા.

ધી તાંદુર એન્ડ શાહ્યાદ સ્ટોન કંપનીની સુપ્રસીદ્ધ રીયલ તાંદુર લાદીના એજંટ.

હમારે ત્યાંથી નીચે મુજબ માલ કીફાયત ભાવથી મળશે.
તાંદુરી, નાવદંગી, શાહ્યાદી તથા મદરાસી રફ તેમજ પૉલીશ

લાદી ઓ

તથા પાખીયારાં, પારી, પાનથરા તેમજ મેંગલોર તથા કાચનાં નળીયાં તથા ટાઇલ્સ, ગાલીચા,
બોરડો, સીમીટ વગેરે વગેરે રૂબરૂ મળવાથી કાયદો થશે.

બહારગામના બોરડોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

ટેન્ડર-સેન્ડલેસ્ટ રોડ, ગોળ દેવળની સામે, પોસ્ટ નંબર ૪, મુંબઇ.
ટેલીફોન નં ૧૬૦૭

કર્યાદ ! કર્યાદ !! કર્યાદ !!!

અરે ! અંગ્રેજ સરકાર માખાપના ધનસાફી રાખ્યમાં

કર્યાદ ! કર્યાદ !! પોકારનારા તમે છો કોણ ?

સાહેબ—અમે છીએ, તમે નામવર સાહેબના પગના વપરાયેલા જુના બુટ, અમારા ઉપર ચોમાસાને

સીતમ ગુજરવાથી હાલમાં અમે હાલહવાલ બની કામકાજ કરવાને અશક્ત બની ગયા છીએ.

તેથી અમારી એજ કર્યાદ છે કે, આપ નામવરની નોકરીમાંથી અમોને પેનશન આપી એક નવી બુટની બોડી
પેલી પ્રખ્યાત નામચીન

ધી બોમ્બે હાઈ ક્લાસ બુટ શુ કું

માંથી મંગાવી આપના પગને રોબવો, અને અમારી કર્યાદ સાંભળી અમોને આરામ આપો.

* * * * *

ચોમાસું પતમ થયું છે, માટે આપના ઉપરથી મરી ફીટેલા જુના બુટોની કર્યાદ ધ્યાનમાં લઈ—

કાફી મારકેટ સામે આવેલી લોહારચાલના નાકાની પહેલી ન્યુ લાલજી બીલ્ડીંગમાં પહેલા માળા ઉપર

પધારો અને હાલમાંજ આવેલા નવા ગંભીર જીવાળે માલમાંથી તમારા મનપસંદ માલ ધણીય કીફાયત

બાને ખરીદી જુના બુટોની એબને તમારા પગમાંથી દૂર કરી આ કર્યાદને ધનસાફી આપો.]

HEPTOOLA NOORUDIN & CO.,

452-454, ABDUL REHMAN STREET, BOMBAY.

**SHIPCHANDLERS, CONTRACTORS
AND GENERAL MERCHANTS.**

Sole Manufacturers of Pure tested

Manila Ropes and Government
tested Maldevi Coir Ropes and
Real best Cotton Ropes &c.,
always ready in Stock of all
sizes and lowest price.

Proprietors of the Chinchpogly Steam
Rope Factory.

The only gold medal awarded
for excellence in Cotton, Manila
and Coir Ropes in Bombay
Exhibition, 1904.

**IMPORTERS OF THE CELEBRATED
JOHN TULLIS & SON'S
"COBRA"**

AND

OX TANNED-BELTING.

**PLATT BROS. GIN AND ACCESSORIES, PRESS AND MILL STORE AND
MACHINERY, PULLEYS AND SHAFING, PAINTS, VARNISHES, ALL SORTS
OF OILS, STEEL PIPES, FITTINGS, ALL KINDS OF BRASS
AND COPPER PIPES, RUBBER SHEETS OF
BEST ADMIRALY QUALITY.**

EASSABHOY ABDULHUSEIN & CO., 168, Nagdevi Street, BOMBAY.

Wholesale Shipchandlers
and
General Hardware Merchants.

SPECIALITIES

Copper and Brass Tubes, Boiler Tubes, all sorts of
Asbestos goods, British Admiralty quality Rubber,
Manila Ropes, Flexible Wire Ropes, Barbed and
Fencing Wires, G. M. Wheel Valves,
Steam cocks, etc.

(ENQUIRIES SOLICITED.)

Telephone No. 732.

G. A. MITBAWKER & Co.

Electro-Platers, Gilders,
Jewellers, Repairers,
Engravers, Printers and
Rubber Stamp Makers,
&c., &c., &c.,

59, Esplanade Road, & Meadows Street,
Fort, BOMBAY.

DINSHA & MENESSE,

KALBADEVI ROAD,
BOMBAY.

High Grade Cycles
and Accessories,

SOLE AGENTS
FOR
ENGLISH-MADE TRIUMPH CYCLES.

ROYAL TONIC PILLS.

Prepared from Saffron, Musk, Ambar and other Indian vegetables.

These Pills remove debility of every description. They give tone to the digestive organs and increase strength. They are of the utmost service to females in restoring regular menses &c. These Pills are astonishingly efficacious in reviving disturbed mental depression and are very useful to students. The aged can also derive great benefit as they are an all round tonic.

Please see the Registered No. 180 before purchasing*

Price-per bottle Rs 1-4-0 containing 30 pills

Govindjee Damoder & Co.,

No. 3, Sutar Chawl, Market,
BOMBAY.

TRISOLA.

A blood purifying Medicine.

Impurity of blood caused by youthful imprudence and folly or by taking mercurial medicines is removed within a short time by the use of this wonderful preparation. Trisola is a specific for blotches, pimples, boil-, itch, black spots on the skin and other allied diseases. It not only purifies the blood but increases it. Trisola's wonderful curative power is displayed in the treatment of rheumatism, sciatica, swollen glands and throat ailments.

Price per bottle Rs. 2-8

Govindjee Damoder & Co.,

No. 3, Sutar Chawl, Market,

BOMBAY.

ઉંચા એરેટેડ વૉટર્સ કોણના વાપરશો?

કાતરક કંપનીના

સઉથી સ્વચ્છ, સઉથી નીર્મળ, સઉથી ઉંચા.

સોડાવોટર, લેમોનેડ, રાસ્પબેરી, પીક-મી-અપ, વગેરે, વગેરે

સઉથી સ્વચ્છ, સઉથી નીર્મળ, સઉથી ઉંચા માલમ પડયા છે. તેમની જગવીખ્યાતી ઔટલી મોટી છે કે, શાદ

કાતરક કું

રામશની, નવજોત, સાલગ્રહ અને બીજા પુરા પુરાલીના મેળાવડા વેળા સરવે કાતરક કંપનીના એરેટેડ વોટરસ માટે પુછપરછ કરે છે.

સઉથી છેલામાં છેલી સામગ્રી સાથના કાતરક કંપનીના કારખાનામાં

ઉત્તમ માલ, મધ્યમ ભાવ અને ચોવીસ કલાકની

ખખરમાં મોટા ઓરડે પુરા પાડવાની દરેક સગવડ અને સહેલાઈ રાખવામાં આવી છે.

સઉથી છેલ્લી શોધ મુજબની મશીનરી અને ફીલ્ટર-સ્વચ્છ માળેલું પાણી-બાટલીઓ સાફ કરવાની ખાસ સંભાળ-અમારા એક્ષપર્ટ સ્ટાફ-અને અમારો પોતાનો તેર વરસનો જાની લાયો અનુભવ.

કાતરક કું, ગીરગામ-કાંદાવાડીની ગલી સામે-મુંબઈ.

માલેક-એક્સલ જીખાજ પંથકી અને બીજાઓ.

UMBRELLAS!

When buying an umbrella insist upon having one with
"STAG" BRAND.

It will give you satisfaction
in all respects.

EBRAHIM CURRIM & SONS,
UMBRELLA MERCHANTS

AND

MANUFACTURERS.

Market, Jooma Masjid,

BOMBAY.

Branches at :—Madras and Calicut.

WATER PROOF UMBRELLA
SUPERIOR QUALITY.

હરણ છાપની છત્રીઓ

ખનાવટમાં મજબુત, દેખાવમાં સુંદર અને ભાવમાં કીંદાયત છે.

ઇમીટેશન સીલ્કની તરેહવાર જાતની ફેનસી છત્રીઓ

તથા

ગલોબ અને હંસછાપની છત્રીઓનું

સસતતા ભાવનું પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવી જોવા ભલામણ કરવામાં આવે છે.

બહારગામના આડંરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

બજાર નકલીઆત તકલીદી માલથી સાવચેત રહેવું.

ઈબ્રાહીમ કરીમ એન્ડ સન્સ,

સાખાઓ:—
મધરાસ અને
ફરીમ.

જથાબંધ છત્રીઓના વેપારી,
મારડી, જુમા મસીદ—મુંબઈ.

KUSSUM MALLA OIL

THE MOST EXCELLENT HAIR TONIC!!

THE LATEST EDITION OF THE DAY.

THE KING OF HAIR OILS!!!

Kussum Malla Oil is the father of Hair and Brain, It beautifies the FACE and cures the SKIN diseases. Every aristocratic LADY and GENTLEMAN use it with great pleasure. Kussum Malla is admirably FREE from Spirit, and oily substances.

Large size bottle Re. 1

Small size As, 10 per bottle,

BEWARE of IMITATION.

FREE SAMPLE ON SENDING ONE ANNA STAMP.

Sole Agents:-

K. M. NARANJEE & CO.,

General Tobacconists, Perfumers, & Electric Light

Contractors & Dealers in Kitson Lights &c.

27, KALBADEVI ROAD, BOMBAY-2

HEPTOOLA

327. ABDUL BEHMAN STREET,

ENGINEERS,
HARDWARE MERCHANTS

IMPORTERS

PLATT

SINGLE & DOUBLE ROLLER
AND GINNING

BEST OAK TANNED SINGLE

LEATHER BELTING FROM

KNOWN

Messrs. **JOHN TULLIS**

AMERICAN COTTON DRIVING ROPES AND

High Class Ginning, Cylinder and

Boiler

INDIA RUBBER DELIVERY HOSE AND SUCTION PIPES,
QUALITY AND

STORES FOR GINNING

INCLUDING

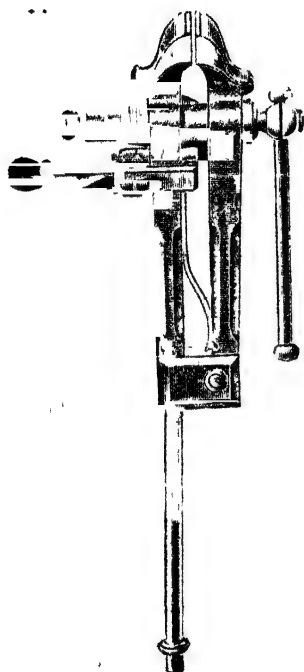
CRAW WINCHES, SCREW JACKS, PULLEY—

BRASS FITTINGS, SHAFTINGS,

MECHANICAL WORK UNDERTAKEN

Picks, Hose Stone-breaking Hammers,

various other Mining and

SALEBHOY & Co.,

BOMBAY.

IRON FOUNDERS,

AND RAILWAY CONTRACTORS,

OF

BROS.

COTTON GINS
ACCESSORIES

AND DOUBLE

THE WELL

FIRM OF

AND SONS OF GLSAGOW,

PATENT NON-CONDENSING ROPE COMPOSITION.

Shaftings Oils, Liquid and Powder

Compositions.

INDIA-RUBBER INSERTION SHEETS, BEST ADMIRALTY
CANVAS PIPES.

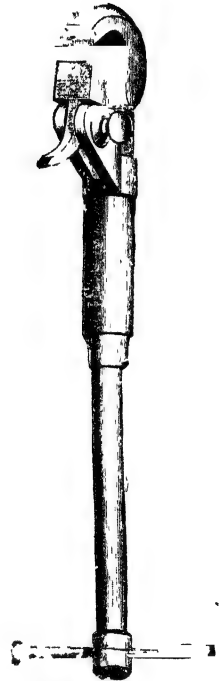
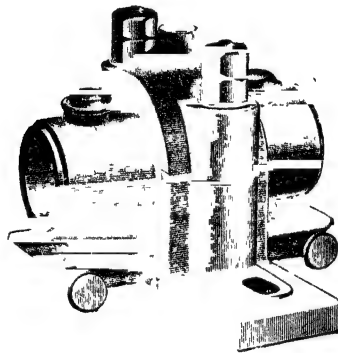
AND PRESSING FACTORIES.

BLOCKS, COIR, & MANILA ROPES, GAS, STEAM & HYDRAULIC PIPES,
COUPLINGS, ROPE AND BEST PULLEY, PEDESTAL, ETC., ETC.,

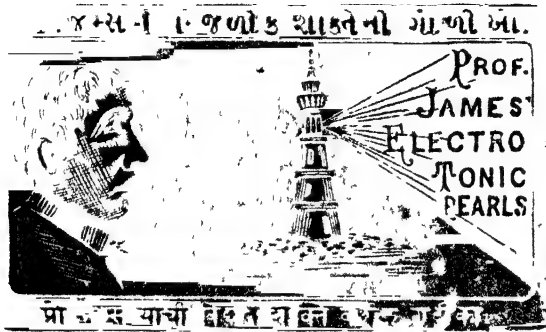
IN ALL ITS BRANCHES.

Jumpers, Crowbars "Sootkies" and

Labourers' Tools always ready in Stock.

અમેરીકન અકસીર ઇલાજ.

પ્રો. જેમ્સની વીજળીક શક્તિની ગોળીઓ.

અર્થકર રોગોને નપટપ્રાપ્ય કરવાનો કર્તવ્યમ ઇલાજ છે. હવે પછી કોઈ પણ માણસેએ પોતાના દરદોની વેદના ખમવી ન બેઠાં. એ ગોળીઓ પીસાખમા ન તો 'રાહુને બધા કરી શરીરને નક્તી આપ છે. જ્ઞાનતનુની નપંગાઈ, અછરણ, પોરાક ન પચવો, હાથપગનું કુ ખર્ચ, મગજ નકરી આવવી, પાદદાખત શક્તી ગુમ થવી, જ્ઞાનીમર બરાપાની હાવત, મનની ચીત', ઉદાસી, કંઈ પણ કામખર ચીત ન લાગવું, ખાવાખર અરુચી, છાતીનો ધખકારો, હરસ, કમ, આળખ અધારા આવવા, ચેહરાની શીકાશ, જવાન વીદ્યારથીઓનું અભ્યાસના બેબને લીંગ નાળવું પછી ગયત મગજ, તેમજ વગેરો, પારીસ્ટરો અને કલારકો, સ્કુલ માસ્ટરો અને બીજાઓ કે જેમને રાત દીવસ મગજ કમજ પડ છે તેમને એ ગોળીઓ વીજળીક ઇલાજથી યોગીક મુદતમા અજાયબો શુભ કરે છે તેમજ નેર આંતરોને હાલમહાર માનીક ખીમારીથી શરીર લેવાઈ બધ છે અને હીસ્ટીરીઆ, કમરનો દુઃખારો, પ્રદર, બુખ મદી જવી વગેરે રોગો થાય છ તે ઉપર આ ગોળીઓ ઘણીજ કાષદાકારક છે.

આ દવા લેવાને પહેલે દીવસેજ તની અજાયબ કુ બ દઈ કરનારી અસર જણાઈ આવે છે. જ્ઞાનતનુ અને બુધીમા અસાધારણ વધારો થાય છે તથા તે હાલમ. નેર અને સુખ ઉત્પન્ન કરે છે. જીવનનકતીની ખુવારી તથા પ્રવાહરૂપે નીકળી જવું એ બેક જાડુની માફક બંધ થાય છે, ગાલ લાલ થાય છે, હોઠ ખુલાની રંગના થાય છે, આળખ વળકતી અને તેજસ્વી બને છે, મન સચળ અને ચોખું થાય છે, બુખ સારી પેઠે લાગે છે અને આ ન પનાવ સપુરણ થાય છે અને જરણ. મસાઈ ગમથી અને નાડમેદ હાવત સંપુરણ રીતે ઉમેદવાત થાય છે.

કીમત-રૂપ ગોળીની શીશીના રૂ. ૧-૪-૦૦ તથા ૪૦ ગોળીની શીશીના રૂ. ૨.

ની. પી. ના ઝેકથી ત્રણ શીશીઓ સુધીના રૂ. ૦ વધુ.

ફક્ત ચેતવણી:-દરેક લેવાતી દવાખાળને તો મળે છે. કોઈપણ અપ્રમાણીક વેપારી નકલી દવા આવવા માંગે તો લેવી નહીં; કારણ નકલી દવાથી કાષદ થવાને બદલે નુકસાન થાય છે. ખરીદતી વખતે પ્રો. જેમ્સ ઇલેક્ટ્રો ટોનિક પર્લ્સ (પ્રો. જેમ્સની વીજળીક શક્તિની ગોળીઓ) ખરીદવી. તે સીસા ખીલ આવવા માંગે તો નકલી સમજવી. બહારગામવાળાઓએ નીચે લખેલા એકલા આડતીઆ પાસેથી મંગાવવી.

નીચેની યરદીફીટ વાંચા.

મહુરખાન સાહુબ,

મને લખી જણાવવા ખુશી ઉપજે છે કે, પ્રો. જેમ્સની વીજળીક શક્તિની ગોળીઓની ગરૂઆતે એક પાટલી 'મે' એ ગોળીની વાપરી અને તેનો શુભ જોતા આતો ખુશી પામું છું. મને હાલદેશીમનો આપરેશનથી નપંગાઈ આવત પડતી હતી અને હાં ભરૂઆના મતથી સદરુ ગોળીઓ વાપરવા ગરૂ કરી હતી અને મને જે કમતાકાત, નાતવમી, કમજબાત હતી તે સરવે દુર થઈ છે. એજ ગોળીઓ હાલેશ વાપરવાની કરી છે, તેમજ મારા નુકસાન અને મારા મોત આસનાંવામાં વાપરવાની ભલામણ કરી છે.

હાં જ અરેહજ નસરવાનજી સેકના.

શ્રી એંગ્લો ઇન્ડિયન ડ્રગ એન્ડ કેમિકલ કંપની, દરેક જાતની દવાઓ વેચનારા, બુખા મસીદ, મારહેડ, નંબર ૧૫૩, મુંબઈ.

મહાન વૈદક શોધ.

વોટરબરીનું

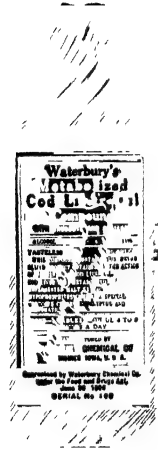
મેતોબાલાઈઝડ

કોડલીવર ઑધલ

કંપાઉન્ડ.

વાસ વગરનું, પીવામાં સ્વાદીય.

જલદીથી પાચન થાય છે.

લાંબા વખતની ખાંસી, કાંચ, દમ, ઉધરસ, નબળાઈ, ઝીણા તાવ, વગેરે દરદો માટે ઉત્તમ દવા છે. નાનાં બચ્ચાંઓ, સ્ત્રીઓ, તેમજ પુરૂષો જેઓના શરીર લેવાઈ જતાં હોય, હાડખીજર જેવાં હોય તેઓ માટે ખાસ ઇલાજ છે.

સૈંકડો ડાકટરો વાપરવાને ભલામણ કરે છે.

એજ એની ઉત્તમતાની ખાત્રી છે. દરેક દવાવાળાને ત્યાં વેચાય છે.

વોટરબરીનું જ લેવું. નકલી લેવું નહી. મોટી બોટલીના રૂ ૩-૦-૦; નાની બોટલીના રૂ ૧-૧-૦.

છુટક મળવાનું કેકાણું—ટોમસનની કુપની દવાવાળા, કાલબ.દેવી પોસ્ટ સામે, મુંબઈ.

એકલા આપત્યા—

એંગ્લો ઇન્ડિયન ડ્રગ એન્ડ કેમીકલ કું,.

નં ૨૧, જુમા મસીદ, મુંબઈ.

M. BHESANIA & CO.

Hornby Road, Bombay.

લગનનો વાગો વસાવેને

ફક્ત એક પુઠ શુઝની જોડી માટે

પરજાતને ત્યાં જવા આવવાની હલામણુના દહાડા હવે વહી ગયા છે. અમારા લાંબા ખાતેના એજન્ટની ખાલિફરી હેઠળ પારસી ખાનુઓ તથા ખચચાઓને ટેસ્ટના

ઘણાજ કીમતી પુટ અને શુઝ,

તરેહવાર જાતના ચાલક ઉતર નંખરનાં માત્ર ગયાજ મેજમાં આવી પુગયા છે.

GENTS' TAILORING DEPARTMENT

માટે યાદ આપેલી ફોકટ જશે નહીં; ચહરથો માટેનું તમામ હગજા, પાટલુન, સુટસ, વેસ્ટ વગેરેનું

મનપસંદ અને ઠકાઉ

સીલાઇ કામ,

ખરાખર સ્ટાઇલ અને ફીટથી તમે માગો એટલા અરસામાં કરી આપીએ છીએ.

આ ખાતું એક Expert Cutter

ની દેખરેખ હેઠળ છે, જેનાં કામથી હમ રાં દરેક ગ્રાહકને પુરતો સંતોષ મળે છે. વળી ગ્રહસ્થાના હગજા પાટલુન માટે ફેરામીર, કે ડ્રેસિંગ, રીપ્લેસિંગ, વીનીરયન, ચાઈનીઝ પેરામેટા, તથા આલપાકો, શેઈ માફી પાજ, ચાયના સીલ્ક, તેમજ સાહ્યા માટે સુંદર જોખાનીસ અતી નરમાશવાળી સફાઈદાર પાજ વગેરે હમેશાં સ્ટોકમાં રાખીએ છીએ.

ખરશેદજી મનચેરજી

ભેસાનીયાની કુંઠ,

ભેસાનીયા બીલીડિંગ, નાં ૭૦-૭૨,

હોરનબી રોડ-મુંબઈ.

જુનું તે સોનું.

હરીકાઈના આ જમાનામાં શકતીની સેંકડો નીકળેલી દવા વાપરીને નીરાશ થયા હોય તો કામદીપોતેજક ચુરણ વાપરી ખાત્રી કરો. કામદીપોતેજક ચુરણ તદ્દન દેશી વનસ્પતી બનાવે છે અને ધતુપુષ્ટી માટે ઉત્તમ ઉપાય છે. ધાતુની નબળાઈથી ઉત્પન્ન થયેલાં તમામ દરદો નાશ કરી શરીર પુષ્ટ અને નીરોગી બનાવે છે.

કીંમત શીશી એકનો રૂ. દોઢ

હરસની દવા.

ગોળીઓ કીંમત રૂ. એક.

મલમ કીંમત રૂ. દોઢ.

આ દવાથી ગમે તે જાતના વોડીયાર, દુબ્બતા, કે સુકા મસા (હરસ) સાગ ગાય છે. પેટ સાફ લાવે છે, સફાઈમાં થતી વેદના બધા થાય છે. દરદનો મુજ સુધારી નાશ કરે છે.

સપટ કંપની,

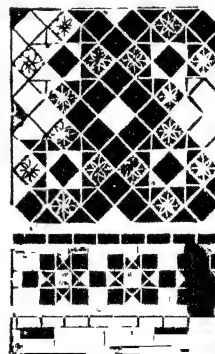
કાલબાદેવી રોડ-મુંબઈ.

ટેલીગ્રાફિક એડ્રેસ "મેજેલીકાઝ."

એમં એમં કૉપીની કંપની,

૪૮, કસ્ટમ હાઉસ રોડ, મુંબઈ.

આરસ તથા ટાઈલ્સના વેપારી તથા કંઠાકટરો.

જમીન હીવાબ અને ફરનીચ રના બરની સફેદ તથા ફેનથી બારીઓ, (ટાઈલ્સ) મારસે રંગની રંગીન તથા લલ લા દીઓ, માંગેલાં નળીયાં, અરમની સફેદ તથા ફાળી બારીઓ તથા પાટીયા ટેપન ને માટે આરસના એ કક્કા, પોંટ લેનડ ચીમેન્ટ, શાખાદી વાદી, પ્રાંકન મોઝક ટાઈલ્સ, વગેરે જથ્થાબંધ તથા છુટક હમ્મરે ત્યાંથી કીફાયત લાવે મળશે.

આરસ ઉપર કોતર કામ કીફાયત લાવે કરી આપવામાં આવશે.

નાગપુરના એજન્ટ,

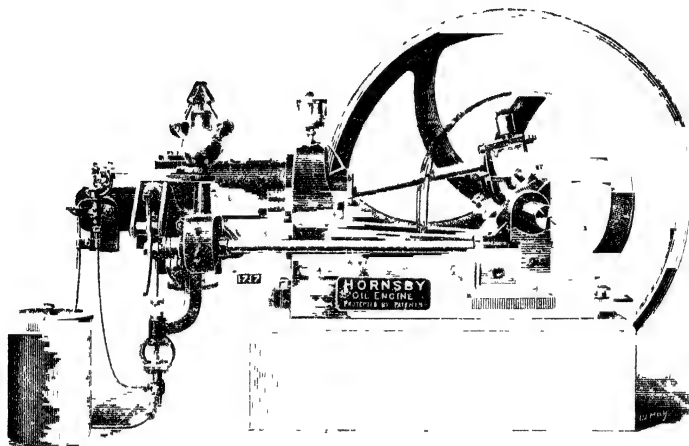
મીં તદયબઅલી બદરદીન બસરાય,

૬૦-આદીતવારી બજાર-નાગપુર.

BATLIBOI & CO.

ENGINEERS AND MACHINERY MERCHANTS.

49, FORBES STREET, FORT, BOMBAY.

HORNSBY OIL ENGINE.

HORNSBY OIL ENGINES--ALL SIZES.

High Class Steam Engines.

Lancashire and Cornish Boilers

Platt Bros. Gin and Gin parts.

Flour Mills, Steam and Hand Pump, Shafting, Pulleys
and gearing,

Leather Beltings & all kinds of stores for Ginning
Factory, Presses, Railway, etc

K. RAMNADAS & CO.,

171, KALBADEVI, BOMBAY.

GUL BAHAR HAIR OIL.

Strengthens the roots of the hair, prompts their easy growth, keeps them soft and glossy, enlightens the memory, removes all skin diseases, cures headaches and surpasses all other oils in fragrance and qualities. It keeps the users always cheerful and gay.

Price Re. 1, per bottle.

Rs. 9 per dozen.

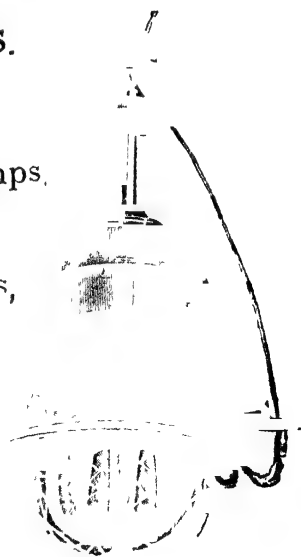
2000 C. P. INCANDECENT LAMPS.

Burning Kerosine Oil.

We manufacture strong and durable lamps.

These lamps give brilliant light,

Lamps and accessories such as mantles, globes and tubing are always available.

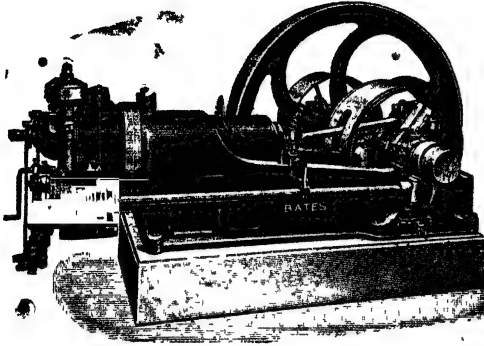
PERFUMERY AND SOAPS OF ALL MAKERS.

A Price List on application.

TELEPHONE NO. 1971.

ESTABLISHED 1877.

BATES OIL ENGINES.

From 3 B. H. P. to 100 B. H. P.
Most simple and economical in working and being of the recent improvements, any ordinary man can start and work same. No lamp required after starting. Can be worked with any ordinary Kerosine Oil.

Our Oil Engines can be seen working at our factories and in surrounding districts and all over India. For further particulars apply to

Sole Agent :—JAFFERBOY DATTOO,

IRON AND BRASS FOUNDER.

Upper Dacca Road, BYCULLA.

ટેલીફોન નંબર
૧૯૭૧

BATES OIL ENGINES.

એસ્ટાબ્લીશ્મન્ટ
૧૮૭૭

છેલ્લામાં છેલ્લી શોધ મુજબના બેતસના ઓઇલ એન્જનો.

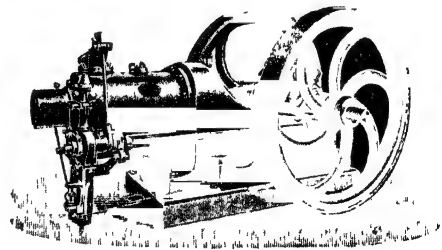
ચાલુ થયા પછી ચુકો વાપરવામાં આવતો નથી.

3 B. H. P. થી 100 સુધીના સ્ટોકમાં રહે છે
તેથી મોટા ઓરડાથી મંગાવી આપવામાં આવશે.

સાદા ટકાઉ ને સસ્તા.

આ એનજનો કોઈપણ જાતના હલકાં તેલથી ચાલે છે
તેમજ તેલ ઓછું ખર્ચે છે.

આ એનજન હંમેશા કારખાનામાં ચાલુ બેવામાં આવશે.
થોડી સમજવાળા માણસો ચલાવી શકે છે.

સોલ એજન્ટ:—જાફરભાઈ દાતુ,

આયરન એન્ડ બ્રાસ ફાઉનડર,

અપર દનકેન રોડ, બેંગલોર, ભારતીય

K. M. BELGAMWALLA.

Telegraphic Address : Glacekid.

No. 62-71, NULL BAZAR,
DOCTOR STREET—BOMBAY,
Post No. 9

કારનીલીયસ હીલના ૭૦૦ નંબરનાં ખરાં અને ટકાઉ રાણી છાપના રોગાનનાં ચામડાંના સોલ એજન્ટ.

કીકાભાઇ મુસાભાઇ બેલગામવાળા.

વેશાતી અને ગામડી ચામડાંના વેપારી, બુટ અને શુને લગતો ફરક ભત્તનો સામાન મોટા જથ્થામાં રાખનાર
અરબ ટ, કમોશન એજન્ટ, નં. ૬૯-૭૧, ડોક્ટર સ્ટ્રીટ, નળખબર, મુંબઈ.

રોગાન.	કાળું ચામડું.	કાળું ચામડું.	સફેદ ચામડું.	બુટને બરનાં કાળાં તથા બ્રાઉન પાલીસ.	કીમ અને પેસ્ટ.
700	બાકસ માફ ટાગુદાર	રશીયન કાફ	મોક બફ રશીન	કોઆ પાલીસ	પરાપરત યુનીવરસલ બ્રાઉન
1700	વેકસર કાફ	બીલો (ફાજાદાર)	રીઅલ બ્લેન્ડ રશીન	કોઆ આઉટફીટ	" સફેદ
XXX	કાફ રીડ	રશીયન રશીઅન	સફેદ શીપ રશીન	બ્રેનકો સફેદ તથા	" કાળું
AAA	માટીના કીડ	દાબુદાર	સફેદ બ્લેન્ડ રશીન	બામી અને બ્રાઉન	" બુટ છાપ
મસીના રોગાન	આઉન પેટલે વેપર	સાઈડ કીડ અને વેપર			" કોમરાન બ્રાઉન
આઉન પેટલે વેપર	માળુ એજન્ટ કીડ	રાતવરમ એજન્ટ કીડ			" તે સીવાય બીજી ભત્તના પાલીસ.
		દાબુદારના કશરવાળા			

બલાકીમ, મીન, ખીલા, ફીકેટ નેસ, બુટની નાળ, બવેકીઝ, લુક આઇલેટ, રીંગ આઇલેટ, બધાક અને બ્રાઉન બુટન, શુઝ અને બુટના બકલ, શુઝ બુટની લેસીંગ, શુષ્કર ઘરેડ, લેડીઝ શુઝની વુડન હીલ, બુટનું કનવાસ, લાઈનીંગ મોરોકો, હારમોનીઅમ માટે સફેદ કીડ, કલકત્તાના ધમણ બેધર, વારનીસ બહેના વેધર, કાનપુર બ્રાઉન રશીઆ વેધર, ગાર્ડીને માટે ધમણ તથા ભપાની સુખડી વેધર, એ સીવાય બુટને તથા હારનીસને લગતો હથોથાર અને બુટ, શુ માટેના સર્વે ભત્તનો સામાન અમારે ત્યાંથી ઘણાજ કીકાઇત ભાવે મળશે.

બાહેરઆમના આરડરો વેલ્યુએબલથી તુરત મોકલવામાં આવશે.

એક વખત અમારી દુકાનની મુલાકાત લાંબાથી ખાતરી થશે. છુટક તથા જથ્થાબંધ મળશે.

અસલ અને ખરી “બાદશાહી” ચાકુતી

ખતાવવાનો હુકમ રોકડર ચાંદલીઆ શિવાય બીજા કોઇને નથી. ખરી બાદશાહી ચાકુતીનો રજીસ્ટર ૨૨૦ છે એ હવે જગજાહેર થએલી વાત છે, તેથી નકલીઆથી હવે કોઈ કમાતું નથી.

આ બાદશાહી ચાકુતી શક્તી માટે ઉમદા નીરભય દવા છે. કીં ૩૧૦ સલાહ મળત.

ચાંદલીઆ કુંઠ,

૨૩૮, કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

ધી કેસંટ ગલાસ
ફેક્ટરી.

સીવરી, કોલ્ડવાડા, મોહમેદન
મસજીદની પાસે. મુંબઇ.

ફેક્ટ જાતનો કાચનો સામાન
ખનાવનારા.

હીટસન ઝોખ, દરેક સાઈઝની ચોમની, હાંડી,
શલાસ, વગેરે તૃષ્ઠાત્ર મળશે તથા ચારડર પ્રમાણે
ખનાવી આપવામા આવશે.

એજન્ટ--

હસનઅલી

ઈસુફઅલી,

નાં ૭ લોહાર ચાલ, મુંબઇ.

ફેક્ટ ડ્રોનવાયર
મેટલ ફીલેમેંટ લેપ.

સોલ એજન્ટ--

હસનઅલી ઇસુફઅલી.

ફેક્ટ દ્રોનવાયર મેટલ ફીલે
મેંટ લેપ ૨૩૦ વોલ્ટ, ૧૬,
૨૫, ૩૨, ૫૦ કેનડલ પાવરના
દબાવ એકના રૂ ૧૫.

સરવે ધરાકોને બલામલ કરવામા
આવે છે કે ફેક્ટ દ્રોનવાયર
લેપ મંગાવી ખાતરી કરી લેવી.
ટેલીફોન, બેટરી, ડ્રેલબેલ,
ઇલેક્ટ્રીક મેટલ ફીલેમેંટ લે
પ, મહા, કેબલવાયર, ફ્લેક્સી
બલ સીડક તથા ક્રેટન કરર

વાયર, વીજળીની ખતોના ઝુમરો તથા દરેક જાતના
ઇલેક્ટ્રીક ફીટીંગ કરનારા, પ્રાસ અને આયરન હારડવેર.

હસનઅલી

ઈસુફઅલી,

હારડવેર એન્ડ જનરલ મરચંડ.

નાં ૭, લોહાર ચાલ, મુંબઇ.

ધી બદરી
ઇલેક્ટ્રીક કું,.

મરચંડ અને લાઇટ

કોન્ટ્રેક્ટરો,

વીજળીના પંખા, ઝોખ,

ટેલીફોન, ઘંટ,

એક્યુમીલેટરસ, શેડ હોલડર, સીડક અને
કોટન વાયર વગેરે

કીફાયત ભાવે વેચનાર અને
રીપેર કરનાર.

એક્યુમીલેટરસ ચારજ કરીએ છીએ.

તારદેવ, મુન બીલ્ડીંગ,

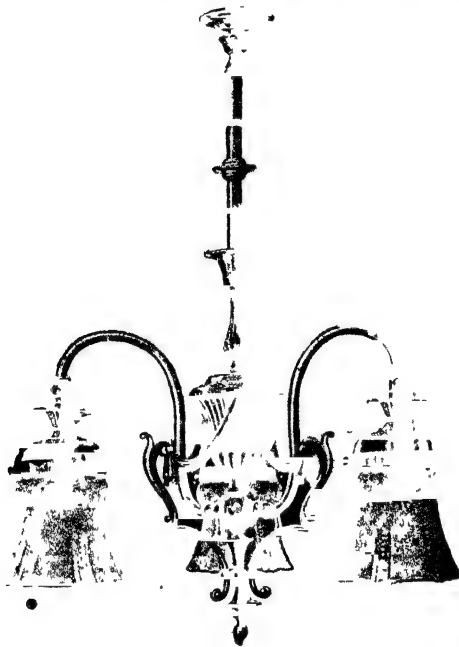
ખાલીવાળા થીએટરની
બાજુમાં.

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH."—1913.—ADVERTISEMENTS.

UNIVERSAL ENGINEERING CO.

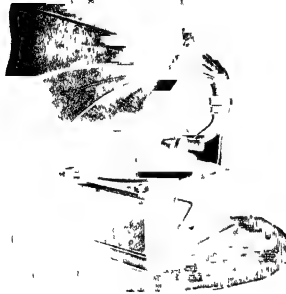
NO. 14, HUMMUM STREET, FORT, BOMBAY.

**Agents:—CONTINENTAL
MOTOR TYRES.**

**Electrical, Mechanical and Motor
Engineers and Contractors.**

**Motor and Electric Accessories
always ready in stock.**

WHY BUY VIEL-O-PHONE

BECAUSE YOU WILL BUY NO OTHER.

VIEL-O-PHONE, is the best known.

VIEL-O-PHONE, is the widest known.

VIEL-O-PHONE, is the most largely used.

VIEL-O-PHONE, in general appearance and finish is better.

VIEL-O-PHONE, in price for quality for quality, is cheaper than any other gramophone, no matter by whom made.

RECORDS. In all the languages, popular selections at popular prices. English, French, Arabic, Bengalee, Burmese, Chinese, Egyptian, Gujarati, Hindustani, Jati, Kanarese, Maharati, Nepalese, Persian, Punjabi, Pushto, Sanskrit, Sikh, Sindhi, Tamil, Telugu, Turkish, Urdu, etc. etc.

ACCESSORIES. Needles, albums, repair and replacement parts, for all kinds of machines.

STOCK. Largest stock under one roof of any other talking machine dealers in the East.

Hence Largest Selection Available.

THE TALKING MACHINE & INDIAN RECORD Co.,

8-10, Homeji Street, Circle, Fort, BOMBAY.

Branches.

Branches.

DELHI.

MADRAS.

CALCUTTA.

RANGOON.

જગજાણે. અનસોનીઆ કસોક કુંગ નાં બેકકનાં તથા દીવાલ ઉપર ટાંગવાનાં મોટાં થઈઆળો.

ભાવ ઘણાજ કીકાયત.

이 기 2 3 4-0-0

ખી ન દેક બલતના બુદ્ધા સીવાયનાં ખીન્નાં મેરા ધીઆયો ૩૮ થી ૩૬૦
બુદ્ધા મેકરના દાદાખીસો કલે કો તથા નાનાં ખીસામાં
રાખવાનાં ધીઆયો મળશે.

નાતાં ઘડીઆળાં વીં પીં પાસલથી માહલવામાં આવશે.

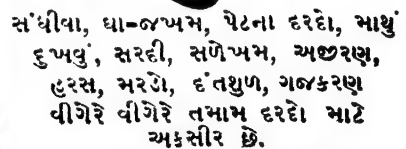
પરદારગામનાં ઘડિયોને વ્યભાઈ ચીત્ર સાવળ પ્રાંસ લોમ્ટ મંગાવવાથી મફત
માફલી વ્યાપરામાં વ્યાવરો.

ઠેકાણું નં ૧૩-૧૪, મંબાદેવી પોસ્ટ ઓફીસની બાજુમાં, મુંબઈ.

બાદશાહી પેનક્યુરર

સા.સા કરે છે

મા સીવાય ઘણી જાતના રોગો ઉપર
સહિષ્ણુ ફાયદાકારક માલમ પડયું છે.

બાદશાહી પેનક્યુરર

છોટાલાલ ઇગનલાલ

મહાજન એન્ડ કુંઠ
સેપ્ટેમ્બર સીટ, મુંબઈ.

BRITISH AMERICA ASSURANCE COMPANY.

Telegraphic Address :
"SUBLIME."

ESTABLISHED 1833.

Telephone No.
1872.

HEAD OFFICES : TORONTO & LONDON.

Capital paid up Rs. 43,10,000
Since organization claims paid , 112,500,000

THAKERSEY GOCULDASS & Co.,

Chief Representatives,

BRITISH AMERICA ASSURANCE Co.,

Bombay Presidency,

77-79, Apollo Street, Fort, Bombay.

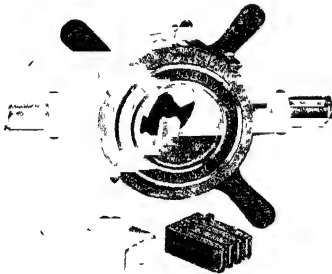
Fire risks of all kinds are accepted at current rates.

ABDULLABHAI FARZULLABHAI,

Hardware Merchant & Commission Agent, BOMBAY.

અબ્દુલ્લાભાઈ ફરજુલ્લાભાઈ,

હાર્ડવેર મરચાંદ એન્ડ કમીશન એજન્ટ, મુંબઈ.

ઈસકરે, મીભાગરાં, કરવત, હથોડા, કળ, તાળાં બાલ્લી,
ખીલા, હેન્ડલ, કાનસ વીગેરે મરવે જાતનો
ખીતજનો તથા લેખાંડનો સામાન.

ઠેક-ખોખા બજાર, મુંબઈ.

Telegraphic Address "RUBBER TYRE"

C. C. PATEL,

GENERAL MERCHANT

AND

COMMISSION AGENT.

Saddler, Harness Maker,
Coach Iron Monger, & all
sorts of Motor accessories.

407 BRENDA

BAMAR BOMBAY,

DEALER IN

L & P. OIL

MALE STAMPELALITY

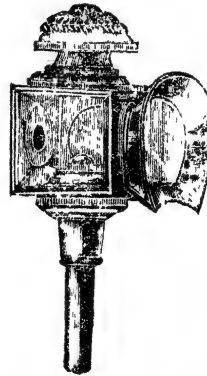
RUBBER TYRES, NUTS,

SPRINGS, FOL SAND,

NUTS, BELTS, WOODEN

AND IRON WHEELS AND

RUBBER TYRES, &c.

HARNESS FURNITURE, CARRIAGE
LAMPS, SADDLERY, HARNESS, WHIPS.

Managing Partner—E. A. Rajkotwala.

લોહી સુધારવા માટે સઉથી સરસ
ડૉ૦ વામન ગોપાલનું જગપ્રસીદ્ધ અને લોકપ્રીય આયોડાઇઝડ

સાર્સાપરિલા

જનો હજારો દરદીઓએ ઉપયોગ કરી પોતાની નીવાસ દૂર કીધી છે.
આ સારસાપરીલા બગડેલા લોહીથી થતા દરદા માટે એક ક્ષેત્રહર્ષ અને અકસીર ધ્વાજ છે.
અને આજ ૫૦ વરસથી એકસરખી રીતે માન પામેલું છે અને જુદા જુદા પ્રદરશનમાં

સોનાના અને રૂપાના ચાંદો મેળવવા

આ એકજ સારસાપરીલા ભાગ્યશાળી નીવડ્યું છે.

લોહી એ મનુષ્યનું જીવન છે. તે બગડ્યું હોય તો અનેક રોમ ઉત્પન્ન થાય છે. માટે તે સુધારવા દરેક માણસે કાળજી લેવી જોઈએ. તેને માટે આ સારસાપરીલા વીના બીજી એકે પણ દવા લેવાની જરૂર નથી. વળી આ દવા પીવાથી ઉપદરશ એટલે ગરમી અને તેના વડે થતાં રોગો—તેમજ લખવા, સંધીવા, ચામડીપરના કાળા ડાઘ, આંગનું સુણ આવવું, શરીરમાં કળતર થવી, શરીર ઉપર દેવી કસરખા ફાલવા થઈ આવવા વીગેરે વીકારો ઉપર આ દવા અકસીર થઈ ચુકી છે.

શીશી ૧ નો રૂ. ૧૧ ચાર શાળી પાવાથી સારા ગુણ આવે છે. પોષ્ટ ખરચ જુડું.

ચાર એકદમ મંગાવનારને રૂ. ૪૧૧.

ડૉ૦ ગઉતમરામ કેશવ, ઠાકુરદવાર—મુંબઈ.

કાયમની આરોગ્યતા

મેળવવા માટે લોકો હજારો રૂપીઆ ગુમાવે છે, પરંતુ આજકાલના જમાનામાં શક્તી આપનારી દવાઓની એટલી બધી બહાર ખર્ચ થઈ ગઈ છે કે ખરી “શક્તીની દવા” કઈ તે માલુમ પડતું મુશ્કેલ થઈ પડે છે, માટે જો તમારે તમારા થઈસા બચાવવા હોય, તમારી જીંદગી સુધારવી હોય અને તમારી તંદુરસ્તી કાયમને માટે સારી રાખવી હોય તો

અમારી જગપ્રસિદ્ધ

મદન મંજરી ગોળીઓ

વાપરે. આ ગોળીઓ લોહીને સુધારે છે; વીર્યને વધારી ઘટ કરે છે; જ્ઞાનતંત્રીઓને સતેજ કરે છે; કુશાશ્વ તેમજ વીરશય સંબંધી નવાં તેમજ જુનાં દરદા સારા કરે છે; બંધકુટનો નાશ કરી દસ્ત સાફ બાંધે છે; ચાદશક્તીને તાજી કરે છે; પીસ બમાં અને સ્વપ્નામાં જતી ધાતુને બંધ કરે છે અને હુંકામા ધાતુવીકારના તમામ રોગોનો નાશ કરી નષ્ટ થયેલ પુરુષત્વ પાછું બક્ષે છે. કીમત ગોળી ૪૦ ની રૂપી ૧ નો રૂ. ૧-૦-૦

“તદન મર્કત”

વૈધ વિદ્યા.

આ નામનું એક અતી ઉપયોગી આયુર્વેદીય પુસ્તક દરેક માણસને તદન મર્કત માનવવામાં આવે છે, આ પુસ્તકમાં સારીરીક તથા માનસીક આરોગ્યતા જાળવવાના ઉમદા રસ્તાઓ પતવેલા છે. આ રસ્તાઓ પ્રમાણે જીવવાથી શરીરની તંદુરસ્તી ધણીજ સારી રહે છે. આજેજ મંગાવી લેઓ.—

રાજવૈધ નારાયણજી કેશવજી,

હો. આશ્રમ-ભાવનગર, કાઠીયાવાડ.

પ્રાચ-નં. ૧૮૭, કાસબાદેવા રોડ, મુંબઈ.

ગ્રામોફોન એજંસી.

કુતરા છાપનાં જાણીતાં પ્રખ્યાત ગ્રામોફોન

તથા તેનાં સરવે ગાયન આખી મુંબઈમાં સરવેથી મોટા જગ્યામાં અમે તદ્યાર રાખ્યે છીએ.

હારમોન્યમ.

પેરીસનાં કેમરલનાં હારમોન્યમો, તથા અમારા પોતાનાં કારખાનામાં બનાવેલાં હાથ નાં તેમજ પગનાં હારમોન્યમો જે માટે અમેને છ એકઝીબીશનમાં આદે મળ્યા છે.

કાં. રૂ. ૨૫ થી રૂ. ૨૫૦.

ગ્રામોફોન અથવા હાર

મોન્યમ ગમે તેવાં બગ

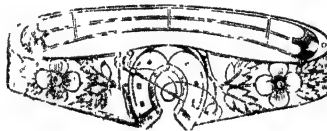
ડી ગયાં હોય તોપણ સ

મ.રીને નવાં જેવાં કરો

આપ્યે છાએ.

જેમ્સ કું, કાન્નકાદેવી રોડ, મુંબઈ.

પરશોતમદાસ માલજી ઝવેરી.

૨૧૪-૧૬, શેકમેમણ સ્ટ્રીટ, ગણેશવાડીને નાકે. મુંબઈ.

ટેલીફોન નં. ૧૨૯૫.

હીરા, માણિક, મોતી, યાના વગેરે છુટક તથા જથ્થાબંધ નાંગો ધરાડોને કમીશનથી અપાવીએ છીએ તથા ઝવેરાત ખરીદીએ છીએ.

સોના, ચાંદી, હીરા, મોતી વગેરેના દાગીના બનાવનાર તથા વેચનાર.

ખાસ ગવર્નમેન્ટ સ્ટાંપ સહીતની પાકી ગેરંટી.

ટેલીગ્રાફિક એજન્સ "લીલીરોઝ"—મુંબઈ.

છેલામાં છેલ્લી યુરોપની શોધ મુજબ બનાવેલા

પ્રખ્યાત હાફીજના

ફલાવરસ અતરો.

જેવાં કે

લીલી આંક ધી વેન્નો, આંટો, રોઝ, આંટો જસમીન, લીલી રોઝ મુર્ગટ,
ચુલછી, ચુલખહાર, ખસ, મસક, મધુર માલતી મોગરો વગેરે વગેરે.

એક વખત વાપરી ખાતરી કરવાની અરજ કરવામાં
આવે છે.

જી એમ તયબઅલી,

પરકયુમરી, આઈલમેન સ્ટોર વગેરેના વેપારી.
૯૧-૯૩, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

સેન્ટનો રાજ

અમીર બોક્કે

ખાસ નવાં વરસની ખુશલીમાં અમેરિકા હાઈલી હવાને ખરતું અને દરેક
કોમના ટેરટનું ખાસ કિમલ કુતોમાંથી બનાવેલું છે.

સર અવસરે તમારા દોસ્ત ખીરાદરોને આકર્ષ શીશી બેટ તરીકે મોકલશે
તો તમારી ચાદમારી હમેશાં કાયમ રહેશે.

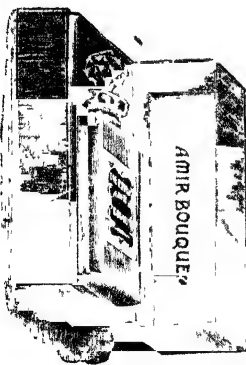
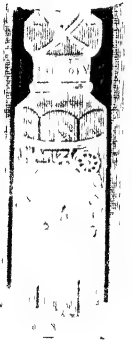
કીમત રૂ. ૧-૧૨-૦.

સોલ એજન્ટ

જી એમ તયબઅલી,

પરકયુમરી, આઈલમેનસ્ટોર વગેરેના વેપારી.

૯૧-૯૩ નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

મહા કુષ્ટ તથા સંકેદ કોડ ઉપર બે અતી ઉત્તમ ગુણદાયક અઉપધી.

ભારત મધુવલ્લી કીમત રૂ. ૧૧

નાગવલી તેલ કીમત રૂ. ૨.

આઓ દવા પેટમાં લીધાથી અને તેજ ઉપર લગાડવાથી નીચે લખેલા વીકારો ખાત્રીથી સરા થાય છે. અદાર પ્રકારના કુષ્ટ રોગ, જેવા કે શરીરની ત્વચા ઉપર સંકેદ, લાલ, કાળા, જાંબુ રંગના ડાઘ તથા સુનભરી દંભાદી દરદો ઉપની દવા લીધાથી ખાત્રીથી સારા થાય છે, તેમજ લાહીનો સુધારો થઈ કાન્ટીને વધારે છે.

વનોષધી સાસીપરેલા.

આ સારસાપરેલા સેવન કરવાથી ઉષ્ણ શબ્દન્ય ગરમીના રોગો તથા રસાયણથી સેવન કરવાથી શરીર ઉપર થનારા બર્થકર વીકારો (લાહીનું ખગડી જતું) તથા ધાતુના વીકારોને નાશુદ કરીને લાહીને સુધારે છે અને ચામડી ઉપર થતા અનેક પ્રકારના રોગોને મટાડે છે. વળી આ સારસાપરેલા ગમે તે માણસે લીધા હોય તે લાહીનો સુધારો કરીને કઈઅત આપે છે તથા રમરણ શક્તી વધારે છે. ખાટલી એકની કીમત રૂ. ૧૧.

સંકેદ કોડ ઉપર બે અતી ઉત્તમ ગુણદાયક અઉપધી.

ભારત મધુવલ્લી કીમત રૂ. ૧૧

નાગવલી તેલ કીમત રૂ. ૨.

૭૦ ધાકજી ભાનજી સાવંત

કેન્-ફનસવાડી, કેળીની ચાલ-મુંબઈ.

સ્થાપન ૧૮૬૫.

વીઠલ પરશોતમ એન્ડ સન. ધી કોનોટ આયર્ન વર્કસ.

ખેતવાડી બીજી ગલી, મુંબઈ.

મીલગીયરીંગ, શાફ્ટીંગ, પુલી, કપલ્લીંગ, પેડીસલ રોપની તથા પટાની પુલીઓ તથા લોખંડની ચીમની, ટાંકી, હુલવેર વગેરે બનાવનાર.

છત તથા મોસ માટે લોખંડની લીલાતી બે કટકાની પુલીઓ તથા અમેરીકન સ્ટીલ પુલીઓ માટે જથ્થામાં મળશે.

રોબસન મેકરના ઓઈલ એનજીન, તથા ખિતીવાડી માટે પંપ, અનાજ દળવાની ઘંટીઓ તથા લીલાતી મશીનરીઓ જેવી કે લેથ, ટ્રીલીંગ મશીન, પટા તથા સ્ટોરનો મોટો સ્ટોક રાખવામાં આવે છે.

ટેલીફોન નં ૧૦૫૮, ભાવતાલ માટે લખો અથવા મળો.

ટેલીગ્રાફિક કોડરેસ CALIBRE.

બાદશાહી હેર ઑઢલ.

આજકાલ ભભકાદાર
રંગો તેમજ બાકસોથી
શણગારેલાં હેર ઑઢ
લમાં ભાગ્યેજ સેંકડે
પાંચ હેર ઑઢલ વન
સ્પતીના તેલનાં બ
નેલાં મળી આવશે.
બાકી પંચાણું તો ગ્યા
સલેટ જેવા તેલમાંથી
માણે પ્યુરીફાઇડ વનસ્પતિનાં તેલમાંથીજ બનાવવામાં આવેલ છે.
ખાત્રી કરવાને માટે દરેકને નમુનો મફત મંગાવેથી મોકલી
આપવામાં આવશે.

બનેલાંજ બજારમાં
મળશે. જે માણસને
તેમજ વાળને નુકશાન
કરે છે.

બાદશાહી હેર ઑઢલ
ને માટે હમો હીંમતથી
કહીશું કે તે છેલ્લામાં
છેલ્લી સાયન્ટીફીક પ્ર

હીંમત બાઢલી એકનો રૂ. ૧) પોસ્ટેજ ચાર આના જુદું.

ત્રણ બાઢલીના રૂ. ૨-૧૦-૦. પોસ્ટેજ નવ આના.

સીં સીં મહાજન એન્ડ કું

શેખ મેમણ સ્થિટિ, મુંબઈ.

DRAWN WIRE METAL FILAMENT LAMP.

Saving of
75 per cent
on your
Electric
Light
Bill.

Maximum
Light,
Life,
Strength
and
Economy.

Price from Rupee one and upward.
Electric fans, accessories, cable wires, Flexible
cords etc. Prices defy competition

Ice-Hot
TRADE MARK
MADE IN U.S.A. PAT. OFF. AND GREAT BRITAIN

BOTTLE

Unequalled by another Second to None
KEEPS CONTENTS

EITHER **ICY COLD** OR

STEAMING HOT FOR DAYS

Invaluable for Housekeepers, Nurses
Campers, Travellers, Automobilists

BEWARE OF CHEAP IMITATIONS
Illustrated Price List Free.

GOLD MEDAL CAMPCOT

For tourists, travellers and sportsmen, for the
Home, in the city, country or sea-side these goods
have no equal.

**Storm and Rain-Proof,
Shadowless Lamps.**

WITH LATEST

Improvements

FOR

**Public Hall, Railways, Streets
Workshops, Gardens, etc**

From 350 to 2,500 C. P. Light

Prices defy Competition

ILLUSTRATED PRICE LIST FREE.

LIGHT AT MINIMUM COST.

No Greasy wick to trim
No Smoky Chimneys to wash.
Odorless, no work, no Bothers
OF KEROSENE,
ONE-SIXTH THE COST.

Its light is a Magnificent
Incandescence that pales every
other form of Illumination.

BEWARE OF IMITATIONS.

THE "SUN" OUTSHINES THEM ALL.

Burns 90 per cent. air and 10 per cent. Hydrocarbon Gas
Whenever the sun shines by day the "Sun" lamp shines
by night

In more than 50 different styles.

Prices greatly reduced.

AGENTS WANTED.

MATADOR.

**Kerosine oil
Incandescent Lamp.
200 C. P.**

Working without Arti-
ficial pressure. Noiseless.
Simple.

Ready for immediate use.
Smokeless. Reliable.

Price Rs. 40 each.

THE LONDON, EASTERN AND AMERICAN TRADING CO.,

Hummum Street, BOMBAY.

BUCHANAN'S

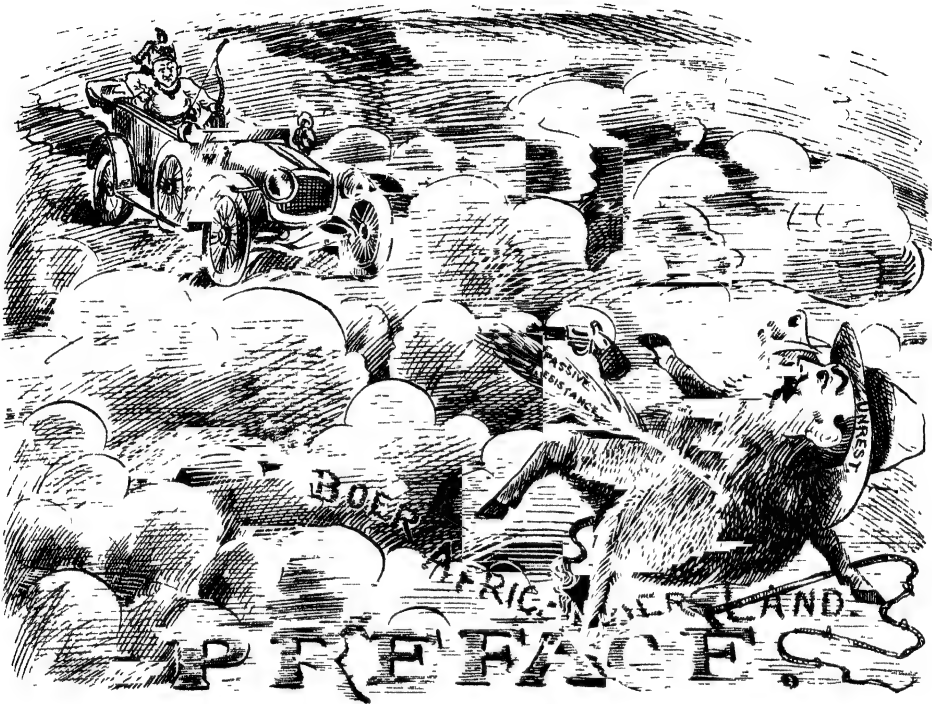
SCOTCH WHISKY

'BLACK & WHITE'

ALWAYS THE HIGHEST QUALITY

OBTAINABLE FROM
ALL DEALERS AND STORES,

PUNCHARAYA, *Nārada Muni* incarnate of Kali-yuga, the present Iron-Age, had experience of chariots carrying mortal heroes from the plains below up into the dark clouds above to fight Indra's foes. That was ages ago in the dim forgotten past. And it was only the other day he realised that past in a way in the living present. He had a wild spin in a modern fire-chariot that ran and leapt over roads and tracks and fields, and that climbed hills high up into the mist-clad plateaus strewn with ruins of palaces and ramparts where once ruled the renowned Paramaras. And the chariot sped with the rapidity of lightning.

Hindi Punch was revelling in the classic land of Raja Bhoja. And there before him stood the shrine of the six-armed goddess Kālī. And here it was that the rustic Brahman lad, uncouth and crazy and the butt of his companions, worshipped the mother, with devotion deep, as her *dās*,—her slave. A Passive Resister was he, struggling to be freed from the bondage of ignorance. And he vowed that he would lay his severed head at her feet if his prayers went unheeded. And he was terribly earnest: the soul struggle was intense and the *dās* of Kālī won in the contest. The erstwhile imbecile lad, now emancipated, left the shrine hisping in numbers,—a Pandit and a Philosopher, the Great Poet of Hind,—Kālidās,—one of the nine gems in the court of King Bhoja, the patron of learning.

PUNCHARAYA sat in an ancient palace in deep reverie, thinking of things ancient and modern that kept obtruding most in his mind.

"Passive Resister"! How came the Sage to think of Kālidās before his transformation as a "Passive Resister"? He could not account for it. The words were in the air, wherever *Hindi Punch* wandered. And Pandits sat and thought out definitions of those words. Happenings in the far off Continent of Africa towards the region in the distant South, the recent events there, chronicled in these sheets, had created those words and they were pregnant with meaning.

The Sage sat long and meditated upon what the people were then saying.

"India, opulent India, the feeder of the world, the cradle of world's civilization, the provider to nations abroad, from primitive times, of materials for both peace and war,—yet, provider of means to gratify even their softest luxuries,—India, once considered inexhaustible and self-sufficient, is India to-day barren and bankrupt that her children seek livelihood in red Northern America or in black Southern Africa, and suffer disgrace and starvation worse than death." Thus, ruminated many.

"Preserve your spirituality and pure faith. Cross not the seven seas and come back contaminated by contact with races not yet strong in religion and righteousness." Thus argued the up-holders of Cast^e,—the orthodox Pandits and asthologers of India.

"The Boers (Peace be on the Shade of Kruger!) and the white Africans are our friends and well-wishers,—our crucibles for testing merit in burning hot furnace! The best of drillers and uniformers: God bless them!" This thought was the solace of not a few.

"The Good King Emperor George V (May His Imperial Majesty live and reign long!), Hind's loving and sympathetic Steward, gave India a boon not long since. The Boers and Africans are to-day giving this country a greater boon still and the nations of the world are looking this way. It is a great gain in these days of advertisements and booms." Thus reasoned a host of thinkers.

And the gentle readers of *Hindi Punch* began to ask "Tell us, *Guruj*, in words few and easily grasped, the essence of your stern meditation at this moment."

"My beloved readers," answered *Punchuraya*, rising and smiling sweetly as smiles the moon swimming gloriously in the serene blue sky-lake above, "these leaves will tell you in a flash of visual and mental illumination what's on the brains of many. It is—

The 14th Album of Cartoons

FROM

Hindi Punch.

*Hindi Punch Office, Freese Road, Bombay,
24th December, 1913.*

BY APPOINTMENT

TO

H. I. M. THE KING EMPEROR

MOTOR
TYRES

SOLID
TYRES

CYCLE
TYRES

MOTOR-CYCLE
TYRES

DETACH-
ABLE
WHEELS

GOLF
BALLS

ALL SUMMED UP IN ONE WORD

The Combination of three points that matter when purchasing tyres is

COMFORT : SAFETY : ECONOMY :

The Dunlop Tyre of 1913 is the result of the accumulated experience and concentrated effort of the pioneers in tyre manufacture since 1888, Twenty-five years' reputation stands with every Dunlop Tyre sold.

Write for our New Illustrated lists, sent post free upon application.

THE DUNLOP RUBBER CO., LTD.

3 Wallace Street, BOMBAY. 3 Mangoe Lane, CALCUTTA. Kashmere Gate, DELHI. 188 C. Mount Road, MADRAS.

Also obtainable from all recognised Motor and Cycle Dealers throughout India.

FOR REFRESHMENT

**SPECIAL BLEND
WHISKY.**

FOR SICKNESS

FOR HEALTH.

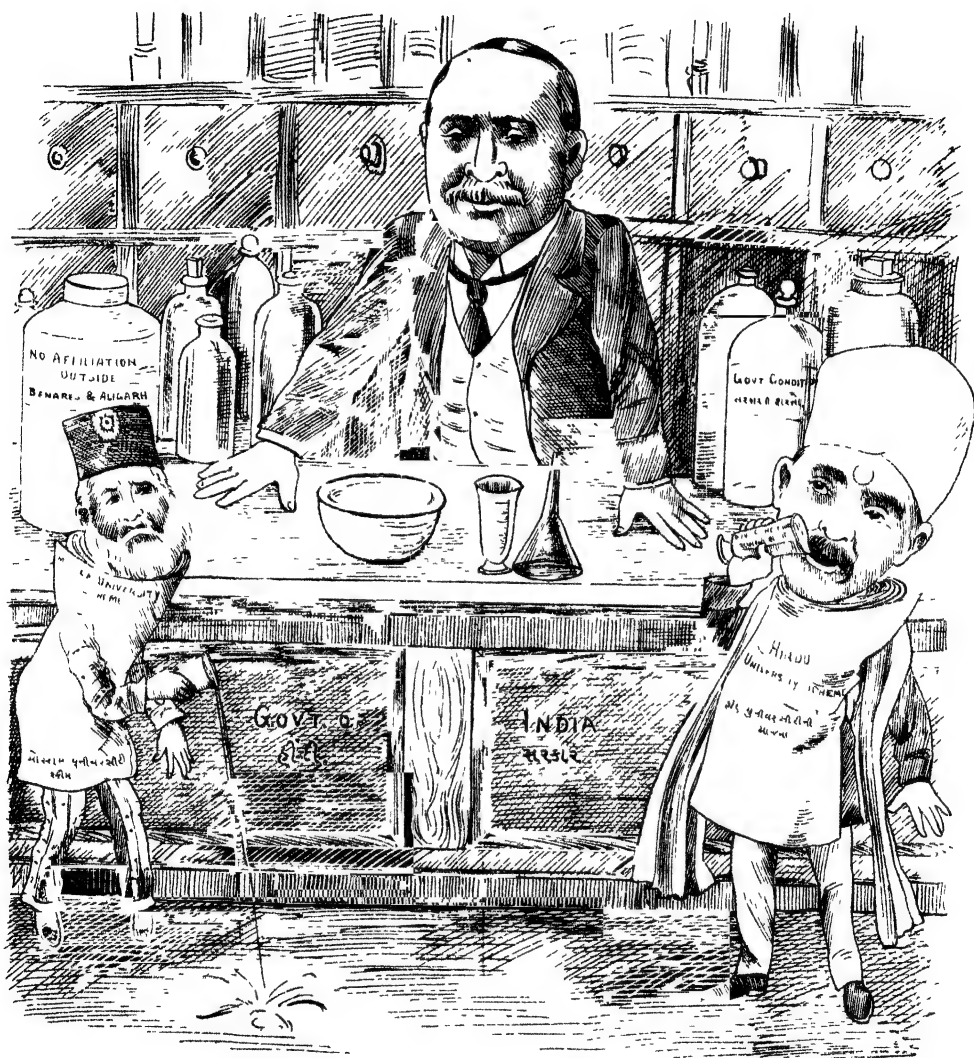
OBTAINABLE ALL OVER INDIA, OR FROM THE
SOLE PROPRIETORS
& SHIPPERS

CUTLER PALMER & CO

CALCUTTA
BOMBAY

MADRAS
LAHORE

FOR PLEASURE.

THE PHYSIC.

DR. BUTLER—Drink away, boys! The mixture is a good one as I can certify, and can never do anybody any harm!

[The boys know better.]

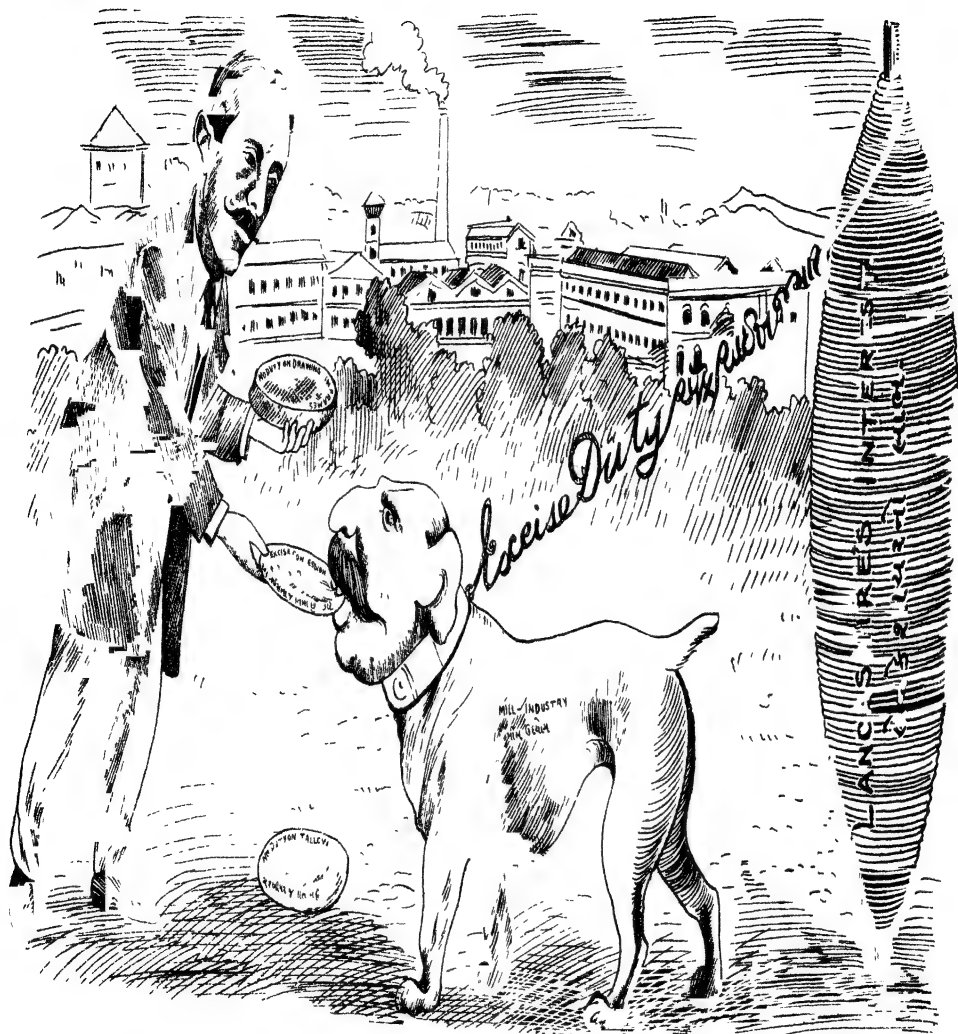
[The Government conditions for granting a charter for the Hindu University—particularly those relating to the name and the affiliation of colleges—have not met with the approval of the committee. The objections to the conditions are the same as those advanced by the Moslem University Committee.]

[“Hindi Punch,” Dec., 1912.]

AN ADDED ALLY TO THE BALKANS.

[Cholera has been making great havoc in Constantinople, and among the Turkish soldiers.]
["Hindi Punch," Dec., 1912.]

SOPS FOR THE MILL CERBERUS.

HON. MR. CLEGG—You have to be chained up like this, as you know, and I can understand your barking. But here is something to soothe and comfort you. Take it and be quiet, like a good dog.

[A Customs circular issued in Simla makes excise concessions to the Indian mill-owners who have been crying all these years against the imposition of Excise Duty on their cotton goods. The first of these concessions is in regard to the Excise Duty on goods made partly of cotton and partly of silk or wool. The second is in regard to the drawing-in frames, which are exempted from duty when imported by owners of weaving mills; the third is a refund of duty in the case of tallow used in the mills.]

A NEW PANEL.

MR. PUNCHASHANKAR—Does it fit in, Bhai ?

CLARKROBHAM—(The carpenter)—Oh, ever so nicely.

[Mr Prabhashankar Dalspatram Pattani, the Dewan of Bhavnagar, who has been appointed a member of the Executive Council of H. E. the Governor of Bombay in place of the Hon. Mr. Chaudh, who serves on the Public Service Commission, takes charge of his office tomorrow (16th Dec.) under the usual salute.]

["Hindi Punch," Dec., 1912.]

THE NEW CORONET.

(THE 27TH SESSION OF THE INDIAN NATIONAL CONGRESS: BANGALORE, THURSDAY, FRIDAY AND SATURDAY, 26TH, 27TH & 28TH DECEMBER, 1913.)

BEGUM SAHIBA DELHI—Daughter dear, here for your brow is a rare coronet designed by our beloved Sovereign. Mark the royal mantra 'Educate, Hope, Unite.' Follow it and prosper!

["Hindi Punch," Dec., 1912.]

DOWN WITH THE MONSTER !

OR, THE INFURIATED INDIAN ELEPHANT AND THE DEMON ANARCHY.

[Grief, indignation and horror have been expressed in all parts of India at the dastardly attempt on the life of H. E. the Viceroy, "one of the greatest friends and benefactors of the people of India," as Sir Pherozeshah Mehta calls him in his message of sympathy. Fervent prayers have gone up for His Excellency's speedy recovery and grateful thanks have been offered for his providential escape and that of Lady Hardinge.]

[*"Hindi Punch," Dec., 1912.*]

ROAST TURKEY.

(FOR THE XMAS AND NEW YEAR DINNER OF THE BALKAN ALLIES.)

[The peace negotiations that are being carried on in London between the delegates of the Balkan Allies and of Turkey indicate that a very small patch of territory will be left for the Ottoman Government, while a very large portion will be annexed by the Allies to their respective States.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

(BETWEEN THE SOUTH AFRICAN BOAR AND THE INDIAN BULL GANDHI)

INDIAN BULL GOKHALE—Bless you, bless you! Compromise, friends, compromise between yourselves as best you can and settle your differences in your own way, leaving India to take care of its own vital interests!

[The Hon. Mr. Gokhale took the opportunity of clearing certain misunderstanding about the policy of "No Open Door" for Indians in South Africa at the I N Congress at Bankipur. In moving the resolution urging that the system of indentured labour is undesirable and should be abolished and calling on Government to prohibit further recruitment of Indian labour under contract of indenture, he said that not a particle or iota of any right enjoyed by the people of this country either in theory or practice has been surrendered. By agreeing to suspend passive resistance Mr Gandhi had merely agreed for himself and other passive resisters to leave alone the question of immigration for the present, but that did not mean that other Indians were not at liberty to agitate further in the matter if they thought it desirable.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

A THIRD NEW STAR IN THE FIRMAMENT.

MR. PUNCH—After the first Parsi star known fifty years ago I found another—a Mahomedan star—two years back. And now here's a third one—a Hindu star—to complete the galaxy! A powerful combination, to shed lustre all round!

[Sir Chinubhai Madholal, a mill-owner of Ahmedabad and a philanthropist known for his cosmopolitan charities, has been created a Baronet.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

RETURN FROM THE SHRINE OF SWADESHI.

PILGRIM HARKISSEN LAL—Moi, I am returning from a pilgrimage to your shame! Give me your blessings! It's once a year only!

SPIRIT OF TRUE SWADESHI—Er—er—bless you! But can't you manage to remember me oftener? You and yours seem to be neglecting me!

PILGRIM—Neglect you! And forget! Never, Maiji, never!

[The eighth Industrial Conference was held at Bankipur on the 30th Dec, when Mr Harkissen Lal of Lahore presided. After the inaugural address several papers were read, and some resolutions passed. The proceedings were marked by listlessness, and there was a very meagre attendance.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

INDIA :—DEC.-JAN., 1912-1913.

[Public meetings have been held in all parts of the country, expressing the people's deep abhorrence and indignation at the bomb outrage perpetrated against the person of H.M. the King-Emperor's representative in India. One such meeting was held in Bombay on Tuesday, 7th January, Lord Sydenham presiding, when Sir Pheroz-shah Mehta, in an eloquent speech, denounced the miscreants as no true Indians and did not recognise the slightest trace of Indian blood in their veins. Those miscreants, Sir Pheroz-shah continued, were traitors—mischievous traitors—to the Indian people as they were mischievous and disloyal traitors to their Gracious Sovereign, the King-Emperor. (Hear, hear.) They had heard the wise and sober words in which His Excellency had placed the situation before the meeting. He had no doubt that those words had created a deep impression upon their minds. But he would say more: he would still trust that this atrocious crime was the last gasp of desperation of the miscreants, who, vexed at the smiling contempt and contentment which His Majesty's visit had spread in the land and vexed at their utter defeat in the condition that was thus brought about, had sought to surpass their wickedness and thus to hide their defeat and their shame. He trusted that might prove to be the true explanation of the dastardly and cruel attempt on the life of one who had been a true friend of India and a true benefactor of her people.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

THE BALKAN CHICK.

TURKEY—Is the little one a bird of good or of evil omen, I wonder? And short or long-lived?

[The armistice concluded between the Allied Balkan States and Turkey for carrying on peace negotiations has been prolonged, the prospects of peace becoming threatening and hopeful by turns.]

[“Hindi Punch,” Jan., 1913.]

THE POOR COW !

[Famine distress in the Ahmednagar district is increasing, and there is great need of immediate help. Miss Latham, a resident of Ahmednagar, who takes a keen interest in the work of famine relief, made a brief statement at the concert given in the Y.M.C.A. Hall on Thursday evening (16th Jan.) appealing for financial assistance. She said, in September the cattle died by the thousand, and in October she had heard that the number of cattle which had succumbed totalled somewhere about 250,000. Roughly speaking the price of grain was about doubled, but the water was the real problem, and a good deal of alarm was felt for what might happen during the next four months. One thing which was being aimed at was to get as many as possible out of the district, and as there were a million people this was by no means an easy task.]

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

NURSING HER FOE!

(The 26th Session of the Indian Social Conference: Bankipur, 29th Dec., 1912.)

NURSE SOCIAL REFORM—Fear not, Guruji.

With time and patience we can yet restore you to the vigorous health you enjoyed in those glorious Vedic times!

["Hindi Punch," Jan., 1913.]

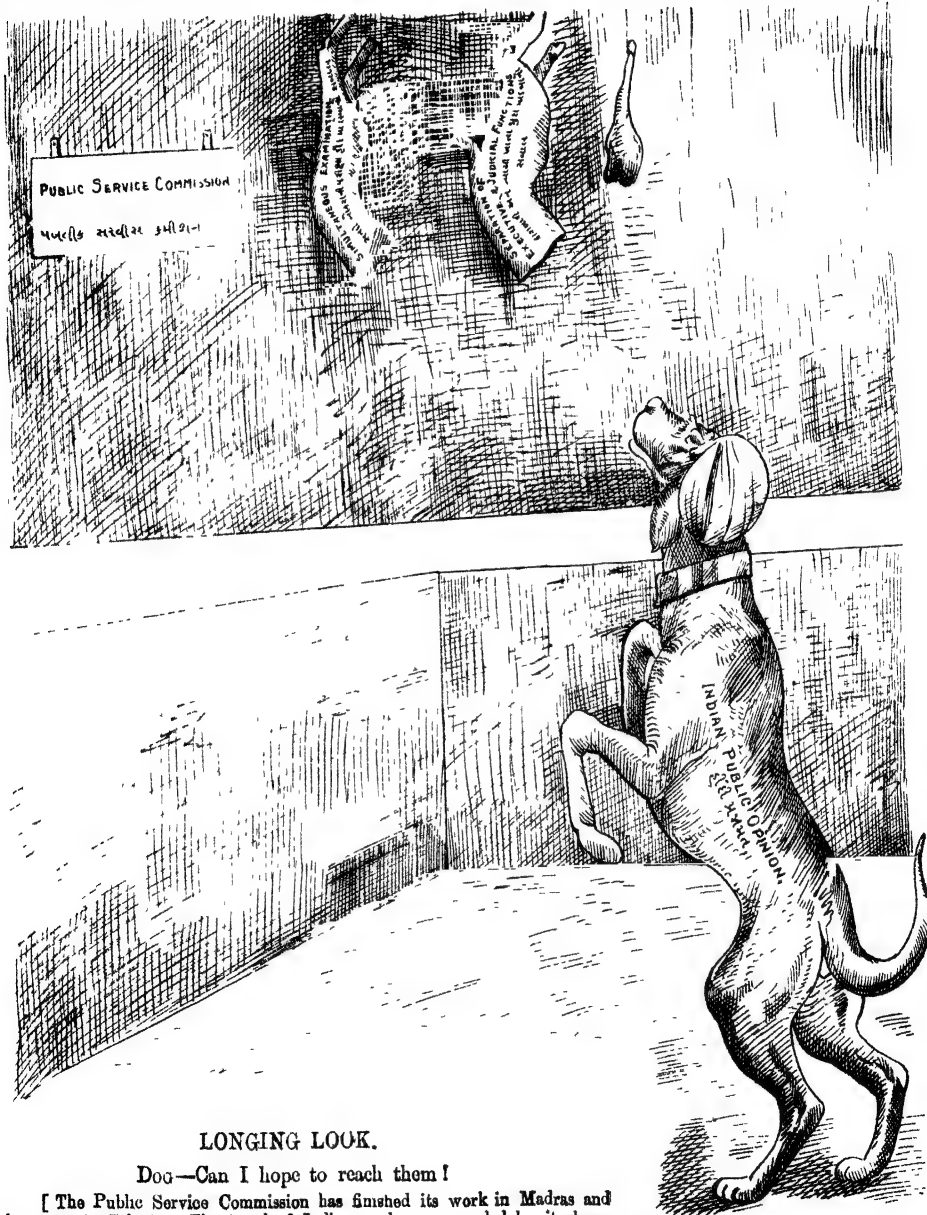

FROM THE LADIES OF INDIA TO THE FIRST LADY IN INDIA.

(The offering of *Halad-kankoo* and *til-gool* on the second day of the Makar Sankranti.)

[On the second day of the Makar Sankranti Hindu ladies distribute *halad-kankoo* (turmeric and red powder) and *til-gool* mixed with sugar among their own sex, as auspicious signs of love and friendship. A public meeting of the ladies of Bombay was held on Wednesday afternoon in the Town Hall, Bombay, to adopt an address to Her Excellency Lady Hardinge on behalf of the ladies of India, expressing their horror at the attempt on the life of His Excellency the Viceroy on the occasion of the State Entry into Delhi last month, and their high appreciation of the unfaltering courage shown by Her Excellency under the terrible ordeal. Lady Sydenham, who presided at the meeting, said that "in this address we have attempted to blend true sympathy with warm admiration of the calm courage and resourcefulness shown by Her Excellency at a time of cruel trial."]

["Hindi Punch," Jan., 1913]

LONGING LOOK.

Dog—Can I hope to reach them!

[The Public Service Commission has finished its work in Madras and has gone to Calcutta. The trend of Indian evidence recorded by it shows that the Indian public opinion is as strong as ever in its demands for Simultaneous Examination and the Separation of the Executive and Judicial Functions.]

[*"Hindi Punch," Jan., 1913.*]

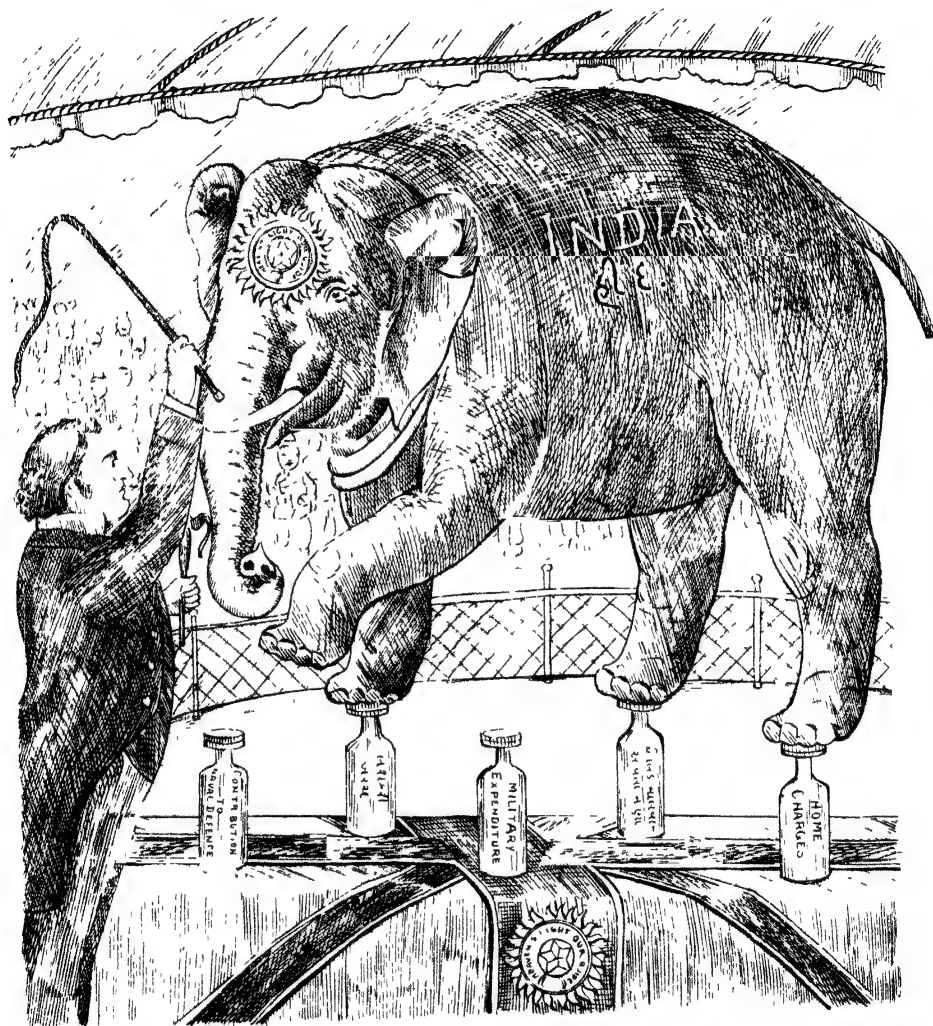
A LOYAL PROCLAMATION.

(INDIA : 27TH JANUARY, 1913.)

Hurrah ! The hand of the assassin paralysed ! His fiendish attempt and diabolical intention frustrated ! Our beloved Viceroy is himself again ! Opens the first Imperial Legislative Council in the New Capital tomorrow ! Hurrah ! Put on your gala dress, ye millions of India, young and old, men, women and children, and enjoy yourselves right loyally and merrily !

[Tomorrow, the 27th January, when his Excellency the Viceroy is to open the Imperial Legislative Council in Delhi, will be observed as a holiday in the Government of India offices. The Bombay Government and other local Governments and administrations will also close their offices.]

[*"Hindi Punch," Jan., 1914.*]

THE IMMOVABLE ELEPHANT.

TRAINER JOHN BULL—Go on, pachyderm, go on! Wake up! The world's eye is on you, waiting to see you at your best.

[But the pachyderm is not in the mood to show itself.]

[There has been a systematic agitation raised in England to saddle India with a large amount of money as a contribution to the Naval Defence of the Empire. Indian public opinion has strongly expressed itself against it!]

["Hindi Punch," Feb., 1913.]

TURKEY-TORTURING.

[Peace negotiations having been broken off the armistice between the Balkan Allies and Turkey has terminated and war has been resumed.]

["Hindi Punch," Feb., 1913.]

THE BALKAN POACHERS.

Turkey—Too wary a bird, *friends*, to be caught—so easily as you suppose !

[The war is raging, but the Balkan Allies have not been able to make any impression on Turkey during a whole fortnight, and the situation is remaining just where it was after the termination of the armistice.]

["*Hindi Punch*," Feb., 1913.]

VICIOUS!

BOY WILSONOBA—What a brute! It will tax all my strength to hold him in, I am afraid! And in the end, it may run away with me! Ah!

[The Indian opium revenue shows unmistakable symptoms of going by freaks and flukes, and to base any sound, reliable calculations on them appears to be a well-nigh impossible task.]

["Hindi Punch," Feb., 1913.]

THE WORLD IN SORROW !

[The who'e of the civilized world is mourning the death of Captain Scott, the British hero, who led an expedition to the South Pole and, after reaching it with his party of four men, perished in a blizzard.]

["Hindi Punch," Feb., 1913.]

FOR THE SAKE OF ISLAM!

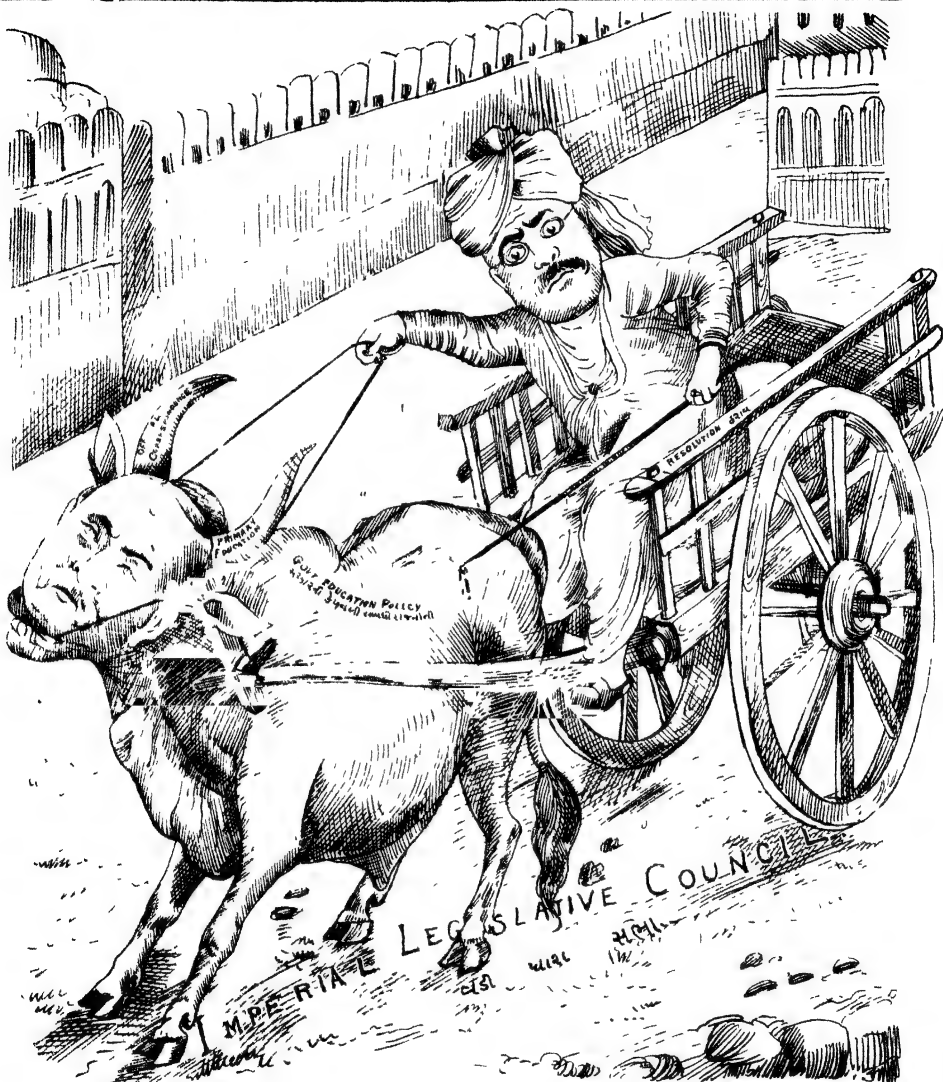
OR, THE INDIAN KHIOBREE FOR THE HUNGRY TURK.

BIRADAR MOSLEM (of India)—In the name of Allah! For the sake of Islam!

BIRADAR—A thousand thanks! May Allah reward you for all this trouble and kindness!

[The Indian Mahomedans are taking up a good portion of the five per cent. Ottoman Treasury Bonds of £ 3,000,000 issued by the Porte.]

["Hindi Punch," Feb., 1913.]

THE OBSTINATE OX.

DRIVER GOKHALE—Heigh whoa!

OX BUTLER—Not an inch, prod and goad me as you may!

[At the meeting of the Imperial Legislative Council, held on Tuesday, 27th Feb., the Hon. Mr. Gokhale moved the following resolution.—“ That this Council recommends to the Governor-General in Council that all papers, including the correspondence between the Government of India and the Secretary of State on the one hand and between the Government of India and the provincial Governments and administrations on the other, relating to the scheme outlined by the Secretary of State for India in the House of Commons last July on the subject of the extension of Primary Education in this country, be laid on the table of the Council.” The Hon. Sir Harcourt Butler refusing to accept it, it was negatived by 37 to 19 votes.]

[“Hindi Punch,” March, 1913.]

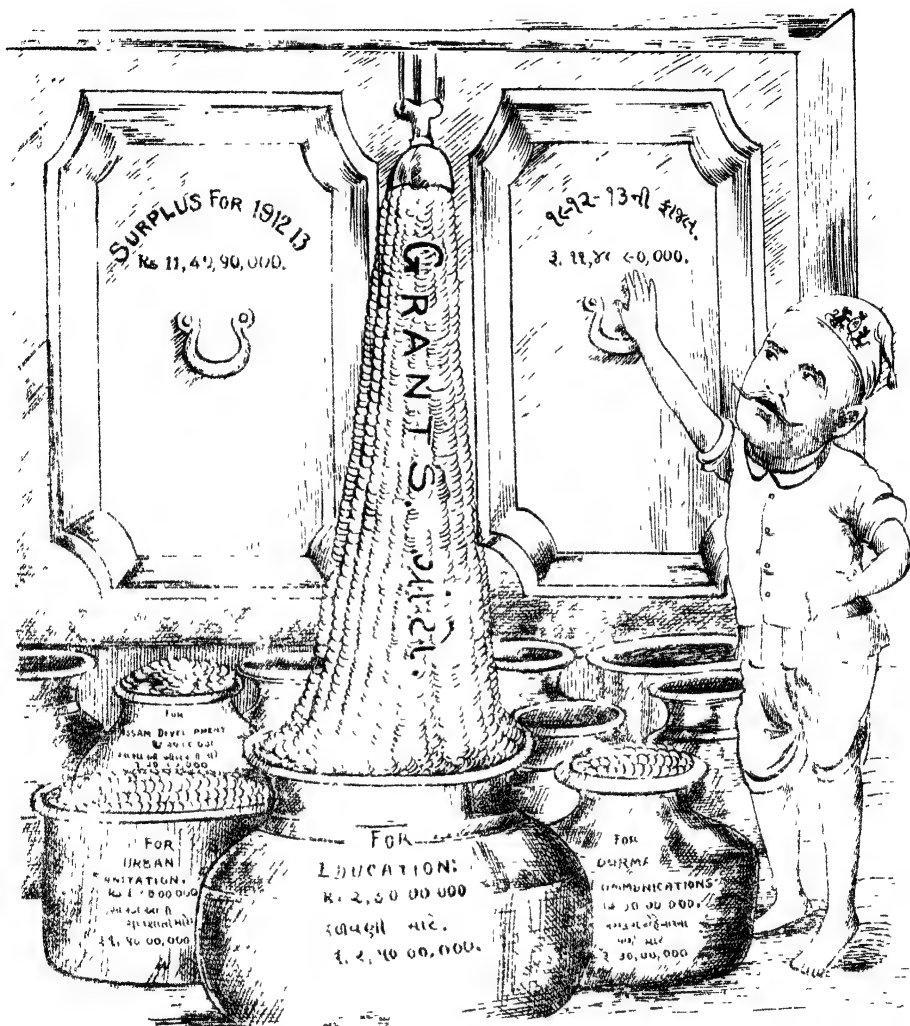

THE PRASAD AND POONJA !

OR, THE OFFERING TO AND WORSHIP OF THE GODDESS OF LEARNING

[The resolution of the Government of India, issued from Delhi, announcing their education policy, has been widely welcomed by the Press and public. It is a state paper inspired by common sense and illumined by flashes of rare insight. It reflects great credit on the Viceroy and the Hon. Sir Harcourt Butler, the Member for Education, whose handiwork it is.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

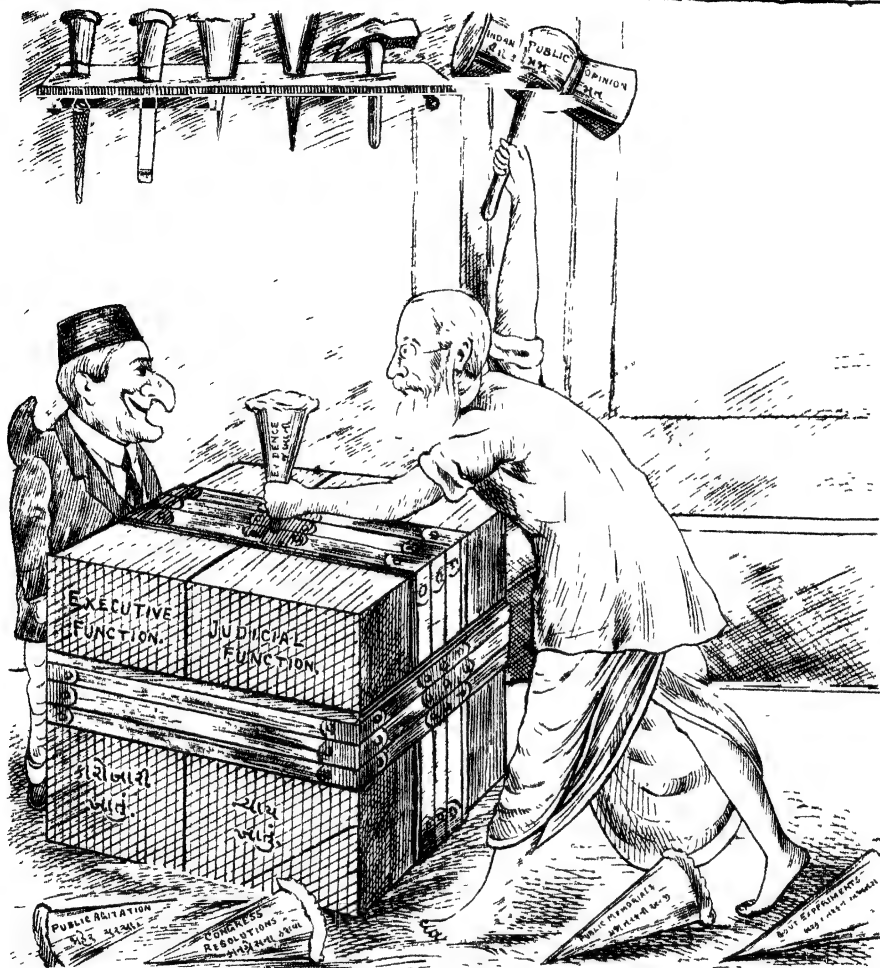

THE INEXHAUSTIBLE TANK.

(Who could have expected such a full flow a twelvemonth ago?)

[Sir Guy Fleetwood Wilson has made provision in the new Indian Budget for substantial grants from the actual surplus for 1912-13 which amounts to nearly 11½ crores of rupees. For education he gives Rs. 2½ crores, for urban sanitation Rs. 1½ crores, for Burma communications Rs. 30 lakhs and for Assam Development Rs. 20 lakhs.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

A VERY STIFF JOB.

MR. PUNCH—At it still, friend?

THE WORKER—Yes, sir, and there's no knowing how many more years I'll have to hammer at it like this.

[The resolution moved by the Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee that the experiment of separating the Judicial and Executive Functions be given a trial by increasing the grants made to the local Governments by such allotments as the Government of India may think fit, was rejected in the Imperial Legislative Council on Friday, 7th March, the voting being 25 for and 37 against it. The chief feature of the voting was that all the non-official Indian members present, elected and nominated, voted solid for the resolution, while all the official and non-official Anglo-Indian members voted against it.]

[*"Hindi Punch," March, 1913.*]

THE STORM IN THE TEA-POT.

DEVI HIND—What a hissing noise it makes !

PUNCH—It will stop at the proper time, my dear. It can't last long.

["No Simultaneous Examination!" "No Separation of the Judicial and Executive Functions!"
This was the refrain sung before the Public Service Commission by Anglo-Indian witnesses in Bombay.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

A MOMENTOUS QUESTION.

They have prepared the ground with great care. Will their labours bear fruit?

[The evidence tendered before the Royal Public Service Commission in Bombay by His Highness the Aga Khan, Principal Parangipore of the Poona Fergusson College and the Hon Sir Purozashah M Mehta is very highly spoken of. They stood as the staunchest advocates of Simultaneous Examination and gave their deliberate opinion in favour of it, supported by sound reasoning, and hard facts, and best arguments.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

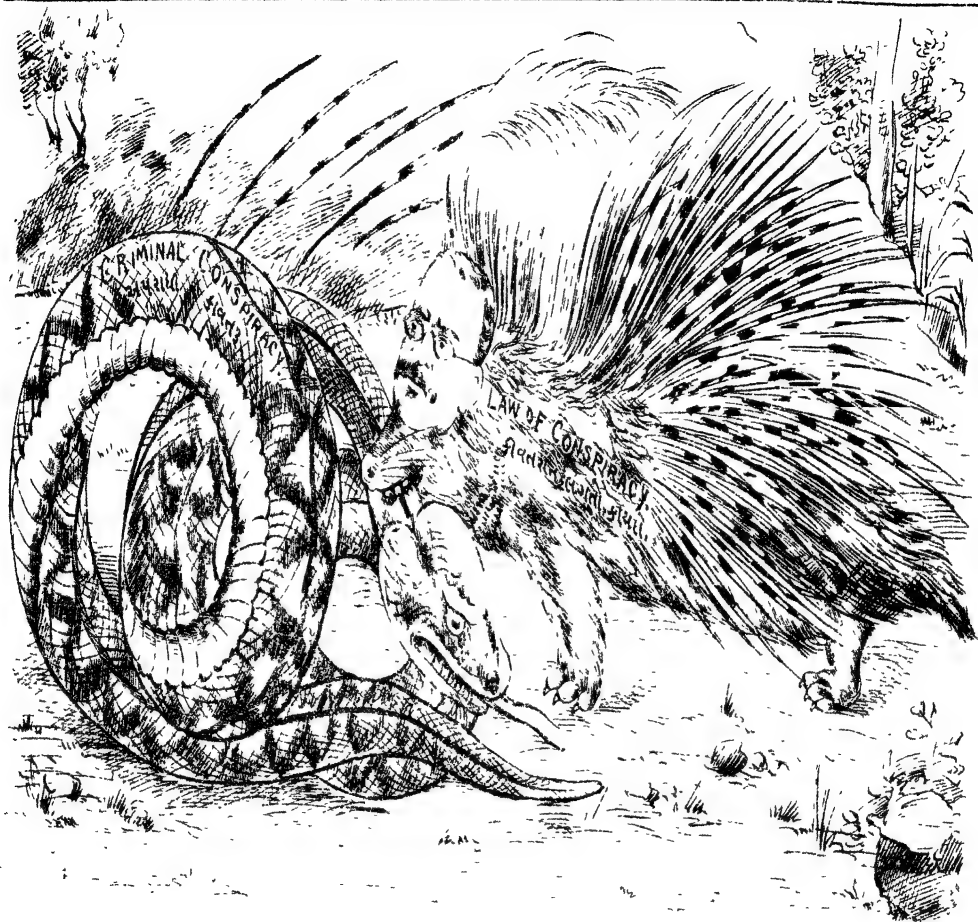
POOR DOG !

DOG—If you want me to be your prize dog, sir, at the Indian Dog Show, feed me with a fat bit out of that dish.

MR. SIR GUY WILSON—Fatten on that bone. That's all I can give and you're ever likely to get !

[While the allotment of expenditure for Railways in the Indian Budget for 1913-14 is put down by Sir Guy Fleetwood Wilson, Finance Minister, at the enormous figure of £ 128 00,000 (equal to Rs 19,20,00,000), the allotment made to Irrigation amounts to only £ 1,167 000 or Rs 2,20,05,000. It is suggested that a grant for Irrigation works should have been made from the large surplus of 11½ crores.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

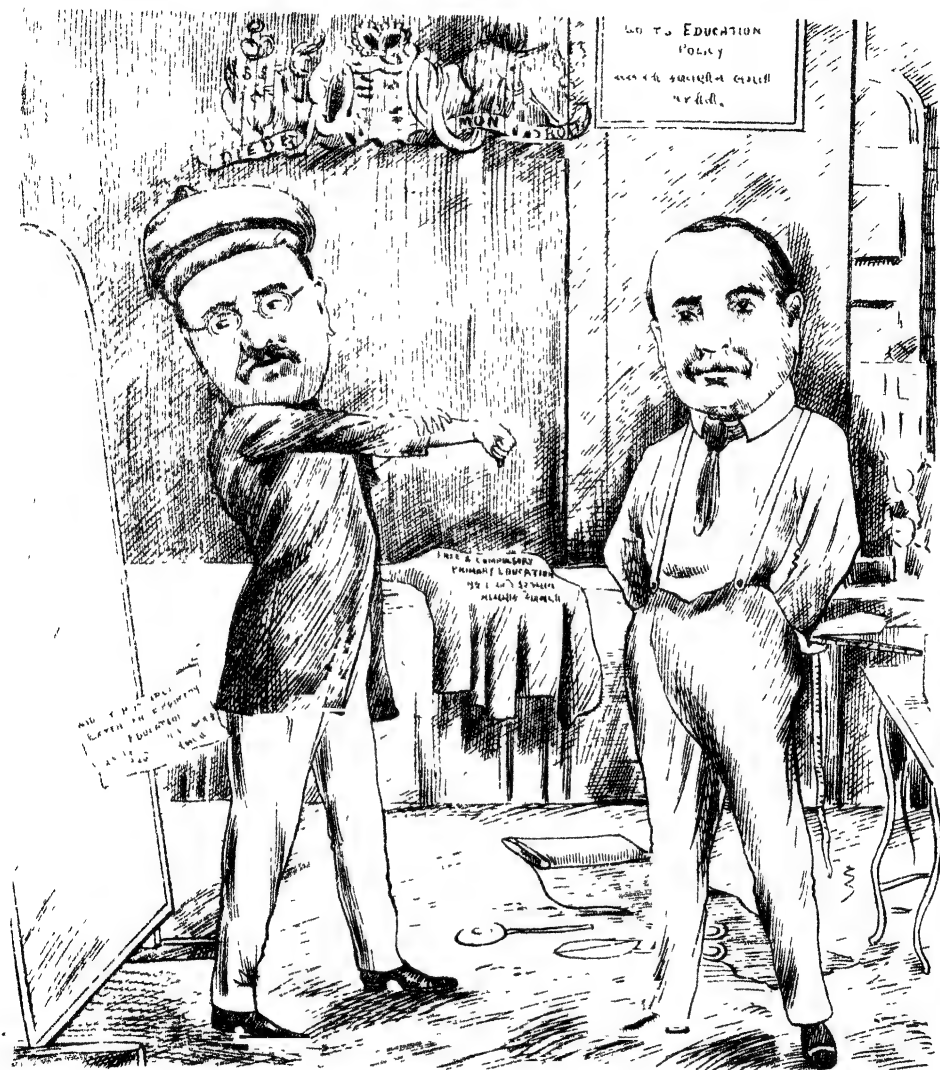

UNDER ITS SHARP INCISOR TEETH.

[A hedgehog kills a snake by inflicting a series of bites and quickly assuming the defensive when threatened with attack. It eats the snake, seizing it by one extremity and turning it from side to side of the mouth while it is being chewed by the sharp cheek-teeth.—*Natural History*.]

The principle of the Conspiracy Bill, introduced in the Imperial Legislative Council by Sir Reginald Craddock and passed by it on 18th March, has been accepted generally by the Press and the Public, the only difference being as regards referring it to the High Courts and public bodies for opinion.]

["Hindi Punch," March, 1913]

AT THE TAILOR'S.

CUSTOMER GOKHALE—Not quite up-to-date this, is it ?

TAILOR—Perhaps not. But it is the best I can do for the moment.

[In the recent resolution on their Education Policy the Government of India accept the principle that illiteracy must be removed, and that primary education has a predominant claim on the public funds. They refuse to sacrifice fees paid by students in primary schools and reject compulsion, but they desire the widest possible extension of primary education on a voluntary basis. They hope to see, in the not distant future, the number of pupils in primary schools doubled and reach the figure of nine millions.]

[*"Hindi Punch," March, 1913.*]

THE BELLIGERENTS.

PEACE—Now then, not another step forward, I command you!

[The proposals of peace formulated by the Powers are now before the Balkan Allies, and it is believed that peace will soon be concluded. Adrianople has fallen and the Bulgarians are now in possession.]

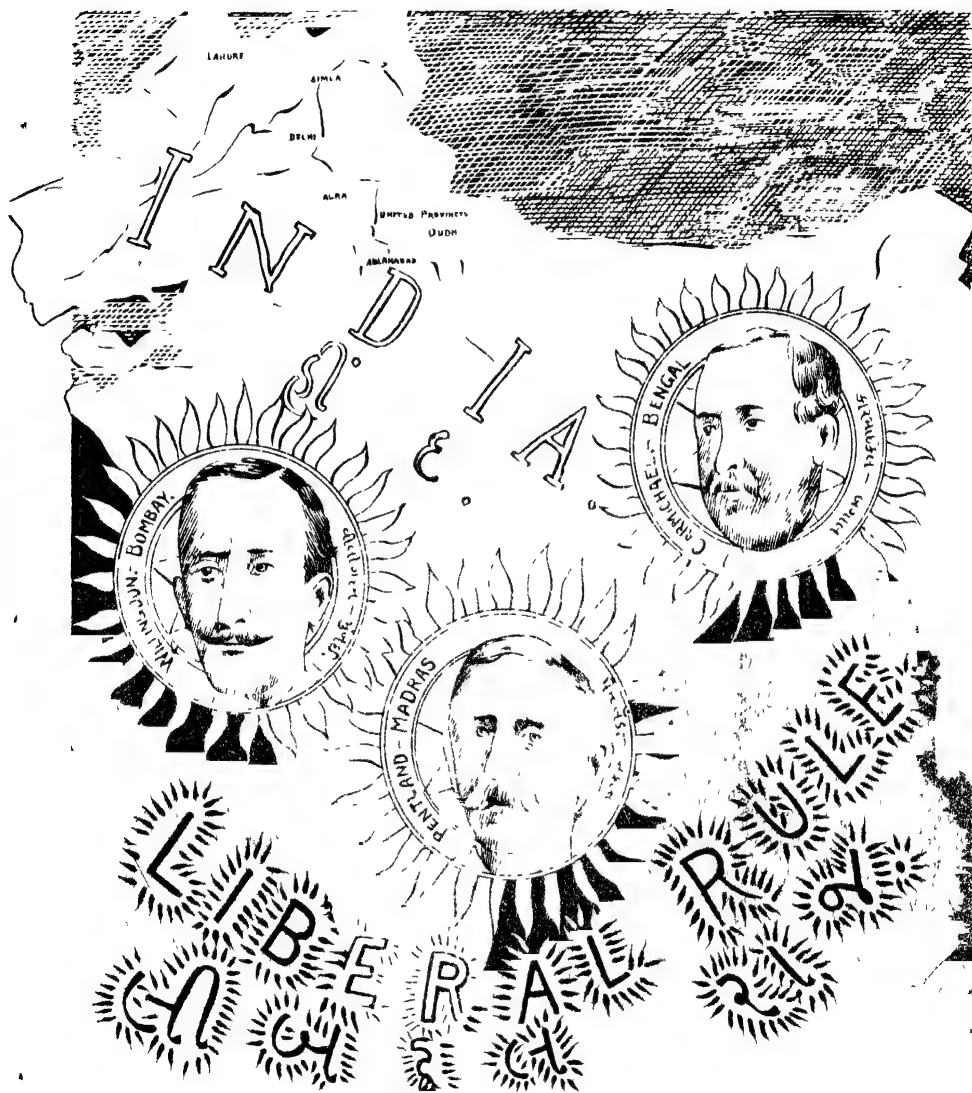
["Hindi Punch," March, 1914.]

AN EXHILARATING SWIM IN THE BACK-BAY.

[The last days of H. E. Lord Sydenham in Bombay are very busy ones, as he is receiving addresses from different public bodies and is being feted and feasted before his departure next Saturday, 5th April.]

["Hindi Punch," March, 1913.]

THE THREE LIBERAL STARS OF INDIA.

(A rare conjunction that has taken place after many years.)

[With the advent of Lord Willingdon, the new Governor of Bombay, the three Presidencies of India are now ruled by three Liberal Governors—an event that has happened after many years.]

[*"Hindi Punch," April, 1913.*]

DAUGHTERS OF HIND.

HINDI PUNCH—So glad you are getting closer to your elder sister Congress, my dear League! Hope you will love each other and meet in one fond, everlasting embrace!

[The Muslim League, at its Lucknow session, held on the 22nd and 23rd March, has adopted as its creed the ideal of self-government suitable to India on Indian lines. The creed of the Indian National Congress is self-government on colonial lines.]

["Hindi Punch," April, 1913.]

"DOWN WITH CASTE!"

OR, A (NAR) SIMHA (LION) ON

THE WAR-PATH

[Presiding at the Bombay Provincial Social Conference held at Ahmedabad on the 5th and 6th April Mr. Naranharao Boolanath Divate, a retired Civilian, made a powerful onslaught on caste. He said—Caste, with its restrictions and its unjust and irrational penal code, is the root of all our other problems. Consequently, if you wish to secure reforms in all or any of the other directions, you must begin with reform in the matter of caste. This is not an exaggeration * * * * * Out of date and worn out, this institution of caste has exhausted its power for good, while it has retarded, or acquired its power for mischief, like an inveterate old sinner.]

[*"Hindi Punch, April, 1913."*]

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI !

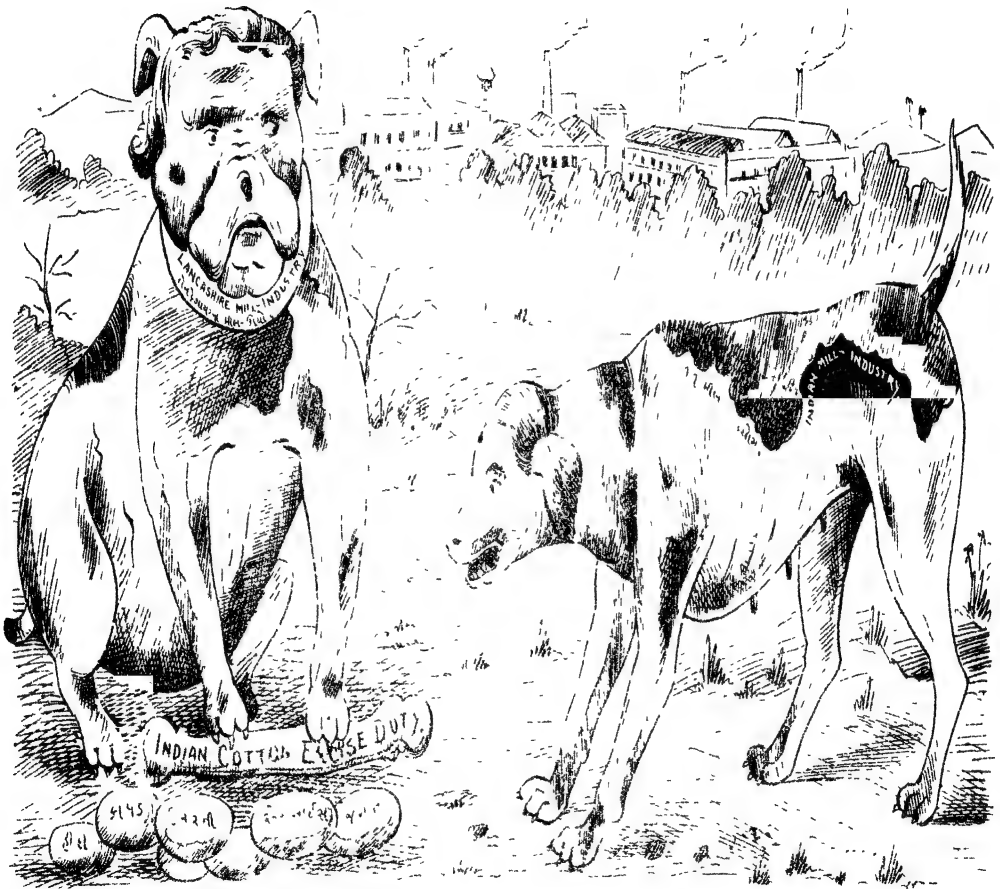
BABU PUNCH—(Before the Curzon statue)—You have Lord Curzon. Where is Lord Ripon? One of the greatest and noblest of India's Viceroyes, your benefactor, have you clean forgotten him, and so soon?

A BENGALI LEADER—Forgotten! I hope not, and now that you mention him, the people may yet—

B. P.—Yes, by and bye! No hurry! Plenty of time! Gratitude is long-lived!

[On the afternoon of the 9th April, before a large and distinguished gathering of ladies and gentlemen representing every section of the Calcutta community, His Excellency Lord Carmichael unveiled the statue of Earl Curzon of Kedleston.]

["*Hindi Punch*," April, 1913.]

BRITISH BULL—Not a bite off this, growl as you may. It's mine, wholly mine, and I'll see that it remains so!

INDIAN STUT—Grrrrrrr!

[At the last annual meeting of the Bombay Mill-Owners' Association, Sir D. M. Petit, the retiring Chairman, and Mr. N. N. Wadia strongly protested against the continuance of the Indian cotton excise duty which was a sop to the Lancashire mill owner at the expense of the Indian cotton industry.]

["Hindi Punch," April, 1913.]

WHEN DOCTORS DIFFER, &c.

DR. CRADDOCK—I won't for the life of me recommend any operation on the twins. I would let them be as they are—joined together—or—er, who knows what may happen!

DR. RASH BEHARI—I would separate them. And do the operation in a twinkling, sir, if I were given the chance! The twins will be much better off, separated, than as they are now.

DR. CRADDOCK—H'm!

[The question of the separation of the Executive and Judicial Functions is once more agitating India's mind. There has been a public meeting in Calcutta presided over by Dr. Rash Behari Ghose, who put forward a very practical scheme as to the way in which the much needed separation could be made. There will be other meetings in different parts of the country, the Council of the Bombay Presidency Association having decided to convene a public meeting after the 5th of June, when they will have returned from their summer vacation.]

[Hindi Punch, 26th 1913.]

ON THE BRINK!

EUROPA—It makes me giddy! I hope I may not fall!

BAVIN—That all depends on—er—er—

[The refusal of Montenegro to evacuate Scutari on the demand of Austria has caused great excitement and Europe is on the brink of war. A Reuter's telegram of May 1 says, "Russia, yesterday, renewed her demand for the immediate evacuation of Scutari in the bluntest terms, intimating that Montenegro was courting ruin. The communication has created great bitterness at Centinje."]

["Hindi Punch," May, 1913.]

THE TOLL OF DEATH!

OR, "MY FIFTEEN YEARS' BUSY LIFE."

THE MONSTER—Short shift and quick despatch! That's my motto. And how strictly I have followed it all these years, the world knows!

["From these figures it will be seen that about eight millions of people have died of plague in the last fifteen years. An examination of the statistics from which these figures are taken reveals the fact that January, February, March, and April are invariably the most dangerous months for plague outbreaks, while July is the least fatal. In 1904, for instance, when there were 145,000 deaths in April there were only 12,000 in July, and again in 1907 the figures were respectively 294,000 and 15,000."—Newspaper.]

["*Hindi Punch*," May, 1913.]

IN TROUBLED WATERS.—ROCKS AHEAD!

BOATMAN MADAN MOHAN.—We must try and take it to a safer place. Here it is bound to go to pieces!

[The Group consisting of the Principal and Professors of the Benares Central Hindu College, Theosophists and ardent worshippers of Mrs. Besant and the Krishna-Murti cult, has at last brought matters to a crisis. As "The Leader" of All-India ways, pertaining to their work at College or school, and which a number of Professors and teachers connived. Twenty-three professors and teachers of the College and school attached to it have resigned to his "dear brothers" of the Besant-Worship Group was published and a letter of Mr. Arundale, the Principal of the College, to his "dear brothers" of the Besant-Worship Group was published of Pandit Madan Mohan Malaviya has resolved that as the College is to become an integral part of the Hindu University to be, it is best that, in view of the unhappy situation that has arisen, it should be taken over by the Hindu University Society at as early a date as may be practicable.]

["Hindi Punch," May, 1913]

WHICH IS WHICH ?

MILL-BAI—What's all this row about, Mr. Punch ?

MR. PUNCH—It's on your account they are fighting. Each one thinks he is your pet.

MILL-BAI—My pet ! I know neither. This one here is *my* pet !

[The Liberal Free-Traders and the Conservative Tariff Reformers are fighting over the question whether India wants Free Trade or Preferential Tariff.]

["Hindi Punch," May, 1913.]

PEACE TRIUMPHANT AT LAST!

[At last peace has been concluded between the Balkan Allies and Turkey. The treat of peace was signed at the St. James's Palace in London on May 30th]

["Hindi Punch," June, 1913.]

THE SHADOW OF IBLIS IN THE LAND OF OTHMAN!

[His Highness Field Marshal Mahmood Shevket Pasha, Grand Vizier and War Minister of Turkey, was assassinated at Constantinople on the 11th June. The Committee of Union and Progress, now in power, is doing short work of all its opponents as a retaliatory measure.]

["Hindi Punch," June, 1913]

THE FOSTER MOTHER.

[The following is the text of H E Lady Hardinge's message to the suffering children on the Children's Day—My dear children, I wish to send you a message of affection and sympathy and to wish you every happiness on the Viceroy's birthday. I feel for you very much indeed in all the sufferings you are called upon to bear and hope that the little gift which I am sending to you may bring you pleasure. Many of you to whom my gift comes are orphans, and I who am a mother feel specially for you who are motherless or fatherless. There are also those who are in great poverty and affliction, and I would wish to send to each one of you a message of comfort on this day of general rejoicing.—LADY HARDINGE OF PENRHURST]

["Hindi Punch," June, 1913.]

SLOW BUT SURE.

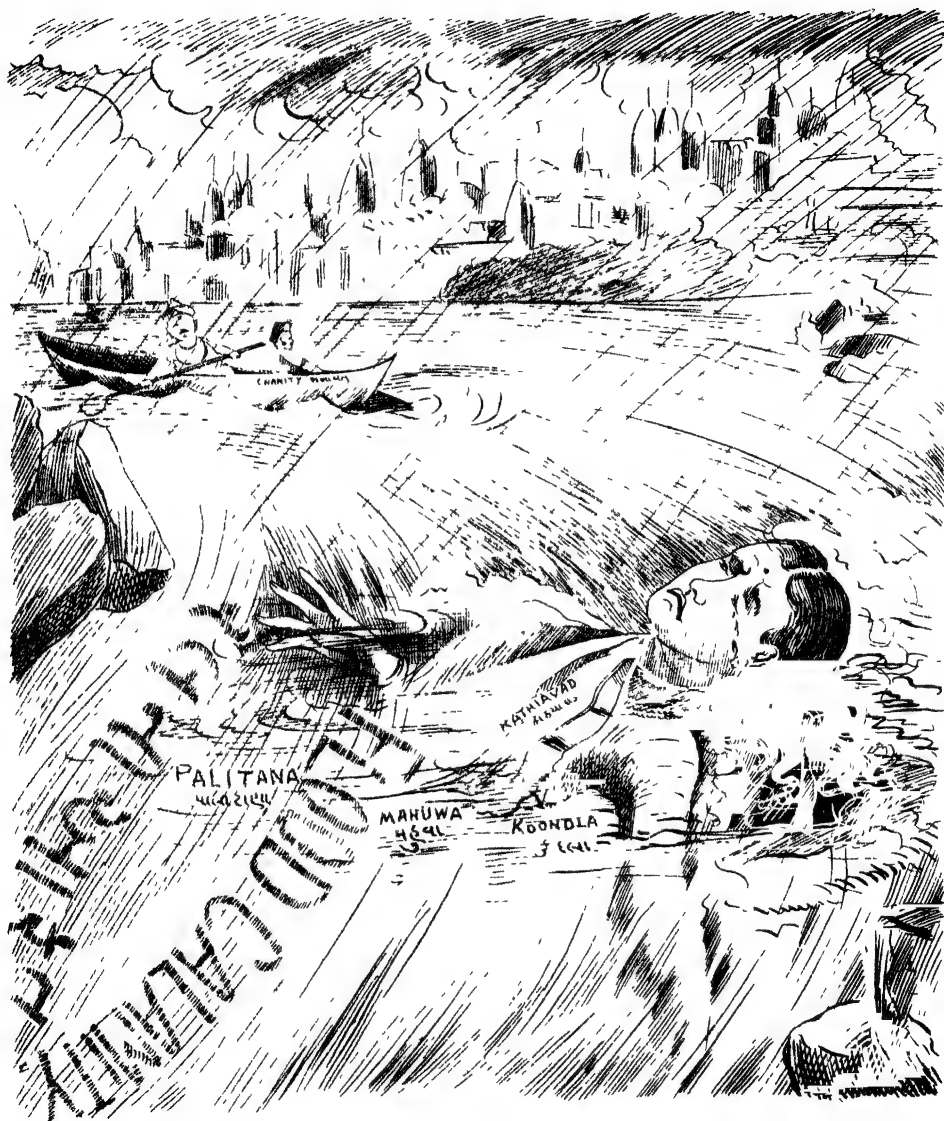

IMPATIENT IDEALIST—Quicker, much quicker, please.

SIR GUY WILSON—It is not in his nature to go any faster, friend. He simply can't hurry up. He may be slow, but he is sure. And in the end, I've no doubt you'll be amply satisfied.

[SIMLA, June 17.—The Indian community of Simla headed by Raja Sir Harnam Singh, entertained Sir Guy Fleetwood Wilson at a farewell dinner this evening at the Grand Hotel which proved a most successful function. There was a large and brilliant gathering of Europeans and Indians. In replying to the toast proposed by Raja Sir Harnam Singh, Sir Guy Fleetwood Wilson made a statesmanlike speech, in which he answered the impatient idealists of Bengal and others who want provincial autonomy, &c. He said—“My counsel is this. Do not concern our English Government with your idealism. Do not mistake the slowness for want of effort. Do not suppose for a moment that we are going to be false to our word. It is not this, which is taking place, however much as times it may wear that outward appearance. Believe me, it is simply the working out of our somewhat stolid English nature which has made political caution a part of our very blood. We cannot change our nature any more than you can change yours.”]

[“Hindi Punch, June, 1913.”]

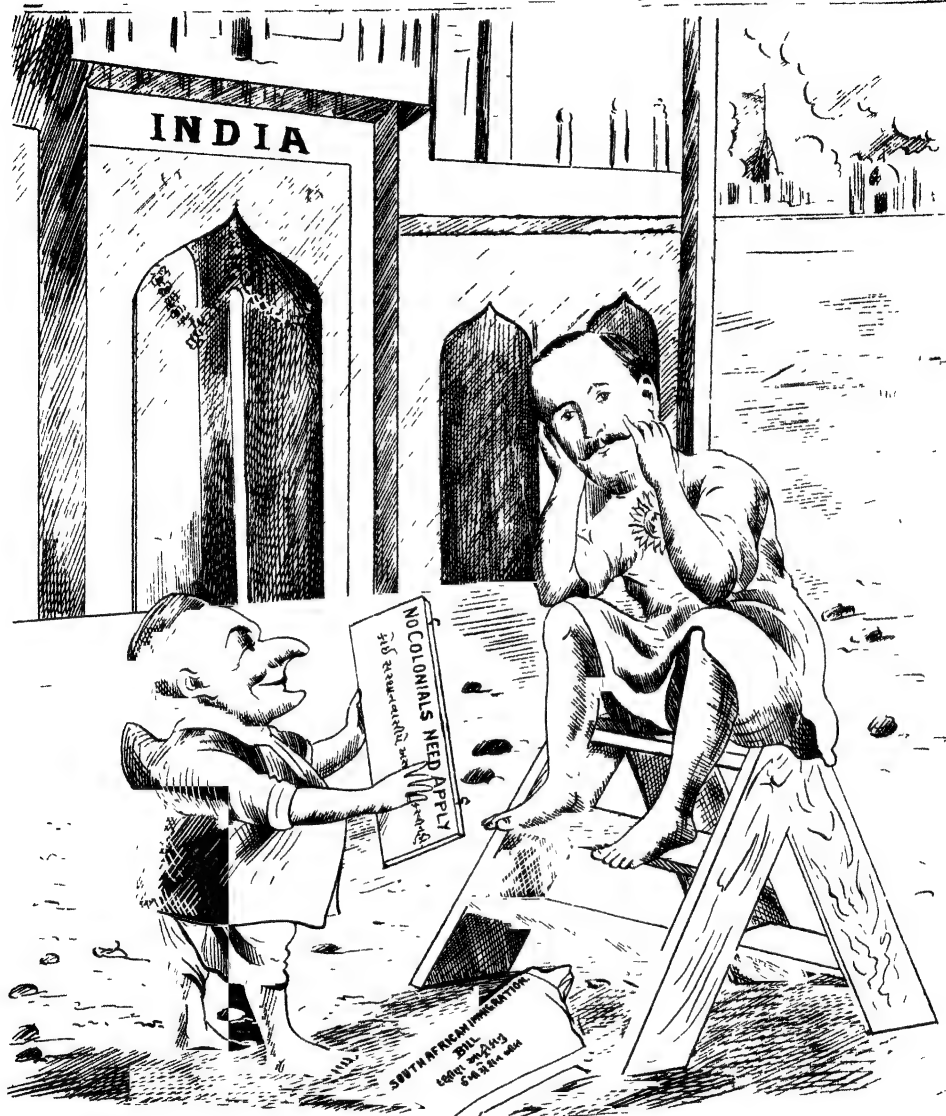

TO THE RESCUE!

PALITANA, MAHUWA AND KOONDLA (KATHIAVAD). 11TH AND 12TH JUNE, 1913

[Calamitous floods in Kathiavad have done great havoc to life and property in Palitana, Mahuwa and Koondla. In Palitana alone over 200 bodies have been recovered; 2,200 houses were swept into ruins; over 500 head of cattle have been extricated and disposed of, and no less than 6,000 people are homeless. Scores of poor souls were washed away into the river and out to sea and no record of them can ever be known. Relief measures are being taken in Bombay.]

["Hindi Punch," June, 1913.]

NOTICE.

ПУНДОНОВА—Please, sir, Shethani Hind wants this put up in a conspicuous place. Shall it be the door?

ХАРДИНГОВА—Er—er—but—but—but—

["The Bombay Chronicle" writes :—A Mahomedan paper of Lahore protests against the appointment of a Mr. Paul from New Zealand as professor at Muir College, Allahabad. It maintains that those Crown Colonies and possessions of Britain that decline to accord Indians the common rights of subject races of one great Empire should have no claim to appointments in any shape in this country. * * * A Government, actuated by a due sense of equity and justice, must set its face sternly and strongly against the importation for official posts of men whose own countries set up the bar of colour against Indians. Henceforward the Government of India owes it to the King's Indian subjects to see that the rule of "no Colonials need apply" is strictly adhered to in this country.]

["Hindi Punch," June, 1913.]

DEVI CONGRESS IN SINDH.

DEVI CONGRESS—I hope I won't slip—

HON. VISHANDAS—The mud is only on the surface—not deep enough to drown one. Trust me to carry you safely over.

[Notwithstanding the opposition stirred up by some wire-pullers from behind among a small portion of the Mahomedans of Sindh, the arrangements for holding the next session of the I N. Congress in Karachi are going forward under the direction of the Hon. Mr. Vishandas and other moderate Congressmen.] ["Hindi Punch," June, 1913.]

OFFICIAL PEAS.

MR. PUNCH—What are you about, friend?

WILSONADIN—Boiling peas, sir, to make them soft and pleasant for official use.

[SIMLA, June 14—Replying to his toast at a farewell banquet, given by the Hon Maharaj Kumar of Bikari, Sir Guy F Wilson made a sympathetic speech in which he said—A friend asked me the other day how it was that I had managed to walk through my journey in India without getting footsore, and I answered him thus—It appears to me that the difficulty which so many Englishmen experience in their life journey through India is attributable to the fact that they put official peas into their boots, and in that connection I told him the story of two holy men who went on a pilgrimage and to mortify the flesh put peas in their shoes. One arrived at his destination in a sorry plight, the other one sound, footed and cheerful. The first one said to the second, "Brother, thou hast great favour of God that notwithstanding the peas in thy shoes thou canst walk so well." "Yes," replied the other, "but I did boil them, or I had not been able to walk so far upon them." I boiled my official peas and thereby rendered them soft and pleasant under foot. Is it not natural that I should love India?]

["Hindi Punch," June, 1913,]

A WILFUL ACT.

MISS REFORM—You are a naughty boy, and require sound castigation! Mend your ways, sir, if you don't want me to disown you!

[The Dayaram Divoria bigamous marriage has opened the eyes of the true lovers of social reform to the mischief that can be created in Hindu society by the Anand Marriage Act, which, though specially enacted for born Sikhs, enables persons outside that community to contract bigamous marriages by turning Sikhs. This portion of the Act calls for immediate amendment.]

[“Hindi Punch,” July, 1913.]

AT EACH OTHER'S THROAT!

OR, THE BALKAN BRIGANDS BEFORE THE DIVISION OF THE BOOTY

[War has broken out between the Bulgarians and Servians, and between the Greeks and Bulgarians. There has been fighting over a front of a hundred and seventy miles. Between the Bulgarians and Servians there have been engagements at the point of the bayonet, (Greece has disarmed and arrested the Bulgarian regiment in Salonika; and the Bulgarian losses in one day's fighting with the Servians are placed at six thousand.]

["Hindi Punch," July, 1913.]

THE WILD BOA(E)R'S GRUNT.

BOA(E)R—Now then, look out! One word more, one step forward, and you're gored to death!

[Mr. Gandhi and the Indian settlers in South Africa, dissatisfied with the clauses of the new Immigration Act as being opposed to the promises held out to them and more than ever stringent, threaten to revive passive resistance. And the threat is met by counter-threats from the Boers to put resistance, active or passive, down with an iron hand.]

[*"Hindi Punch," July, 1913.*]

BOY MOSLEM—How long will it take to reach the top, Aga Sahab ?
 H. H. AGA KHAN—Years of hard toil, my boy.

[Presiding at the annual meeting of the Moslem League in London, H. H. the Aga Khan said that the ideal of self-government under the crown, adopted by the Central League, must commend itself to all thoughtful men, if it meant many decades of effort towards self-improvement, social reform, diffusion of education and complete amity between the communities; but if it meant mere hasty impulse then the day which witnessed the formulation of that ideal would be very unfortunate in the country's annals. There was a long way to travel before the goal was reached. They should proceed step by step. ("Hindi Punch," July, 1913.)]

THE BIRDS OF SARASVATI (GODDESS OF LEARNING) RUFFLED.

PEACOCK No 1 (of Delhi and Simla)—No political birds as singers (lecturers) in the temple of the Goddess of Learning !
 PEACOCK No 2 (of Calcutta)—Eh ? Eh ? What ? What ? Wha-a-a-at ? *Polly Ticks* not allowed !

At the meeting of the Senate of the Calcutta University held on July 6, Mr. Ashutosh Mukerji, the Vice-Chancellor, presiding, it was resolved to write to the Government of India with reference to the principle enunciated by them regarding the appointments of the University Lecturers, pointing out that H. F. the Governor General in refusing sanction to the appointment of three of the Lecturers on the ground that "it is not desirable to appoint as University Lecturers men who have recently taken prominent part in political movements" has been pleased to accept a new policy of which the Senate had no previous intimation, in respect of which the Senate was given no opportunity of submitting its views. The principle will seriously hamper the University in the appointment of lecturers and will prejudicially affect the interests of education. The Senate therefore prays Government to reconsider their decision.]

["Hindi Punch," July, 1913,]

IN A VERY TIGHT SITUATION ;—OR, WRIGGLING BETWEEN TWO FORCES.

[Bulgaria is severely beaten by the forces of its late allies, Serbia and Greece, and is trying for peace.]

["Hindi Punch," July, 1913.]

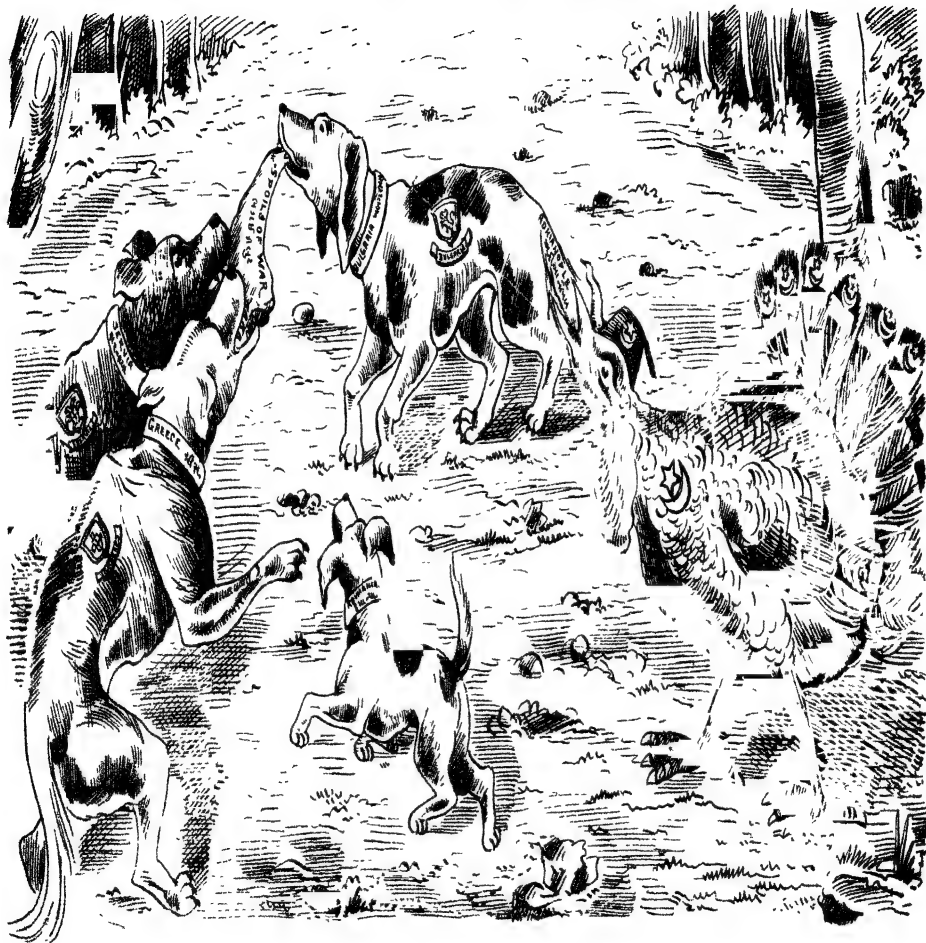
BISMILLAH !

MIAN TURKI—See! Here it goes!

EUROPE—Don't, I say, don't! I won't allow it! I won't bear it! I won't—won't—won't—

[Turkey has defied the whole of Europe and, taking advantage of the downfall of Bulgaria in the war with its Balkan allies, has marched on Adrianople and occupied it, thus coming into its own again. The terms of the Treaty of London allowed Adrianople to Bulgaria.]

["Hindi Punch," July, 1913.]

THAT BURGLAR DOG!

"Help! Help! They are robbing me of my morsel!"

[At the urgent solicitation of Bulgaria an armistice for five days has been arranged and peace negotiations are going on in Balkans. Greece, Serbia and Roumania are bent upon taking from Bulgaria two larger portions of the spoils of the late Balkan War.—Turkey is already in possession of Adrianople.]

[*"Hindi Punch," August, 1913.*] -

JUSTITIA SPEAKS OUT.

MR. PUNCH—It's a blot on your conscience, ma'am, to send to the gallows persons without waiting for their petitions for mercy being disposed of by the highest authority!

JUSTITIA—And I am going to wipe it out, that blot, as you rightly call it, once for all! No more dalliance with my name and fame!

[LONDON, Aug. 5.—Correspondence in connection with the Onda executions case has been published. Lord Crew, on July 11th, suggested amendments to the regulations with regard to the transmission of petitions, and on July 25th, Lord Crew forwarded to the Government of India a lengthy explanation from Sir John Hewett, with the remark that although he did not doubt that Sir John Hewett had anxiously considered the matter, and acted in conformity with the instructions and exercised his discretion with the sole eye to a right discharge of his duty, Lord Crew adhered to the opinion that it would have been wiser to suspend the execution and refer the matter to the Government of India.]

["Hindi Punch," August, 1913,]

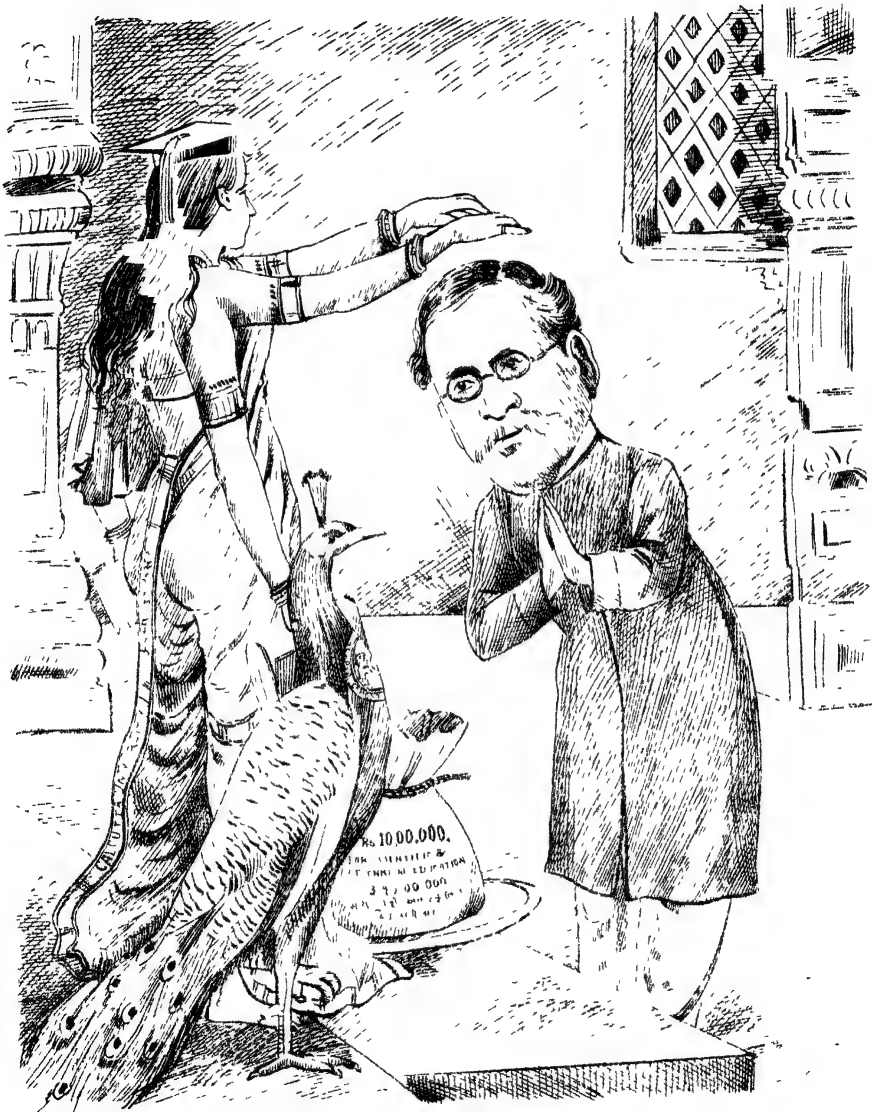
LONGING EYES.

DOG I.C.S.—Bow-wow ! Bow-wow ! Bow-wow-vow !

KRANSAMA MONTAGU MIAN—By and bye. By slow degrees and more and more ! For the present, be satisfied with what you've got.

[Speaking during the Indian Budget debate in the House of Commons about the grievances of the Indian Civil Service Mr. Montagu said:—“The Civil Service is suffering from three grievances demanding redress. Firstly, pay, which is a question of the utmost importance, and the Commission has got a worthy task in the thorough investigation of this question and determination to recommend, if it considers it necessary, pay adequate to the altered conditions and pensions adequate to the services rendered.”]

[“Hindi Punch,” August, 1913.]

BEFORE THE GODDESS OF LEARNING.

GODDESS—Bless you, child, and yours!

[A special meeting of the Calcutta University Senate was held on Saturday, 16th August, when the munificent offer of Dr Kash Behari Ghose was gratefully accepted. The notable speeches made at the meeting by Sir Ashutosh Mukherji, the Vice-Chancellor, by Sir Gooroodass Banerji, the Hon. Mr. Lyon, member of the Executive Council of Bengal, and by Professor Stephen were of surpassing interest and every one highly praised the public spirit of Dr Kash Behari Ghose. The Vice-Chancellor announced at the meeting that messages of warm congratulations, couched in the kindest of terms, were received from His Excellency the Viceroy, H. R. Lord Carmichael and Sir Harcourt Butler.]

["Hindi Punch," August, 1913.]

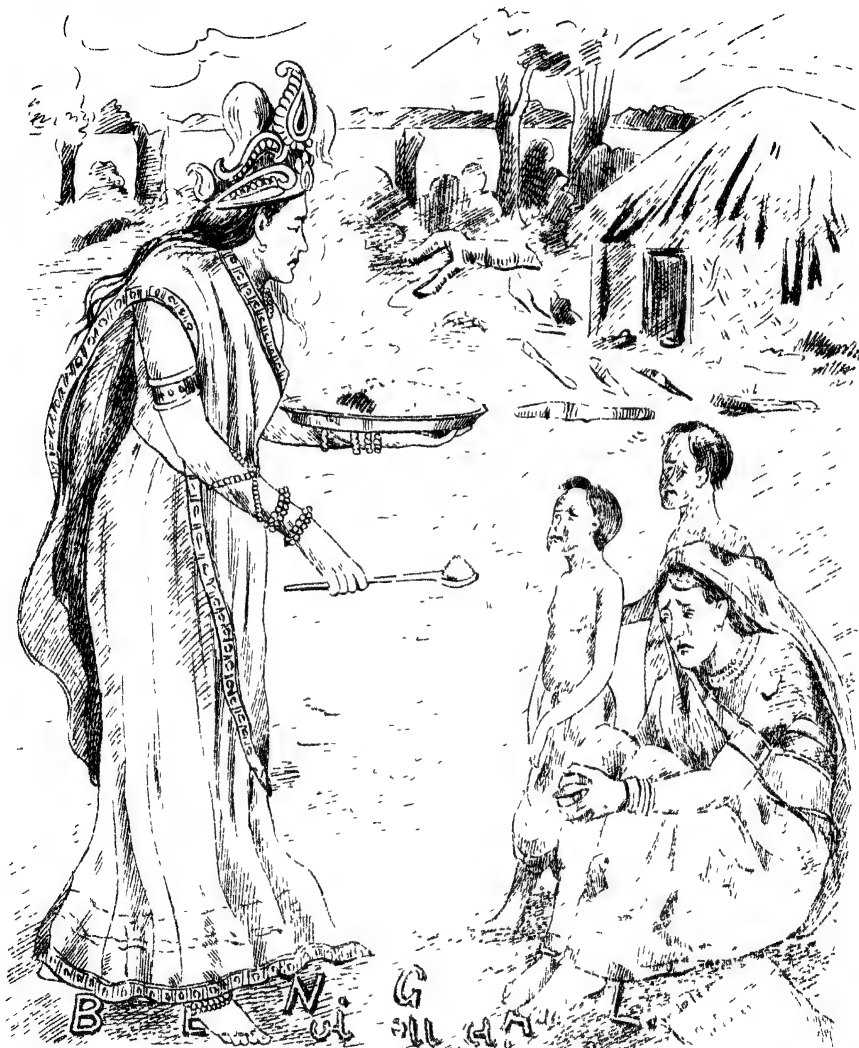
DRINKING AT ONE STREAM.

BRITANNIA—What a marvel!

HINDI—Say, a miracle!

[In his statesmanlike speech on the Indian Budget Mr. Montagu said:—"The problem in India is not the problem of material advancement, of increasing prosperity, or of new public buildings. It is not even the problem of efficiency. It is the problems of government and co-operation, of giving the Indian increasing opportunity in his own country and increasing assistance in the development of his capacity for local government and administration. The old era of hard and fast division between the Government and the governed on racial lines has disappeared for ever. The watchword of the future is co-operation. We are pledged to advance, and we mean to advance, but it must be steadily and prudently."]

["Hindi Punch," August, 1918.]

THE GODDESS OF CHARITY TO THE RESCUE.

GODDESS ANNAPURNA—You have lost everything, my children, all that you most valued, all except me. I'm here to help and comfort you. Look up to me.

[The Damodar Flood Disaster, which has overwhelmed five districts of Bengal—Burdwan, Hughli, Howrah, Midnapur and Bankura—devastating whole villages and crops and destroying hundreds of houses, has sent a thrill of horror throughout the country. A meeting of the citizens of Calcutta, presided over by H. E. Lord Carmichael, was held in the Town Hall on Friday (22 August), when His Excellency said—Government will give all the help it can, but in this matter private citizens must supply the driving force. Calcutta is a practical business city. This meeting will show that it's not backward in sympathy, which will give hope to many now plunged in despair and will secure for them some measure of comfort till a better season comes round. One of our duties will be to collect money. I want to tell you before I sit down that the Viceroy has promised to give a thousand rupees. His promise is a good omen to you, I trust it may also prove a good example.]

["Hindi Punch," August, 1913.]

THAT BULGAR (VULGAR) BOY!

BULGAR—I'm plundered! Robbed! Deprived of my own! And you stand still and raise not a finger on my behalf!

EUROPE—I'm not going to burn my fingers by drawing chestnuts out of the fire for you!

[The chances that Turkey will be allowed to retain Adrianople appear to be growing daily. Prospects of an agreement regarding financial boycott are not promising. French investors, who have to bear the brunt and have already made great sacrifices in deference to Russia's political views, are unwilling to do more.]

[*"Hindi Punch," August, 1913.*]

THE NECKLACE (VILAYATI PATTERN).

JEWELLER HARDINGHAI—How nice! How lovely! How stylish! Worthy of Begum Sahiba!
BEGUM SAHIBA—Thanks. But I would like another pattern, an Indian pattern for an Indian.

(Mr Oertel, Superintending Engineer, Allahabad, lecturing before the East India Association, said, it was his own conviction that Indian architecture was most suited to the needs of India and was much more likely to prevail over all imported styles whether we helped on the process or not. It was not necessarily more costly than imported styles and it was adaptable to all modern needs. He earnestly hoped that this unrivalled opportunity of encouraging Indian art at Delhi would be taken advantage of to the utmost extent. He trusted that Messrs Lutyens and Baker would find their time well employed in studying Indian architecture on the spot at Agra and Fatehpur Sikri and recognise that however suitable was the Palladian style for Calcutta, and the Gothic for Bombay, neither style was suitable for Delhi in the heart of India, and full of its most sacred traditions.)

["Hindi Punch," August, 1913.]

A NEW VERSION OF AN OLD FABLE.

Oxen—If only that dog was away, what a feast it would be for us!

WATCH-DOG—Bow-wow—w-cw—w—w!

[Writing on the proceedings of the Bombay Chamber of Commerce last week when the Finance Member, Sir William Meyer, met the Committee to discuss the question of releasing a portion of the Surplus Cash Balances of the Government of India, Mr. D. E. Wacha very pertinently asks in the columns of the "Bombay Chronicle" whether it is impossible for those who are moving heaven and earth to have an occasional dip of a couple of crores into the treasury of the State, "to display their commercial enterprise and establish a bank in our midst with a modest capital of 50 lakhs, which would respond to the growing wants of the annually expanding trade? Why appeal to Hercules? Why pant for a State crutch? Cannot they put their shoulders to the wheel and show these commercial and banking instincts which have made London the real banking Babylon of modern times, the world centre of credit and exchange? Surely, the stalwarts who met the Finance Minister the other day and indignantly dwelt on their so-called grievance, are strong and influential enough to float their bank. Are the Grahams, and a host of others, too poor to establish one? Surely, my esteemed friend, with such a grasp of business economics as Sir Charles Armstrong, is a host in himself to promote one."]

["Hindi Punch," Sept., 1913]

PLOUGHING THE SANDS.

MR. PARSEE PUNCH.—Taken to agriculture? And ploughing the sands? Fruitless work, gentlemen! Waste of labour and energy! Change your ways, go in for scientific agriculture and plough some fertile land that may yield good crop and handsome profit, bringing you credit and renown as first class Parsee agriculturists.

[It has been suggested to Parsis with leisure and capital to follow the example of H. E. Lord Willington, who is establishing a home farm in the grounds of Ganeshkhind, and take to agriculture on scientific lines.

The management of the Bombay Parsi Panchayat Funds, amounting to sixty lakhs of rupees, by the seven trustees (Sir Jamsetjee Jeejeebhoy, Mr. Jamsetjee Chunjeebhai Jamsetjee, Mr. Bomanji Dattabhai Patai, Sir (Jowajee) Jehangir, H. A. Wadia, Mr. Nowrojee J. Gamadia and Mr. M. P. Kharegani) on antiquated lines hardly redounds to the credit of an educated and enlightened community like the Parsis.]

[“Hindi Punch,” Sept., 1913.]

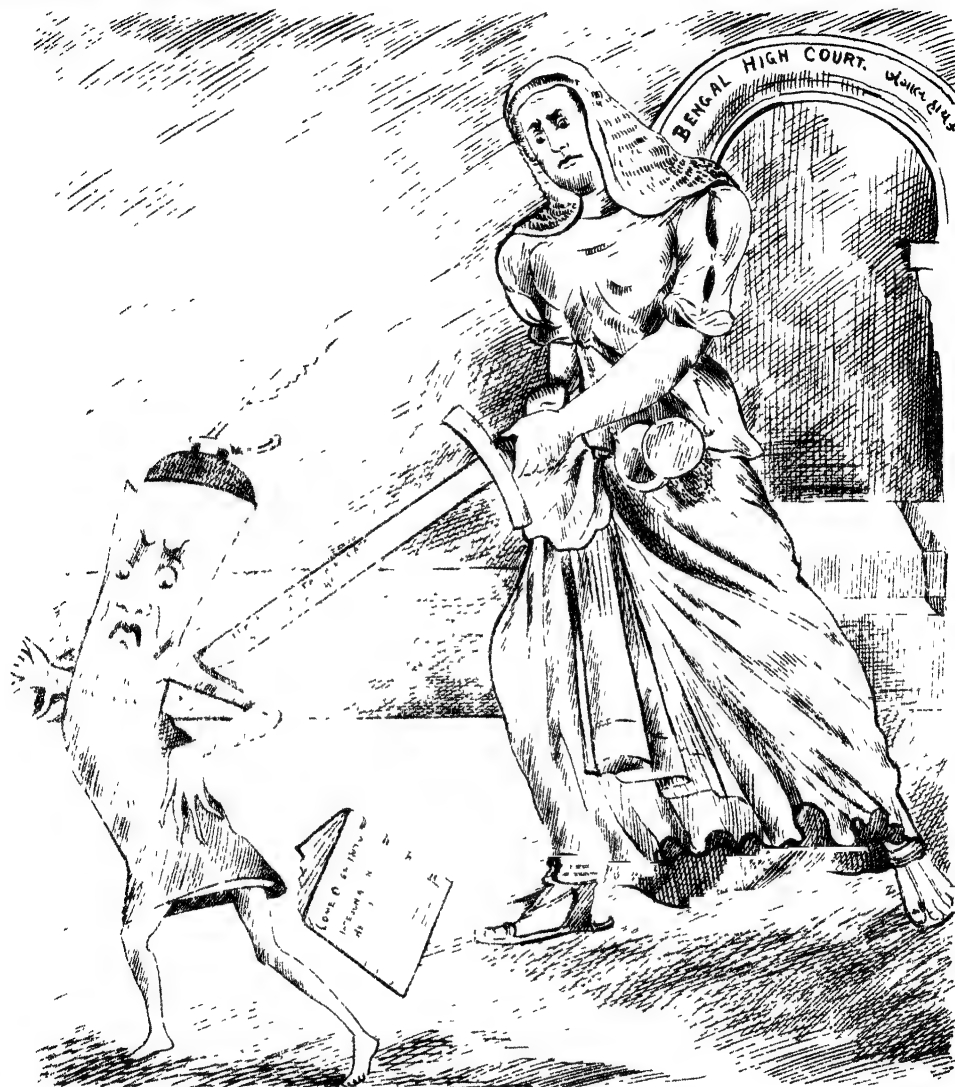
JACK AND THE GIANT.

JACK—Here I am to divide you! See if I don't!

GIANT—And here I am to defy you! See if I don't now, as I have done for over a century.

[Indian Public Opinion has once more strongly expressed itself in all parts of the country over the question of the separation of the Judicial and Executive Functions. Two public meetings, one in Madras and the other in Bombay, were held only last week, on Monday, 31st August, and Saturday, 6th September, when resolutions strongly expressing the urgency of the reform were passed.]

["Hindi Punch," Sept., 1913.]

A HOME THRUST.

Press Act—"Ah! Oh! This is the most unkindest cut of all!"

[On the 1st September at the Calcutta High Court Special Bench, consisting of the Chief Justice and Justices Stephen and Woodroffe, judgment was delivered in the application of Mr. Mahomed Ali, Editor and Proprietor of the *Comrade* and the *Hamdard*, Delhi, against an order of the Bengal Government declaring under section 12 of the Press Act a pamphlet entitled "Come over into Mahadonia and Help Us" forfeited to His Majesty. Sir Lawrence Jenkins, the Chief Justice, while deciding that under the Press Act it was impossible for the High Court to interfere with the order of forfeiture, rightly criticised some of the all comprehensive provisions of the Press Act. Regarding section 4 of the Act His Lordship said—"The provisions of section 4 are very comprehensive and its language is as wide as human ingenuity could make it. Indeed it appears to me to embrace the whole range of varying degrees of assurance from certainty on the one side to the very limits of impossibility on the other. It is difficult to see to what length the operation of this section might not be plausibly extended by an ingenious mind. They would certainly extend to writings that may even command approval attacks on that degraded section of the public which lives on the misery and shame of others would come within this widespread net the praise of a class might not be free from risk. Much that is regarded as standard literature might undoubtedly be caught."]

[*Hindi Punch*, "Sept., 1913"]

IN EARNEST.

DEVI HIND—Tidings of joy, Punchoba! The Prince of Wales, our Emperor's son, goes on a tour of the Empire. Hope he won't fail to pay me a visit.

HINDI PUNCH—That he won't, rest assured, my Lady! He, like his Illustrious Sire, will surely be right glad to see you.

DEVI HIND—And I will be right glad to welcome him, whenever he comes.

[Papers state that the Prince of Wales will remain at Oxford until the end of the summer term of 1914, when he expects to qualify for a degree. He will start on a year's tour of the Empire with his brother Prince Albert in the spring of 1915. The King is anxious that the Prince of Wales shall be prominently identified with the Principality, where he wishes to have his residence.]

["Hindi Punch," Sept., 1913.]

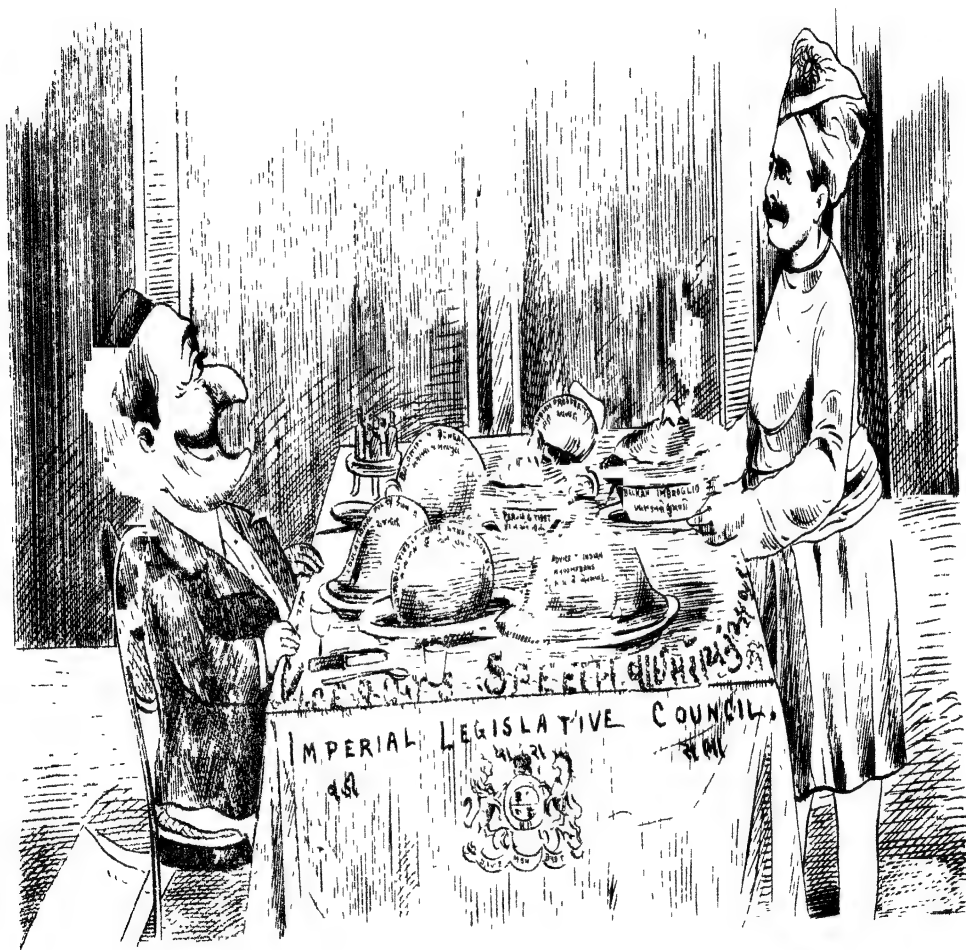

IN THE LEGISLATIVE WORKSHOP.

PUNCH BABU—I say, what's this you're doing? This sort of wedge is hardly necessary, I think.
CARPENTER C-R-M-CHAEEL—Some do think it's needed.

[A meeting of the Council of the Bombay Presidency Moslem League has recorded its deep sense of gratitude to the Government of Bengal for their decision to remove the long-standing municipal grievance of the Mahomedans of Calcutta by granting them a separate electorate in the Calcutta Corporation. It has also expressed its deep sense of gratitude to the Government of India for their recent reply to an interpellation in the Viceroyal Council that the question of granting special representation to the Mahomedans in municipal and district boards was under their consideration.]

[*"Hindi Punch," Sept., 1913.*]

A LATE TREAT.

MR. PUNCH—You've provided a rich dinner, Khansamah, after a pretty long interval. The menu is simply splendid!

KHANSAMAH HARDINGHAM—If you're satisfied sir, I'm amply rewarded.

[The noble speech, which His Excellency the Viceroy delivered at the meeting of the Imperial Legislative Council on the 17th September on the internal and external affairs of the country, has been read with absorbing interest by the public and has called forth very high eulogiums.]

FOR GODS THE WHISLE!

OR, THE CHASE OF THE UNFORTUNATES BY THE BLOOD-THIRSTY PURSUER.

[The crisis in some of the Indian Swatish Banking concerns has been the chief topic of discussion among the merchants and trading classes and among the depositors and shareholders of the Bank which has suspended payment. After the People's and the Amritsar Banks, the Credit Bank and the Bombay Banking Company suspended payment, the Swatish Bank follows suit. The crisis, it is said, is mainly financial. ("Hindi Punch," Oct. 1913.)]

THE TURK IS HIMSELF AGAIN !

.. TURK—Now, then, Mr. Greek, be a good boy and do my bidding, or-or-or-quick despatch !

[ATHENS, October 2.—Naval reservists have been summoned to join the colours within three days. All departments of national defence are taking every measure dictated by the uncertainty of the situation. Greece regards Turkey's latest pretensions to retain a number of the Aegean Islands as adding to the seriousness of the situation. Greece accuses Turkey of persistently delaying settlement, and of now attempting entirely to alter the basis of negotiations in regard to which only two small points were outstanding. Greece, while ready to discuss these points, absolutely refuses to reopen the question of the Islands.]

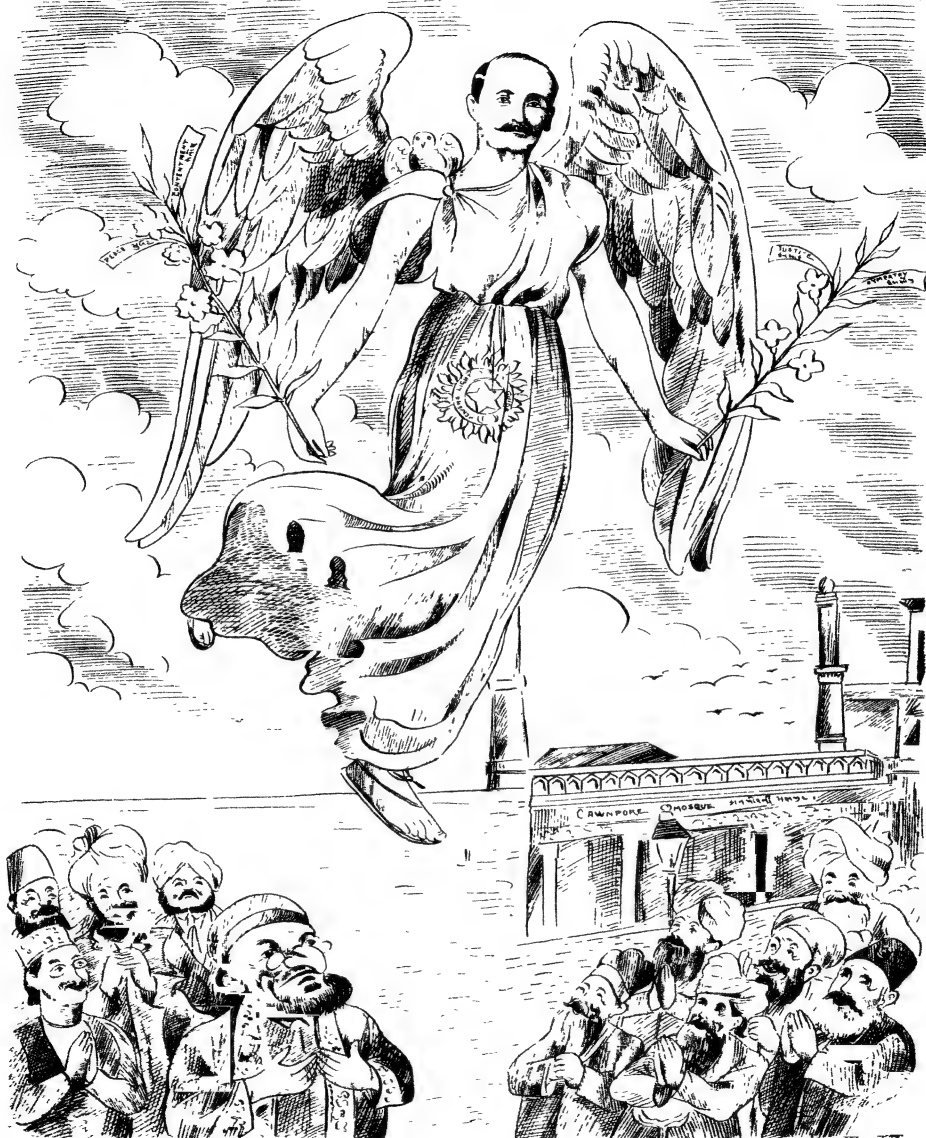
["Hindi Punch," Oct., 1912]

BARRING THE DOOR.

[A meeting was held the other day at Simla to express deep sympathy with the Indians residing in Canada, who are debarred from bringing their wives and children to Canada owing to the regulation which insists upon a continuous journey under a through ticket from India to Canada, there being no through service between the two places. The Hon'ble Mr. Surendranath Banerjee pertinently asks:—"Are we to be denied the right of entry into Canada, which is a part of the Empire? Europeans, subjects of foreign Governments, may go there in any number; even Chinese and Japanese may enter Canada in hundreds, but not the Indian subjects of His Majesty. What then becomes of the equality of our political status, as promised to us by the Queen's Proclamation? We cannot accept the position—w cannot be reconciled to it. The Queen's Proclamation must be vitiated. I would recommend the deputation of a mixed commission (of officials and non-officials) to the self-governing Colonies to report upon the situation, so that the Government may act in the full light of authentic and official information."]

["Hindi Punch," Oct., 1913.]

THE ANGEL OF PEACE IN CANPÖRE.

"Shookra Ailahi" An Angel of Peace in Canpore.

"Al Fatawa" to H. E. Lord Hardinge, whose far-reaching policy and wisdom have made him a welcome to the Mahomedans of India, early notified by the incidents connected with the Canpore Mosque. Mr. Hardinge, leaving for his tour of the Punjab in which a number of Mahomedans were killed and a large number taken prisoner. The Lord then came specially from Lahore to Canpore on Tuesday last (14th Oct) and received an address from the Mahomedans in the name of the Government of India. Lord Hardinge, in the concluding portion of the mosque on an arcade and the release of all the prisoners of the mosque and the release of the prisoners of the mosque. In concluding Lord Hardinge said—"I devoutly trust that the release of the prisoners of the mosque and the release of the prisoners of the mosque in connection with those now under confinement for trial may bring peace and contentment not only in Canpore but amongst the whole of the Mahomedan community in India, that no action may be taken which is likely to cause any way to perpetuate the Indian-Mahomedan of the past few months and that all Mahomedans may unite together in loyalty to our sovereign and in peace and cooperation with established authority for the maintenance of law and order and for the peace, happiness and prosperity of the great and beautiful empire of India."

[Hindu Review, Oct., 1913.]

THE FIRST LESSON.

SPIRIT OF SWADESHISM—Write the first text, child, and mind you keep it before you:—
"Swadeshi Banks must not speculate!"

[*"Hindi Punch,"* October, 1913.]

THE SHADOW ON THE WAY :

OR, LAKSHMI'S PATH DARKENED

[Jalgaire district is on the verge of a famine owing to the failure of the September rains. Crops have a cornucopia, have almost failed in the Betwa and Murwara valleys and the outlook seems to be very gloomy. From all over the United Provinces and Oudh are coming ominous reports of failing crops owing to drought and to the plague of insects which do not bring in its train. I need not tell these district reports bear witness to the advantages of irrigation where there is irrigation there is promise of good crops. Where there is none the crops threaten to be practically ruined.]

[Hindi Punch, 10 October, 1913]

THE INDIAN SISYPHUS UP-TO-DATE.

SISYPHUS (BANK PROMOTER)—What can I do, Sadhvi Bai? I tried to roll it up the top of the hill, but it rolled down like a shot!

SADHVI BAI—And now, I am afraid, it will take you long, long years to roll it up again,—if ever you can!

[Public confidence in Swadeshi Bank concerns has been much shaken owing to the recent bank failure, and it will take years of honest labour to restore it.]

["Hindi Punch," October, 1913.]

THE DEVI AND THE DEMON
(A REVILTING NARAYAN CHAIRDAS-SHRI COMBAT.)

[At the United Provinces Provincial Social Conference, held at Fyzabad, a resolution was passed expressing the conviction of the Conference that the institution of caste is obstructive to the progress of the Hindus towards the ideal of a united nation. The mover of the resolution said — "We find it clear that so long as the Aryans were Aryans they did not impose upon themselves this pernicious custom, but when they fell from their high state and became Hindus—yea know the meaning of the word—it is slave (I do not mean slave of any foreign nation—but of superstition and ignorance)—the caste system got a hold of them. It was instituted by the Brahmins when Buddhist supremacy was overthrown and Brahmin supremacy was established. In order to complete their ascendancy the Brahmins made this caste system a rigid system."]

["Hindi Punch," October, 1913.]

"OIL ON TROUBLED WATERS"

Our Corporator Faneant writes.—To all scoffers, in the Cawnpore and elsewhere, I commend our noble Viceroy's words poured, like oil on troubled waters, only the other day at Cawnpore, words which, printed in letters of gold, might well be displayed in a prominent part of the House for the guidance of us all, including such superior persons as Mr. Gualter, Mr. Wadia, Mr. Sethna, Mr. Ori, and Company, in the disposal of question based on religious feelings.—"With the march of progress and civilisation it is always possible that the construction of roads, railways, or canals may clash with existing buildings, religious or otherwise. But you may rest assured that Government will always treat with the utmost consideration the claims of any who may consider their interests affected, and will always endeavour to find a solution of the question at issue in a sense satisfactory to all concerned."

["Hindi Punch," Nov., 1913.]

THE BITTER BOLUS.

MIAN MOSHEM (To Dr. Aga Khan)—Biskin Sahab, this is the bitterest bolus you ever asked me to swallow! How I hate it!

DR. AGA KHAN—All the same you'll have to take it, Mian! I have carefully considered your case, and if you don't like the pill, jump it!

The resignation of H. H. the Aga Khan as President of the Central Muslim League has caused widespread regret among Muslims of all communities. The resignation of Mr. Amir Ali as President of the London Muslim League has been viewed with mixed feelings.

["Hindi Punch," Nov., 1913.]

FOR A WILD BOA(ER) HUNT.

GRINDER PUNCH—It is sharp enough for your purpose, sir, as you'll find when you use it.

LORD II—RD—WGE—Er—er—h'm I

[The Hon'ble Mr. Gokha's will move in the next session of the Imperial Legislative Council a resolution for taking retaliatory measures against the South African Government who refuses to redress the grievances of the Indians residing in South Africa.]

[*"Hindi Punch," Nov., 1913.*]

THE BHIKSHOOKS AT MOTHER HIND'S DOOR.

Bhikshooks—Give, mother, for the sake of thy own children, struggling in a far off land against mighty powers for right and justice!

Mother—With pleasure! All I can spare. What's mine is my children's too!

[An appeal for funds to support the Passive Resistance Movement in South Africa has been made by the South African India Committee formed in Bombay by the Hon. Mr. J. K. Khale. It is estimated that a sum Rs. 75,000 will have to be remitted to the Passive Resisters every month for the next four or five months.]

[*"Hindi Punch," Nov., 1913.*]

A SORRY EXHIBITION.

MR. PUNJI ALI—Why this business in public, my friend! Didn't you know that dirty linen should be washed at home?
 MIAN AMIR ALI—Er oh-ugh-yes yes, right, er—you are, sir, quite right!

[The details of the split in the London Moslem League, caused by the resignation of Mr. Amir Ali as President of the League, have come to hand. The letter of Mr. Wazir Hasan the Secretary of the Moslem League in India, to Mr. Amir Ali and the latter's reply have been published by Mr. Amir Ali. Mr. Wazir Hasan writes—The dinner which I, I, the Aga Khan, propose to give in conjunction with you, is meant to provide us, who have been sent as accredited agents of the whole community, with an opportunity for explaining the real attitude of the Mussulmans towards Government, and certainly not to crow over temporary triumph. In the dinner itself we shall have ample opportunity of showing all this and of thanking the Viceroy for the state-manner in which he has settled the whole affair, without prejudicing the prestige of Government. If, however, such an opportunity is denied to us, we shall have to do the same thing in another manner—on public platforms and in the public press, and in the last resort, it will be my painful duty to tell the Members of the League on my return to India that if things go wrong in India, it is no use trusting anybody here to do us justice and in fact, I do not see how I can get out of a clear explanation to the members of the League that the President of their own London Branch is unwilling to assist the community, even when he has to risk nothing and sacrifice nothing.]

["Hindi Punch," Nov., 1918]

OH! WHO WILL RESCUE THE POOR INDIAN!

Boa(s)!!—I'll crush the life out of you, you Indian nigger!

The week's telegrams from South Africa regarding the sufferings of the South African Indians under the "Immigration Act" have created profound sympathy in India. Many prominent companies have been declared to be paid, the mine managers have been created with the authority of minor, and the police have been declared to be paid. The mine managers have been condemned as prisoners in forced to be hard labor in the mines of the Union, and starving have been mentioned. The news has created great sympathy for the Indian residents among all class. The Bishop of Calcutta has given Rs. 500 to the South African Relief Fund and the Lord Bishop of Madras has strongly supported the appeal to Anglo-Indians to help the cause. The Bishop of Calcutta writes: "For a long time past I have been following the course of events with the closest interest and with a feeling of warm sympathy for our Indian fellow subjects. The point which has now been reached especially in view of the news of the mines having been converted into jails for the confinement of the strikers, is such that I cannot longer forbear to express my deep sorrow for the treatment to which your brethren are being exposed. I am very sympathetic with them in the struggle."

["Hindi Punch," Nov., 1913.]

GO STRAIGHT AHEAD!

[speaking at Madras on Monday 11 November 1913] Lord Hardinge made reference to the crisis in South Africa. His Excellency said—Recently you complain in South Africa that Indian matters into their own hands, organized what is called passive resistance to laws that they consider invidious and unjust, an opinion which we who watch their struggle with sympathy cannot but share. They have violated as they intended to violate, those laws with full knowledge of the penalties involved and are ready with all courage and ardour to endure those penalties. In all this they have the sympathy of India, deep and burning, and not only of individuals of all those who like myself without being Indians have feelings of sympathy for the people of South Africa, but of the Empire as a whole. The Government of South Africa has taken a very serious turn, and we have seen the widest publicity given to allegations that this movement is a rebellion against the Government of South Africa, which would not for a moment be tolerated in a country that claims to call itself British. These allegations have been met by a categorical and firm statement from the responsible Government of South Africa, though even their denial contains admissions which do not seem to me to indicate that the Union Government have exercised a very wise discretion in some of the steps which they have adopted.]

["*Hind: Punch,*" Nov., 1918,]

PLAIN QUESTIONS —WANTED A PLAIN ANSWER.

HINDU—Will you please answer me plainly, Sister Britannia? Am I a partner in the British Empire or not? Are my children free citizens of that Empire? Have they the right to enter every nook and corner of it or not? Whether you will speak out plainly, unequivocally, authoritatively and without mincing matters, to those who would put restrictions in their way, and make them respect your Imperial authority?

[London, November 25.—The *Standard* comments this morning on the unsatisfactory positions of the different portions of the Empire, which, it says, stand one another in the relation of foreign States. India, adds the paper, has even less power to claim justice from South Africa than a foreign State. The latter might employ reprisals and hostile measures from which British dependency is barred. Nobody wants to perpetuate the erosion of that Federal constitution for which the Dominions are not yet ready, but some kind of federal organ or tribunal of swift appeal in political as well as legal matters seems to be required if the component populations of the Empire are to enjoy all the benefits of the Imperial connection.]

[“Hindi Punch,” Nov., 1913.]

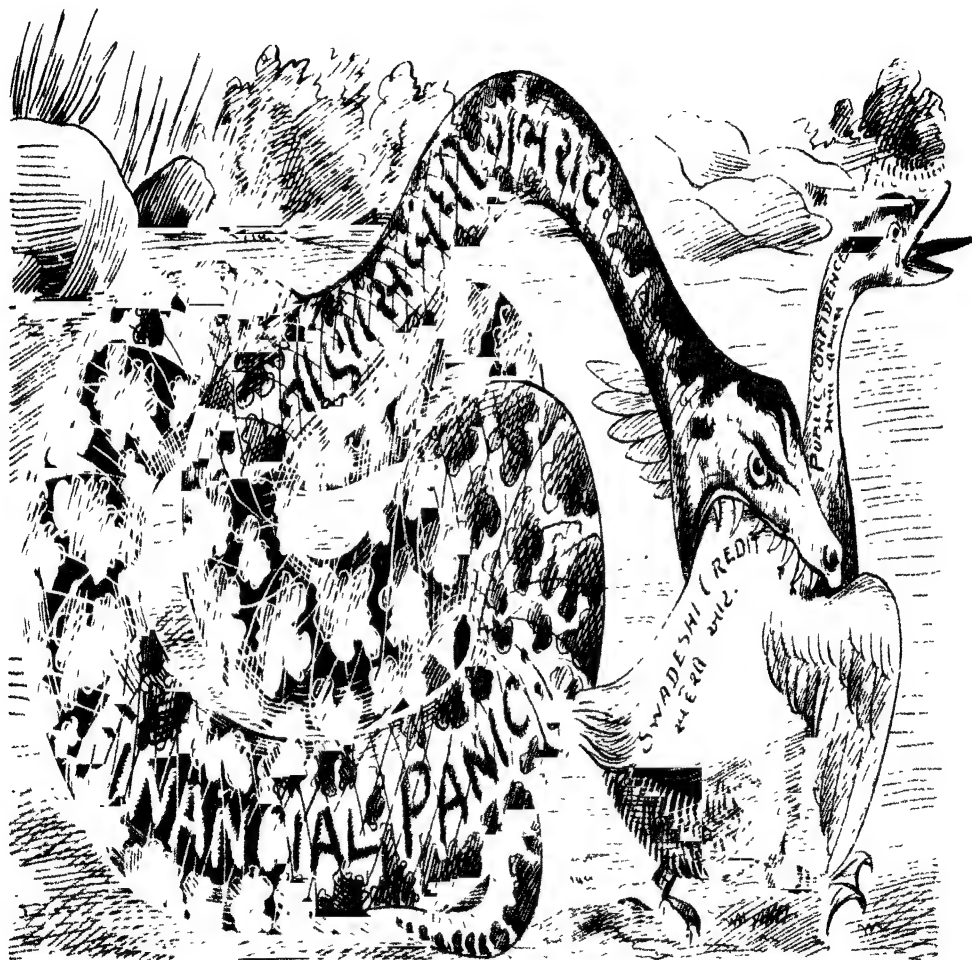

STEERING CLEAR!

THE FOURTH ZOROASTRIAN CONFERENCE: 6TH, 7TH, AND 9TH DECEMBER, 1913.

[The first sitting of the Fourth Zoroastrian Conference was held yesterday (Dec. 6th) in the Novelty Theatre, Mr. Hormusjee Jehangir Bhabha, M. A., presiding.]

["Hindi Punch," Dec., 1913.]

IN THE DEADLY FANGS!

[The alarm caused by the successive failures of Swadeshi Banks has reached its climax with the winding-up proceedings taken by the Directors of the Indian Specie Bank on the death of its Managing Director, Mr. Chamlal D. Saraiya. Public confidence has gone and Swadeshi Credit has suffered irreparable loss and there has been a run during the week on banking concerns which are considered very stable.]

{ "Hindi Punch," *Loc.*, 1913. }

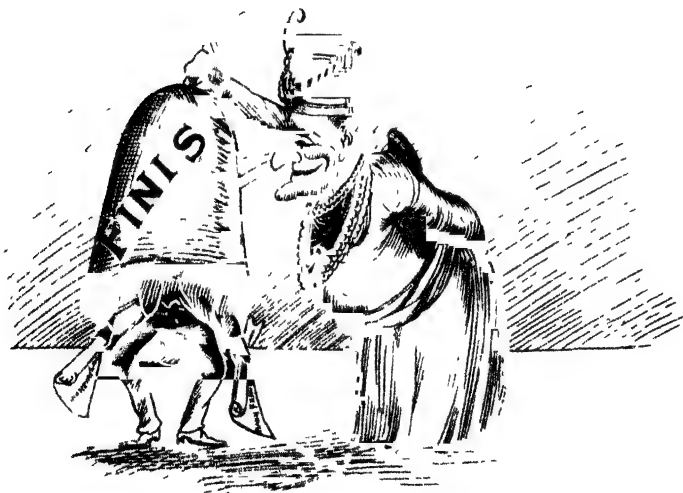
	Page.
Added Ally to the Balkans, An	2
Angel of Peace in Cawnpore, The . . .	83-84
At Each Other's Throat	77
At the Tailor's... ..	34
Pakkan Chick, The	13
Balkan Poachers, The... ..	22
Barring the Door	82
Before the Goddess of Learning	67
Belligerents, The	35
Bhikshooks at Mother Hind's Door	92
Birds of Sarasvati (Goddess of Learning)	
Buddled	60
Bismillah!	62
Bitter Bolus, The	90
British Bull and Indian Slut... ..	41
Daughters of Hind	38
Devil and the Demon, The	88
Devi Congress in Sindhi	51
"Down with Caste!"	39
Down with the Monster!	7
Drinking at One Stream	66
Exhilarating Swim in the Back-Bay, An ...	36
First Lesson, The	85
For a Wild Boar's Hunt	91
For the Sake of Islam!	25
Foster Mother, The	50
From the Ladies of India to the First Lady	
in India	17
Go Straight Ahead!	96
Goddess of Charity to the Rescue	69
Gujarati Letter Press of Cartoons... ..	101-115

	Page
Hinduism after some Recent Revelations	48
Home Thrust, A	76
Immovable Elephant, The	20
In a Very Tight Situation	61
In Earnest	77
In the Deadly Fangle!	100
In the Legislative Workshop	78
In Troubled Waters	45
India—Doc.—Jan.,—1912—1913 . . .	12
Indian Sisyphus Up-to-date	87
Inexhaustible Tank, The	28
Jack and the Giant	7
Justitia Speaks out	6
Kismet!	74
Longing Eyes	66
Longing Look	18
Loyal Proclamation, A	19
Momentous Question, A	31
Monster Marauder, The	95
Necklace (Vilayati Pattern), The	71
New Coronet, The	5-6
New Panel, A	1
New Version of an Old Fable	72
Notice	13
Nursing Her Foo!	15-16
Obstinate Ox, The	26
Official Post	5
Oh! Who will Rescue the Poor Indian! .	94
Oil on Troubled Waters	89

CARTOONS FROM THE "HINDI PUNCH."—1913.

	Page.
On the Brink!	43
Outspoken	99
Peace (?) and Goodwill (?) ...	9
Peace Triumphant at Last!	49
Physic, The	1
Plain Questions.—Wanted a Plain Answer	97
Ploughing the Sands	73-74
Post Cow!, The	14
Post Dog!	32
Pop Goes the Weasel!	89
'Prosad and 'Poonya', The	27
Rare Frost, A	79
Return from the Shrine of Swadeshman	11
Roast Turkey	8
Shadow of Iblis in the Land of Othman, The..	50
Shadow on the Way, The	86
Sac Transit Gloria Mundi	40
Slow But Sure	51
Spies for the Mill Cerberus	3
Silly Exhibition, A	34

	Page.
Steering Clear!	98
Storm in the Tea-Pot, The	30
That Bulgar (Vulgar) Boy!	79
That Burglar Dog!	64
Third New Star in the Firmament	10
Three Liberal Stars of India, The	37
To the Rescue!	52
To Work	66
Toll of Death, The	44
Turk is Himself Again!, The	81
Turkey-Torturing	21
Under its Sharp Incisor Teeth	33
Up Hill	59
Very Stiff Job, A	39
Vicious!	26
When Doctors Differ, &c.	42
Which is Which?	45
Wild Boar's Grunt, The	58
Wicked Act, A	56
World in Sorrow, The	24

૧૯૧૩ ના “હિંદી પંચ” માંના કારતુ-સની ગુજરાતી સમજ.

દવાનું ગલાસ.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૧ હું.]

ડાકેટર બદશર-બેઓ, બેટાઓ, એ બેટી બેઓ! હું ખાત્રી આપું છું કે એ દવા ધણી સારી છે, અને તેથી કાઢીને પણ હેરાનગતી થવાની નથી!

[પણ બુચાએ તે ગટાવી જવાને આનાકાનીજ કરે છે.]

[હિંદી યુનીવર્સિટીને સનદ આપવા આગમય ખાસ કરીને તેનું નામ બદલવા અને બાહરની કોલેજોના સ્વીકાર નહીં કરવા વગેરેની બે શરતો નામદાર સરકારે કરવા માગી છે તે તેની કમીટીના પસંદગી મેળવી શકી નથી. આ શરતો સામે કમીટીએ બોંધકો વાંધા મેકસીમ યુનીવર્સિટી કમીટીએ લીધેલા વાધાને મક્કતોજ છે.]

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

બાલકનના રાજ્યોમાં એક નવા મીત્રના ઉમેરો.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૨ હું.]

[સ્તમ્બુલ ખાતે અને ટરકીય સીપાહીના કોલેરાએ બારે ખરાખી કરવા માડી છે.]

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

મીલના “સરખેરસ” માટે નવાલા.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૩ હું.]

આનરેબલ મીંડ કલારક—તુને એમ સાકળે ખાંડી રાખાથી તુ ભર્યા કરે છે તે હું સારી પક સમજું છું, પણ લે, આ લે. એથી જરા તારો છવ કડા પડશે, એ ખાઈને યુગો યુગે ખેસ ને જરા ભસવાનું બંધ કરે!

[કોપડ તુતર ઉપરની રથાનીક જગતવીરુ હિંદી મીલમાલિકા વરઓ થયા પીકાર ઉઠાવતા રહ્યા છે. તેમને જગતના સખધમા કેટલીક છુટકા મેલનારે કસ્ટમસ સરકારુમર સીમલા ખાતે બાહર પાડવામા આવ્યું છે. પહેલી છુટકા અને રંગમ અથવા ઊનની મેળી બનાવવામા માલ ઉપરની રથાનીક જગતના સખધમા મેલવામા આવી છે. બીજી છુટકા વણટકામ કરતી મીલો માટે આપાત કરવામા આવતી ડેરિંગ-નન-મા ઉપરની જગતના સખધમા અને ત્રીજી મીલોમાં વપરાતી ચરખો (ટેક્સ) ઉપરની જગત માટેનું રાજતર આપવામા સખધમા મેલવામા આવી છે.]

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

એક નવું “કપીનટ” (કપટ) નું કાલકુ.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૪ હું.]

મીંડ પંચાથકર-બરે ભાઈ, એ આમાં બરાબર બેસરી કે? બરાબર “ટીટ” થશે કે?

કલારકભાઈ (સુધાર)—બરે, જુઓ તો ખરા-આપાદ બેસી જશે!

[આનરેબલ મીંડ ચઉબખ પખમીક સરવીસ કમીશનમાં રોકાતા હોવાથી તેમની જગાએ નામદાર યુબલ સરકારના કારોબારી સભા

ના સભાસદ તરીકે બાવનગરના લીવાન મીંડ પ્રભાગ કરે હલપતરાથ પદહીની નેમણ કે કરવામા આવી છે, તેઓ પાતાના ઓધાધોને અખ ત્યાર આવતી કાલ (તાં ૧૬ મી ડીસેમ્બર) રાજીના પ્રમાણેના તોપના માન સાથે લેશે.]

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

નવું મુગટ.

(૨૭ મી ઈસ્ટી નેશનલ કાનગ્રેસ: બાંકીપુર, ગુડ, શુક અને ધનીયાર, તાં ૨૬, ૨૭ અને ૨૮ મી ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.)

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૫-૬ હું.]

બેગમ સાહીબા ફીદહી-બેગી, આપણા વહાવા શાહન શાહની “ડીઝાઈન” ઉપરથી બનાવેલું આ કાંમતી મુગટ તારા કપાળને ખરેજ શોભાવના. તની ઉપર જે બાદશાહી મંત્ર કોતરેલું છે તે જાનથી જો “કેળવણી લેઓ, આશા રાખો, એકત થાઓ.” એ મંત્ર પ્રમાણે ચાલીને સુખી થા, બેટા!

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

“કંગાળ રાક્ષસના ખીલાઉપાડ કરી નાખો!—એને હાથીના પગ તળેજ કચડી નાખો!”

અથવા અની ગુસ્સામા આવી ગયેલા હિંદી હાથી અને ખચીસ એનારકી.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૭ હું.]

[સર શ્રીગણેશદ મહેતાએ પાતાની ફીલમાટના સદ્શાખાં જણાવ્યું છે તેમ, “હિંદી પ્રબ્ધના એક સરસી શ્રી માં અને બહુ કરનાર” વાઈસરોય લોડે ડારડીંગના બન લેવાની બે બીજ કરી કામેજ કરવામા આતા છે તેથી આખા હિંદમા દાંગીરી, ગુસ્સા અને કમકમાટની માગાની બજાડ નીકળી છે નામદાર વાઈસરોય વહેલા સાળ થાય તે માટે ખરા ફીલના ખંડગી બખબજ કરનામા આવે જ અને તે નામદાર અને લડી હારડી ગના થયા માજગ સમાન બજાવ માટે શાકરગુબનો અડા કરવામા આવે છે.]

[“હિંદી પંચ,” ઈસ્ટમ્બર, ૧૯૧૨.]

રોસ્ટ ટરકી.

(બાલકનના અકસ પ રાજ્યોનાં ક્રીસમ અને નવા વરસનાં આણું માટે.)

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૮ હું.]

[બંડનમાં બાલકનના રાજ્યો અને ટરકી તરફના પ્રતીનિધીઓ વચ્ચે મુલક માટે જે સંદેશ ચલાવનામા આવે છે તે ઉપરથી જણાય છે કે, ટરકીના હાથમા બહુ નડાનો વસંતાર રહેવા પામશે, જ્યારે ટરકીય સલતનતના મોટા વીરનારો બાલકનનાં રાજ્યો પાત પાતાના મુશ્કે સાથે મોડી ગે.]

[“હિંદી પંચ,” બનેવારી, ૧૯૧૨.]

સુભેલ (?) અને ભવા ભવાઈ (?)

(હકીમ આફ્રીકાના બાવર અને હિંદી બજરીઆ માધી વચ્ચે.)

[જુઓ સીત, પાટું ૯ મું.]

હિંદી બજરીઆ ગોખલે-કલ્યાણ, કલ્યાણ, તમનું કલ્યાણ થાશે! હારતો, સમજીતી કરી, તમારી પોતાપોતાની વચ્ચે તમોને ફાવે તેવી સમજીતી કરી દેઓ, અને તમોને દગ્ગન લાગે તે રંગે તમારી વચ્ચેના મતફેરના કાગ્યા આપી નાખો! હાઈ પોતાના અગતના મોટા પામણી મ બાપ પોતાને લાગવા તેવી રીતે કરી ના!

[આફ્રીકા અને મજેલી હકી પ્રજાગ્રીપ ફોનમેનની બેઠક વેળાએ હકીમ આફ્રીકાના હરવાળ હાથોએ સામે બધા રાખવાની રાજનીતીના સપથના બધી ઘણી કૃત્યો કરી રાખવાનીઓ દુર દર વાની આનંદભલ મોં ગોખલેએ નક લીધી હતા કપાલથી પોપીને હિંદી કામદારો પછી જવાની કદી કલ્યાણ તમ નથી અને ત બધ પાછી બેઠકે તેમજ હકીમ પદારોને જાનપો બધાજ જતા હીરી સરકારે અટકાવતા મેલેએ એટી માગણી મરનારા કરા રજુ કરતા આનંદભલ મોં ગોખલેએ પછા પડ, આ પાતા પા નીચમ તરોરે અમજા બધદાર રીતે જે કાર કલ્યાણ બાગે છે તેના એક કતરી પછી જતા પદવામાં આવવા નથી સળા પછીની લડત તડકા કરવાડું કપાલને માં નાખીને પાતા અને પોતાના જેવા બીજા જવાબદારીઓ તરફથી મા અજાજ માલ લીધું છે, તમને કરતા આનંદભલોના સલાવન હાલ છડી નહીં પાજ નો માઈ ગોખા અપે થતા નથી કે જ્યાં ત પોતા પોતા તોવાર ચલાવાને પડે હતા હોમ તેઓના કુટુંબોમાં ગર તાપ પડે છે.

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

આકાશમાં ઉગેલો ત્રીજો નવો તેજસ્વી સેતારો.

[જુઓ સીત, પાટું ૧૦ મું.]

મીં પંચ-પચામ પરસ નગાં, મેં પળવેલેના પારતી સેતારની શોધ લીધા પછી, તેની પાળુઆ બ વરસની વાત ઉતાર મને એક બીજા-મહામદન સેતારો-માત્રમ પચ્છે હતા. અને હમણાં લેએ, આ ત્રાવે હિંદી સેતારો, એ સેતારાઓના પ્રકાશીત જુઓડને જાણે સપુજી કરવા માં, તેની બીજી પાળુઆ ઉગી નીકળે છે!

[અમદાવાદના લક્ષ્મી માં ગોખાનક અને સારવજીક સમા વતો કરવા માટે જાણીતા વચલા પરમારથી તર નર ચીનબાઈ માધો સાહેબે બેરોનેટના બતાબ આપવામાં આવ્યા છે.]

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

સ્વદેશીની જગ્યાએથી પાછા ફરતાં.

[જુઓ સીત, પાટું ૧૧ મું.]

જગજી હરકીસનજી મા તમારી ભવા કરી છે પાછો ફરશે છું! મને તમના આશીષ આપાં પરમમા કંકત કોચવાર તે માણુ છું!

માઈ સ્વદેશી-અ-અ કપાણ, બેટા, કલ્યાણ પાજ અને વાજેએ વધારે ને વધારે વાદ કરવામાં તારાથી છું પનનું નથી? તું ને તારા ગોઠવેલા જાણે મન પડતી નાખતા હોય એમ હોસ છે!

જગજી-માઈ, તમને પડતી નાખે! તમને જુલો! નહીં, માપજી, કરી નહીં!

[આમી કદમગીક પાનકરસ આફ્રીકા અને તાહરવાળા મોં હરકીસનજીનાં પ્રમુખપણાં હોય તા ૩૦ મી દીક્ષાબધે

મળી હતી. પ્રમુખનું બાવજ ખતમ થવા બાદ જુઓ જુઓ વીપચે ઉપર નીચેથી વાચવામાં આવ્યા હતા અને કેટલાક ફરિયા પસાર કરવામાં આવ્યાં હતા. સજાનું કામકાજ બહુ ઠંડું ચાલુ હતું અને હાજરી પણ ઘણી નટલી હતી.]

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

હિંદ-દીસેખર-જાનવારી, ૧૯૧૨-૧૯૧૩.

[જુઓ સીત, પાટું ૧૨ મું.]

[નામદાર હિંદુશાહના હિંદના પ્રતીનીધી ઉપર કરવામાં આવેલા બામના પાટી કબલા સામે પ્રજાના બારે તોરકાર, કમકમાટ અને નુસા દરગવાવન દગતા સથળા બોગોમાં પ્રજની અંદર સલામો બજવામાં આવ્યાં હોય એ સલા મજવાર તાં ૭ મી અને વારીએ મુખના ટાઈન હાલમાં લેઈ સીડનુંદેખના પ્રમુખપણા હોય મળાં હતી, જે તેઓએ સર કીરોજગાઈ મહતાએ એક સુખાપીત બાવજ કરતા એ હીચકારા પ્રપચીએ ઉપર તમામ હિંદીઓ તરફથી લેઆવન નખતા જાણવજુ હતું કે, તેઓ સાચ્યા હિંદીઓ હોય શકે નહીં તેમજ તેઓની રંગોમાં હિંદી લેલીઓ એક કતરી પછી હોય એમ ટાઈ સાચ્યા હિંદી સ્વીકારી પાજ નહીં, એ કીચકારાએ જમ નામદાર શહેનગાઈ પ્રયે બેઠકા દયાપાલ જેવા નીકડમાં છે, તેમ હિંદી પ્રજા માટે તેઓ દયાપાલ બલકે મુકામનકરતા દયાપાલ પુરતાર થયા કે (મીજીને, સાંભળો) નામદાર મરનરે જે રવાજા અને જેલ શાંતમાં સળા હજુર સથળા મામલો રજુ કરશે છે તે આપણે નાખવજાં નેના એ વચનોથી તમારા ઉપર ઉડી અસર થઈ હોય એવી માત્ર ખાતરી છે પાજ હ હટ પાજ આપા રાખીને હા પાજ બરાસો રાખીને નાં હીર આવેલા હીચકારા પ્રપચી એના આ અટકમ ગનદા તેમના હેલા કમકા જેવા નીકડે, નામદાર શહેનગાઈની આમદ નગાં જે આપણી અને સ તોય ફેલાયો હતો ત તદન અખાજી પડી નવાથી ચીડના આવેલા પોતાની હાર અને હારમ છુપાવવાને ખાતર પોતાના પાવી પપ મોને જુવાના જેવા આ અટકમ ગનદો તેઓએ પ્રથા હતા હું બરાસો રાખુ છું હિંદના એક સાચ્યા હીર અને તેના લેનાના એક બારે હીતઈ બીનો અને લાની આ હીચકારી અને ઘાતરી કારીઓને આલ ખરા ખાસો પુરતાર થાય]

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

બાલકનનું પીડું.

[જુઓ સીત, પાટું ૧૩ મું.]

ટરકી-એ સહ સગનવંદુ સુવેલું છે, કે નેહેસત કદમનું બળેલું છે ને એ લોખા દાડાડ કહાડરી કે ટુકડીય સંધાવી આવશે ?

[બાલકનના રાજ્યા અને ટરકી વચ્ચે ભડાઈ બધ પાઠવા મારેની જે પામચલકે સંધી કરવામાં આવેલી હતી તે હટ પાટી રાખ વામાં આવી પાજ સુજેહોના પાસે વખતોવખત ફેરવાતો રહે છે.]

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

ગરીબ બીચારી ગાય !

[જુઓ સીત, પાટું ૧૪ મું.]

[બહુદાનગર ૧૨ વામાં કાળજી સ કેટ વજુ ભય છે અને તાકી મલ્લી રાખી પડર ૧૦ અડમ્બનગનાં એક રહીશ મીસ લેખમ, બેજી સ કેટ નોવારજીના પ્રમમા ઉલટમ દાખ લે છે, તેઓએ સુવવાર (તાં ૧૬ મી જાનવારી) ની રાતે વાઈ એમ કહી એ હોલમા કરવામાં આવેલા બલસા વેળાએ કેટલાકે બાંધાસો કરતા વધુ નાણા માટે અરજી સુજરી હતી. તેઓએ જાણવજુ કે સપ્ટેમબરમાં ટોરો હબરેની સ નમામા મારના બધાં અને મારા સાજબજા પ્રમાણ અકેટામરમા લમભળ ૨૫૦૦૦૦ ટોરોને નાથ અથ થયા. અમામના બારો લમભળ બેઠકા જેટલા થયાં ચકડી બધા છે. પછી ખરા સલામ પાછીનો છે અને આવતાં માર મારમાં પડે થશે તે નીપ બારે સીતા થાય છે. પ્રમુખ નમ હલકામાંથી અને જાણા મોકોને બાહરે મોકલાવી દેવાની છે, પછી હજુ સાખની વચ્ચે લેતાં આ કામ કાઈ સહેલું નથી.]

[“હિંદી પંચ,” જાનવારી, ૧૯૧૩.]

પોતાના કુશમનની આવજતમાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૫-૧૬ મું.]

(હિંદી સાક્ષીયક કોનકર-સની ૨૬ મી બેઠક. બાંકીપુર, તા. ૨૬ મી ડિસેમ્બર, ૧૯૧૨.)

નર્સ સુધારક—ગુરુજી, ભારતના નથી. વખત ને સમુદ્રી સાથે તમારી સારવાર ને આવજત કરીશુ તો આગળા વેદના જમાનાના સૈનરી કાળમાં તમે જેવા રૂઢપુર હતા તેવા તમને પાછા બતાવી દઈશું.

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

હિંદની બાનુઓ તરફથી હિંદની સંવંધી પહેલી બાનુ માટે.

(મકર સંક્રાંતિને બીજી નિવસ હજા-૩-કું અને તીસ-ગુસની બેઠ.)

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૭ મું.]

[મકરસ ક્રાંતિને વળતે દીસે (તા. ૧૪ મી જાનેવારી) હાંદ બાનુઓ પોતાની બહેનપણીઓમાં મહાબન અને મીડાચારીના સગન તરીકે હજા ૬-કું અને આડ ભેળેલા તલ વહે ચે છે. મુ બાધની બાનુઓની એક જાહેર સભા બા. બુધવારે દાહન હોલમાં મળી હતી, જે તેજાએ ગયે મીડીને દંડમીમાં ફરમારી સારી સહીન દા મથ તેજાએ નામદાર ૧૪૧૨૦૫ ઉપર કરતામાં આપના કરપીભુ જમલા પ્રતે કમકમાટ ફરમાવવા અને આ ભય કર આફતના સમયે નામદાર લોકો હારદોગ બતાવેલી અડગ હીમત માટે પ્રશંસા દરશાવી તે નામદારને હિંદની બાનુઓ તરફથી એક માનપત્ર એનાયત કરવાના કરાન કરવામાં આ પો દત્તો સમાનુ પ્રમુખરવાન નામ દાર ભેડી સાડનદેમે લોકો હજા, અને પોતાના ભાષણમાં તે નામદારે જણાવ્યું હતું. “આ માનપત્રમાં તાત્તી સ કદને નમો નામદાર લોકો હારદોગ જે શાત ધરત્ય અને શક્તી દેખાવી હતી તે ના આપાની પ્રશંસાની સાથમાં દીપસેન્ટ બેપી વતાર કરવાની આજી રવા નહીં બીજી.”]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

ટાંપી રહેલો એહેરો!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૮ મું.]

કુત્રો-મારું મોહડું એપર પુગશે કે ને હું એ હેઇયં કરવાની આદા રાખી થકીય કે

[જાહેર નોકરીને વગરું કમીધન મદાસમાં પોતાનું કામ પૂર કરી કપડતે બધું છે. તેમને અત્યાર સુધીમાં તમામમાં હાંદી શાક્ષી એની જમાની ઉપરથી માનપત્ર ઉ છે કે, હાંદ અને ઈનગડમાં એકી તેજાએ સનદી નોકરીની પરીક્ષા લેવા અને ન્યાય તથા મારા બારી આતાએ પુરો પાડવાની માગણીઓ વીપ દીધી પદમત હવે થના જેટલું જ મજબુત છે]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

વકાદાર દહેરો.

(હિંદ: તા. ૨૭ મી જાનેવારી, ૧૯૧૩.)

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૯ મું.]

કુરરેએ! કંગાલ નીચ સુનીના હાથને લકવો થઇ ગયો! તેની રોનીપતભડી કેશીય અને બપું કર ધારણા ઉંધી વળી! આપણા વહાલા વાઈસરોય પાછા તનદરેસત થયા! આવતી કાલે તે નામદાર પેહેલીવવાર લીક્ષીના પાયતપ્તમાં વડી મારા સભા બોલેલી મેલે છે! કુરરેએ! હિંદના લાખી ને કરોડો

વોકા, જુવાન ને જુદા, મરદ, સ્ત્રીને તે બચ્ચાં, નવા વાગામાં સજ્જ થાઓ, અને એ બુધાવખતીમાં વહાઈરીથી પુણ્યુધાવ ભાગ લેઓ!

[આવતી કાલે (તા. ૨૭ મી જાનેવારીએ) નામદાર વાઈસરોય દેહની ખાતે વડી રાજાઓમાંની પા. ની બેઠનું કામકામ છુટ કરા. તેની બેઠાડ રીમાં એ તારસ રાખી સરકારી એફસીમાં જાહેર તહેવાર તરીકે પાળવા કરાવ્યું. ૪ મી બા. નો તેમજ સમગ્રી સ્થાની સરકારો અને હજા અમલગારીઓ દ્વારા પછુ બપ રહેશે.]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

સ્થીર થઇ કિલેસો દાથી.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૦ મું.]

નેનર જોન બુલ-આલ, મારા ગેલના હાથી, ચાલ! જમત થા! આખી દુનિયાની નગર તારીપર છે, ને હવે તારા પુર બહારમાં તે જોનાને પાડી છે

[પણ હાથી તો સ્થીર ઉભો છે, અને આગળ ડગલું

ઉઠાઈને સુકવાના મીજસમાજ દેખાતો નથી.]

[શરેનદાહતના ફરયા બચાવ માટેના ખરચર્ગા હીંદ પાસેથી સારી જેવા ફીમાં મેળવવાની ચરવા નીમમીત રાતે ઉઠસડમાં ઉભી કરવામાં આવી છે. તેથી પ્રજાગત તેની વીરૂધ્ધમાં બહુ મજબુતીથી બાહેર પડી ચડ્યું.]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

ટરકીના હુકમ કરવાનાં તલખ્યાં!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૧ મું.]

[બાલકનના રાજ્યો અને ટરકી વચે ચાલતા મુત્તના સંદેશોને અત આગળા છે કામચલાઉ સુલે. ભાગ પડી, અને સંક પાછા વા. થઈ હાથી.]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

બાલકનના પારખીઓ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૨ મું.]

ટરકી-તમે ધાગે છે તેવી સહિયાઈથી તમારા હાથમાં સપડાઈ જાડ તેટલું હું માનુ બટાક પ મર નથી હા, રાસેતો! [લડા પાછી ચાલુ થઈ, અને એક આપણુ પખવાડયું પૂર થવા પતા બાલકનના રાજ્યો ટરકી ઉપર કાબજાન અચાર મરી ગયેલા નથી કામચલાઉ સુલેહના અત આગળે તે વેળા જે સ્થીતી હતી તેમાં એક રજબારના પખ ફેર હમણા સુધીમાં પડવા નથી.]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

નાફની!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૨૩ મું.]

હોકરો વીલમનાયા-અરે એનું નખાડ જમરે એના તોફાની બજાવું! તેને ખની પકડતાં મારો બધો દમ આપર આવી ગયો! મને તો લાગે છે કે એ હવે સેવડને નહાસ વાનેજા! અરે બાપ!

[હાંદી અફીમની મેદેસન બીનપીચી રીતે એક વખત વધ વાના તો બીજી વખત આખી વવાના ચીનદો દેખાડે છે, અને તેથી ઉપર કોઈ સગીન મેલવા લાયક ગણુનીના મારા રચનાનું કામ લગભગ મુકાબલ થઈ પડ્યું છે.]

[“હિંદી પંચ,” જાનેવારી, ૧૯૧૩.]

મહાત્મા બીચારો કુતો !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૨ મું.]

કુતો-હિંદી કુત્રાચોના પ્રદરશનમાં હું તમારો ધનામ મળવા લાગ્યો કુતો મળે પડે એમ જોવા તમે ઇચ્છતા હોવ તો, તમારા હાથમાંની લીધામાંથી મને સારી જોવા નવાંવાં નાખી, સાહેબ, કે હું જરા ફરવે બનું.

બટકર આઈ લીધસન-પણ હાડકું પડે છે તે કરડીને ફરવે બની જા. તેજ તારે માટે છે ને તે સીવાય હુંને બીજું કંઈ વધુ મળવાનું નથી !

[૧૯૧૩-૧૪ ના અડસડામાં હિંદી બળતબી સર ગાઈ કમીટ ડેડ બીસને રેલવેમાં પાછળ ૧,૨૮,૦૦,૦૦૦ પાડેડ (અથવા ૧૯,૨૦,૦૦,૦૦૦ રૂપયા) નો ખરચ મળુર કર્યો છે ત્યારે નહર પાછળ ફક્ત ૧,૬૭,૦૦૦ પાડેડ (અથવા ૨,૨૦,૮૫,૦૦૦ રૂપયા) નહરો ખરચ કરવા કરાવ્યું છે. રૂપયા સાંચાળવાર કરેડડી મોડી ફાળમ પુરતમાંથી નહરો માં વધુ લેગવામાં કાની સુગતા પામાં આવેલી હતી.]

[“હિંદી પંચ,” માર્ચ, ૧૯૧૩.]

તીક્ષણ તીક્ષણ દાંતની વચ્ચે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૩ મું.]

[એક રાણી ડમ્કર સંખ્યામય પાચકા ભરી એક કાપને પુરો કરે છે, અને જ્યારે તે સામા કુમરો લઈ આવે છે ત્યારે તે ખડ પથી બચાવ ઉપર ઉભુ રહે છે એક ઉરેથી ડાકી અને એક વડ ડાકી બીજ પડમ ફરવી અને માફેલા દાંતો વડ ચાવીયાવીને તે સાપને ખાઈ જાય છે.]

વડી મારાસભામાં સર રેજનાડ કોડેકે દાખલ કરેલા અને તા. ૧૮ મી માર્ચની બેઠકે વેળાએ પસાર કરવામાં આવેલા તરફ દને ભગતા કાંચદાના નીચમ બહરે પ્રજા અને છાત્રો સ્વીકાર્યો છે, અને જે કાંઈ મતબદ છે તે તે પસાર કરવા આગમ્ય તે વીધે હાથ ફોરડી અને બહરે મડોના અબીપ્રાય નહી પુછવામાં આવ્યા તે બાબત છે.]

[“હિંદી પંચ,” માર્ચ, ૧૯૧૩.]

દરજને ત્યાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૪ મું.]

બાહકે ગાંધી-દેખો, હે કુછ અપ-ડેડની હાથ, નહીં? દરજ બટકર-નહી હોગા, લેડીન ચોપણુ કયા ફોરેગા, અબી તો જો હાથ સો એહી હાથ બનાયા હાથ !

[કેળવણી સભાની રાજનીતી મીપેના પોતાના ઉભા કરામાં હિંદી સરકારે આ નીચમ સ્વીકાર્યો છે કે અબજામીના ઉપાય કરેલા બેઠકે અને બહરે કાંઈ ઉપર મુજ કેળવણીના પ્રથમ હક સ્વીકાર્યો બેઠકે. મુજ કેળવણીની શાળાના વીધવારમાંથી કી છોડી દેવા તેમજ તે કેળવણી ફરજિયાત બનાવવાની તે ના પાડે છે, તોપણ મરજિયાત ધારણ ઉપર મુજ કેળવણીના બંદોગે ઉભા કરે વની ખાડેડ દખાડે છે. નબીકમાં બનીશમાં મુજ કેળવણીની શાળા ના બહુના વીધવારમાંથી સંખ્યા મીકાડાઈ તેના જુમવા નેવુ બાપ ઉપર ચહોડે જોવાની તેને ઉમેરે છે.]

[“હિંદી પંચ,” માર્ચ, ૧૯૧૩.]

સુમેલ અને લગાઈ વચ્ચે લગાઈ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૫ મું.]

સુમેલ દેવી-ખપરદાર ! હું હોકમ કરું છું કે હવે એક બી પગલું તે વધુ આગળ બરજું તો ખપરદાર !

[જોઈ રાજ્યોએ સુમેલની શરતોને ભરતી કરવાને તૈયારી કરી તે બાલકનાં એકપ રાજ્યો આગળ રહી રહી છે, અને હવે એકીઆનેપમનો કમને બહરેયનેએ લીધો છે એકે સુમેલ બહરેથી ચવાની વડી માનવામાં આવે છે.]

[“હિંદી પંચ,” માર્ચ, ૧૯૧૩.]

મુખબના દરયામાં પેટ ભરતી મોજ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૬ મું.]

[નામદાર બરનર ૧૮ સીનહેમના મુખબ મીપેના છે તા દી પસી બહરે રોકાણમાં બચા છે, કેમકે તે નમદારને જુદા જુદા મડો તરફથી આપવામાં આવે છે, અને આવતા રાત્રીસર તા. ૫ મી એપ્રિલે તે મુખથી વાંચ માર તે આગમ્ય તેના માનમાં આપવાના મેળાવામાં રાત્રીનું મુખ ચાલી રહી છે.]

[“હિંદી પંચ,” માર્ચ, ૧૯૧૩.]

હિંદના ત્રણ પ્રકાશીત લીબરલ સેતારા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૭ મું.]

(મણે વરસે થવા કવચીતજ જોવામાં આવતો સંભોગ)

[મુખબના ના ગરનર લોગી મીગડનના આગમન સાથે હિંદના ત્રણ મુખબ ઇતામએ ઉપર લીબરલ પાર્ટી તરફના ત્રણ લીબરલ દેખાતા બરનર તરીકે હમજા દકુમત ચાતાના થયા છે, ઘણ વરસે આવે બનાવ બનવા છે.]

[“હિંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૧૩.]

હિંદની બેડીઆ.

[જુઓ ચીત્ર પાનું ૩૮ મું.]

હિંદી પંચ-બેઠકને નેહાયત મુજા છું કે, લીગ પાર્ટી, તુ તારી વડી મીહેનના માડા સમગમમાં આવતી બચ છે ! આશા રાખું કે, તમા એકમીબન ચાલતા રહેશે અને એકેકને હ મેજા સુધી આવીબન કરીનેજ વચગી રહેશે !

[ચોક્કસ લીબની બાઈ તા. ૨૨ મી અને ૨૩ મી માર્ચે બખેનો ખાતે થયેલી બેઠકે વેળાએ હિંદ માટે હિંદને અતુકળ થઈ પડે એવા ધારણનું સ્વરાજ્ય માગવાના આગમ્ય સ્વીકારમાં આવેલા હતા. હિંદી પ્રજા ઉપર કોનસેનો આશા હિંદ માટે સંસ્થાનોના જે સ્વરાજ્ય માગવાને છે.]

[“હિંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૧૩.]

“નાતને કચડી નાખું” !

અથવા, લગાઈના માંપર નરમીલ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૩૯ મું.]

[મુખબની પ્રાંતિક સાર સુધારા પરીષદની અમદાવાદ ખાતે તા. ૫ મી અને ૬ મી એપ્રિલે થયેલી બેઠકે વેળાએ નાકરી ઉપરથી ફોરેગ થયેલા સનદી અમલદાર મો નરસીહરાવ બાળાના હોનેલા પ્રજાપચસને બીરાજવા હતા તેએએ નાતો વીરજ સમન પુજારા ચલાવના જણાવ્યું હતું કે આપણી બીજી બધી ખરાબીનું મુજ સધળા અટકાવો અને અબજા જોવા અમલદારીત ભળના પાર્ટીમાં સાથતુ નાતીબ બન છે. આથી તમારે સધળી અબજા કાંઈપણ હીસાનો જો સુધારો કરવો હોય તો પ્રથમ સુધારો તમારે નાતી બ બનમાં કરવો જોઈએ. આમ કહેવામાં હું કાંઈ અતીથેયકીતી કરતો નથી પુત્ર વધના બને, સ્વયં વર, વીધવાઓના પુનરબન, બનને ભગતા કાંઈકાઓનો સુધારો, પરદેશબન ભળ મરજીના બમજીત ખરચમાં ધરાડા અને અત્યેનો ઉધાર એ સધળા સુધારાઓની આડે નાતોની નડતળ અને તેમના મેહકા અર્થે વીનાના અટકાવો પડે છે, કારણકે સુધારાના સધળા કારણો માટે તે હું છે. નાતવતુ બધન જુદા જુદાનાં અને દમરસ વીનાઈ થઈ પડ્યું છે અને તુ અગ્ર પાપીની માફે ભવું કરવાની સધળી શકતી સુધારી માન જુડ કરવાનીજ સતા તેજી ભળવી રાખી અબજા મેળવી છે.]

[“હિંદી પંચ,” એપ્રિલ, ૧૯૧૩.]

સાંધ ગયા, સાંધની ઝરમ સાથ લેતા ગયા !

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૮૦ મું.]

પાચુ પંચ-(કનકના આવડો આગળ) “તો કનકના તો પુતળુ થયું મળુ તો પિપાનું કયાં છે” હોના ના ! મહાન અને મહાપતાથી વર્તેલવને—તમા બંધુ કનકના તમે આટલા જલજીવીય ભુલ્યાં પાયા કે ?

એક બંગાળી આગેવાન ભૂલી ગયા ! એ નહીં કે સાહેબ ! તમે યાદ દેવાથી તો રીક પડે ! કાં કે ? કરશે ને —

પાચુ પંચ-હાં, હાં, હાં કરશે ! હાં નહીં પિં પીરે ! આસતે આસતે ! કંઈ તાવણ નથી ! તરુ વાળુ વખત છે ! આભાર ને બપોરની પાંડુલાની જે નાની મરી જતી નથી—તે તો નામુસાવા વખત ની નામુસાવડગની રહે છે ! પાસતે કોકર નથી, પીરે નીરે કંઈને બાવડ !

[આં તાલ હ મી એપ્રીની સાથ બાનુએ અને પ્રદન ના એક મોઢા અને વસાવા મેળાના સનમુખ બાનુના ઘરનરે મોઢા કરમાઈના કંચનામાં ઉભુ કરવામાં આનંદ આનંદ કરને એક ફેરનટનું બહાર પાડે મેળાના મેળાની રીત બીજી હતી !

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

[જુઓ ચીત્ર પાટું ૮૧ મું.]

બીટીયા બુક્ક-તારા ગમે નાની રોક નાસતી, તને એપ્રી એક બુક્કી મળવાનો વાળી, એ તો માંજ જ છે, બાપુ માંજ જ છે, ને હું જે રાખવાનો ને રાખવાનાજ !

હોતી કુની— મર ૨૨ ૨૨ ૨૨

[આં બહાના મીલસાવડાની મા નાની નાવા સીક નાવા એ તેનો એકાદા પ્રમુખ રૂપેનવાન પીટર અને મીલ એના એક વાડાએ હોતી પાડે મુનર કેળાની રાખતી રખાતે સે ! એક બાજુથી વખત વાંધો ઉઠવાનો હતો રીતને મીલ એનાને મોઢા લેનારીને મીલસાવડાને તેથી વડતાવાના વડા વડા !

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

“જયારે ડાકટરો વડે અતકેર પડે ત્યાં —

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૮૨ મું.]

ડાકટર ડોક-હુ તો ગમે તે ચાલે તોજા આ બેડેશા બાઈએ પર વહાડાપ કરવાની બસામળુ મર નહીં હુ તો તેઓ લેમ છે તેમજ કેવા હુડ અને બેડાવાળા એમના એમ રહેવા હેડ—નહી તો કેમ બોલું પુ ને ચુ થઈ બધા !

ડાકટર રાજાબીહારી-પાલ હુ તો આંચોના વડામળ કરી છુટાશ પાત્રી નામુ ! જે મને તમ મળે તો હુ બંધ પગપાસમાં આંચાપર વહાડાપ કરી હેડ ! એ બેડેશા બાઈમાં સાથે બે ઉલ રાખવા કરતાં તે છુટા રીતે રાખ ના તેઓ વધારે તનક રીતે ને રાખાતા બનગે—

ડાકટર ડોક-આ હાં !

[આં અને કારીવારી આંચો છુટા પારાના સવાસ વીંધે હીકમાં વળી પાછી ચરવા ડબી થઈ છે કલકતમાં તે વીંધે ડાકટર રાખબીહારી યોસના પ્રમુખપણા હેડ એક જાહેર સભા બરમામા આવી હતી, જે વેળા એ તાજીકનો કુપર કેમ કરી રાખા તે બતાવવાથી એક વધવાડે ચોખ્ખા તેઓએ રજુ થીવી હતી. રીતના જુદા જુદા ભાગોમાં એ બાબત વીંધે વધુ સહાયતા મળવાને છે લોકો રીતજ ડેડેડીના ઉપરથી પાછા હરવા બાદ મળામાં આવતી તાલ ૧૫ મી જુને સભા બરવાનો ફેડોડેન્કો એસાસીઆનની કાઉન્સિલે કરાવ કરશે છે.]

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

છેક અનીપર !

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૪૩ મું.]

યુરોપ-અરે અને તો ચીની આવે છે ! રમીકું પડી જઈ !

અફેઈન-તેના બધા આધાર—અ—અ—અ—

[આં સોશીયાલી માગણી યુગ્મ રુતુડીનો કમળે હેડવાને એ નીનીએ ના પાડવાથી યુરોપમાં બારે ઉશકેરણી ચાવી રહી છે અને હર પેળે લડાઈ બંડકું સળગવાની ધાસ્તી રાખવામાં આવે છે તાલ ૧૯૧૩ થી મેના રોહડરના એક તારમાં જણાવવામાં આવે છે કે, રાખાએ બધે કાચે વળી પાછી બુલ્ક બરબી બાપામાં સ્કુટાથી એમ્ડમ આવી કરી આપવાની માગણી કરતાં ઉપરથી છે કે, તે તર છડવામાં મોન્ટીનીના નાગને આમ તજી કરવા સરમુ કરે છે. આ રમીકી સેડીન્ગ આંતે બારે બજબજાદ બરમા કરશે છે.]

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

મોહોતના કર !

અથવા, “માની પદર વરસની ઉલ્લેખી છુ દમી.”

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૪૪ મું.]

ઈત-ઈપ્રીના કાસળ પતાવતી ને દુકમાજ કાટકું કહાડવું ! બેજ સેનકેના મુદાવેખ ! ને તેને અક્ષરેઅક્ષર વળગી રહીને પરમા થયાં હ કેવો તજુ હુ, ને તો સારી દુન્યા બજી છે !

[“આ આકાશમાં ઉપરથી જણાવી કે મધા પદર વરસમાં મરગીથી એ મી લામ આસામીએ મરજ પાખમાં છે, ને હોશિયા ઉપ થી આ આપા બીધા છે તેની તપાસ ઉપરથી એમ માલમ પડે છે કે જલેવારી, ઉપરવારી, મારમ અને એપ્રીસ મહીનામાં મરગીના સબધમાં બાંધુ બચાવેલા છે, જ્યારે જુલાઈમાં સરવેથી આજા મરજ નથી નીપજે છે ૧૯૧૪ માં એપ્રીસમાં ૧૪૫૦૦૦ અને જુલાઈ ૬માં ૧૦૦૦૦ અને ૧૯૧૫ માં એપ્રીસમાં ૧૬૪૦૦૦ અને જુલાઈમાં ૧૧૫૦૦ મરગીના મરજ નીપજવા હતા” —વરસમાલપત્ર.]

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

તોડાની મોજાઓમાં—ખડકોની સમક્ષ !

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૪૫ મું.]

મોટમેન મદનમોહન-આપણે કોશિસ કરીને એને વધારે સપાતાન જગણે ધસડી લઈ જવી નેહધિ, અહીં તો ખબીતજ એના દુકડેડકા થઈ જશે !

[આનસસ રેસ હીડ કોલેજના પ્રીનસીપ અને પ્રીફેસર, જુઓ થીઓસોફીસ્ટ અને થીઓસ બેડકું અને રીશનાસુરલીના બાવીક પુ જાવીએ છે, તેઓ આપણે છેલ્લે પાંચે આવ્યા છે. આના હુબાના “સીડર” પના જણાવવા યુગ્મ કોલેજના એમખાદર સતા વાજાએએ વીરવારથીએના સામે કોલેજ અથવા સુકને બમલી બાબતેથી ફેસડી હીયા તરફ ધસાડતા ઉત્તેજથીથી તપાસા છે, અને તે તરફ પ્રીફેસર અને થીઓફોએ અખાડા કર્યા હોધા છે. કોલેજ અને તેની સાથે બેડવામાં આવેલી શાખાના નેવીસ પ્રીફેસર અને રીશકોએ એકજ વખતે પીતાના આપાના સાથે રાખવામાં આવ્યાં છે, કેમકે તેઓ જણાવે છે કે થીઓસ બેડકું અને કાલુ વખતવામાં આપાતી હતી અને કોલેજના પ્રીનસીપ મીડ એનરેબે બેડકુંના પુ જાવી સમુદાય “હાલો બાઈબીયો”ને લખેલા એક ખાનગી પત્ર પ્રગટ કરી દેવામાં આવેલા હતા, જે પત્ર ઉપરથી તો થાજાએને નેવો મેઢ માલમ પડ્યો હતો, કોલેજના તરફથીથી બારે તેમનાં સજી નામો મહાસ પડ્યા છે, અને પડીત મદનમોહન મહાભાઈ હર ખાસ ઉપરથી એકા કરાવવામાં આવેલા છે કે, બનીવધી હીડ કુલીવરસીટીના એક અખાડા બાજુ તરફે એ કોલેજ રૂડવાની દોષાથી, હામોના મા દમગીરીએ સામલો એવાં હીડ કુલીવરસીટી સાથાપ ડીએ મી રાડતી ઉતાવળે તેનો વહીવટ પીતાના હાથમાં જઈ વેળા થશે જનમ થઈ પડશે.]

[“હોતી પંચ” મે, ૧૯૧૩.]

કોણ માનીતો?

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૨ મું.]

શીલબાઈ-મી-૦ પંચ, આ બધું તોફાન શાનું ?
મી-૦ પંચ-એ બધી તમારે માટે મારામારી છે. બેઝકાનું
એમનું ધારે છે કે તમારા તે માનીતા છે.
શીલબાઈ-મારા માનીતા! હું તો એ બેઝને આગળની
નથી! મારો માનીતા તો આ મારા હાથમાં છે તેવું છે.
[હોદ્દાં વેધારના છુટાપછુટાની રાજનીતી આડ રાખી ૧૨
દમીની જગતનું ધોરણ સાચું પાડ્યું તે બીજે વેધારના છુટાપછુટાની
હીમાચન કરનારા ભીખરેશ અને જગતના હીમાચતી કનકજગદીને
૧૨૨જે સુખેષ સાથે છે.]

[“હાંદી પંચ,” મે, ૧૯૧૩]

કીસમત!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૩ મું]

(ગાંધી પાતલા લઈને યુરોપનો “આબરી માયુસ” એ તંબા
માઈનરમા ખરતી આપે છે.)

[“હાંદી પંચ,” મે ૧૯૧૩]

મારો, પછાડો દર્શન્યને!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૮ મું.]

અથવા, છેલ્લાં ધોડાંક મહાનમીક ભાષાસાંભિયા પછી હાંદીપાન
કેમ છેડાઈ પડ્યું છે :

શીલબાઈકે સોસાયટીના બે મુખ્ય આગેવાનોની રીતી પર
મહાસતી પોલીસ કોન્ટ્રોલ આલેસા મુકદ્દમા ઉપરથી જે સખત અગર
વાળું પડ્યું છે તેથી તેમજ બનારસની સેનનમ કોન્ટ્રોલ કોપબુ
ચુરતી અને બેઝકા યુનિયન આવીકાર પ્રાકેસરો અને રાજકોએ આ
પોલીસ રાજનામથી ઉભી થયેલી ચરચાથી હાંદી પ્રજામા બાર બળ
બળાઈ જાય છે અને એ વરગના આકાશ તળે ઉપરતી ડાન આંતર
કને મહત્તા રીકીજી વીધે સખત ભાગબી ખાતાવાળા આવે છે,
બનારસની સેનનમ હાંદી કોલેજના કારોબાર જલદીથીજ નાંદી યુની
વરસીડી સોસાયટીના હાથમાં મેળાવાની બખરે હાંદી પ્રજાને સંતોષ
આપે છે]

[“હાંદી પંચ,” મે ૧૯૧૩]

આખરે સુલેહ દેવાનો જય!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૪૮ મું]

[બાલકનના ચીત્ર રાજ્યો અને દરખી નવજે આખર સુલેહ
થઈ છે. સુલેહના કોલકારો ઉપર કાંડાન આંતર સેન્ટ્રલ સેન્ટ્રલ મહેલમા
તા. ૨૦ મી મેને હીને સથળા પત્રકારાંભિ સહીઆ કીધી હતી]

[“હાંદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

ગરીબ બાપડાં દુઃખી દરદી હાંદી બાપડાંની ધરમ-માત.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૦ મું.]

[બીમાર બાળકો એક નામદાર મેડી હાંદીએ નામદાર વાઈ
સરોયની સાથમરેહને હીને મોકલાવેલા સરેશી નીચે પ્રમાણે છે -
મારો વહાણી બચ્ચાંબિ, નામદાર વાઈસરોયની આજની વરસગાંઠની
સુખદાહીમાં હું તમા ઉપર વહાલ અને દીલસાહીના સંદેશો મોકલ
વામાં તમને રીકે સુખ ધરજું પુ. તમે ઉપર જે રૂપ આવી પડ્યું
છે તેથી મને બહુ ભાગે છે અને હું આ તમા રાખું છું કે મારા
તરફની નાની મેટથી તમને સુખદાહી ઉપજશે. મારી મેટ મેળવનારા
તમે મહિલા થકી માતપીતાઈ જન ગુપ્તાચું હશે અને એક

માતા તરીકે તમેમાના નમાયા અથવા નમાયા માટે મને ખાસ
કરીને લાગી આવે છે. રળી તમેમાના કેલકાં બારે ગરીબાં અને
દુખમાં આંદરાતા હશે. આથી તમેમાના દરેકને આજના સામાન્ય
બદલાની દીવરે સુખના પદેથી મોકલવાને હું ઉમેદવાર છું -
સેરી હારીંગ આંદ્રે પેસડરન.

[“હાંદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

આંકમાંના મુલકમાં શયતાન ઇબલીસનો એલા!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૦ મું]

[૮૪૩મી રળી જગર અને બહાઈ ખાતાના પ્રધાન રીકેડ
મરણ મરણ મરણ પાનું તા. ૧૧ મી જુને સ્તમલુખ ખાતે
જન કરવામા આવી હતું. હવે સતા ઉપર આવેલી સુધારક કમીટી
તેના રમા ખાતાના સથળા બીરોબીઓને ડડપથી નીકાલ કરી
નાંખે છે.]

[“હાંદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

ધારે ધારે પાનું ખાનીભરેલ પગલે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૨ મું.]

અધીરા પડેશો ડડપથી, રળાને વધારે ડડપથી, હાડ, બાપુ.
સર ગાઈ વીસસન - હાસત, વધારે ડડપથી હાડપથી એની
બાનસતજ નથી એનાથી મડ પાઈર શકતી નથી. એ પીરો
વતો પા પાનનાં પાનને તોળી અને પાઈરમિયા, તમે
એનાથી પાનુ પુ પાતેવર પામશે

[સીમવા, તા. ૧૭ મી જુન - સીમવાની હાંદી કોમે રાજ
સર મોગરમાના વડામ હેજન ખાનગી સર ગાઈ કલીકેડ
વીસસન પાડ પાનના આજ વીદાપાઈરીયું બાપુ આંદ્રે સત,
જ પછી મારક માં પડ્યું હા. તે લગાએ હાંદીઓ અને યુરોપ
ને તો એક મોરો આ. વચવાળી મોલારડો મેશો માં થો હતો. રાજ
સર હરતામનામ તા. ૧૭મી સલામતીને જવાબ બાળનાં સર ગાઈ
કલીકેડ તીલપને એક રાજ તોડે તાજનુ બાપુ ધીયું હતું,
રમા તેજ બાળના અધીરા ગીયાનીઓ અને પ્રાતીક રશરજ્ય
માનનારા બીજાઓને જવાબ આપે થો હતો તેજ બાપુ બુ ઈ,
‘મારી સવાડ આ છે તમારી આવીસ આ.શાઓ તરફ તમને ભઈ
જવામાં આજને ત તમને બા. ધીયો માલના ભાગે તોપછ તેથી
તેમના પ્રાગાઈપછા અને સલામતે વગોવરી નહી. હીને પ્રમા
હી-પછાની ગરડાજરી સમજવાની બુવ કરેશી નહી. અમા વચન
બગ કરનાર તીએ એક એક પાઈર પાનુ ધારેશી નહી વખતે
બા.હરના દંખાવ તમાને તેજ પાનુ ભાગે, તોપછ તેમ કહી બનાર
નથી તેની ખા. રાખજે માર કહ્યું માનજે ક અમારી ખાશી
યતને લીધેજ રાજદારી બાળતમા હા. બાહર સભાજ રાખવાનો
યુગ આમારા રાજી આજેજ થયો છે જેમ તમે તેમ અમા પછ
અમારી ફરતી ખાસીવન બહાં નામે નહી]

[“હાંદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

બચાવો! બચાવો! બચાવો દારી પાંડોંચા!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૦ મું.]

કાઠીયાનાકતા પાકોના તા. ૧૦/૧૧ અને ૧૨/૧૩. તા. ૧૧
અને ૧૨ મી જુન, ૧૯૧૩.

[કાઠીયાનાકતા આંદ્રજનક રેસ અવવાથી પાકોનાકા, મહુવા
અને કુડામા બનમાલની બારે હાની મઈ છે એનાં પાકોનાકા
માજ ૨૦૦ લાશ હવ સામી છે, ૨૨૦૦ યરી જગીનદાસક થઈ પડ્યા
છે અને પાચસો (૫૦) રાજીના લાશ કહાની હકાનુ પાંડવામાં આવી
છે. છ હબર લાકા ધરખાર લીલાન થઈ પડ્યા છે સ. માયખ
લાકો નહીમાં લાજી દરયામા હોનાઈ બધાં છે અમારે કરી હીસા
મળ એમ નથી સુખદામા સ. નીવાજના ઉપાયો લેવામા આવે
છ અને રાજન હાલમા નાગરક ગવરનાર વડપછ હવેજ પ્રખની
એ. બાહર મમા તાકોઈ બાલાવવામા આવનાર છે.]

[“હાંદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

નોટીસ !

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૩ મું.]

પંચીઆ—નાદેય, દોશીની હાંદ કહે છે કે આ કોઈ દવાખાં
આને તેવી જગ્યાએ લટકાવી દેઓ. બોલો, આપણે આ દરવાજા
પર લટકાવી દઈએ.

હારીંગીઆન અ-અ પછુ-અ-પછુ-અ-અ

“હી બાન્ધે કોનીકલ” અર્થ છે કે આ નાહવાની નુર કાંચે
જ્યાં પ્રકોસર તરીકે કરવામાં આવેલી નુર બીજેદવાખાં મીઠું પાણી
નેમણુક સાથે માહોરનુ એક એરનામી ૫૫ વાંધો ને છે. તે એવી
તકરાર કરે છે કે, તાજને તાખના અને બીજા જે પ્રીટીય સંસ્થાને
એક મહાન યોજનાદારની તાખેદાર પ્રજ્ઞના જેવા સમાન હોઈ હીરી
એકે આપવાની ના પાડે, તેમને આ દેશના કોઈ પછુ આપાઓ
કેપર હક રજીકારે એકલો નથી. સરકારે નાખને ખાતર
હીરીએ સાથે આપડીને તકાવત આપણ કરનારા દેશીમાંથી અમ
ભદારીના આપાત કરવાની સાથે અનુસૂતીથી પંચ જોઈએ નાખદાર
સરકારની હીરી રજીકાર તરફ ધ્યાન પુમાડીને સરકારે હવે આ કાનુન
અનુસૂતીથી અમલમાં મેલવે એકલો છે, કોઈ પછુ સંસ્થાનાસીએ
આ દેશમાં આપાઓ મેળવવાની હવેથી અમરજ કરવી નહીં.

[“હોદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

સંધિમાં દેવી કાનંદસ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૪ મું.]

દેવી કાનંદસ—સંધી નહીં પડે—મારો પગ લપસી
નહીં ભળે તે સારું—

એક વીરાનદાસ—એ તો કાદવ કીચન કકત સપાટી ઉપ
રજ દેખાય છે—કોઈ તેમા કુખી ભળે એવો ઉડા નથી. તમે
ભીંપર વીજાન રાખો, હું તમીને સાંસલામત અહીંથી લઈ
ઓળી.

[પછા પાછળ રહી ઘડી તાલુનારા કીપના કોટલાક મહોષિ
નોએ કળી કરેથી વીરપતા હતા, કરામી ખાતે નેરાનલ કાંચ
સની એક કરવાણ કામ એનરેબલ મીઠું વીરાનદાસ અને બીજા
મ પમ વીમારના કામસલામતીઓ આંગેવાની હેલજ તકાપર આગળ
વાંધું ભળે છે]

[“હોદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩]

“એફીસીયલ” વટોળા.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૫ મું.]

મીઠું પંચ—એ જુ બનાવે છે, રાનત

માઈ વીલસોનારીન—એફીસીયલ સાહેબોના ઉપયોગ માટે
વટોળા ખાદ્ય છુ, સાહેબ. તે ઘણાજ નરમ નરમ ને મજેદુના
બનાવે છે, સાહેબ.

[સીમલા, તા. ૧૬ બી જુન, નીહારના એક આંગવાન
બીજાનદાર લીકારીવાસા આનરેબલ મહારાજ કુમાર અને વડી પારા
સમાના સપથા વધારાના સભાસદોએ એકાદી છાંડતા ઉપસૂત્રુ અને
ખાનગી સર વાઈ ક્લોકીકો વીલસનને બધા રાનીવારે માંડ હોરેલમાં
એક મેળબાની આપી હતી. આ એક ઘણો ભયકારકરો અને કૂતે
કૂતે મેળાવરો નીવડેલો હતો અને તેમાં અમલકારો અને બીજા
એકો મોટી સંખ્યામાં ભાગ લીધો હતો. પોતાની સભામતીના જવા
બમાં સર વાઈએ એક બહુ દીલસોટાભર્યું ભાષણ કરતાં જણા
વું હતું કે, મોટાક દીલસ પટેલા માગા એક મીઠું અને સવાલ
પુછવા હતા કે—હીમાં ભગડાયા વીના હું માટી ઝુકાદી કેવી રીતે
પુરી કરી શકું ત્યારે મેં તેને આ પ્રમાણે જવાબ આપ્યો હતો:
અને એમ ભાગે છે કે હીમાં પોતાની ઝુકાદી પુરી કરના પછાક
અકોએ એ મુરકેલી ભાગે છે તેવું કારણ એ છે તેઓ પોતાના
સુટમાં આદીશીયલ વટોળા મેલે છે અને આના જાળખમાં મેં તેને
મેં સાધુ પુરવાની કમા કરી હતી કે એઓ પોતાના પગરખામાં

વટોળા મેલી ૫૫ વેકતા યાત્રાએ નીકળવા હતા. તેઓમાંના એક
બહુ કામી હાલતે યાત્રાને ધામ પડેલો, પછુ બીજો આપા પડે
અને હરતો પડેલો. આ ઉપરથી પડેલાએ બીજાને પુછ્યું, બાઈ,
તારી ઉપર પડેલોમારી મહેર હીસે છે કે પગરખામાં વટોળા મેળવા
છતાં તુ આમ સારી રીતે ચાલી શકે છે. બીજાએ જવાબ દીધો
હા બાઈ, તેમ છે તો ખરું, પછુ મેં વટોળા બાંધ્યા હતા, નહીં તો
આટલે દુર સુધી તે રાખી હું ચાલી શકત નહીં. તેમ પ્રમાણે મેં
પછુ મારા આદીશીયલમલકમના વટોળા બાંધ્યા હતા અને તેમને પગ
તળ નરમ અને મજેદુદાર બનાવી દીધા હતા. હું હીને આહ એ
ધું કુદરતી નથી.]

[“હોદી પંચ,” જુન, ૧૯૧૩.]

એક સ્વછંદી કામ—એક સ્વછંદા કાપદો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૬ મું.]

મીસે સુધારક—તુ તો ગેર છોકરો છે, ને તુને બરાબર
સપાટા ને ગપટા લઈશ ત્યારેનું સુધરો! તારા રીતીભાતી
સુધારી નાખ, નહીં તો—નહીં તો—મને તુને ખરેટો કરવાની
કરજ પડશે.

[મીઠું દવારામ બીજામલ અને મીસે હીવેલ્યા વચેના એક પર
જોતર જીવતી હોવા છતાં બીજા વખતનાં થમમાં બને સ સાર સુધા
રાના બરા હીવેલ્યોની આંખ ઉપાડી છે કે, આનંદ ભળવેના કાપદો
જમમાં સીપ હોય તેવાઓને માટેજ ધડવામાં આવેલો હોવા છતાં
તેની ખાહેરનાઓને સીપ ધરમમાં વટલી બધેને એક હાથપાત છતાં
બીજા પછી કરવાની સવગડ કરી આપે છે અને તેમ કરી હીડ
સમાજને કેવું રુકનાન કરી શકે તેમ છે. કાપદાના આ ભાગને તરત
સુધારવાની નરે છે.]

[“હોદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩]

એકબીજાના ટોટાપર!

અથવા, બાસકનના લુટારોએ જુલની વેઢેલજી આમમજ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૭ મું.]

[બસગેરખનો અને સરવખનો વચે તથા ઝીડો અને બસગેરખનો
વચે લડાઈ ભળી છે. એકસો સીતર માઈબની સરહદ ઉપર લડાઈ
ચાલે છે. બસગેરખનો અને સરવખનો વચે ભાગનેટો વરે ગપાજપી
ધાપ છે. ઝીલે સેલેનીકો ખાતેથી બસગેરખન હકડીના હાથોમારી કીત
રાખી તેમને કેદ પકડવા છે, અને સરવખનો સાથેની એક દીવસની
લડાઈમાં બસગેરખનોની જુલારી છ હજાર જેટલી અડસલવામાં
આવી છે.]

[“હોદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩]

જાગલી “બોર” (ડુકર) નું લુકણ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૫૮ મું.]

બોર—જોરે એઈ, જુમ સંભાળવા રહેજો! એક મોલખી
વધારે ચવરપોચ, એક પગલુ ખી આગળ ભરતુનું, તો એમજ
ભણુ કે તારો પચકરોજ નીકળી જશે!

[પસલાક કરના અતા હીરીએને ભળતો નથી કાપદો પોતાને
આપવામાં આવેથી કપુલાતોથી ભેટો અને વધારે આકરો ભજાવી
મીઠું ભાંધી અને દરીજા આદીકાના બીજા હીરીએ તે માટે ભસ
તોપ ભતાવે છે અને સલામતની આગળી લડત પાછી સજ્જન કર
વાની થયેલી આપે છે. સાથેજ સજ્જની વીરપતા, પછી તે થીત સલા
મકની હોય કે તેજની હોય, તે સજ્જની જોખંડી હાથે કામી દેવાની
વજતી થયેલી આપે છે.]

[“હોદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩.]

ડુંગર ચડવડાનું શરૂકેલ કામ.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૫૪ મું.]

મોસ્લેમ ઠાકરો-આગા સાહેબ, આ ડુંગરને મથાળે પુ ગતા કેટલા વખત લાગશે?

નામદાર આગાખાન-સખત ચેલેનતનાં ધણીક વરસો, બેટા. [મહનની મોસ્લેમ લીગની વારસોક સભાને પ્રમુખસ્થાનેથી એક ભાષણ કરતાં નામદાર આગાખાને જણાવ્યું કે, તાબાના સીધા કાણુ ડુંગરના સ્વરાજ્યનો ઉચ નજીનો સેનત્રમ લીગે સ્વીકારશે છે. તે સધળા વીચારત વરુષોને ત્યારેજ પક્ષક પડતો ચાલુ પડે કે જ્યારે તે ઉચ આધારને પહોંચવા આગમચ સ-વાળખ હાલેકાંથી સુધી તે ધારાવારનો પોતાને કુધારવાનો પ્રયાસ આ તથી ચાલુ રાખે, કેવળથીના ફેલાવા પાછળ મટે અને કાંઈકોરી વરુષે પાંચુ રાખુ ખર્ચની બરવા કરે. પણ ઉતાવળ અને ઉઠાણલેપણથી તે ઉચ આધારને પહોંચવા સરખો જો તેનો અર્થ કરવામાં આવે તો દેશના ઇતીહાસમાં તેનો ખીઆલ બાંધવાનો દીવસ ખરેખર બાહુ કમનસીબ ગણાશે. તે ઉચ આધારને પહોંચવા પહેલાં ભાગે રતે સુઝાઈ કરવાની છે અને તેમાં કદમ દર કદમ આગળ વધવાનું છે.]

[“હાંદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩.]

સરસ્વતીની પક્ષીઓના મીઠાસ બરખેલાક.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૦ મું.]

માર નાં ૧ (દીલ્લી ને મીમલાનો)-સરસ્વતીદેવીના મંદીરમાં કોઈની રાજવવારી પક્ષીઓ ગાનાર (ભાષણ કરનાર) નદીક આસરે નહીં!

માર નાં ૨ (કાંકનાનો)-હેંએ હેંએ યું/યું/યું/યું હેં હેં? પોતી-ટીકસું નહીં!

[કમકતા યુનીવર્સીટી સેન્ટની એક સભા બધ તાં ૫ મીએ વાઈસચેનસર સર અમુતેશ યુરુજના પ્રમુખપણુ ડુંગર મળી હતી, તે વેળાએ એકો દરાવ કરવામાં આવ્યા હતા કે, યુનીવર્સીટીના લેકચરશની નેમણકના સમુધમાં વડી સરકારે જે નવો નીયમ સુકર કરવા માગ્યો છે તે સામે વાંધો ભેરા અને ગવર્નર જનરલ ઇન કાઉન્સીલને એમ જાણી જણાવ્યું કે, રાજવવારી ડીલમાસમાં આગેવાનીબરુષો ભાગ લેતા જણાવતા પ્રકરણોને યુનીવર્સીટીના લેકચરશ તરીકે નેમવાનું ઇચ્છતા નેમ નથી એમ કમકતા સેન્ટે કહેલી ત્રણ લેકચરશની નેમણક માટે બહાલી આપવાની ના પાડવામાં સરકારે એક નવીજ રાજનીતી પાઠ્યક કહી છે કે જે નીચે સેન્ટને આગમચથી કહી ખબર આપવામાં આવી નહી હતી, તેમજ જે નીચે પોતાના વીચારો સ્વરાજવાની સેન્ટને કહી તક પણ આપવામાં આવી નહી હતી. આ નીયમથી લેકચરશની નેમણક કરવામાં યુનીવર્સીટીના ભબીર પ્રકારની ખબર થશે અને તેથી કેવળથીના ભાગે બગડશે આથી પોતાનો સુકારો કહી તપાસી જાવાની સેન્ટ સરકારને માન પુરક અરજ કરે છે.]

[“હાંદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩.]

પુખ સપાટા ને ઝપાટામાં!-અથવા બે જખરડાં બળની વચ્ચે સપડાઈ ગયેલા સરપ.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૧ મું.]

[બજારવાને તેના માણુ ગોઠાવા સરવીઆ અને મીઠે સખત માર મારશે છે અને તેથી તે કુલેકની માગણી કરવા પડ્યું છે.]

[“હાંદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩.]

બાંસમાન-માન!

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૨ મું.]

મીમાં તુરકી-જો! આ ચાલુ!

તુરકી-નહી, ખબરકાર, નહી! હું કદી તેમ કરવા ઇછધ નહી! કદી તેમ ચાલવા ઇછધ નહી! કદી-કદી-કદી-

[પોતાના મીત્ર બાસકન રાખી સાચી કાઠામાં બજારવાની થયતી પહોંતો કાળ બધ દરડીએ આપાં તુરકીને હાંધી એકી આનોપલ બહી કેવ કદી જઈ તેનો પાંખો કાળે મેળવશે છે અને

જે પોતાનું હવું તે પોતાના સ્વામીનાં પાંખુ ભીંધું છે. મહનના કાલકારની ધરતો પુજ્ય એકીઆનોપલ બજારવાને આપવાનું કર્યું હવું.]

[“હાંદી પંચ,” જુલાઈ, ૧૯૧૩.]

ખંતરનાં કામપર.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૩ મું.]

એકતુ વીલીંગટોન્યા-આ બળદની ભેડી માન ધણી પોતે બે ખંતરમાં પ્રમાણીક મહંતક કરે તો તે સારા પાકની આસા વાજળી રીતે રાખી શકે.

[પ્રજા ખાતે ગયા સોમવારે (તાં ૨૮ મી જુલાઈ) થયતી પારાસખાની બેક વેળાએ નામદાર ગવર્નર લોડ લીલીંગટને પહેલી વાર પ્રમુખસ્થાન ભીંધું હવું. સધળા સભાસરને ખંત કરણપુરક અને ડીલોબનીબરેસો આવકાર દેતા તેઓ તરફની તેવીજ દીલોબન ભરી મદદ અને સહાયતા મેળવવાની આદેશ તે નામદારે પ્રવરણીત કરી હતી. કાઉન્સીલના સરવેથી જુના સભાસદ તરીકે સર હીરીજ શાહ એમન મહેતાએ પોતાના ગોઠામાં તરફી તે નામદારને હાંડા અને ડીલોબનીબરેસો આવકાર દેતાં જણાવ્યું કે, “મારા ભોં આ દેશમાં તમા પમારવાને બહુ થોડો વખત પમાર થયો છે, પણ તે થોડા વખતમાં પણ અમારો મોઢ ભીંધું છે કે આ સરકારના વડા તરીકે ભારે દીલસોહા અને ઉદાર નીયમો પમારવો અને ઉંચાં ડાંબર અને પારલામેન્ટની છાંડીની મહાન શાખામાં ઉપરેસો એક રાજવવારી મેળવવાને અમારો ભાગ્યશાળી થયા હીએ.”]

[“હાંદી પંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩.]

પેલો “બરગસર” (લુતાડે) કુત્રો!

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૪ મું.]

“મદદ કરો! મદદ કરો! કાંઈ મારી મદદ આપો.” અ બધાઓ મારી જુલુ ભૂડી ખાચ છે!

[બજારવાની ભારે કાણુડીથી પાંચ દીવસ સુધી ભડાઈ તક કુખ રાખવામાં આવી છે અને કુલેકના સ દેશા લુખારેત ખાતે ચાલુ થયા છે મીઠ, સરવીઆ અને રૂમાનપાએ છેલ્લો પાલકની ભડાઈની બુદનો વખાર મોટો ભાગ બજારીયા પાસથી પડાવી લેવાનો દરાવ રાખ્યો છે. દરકો તો અત્યાર આભમજનુ એકીઆનોપલમાં પાંખો પમારે મારીને બેઠું.]

[“હાંદી પંચ,” આગસ્ટ ૧૯૧૩.]

ઈનસાફ દેવી પોતાના દરાવ જાહેર કરે છે.

[જુઓ ચીત્ર, પાટું ૬૫ મું.]

મીં ૫-૫-તમારી દાવપર આ કેંતા ડાઘ છે કે, કાંતીની સળ પામેલાઓએ હયા માટે કીધીની અરજીના ચલુટા સર્વો વાળાઓ નીકાવ કરે તે સાફ થોભવા વીના તેઓને લટકાન દેવામાં આવે છે!

ઈનસાફ દેવી-એ ડાઘ હું સખરખર પાંખું નાખવા માટે દરાવ ભરી થઈ છું, મીં ૫-૫, મારા નામ અને ધરતી માથ હું હવે વધુવાર થોડા કાણુડવા દેવાનીજ નહીં!

[મહન, તાં ૨૫ મી આગસ્ટ-આઉપના જમીનદારોને કરવામ આવેલી કાંતીની સળને ભગતો પચ વધાર પ્રગટ થયો છે. તે ઉચ રીજ જણાય છે કે હાંદી પ્રમાન લાં: કુઓ તાં ૧૧ મી જુલાઈને રીને અરજીમાં એકભવાને ભગતા કાંતુનોમા કેલકાં કુધારાઓ કુલ વ્યા હતા અને તાં ૨૫ મી જુલાઈએ સર જન હુઝેલેલ તરફનો ભવાણુ મોભાસો હાંદી સરકાર ઉપર એવી ટીકા સાથે મોહી આ પેલા હતા કે, સર જન હુઝેલેલ એ બાખત ઉપર સ ભાગપુરક બધા પુલાડુ હવું અને કુલનાઓ પ્રમાણે અમલ કરવા ભેડે પ્રમાણીકપણે પોતાની ફરજ અદા કરવાની એકલી નેમજી પોતાની મુનસફીને ઉપશોળ કરયો હતો તે વીધ મારા મનમાં એકે જરાપણ શક નથી, તોપણ હું હાજતો આ અભીપ્રાયને વખતી રહુ છું કે સળ તકજી રાખી એક માખત હાંદી સરકાર ઉપર મોઢભવાનું વખારે હાંપણુબરુષ ચાલુ પડતું.]

[“હાંદી પંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩.]

તાંપી રહેલી આતુર આંખો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૬ મું.]

કુંડા આઈડી સીડ એસન્સ-પાઈડ-પાઈડ' બઈ-પાઈડ' પાઈડ-પાઈડ'

આનસમા માનદેજ ચીપાં-નરા ચેખ, ખેટા આસ્તે આ સ્તે, પીરે પીરે, વધુ ને વધુ ખાતો જા' હાવ તુરત તો બેટડું છે તેટલાપર શુકરાના કર'

[આખની સભામાં હો' બનેલ ઉપર ચાલેલી તકરાર દરમી આન હોલી સનદી નોકરીની ફરયાદ વીપ યોજતા મીડ ચેનતેયુએ જાણુ' કે સનદી નોકરીને ભગતી નજી ફરયાદો દાદ લેવા ભેલી છે, પહેલી, પમારને ભગતી આ ફરયાદ પછી અગતની છે અને તે સંખ ની તપાસ ચલાવવા નેમા' લાં કમીસને આ તપાસ સંપૂર્ણ તપાસ ચલાવવા લાયકતા છે. નર જાણુ તો હાલના કરવાયામક સંગેગેને પુરતો પમાર કરાવવા અને ખજાણેલી સેવાને પુરતા પેનપાન કરાવવાની તજી ભનાવણ કરવી જોઈશે.]

[હોલી ચંચ, આગસ્ટ, ૧૯૧૩]

વીદયા દેવીની હજુરમાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૭ મું.]

દેવી-ખેટા, કંપાણ, તાર' ને તારા ખગચાઓનું!

[કમકાત યુનીવર્સીટી સેનેટની ધર્મીયાર તાં ૧૬ મી આગસ્ટે મળેલી ખાસ સભામાં ડાક્ટર રાધા બીહારી ધાસની ઉદાર માંગણી આભાર સહીત સ્વીકારવાનો ફાવલ કરવામાં આ ચો' હતો. સભામાં વાઈસ ચેનસલર સર અમુતેશ ડાક્ટર, સર મુરદાસ બેનરજી, બ મ્હા બની કારોબારી કાર્ડનસીલના સમાસદ આનરેબલ મીડ લાયન અને પ્રેસિડેન્ટ સ્વીચને જાણુ લાયક અને જુસ્સાદાર બાબજી કરતાં ડાક્ટર રાધા બીહારી ધાસે ખાસીયા બહેર જુસ્સાની ભાજી ભાજી તારીફ કરી હતી. વાઈસ ચેનસલરે સભા સનમુખ બહેર કર્યુ હતું કે, નામવાર વાઈસચેરમેન, બેડ કારમાઈકલ અને સર હારકોટ બેલરે પહોળા માથાણ અખતેમાં કીંગ્ડમની નીચેના સુભારકમાંથી ધ્યજનારા સંદેશ મોકલી આપ્યા છે.]

[“હોલી ચંચ,” અગસ્ટ, ૧૯૧૩]

એકજ હવારે પાણી પીતાં પ્રાણીઓ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૮ મું.]

ખીટા-પાંડેની અજાણી!

હીદ-કહો કે, કેવો ચમકાર'

[હોલી બનેલ બીચેના એક રાજદવારીને જાળતા બાવજીમાં મદ દનીશ હોલી પ્રધાન મીડ ચેનતેયુએ જાણુ' હતું કે, હાલના સ વાલ તે કાંઈ તેના આરથીક વધારાને ભગતો વધતી નતી આપાદી ને ભગતો કે નવી બહેર હમારો પુરી પાડવાને ભગતો, સવાલ નથી. વળી તે કાંઈ રાખત ન મામક ખનાવવાને ભગતો સવાલ પણ નથી તે તો હકંપત અને પરસ્પરની સહાયતાને ભગતો એક હોલીને સારૂ તેના પોતાના દેશમાં વધુ તકો પુરી પાડવાને ભગતો અને કયાનીક સ્વરાજ્ય અને રાજકારણમાં તેની સામકાત ખીજની વધુ પ્રમાણમાં તેની મદ મેળવવાને ભગતો સવાલ છે. “કેમીએ” ને અજુકરી સહાર અને રહમત વચે મળ્યુત છે. જાણવાનો જુઓ ભગતો હવે સદાને માટે વહી ગયો છે બનીશના મુદાવેખ પરસ્પરની સહાયતાને છે. આપણે આગળ વધવાની હમુપાત આપી છે અને આપણે આગળ વધવા માંગે છે જીએ, પણ તે આગળ પ બમાં મદમતપણ અને હાંપણથીજ ભરવા જોઈએ.]

[“હોલી ચંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩.]

દુઃખીઓની મદદે સખાવતની દેવી!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૬૯ મું.]

દેવી અનુપુરુષ-મારા ખરખમિ, નાથકારક દેવમાં તમારે મરવસ્વ ખીહડું છે, પણ તમારે મને તો પીહડી નથી! મારી તરફ જુઓ, હું અહીં તમને મદદ કરવા અને લીધાસો દેવા ઉભી છું.

[દામોદર નદીવાળી રેલની આકૃતિ બાવના પાંચ છલા ખરદવાન, ડમળી, હાકેરા, મોઢાપાર અને ખાકુરા ખાતે બારે ખરાબી થઇ છે આખાને આખાં ગામડાંમાં અને ઉભા પાકો સદતર નાથ પાચા છે. છે કડો. પછે દુદી પડમાં છે અને આખાં દેશમાં બારે ત્રાસ વરતી રહેલી છે સંકટ નીવારણારથી કમકતાના ધૂંદેરીઓની એક બહેર સમા ગયા છુવારે (તાં ૨૨ મી આગસ્ટે) ત્યાંના ટાઈન હોમમાં બ માળના નામદાર જવરનરના પ્રમુખપણી હેઠળ મળી હતી, જે લેવા લાયક કરતાં તે નામદારે જાણુ હતું કે, સરકાર પાતાથી બની શકતી દરેક મદદ આપવી, પણ આવી લેવાએ ખાનગી ધૂંદેરીઓએ અગતભેગા સાધના પુરાં પાડવાં જોઈએ કમકતા એક કામચલાવુ બ્યવહાર શરૂ છે. માટે આ સભાએ દેખાડો આપવું જોઈએ કે, આકૃતમાં ગરક ગયલાઓ પ્રતે લીસેજીલ ખતાવવા અને સારી વખત આવી લાગે ત્યાં સુધી તેમને થોડી ધણી જાગવડ સાથે નીભાવી લેવામાં તે પ્રજાન પરે એમ નથી આપણી એક ફરજ નાણાં મેળાં કરવાની છે. મારી બેંક લેવા પહેલાં મારે તમને જાણવું જોઈએ કે નામદાર વાઈસચેરમેન જે ઉપા રૂપમાં એક હજાર ભરતા જાણુ છે તે નામદારના ખરખમત હું જાણતો છું જાણવતી ગણુ છું એટલું જ નહીં પણ મને ભરવા છે કે ખીતરમાં માટે તે સાના લાખ ભાર પાઈ પડશે.]

[“હોલી ચંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩]

પેંડા બલગર (‘વલગર’) પેદારીયો!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૦ મું.]

બલગર-મને લુદી લીધા! મારે ચોરી લીધુ' મારી પેા તાની મતા બધી ડગી ગયા! અને તુ બસ સુખી મંતર થઈને ઉભી છે ને મારી તરફથી એક આંગણી વટીક ઉચકતી નથી!

પુરોપાત-તે હું કંઈ તુને આગમણી કહાડવા માટે મારા આગલા દગડાવાની નથી, પાણુ'!

[ટરકીને એડીઆનોપમના કમલે જાણવા દેવામાં આવે એવા સંભવ દરરોજ વધતો ભય છે એકસ પીથી ટરકીને જોઈતા નાણાં મ'ખેથી મદદ આપવામાં છુમ પડાવવાની બાઈ કાંઈ મેળાં નાનુ નથી ને કુંનષ નાણા ગેકનારઓને અત્યાર સુધી બારે ખમવુ પડ્યું છે અને જેઓએ રણપાના રાજદવારી વીમાગેન ખાતર બારે મેગો આપ્યા છે તેઓ હવે વધુ યોગે ખમવાને નારાજ છે]

[“હોલી ચંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩.]

ગળાના હાર (વીલાયતી ‘પેટરન’ ને).

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૧ મું.]

ઝવેરી હારડીખાઈ-કેવો શોખીતો છે? કેવા સુંદર ને સરસ છે? એની ‘પેટરન’ તો જુઓ! મેગમ સાહીયાણું ગળું બે ઘડી શોખીય રહેશે!

મેગમ સાહીયા-ખર, પણ મને તો બીજી ‘પેટરન’ ગમે છે. હોલીને હોલી ‘પેટરન’ વધારે શોખી નીકળશે.

[ગયાહમાલના મુપરીતરનેજ એનહાલીયર મીડ ચેનતેયુએ કંઈ ડંચા એસેસીએશન સનમુખ એક લાયક આપતા જાણુ હતું કે, હોલી હાનતો માટે હોલી મીડપણા મરેચી વધારે લાયક છે અને પરદેશી કળાઓ આપાત કરવામાં આપણે કુશા ભાગ લઈએ કે નહીં તેના માટે સમગ્રી ઉપર સેવડે હોલી કળાજા કાંઈ નીચવાની એવી મારી ખાતરી થઈ છે આપાત કરેલી કળાઓ કરતાં તે કાઈ ધીરથી ખરદવાણુ નથી અને વળી સમગ્રી અરવાચીની હાલતો માટે તે પુરતી થઈ પરે તેમ છે. દેહમી ખાતે હોલી કળાને ઉત્તેભન આપવાની હાલ ને અતુલ્યમ તક મળી છે તેના પુરેપુરી લાભ લેવા થઈ છે. હું આપા રાણુ છું કે, મેસરસ જુલ્યન્સ અને મેકર જેઓ એ કામ ઉપર રોકાયા છે, તેઓ આપા અને દેહકર ધીરથી ખાતે બંને બધે એ કળાના અભમાસ કરરી અને એટલું તો સ્વીકારવાની નરૂર જોઈ કે, કમકતા માટે પમાડીપન રૂઢી અને યુઆઈ માટે ગોમીક રૂઢી ભમે એટલી લાયક થઈ પડી હોય, તેમજ દેહલી જેવાં હોલના મધમાં આવેલાં અને તેની સરવળી પવીવ પડમાં આવી બરપુર શરૂર માટે એ કળાની એક પણ ઉપ લાયક થઈ પડતી નથી.]

[“હોલી ચંચ,” આગસ્ટ, ૧૯૧૩.]

એક અસલી ક્યાનું નવું રૂપાંતર.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૨ મું.]

બળદા-અરે આંચે કુત્રો અહીં નહીં હોય તો આપણને કૈવી ઉભણી કરવાની મળી જાય!

ચોકીયાન કુત્રો-પાડ, પાડ, વાઉ-ઉ-ઉ-ઉ!

[મયે અઠવાડયે હિંદી બળનગરી સર લીલીબમ મેથરે હિંદી સર કારના રાંડડ પુરાંતના ઉપયોગના સવામ વીધે યુ'બળની ચેમખર આંકે કામરસની કમીટી સાથે મક્કમહત ચલાવી હતી. તે વેળાએ ચાલેલાં કામકામ ઉપર ટીકા કરતાં મીંડ હીનયા મારણા 'બોન્સે કોનીકમ' માં તદ્દન વાળખીજ સવામ પુછે છે કે, “બોન્સે સરકારી લીસેરીની રૂપા મે કરેડની કાજલ પુરાંતનો અવારનવાર કાજ મેળવવાને ધરતી ને આસમાન એક કરે છે, તેઓમા યુ'અલોસે વેપારી સહાસ નથી કે, રૂપા પચાસ લાખની માંચમસરની માપણ સામની એક બેક રૂપાપીત કરી વરસાવરસ વખતે જતા વેપારવી વખતી જતી હાજતો સજાળી લે’ તેઓ હરકુશીસની મદદ શા સારે માગે છે અને સરકારી કામપોડી સારૂ સાના હાંકે છે’ અરેઆ પછડાને ખબરૂ મારી ને વેપારી અને યારી છુપી માટે લડન આટલુ મશહૂર બન્યું છે અને જેને વીધે તે હાવાના વખતનું ખરેખર નાણાની બહોળી ઉપજાવણ કરનાર બેબીબાન અને દુનવામા આટ અને હુ'ડીનું મ પખીડ ઘણ પડ્યું છે, તે યુ' તેઓ દુનવાડી નહી શકે’ ને બેબીબાએ હિંદી બળનગરીને બેટી પેતાના કહેવાતા રોડરના રડમા હતા તેઓ એવી એક રૂપાપવા માટે પુરુષ બળ અને લાજ વગ ધરાવે છે ચાલેલો અને તેમાના જેવા બીજા સં’માખ મ એવી એક બેક ઉભી કરવા માટે પડેલા છે મારો માનવત મીત્ર સર ચારસ આમરમેળ પેતાની નાણું સ બધી કુશળતાથી આટ્ટે તે અંદાઝ હાથ એ કામ પાર પાડી શકે”]

[“હિંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩]

રેતીના કીનારાપર ચાલતો દુલ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૩-૭૪ મું.]

મીંડ પારસી પંચ-યુ' પા, ખેતી કરો છો કે' ને રેતી નો કીનારો પેડા છો' ગ્રહસ્થો, એ પેતાની નીરવપેયોડી કામ છે! મહેનત ને ઉતસાહનો બધો ફેકટ ખરચ છે! તમારી રીતી ફરતો, ને સાયનડીરીક ઉપપર ખેતી કરવાનું ચાલુ કરી કોઈ ફરજપ જગાપર હવે ચલાવો, કે સારો પાક થાય ને સારો નફો થાય, ને ફરડે કલાસ ખેડુતો તરીકે તમારી આક ને ફીરતી વધે

[બેજુ' અને માપણ ધરાવના પારસીઓને નામદાર નવરનર ભેડે લીલાંબડનને પગલે ચાલી તે નામદારે ગુજરાતીના માંડભમાં રૂપાપેલી ગોશાળાની માફક શાશીય પથતી ઉપર ખેતી કરવાની યુ' અના કરવામા આવી છે.

યુ'બળની પારસી પંચાવના કુંડો ને રૂપા સાહક માખ ને ટકા છે, તેમને વહીવટ સાત પ્રતીષ્ઠા (સર નમરીદળ ડબ્બાબાઈ, સર નમરીદળ ખરરીદળ બમરીદળ, મીંડ બમરીદળ રીનગા પીડીટ, સર કામચણ બેહીમીર, મીંડ એચમ કોં બાડમા, મીંડ નવરીદળ નેં બાડમા અને મીંડ એમ બીંડ અધ્યાત) ને છુનાં ખખ પારણ ઉપર મલાવે છે, તે શાણ પારસી જેવી કેળવણી કોમને છોળા ભગનારે' ગણવામા આવવું નથી.]

[“હિંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩.]

લૅક અને જાન્યન્ટ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૫ મું.]

બેક-બુને છુટો પાડાઈ' અહીં ઉંવા છુ' જોજ, બચ્ના, હું' તેમ મ્મય વગર રહું' તો!

બળન્ટ-અને અહીં હું' બુને હું'ગવા ઉભો છું' જોજ, બચ્ના, જેમ કહી ચલા હું' કરતો આલ્બો છું' તેમ હું નહી કરું' તો મારું નામ નહી!

[નામ અને કારોબારી આતાંબી છુનાં પાડવાના સવામ ઉપર રેજીના સજા બાજોમાંથી હિંદી પ્રભાત એકવાર ફરીથી અજસુરીથી

બાહર પાડવામા આવે છે. તેના સં'ધમાં મદાસ અને મુ'બા ખાતે સોમવાર, તાં ૩૨ મી આગસ્ટ અને ધીનીવાર તાં ૬ ડી સપ્ટેમ્બરને દીને પ્રબંધી જાહેર સમાચી બરવામાં આવી હતી, જે વેળાએ એ સુધારાની તારીકે હીમાયત કરનારા મજસુત કરાવે પસાર કરવામા આવ્યા હતા]

[“હિંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩.]

એક આપાદ ફટકો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૬ મું.]

પ્રેસ એક્ટ-“આહ! આહ! આ તો મારી ઉપર સહીની નીરદવાળુ કાપ છે!”

[“મદુનવામાં આવેલા અને અમને મદદ કરે”] એવે નામદાર ચોપાનુ છાપાને ભગતા કામદારી બારવી કલમ પ્રમાણે સરકારમાં જખત કરવાના ટીકમ સાથે દેહલીના “કામરેડ” અને “હમદર” પત્રના અધીપતી અને માલિક મીંડ મહમદઅલીએ કલકત્તા હાઈ કોર્ટની ખાસ બેચને કરેલી અરજીનો ચુકાતો નામદાર વડા બળ અને બળે મેસરમ સ્તીવન અને વુરેકે ગઈ તાં ૧ ડી સપ્ટેમ્બરને દીને આપેલા હુકો નામદાર વડા બળ સર લોરેન્સ જેનકીન્સે કરા વચુ કે, છાપાને ભગતા કામદારી રૂપે સરકારે કહાડેલી જખતીના ટીકમની વચ્ચે આવવાના હાઈ કોર્ટને અધીકાર નથી. તેમ કરતાં તે નામદારે છાપાને ભગતા કામદારી ફેટલીક બહુ બહોળી કલમી વીરૂધ વાળખીજ ટીકા કરી હતી અને ચોથી કલમના સં'ધમાં ચોખાં અજાવવું કે-તેની રૂપે લેવામા આવેલી કલમ બહુ બહોળી છે અને તેની ભાષા ધનસાનની ચાલાકી બતાવી શકે એટલી વીસ્તીરણ છે. તેમા એક તરફ ચોક્કસપણીના સળખા જુદા જુદા તખડાઓથી તે બીજી તરફ ચોક્કસપણીની હલ સુધીના સળખા તખડાઓનો સમા વેધ ઘણ જાય છે એક ચ થળ બેજુ' આ કલમને અર્થે કહાડવામાં કઈ હલ સુધી જાય શકે તે કંપનું' પછુ મુરકેમ છે. ખરેખર પસંદ કરવાબેગ હોય એવાં ભખાણોને પછુ તેમા સમાવેશ થઈ શકે. બીજાઓની કે ગાળપત અને નોંધેલીમાં અમલ માનનારા પ્રબંધના કલકા વગર ઉપર કરવામા આવેલા હુકમાને પછુ તેની બહોળી ગળ માં સપડાવી શકાય એક વરગની નારીક કરવા જતા પછુ તેના સમા રામાંથી ચુકત રહી શકાય નહી. સાધારણ રીતે ને સળખ' સાહીબ બહુ નસુનેગ હોયુ આવવુ છે તે થળખર' પછુ વગર શકે તેના સપાદમા લઈ શકાય]

[“હિંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩.]

ખરા ભાવથી.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૭ મું.]

દેવી હીંદ-પંચોમા, પુણાલીના, આનંદના, પુણપાતનીના સમાચાર છે! આપણા નામવર શાહનશાહનો બેટો પ્રીતસ આંકે વેલસ યહનશાહતની મુસાફરીએ નીકળે છે. અને તો આપણા છે કે મારી મુલાકાત લેવાને એ બુકેયો નહી.

હીંદી પંચ-ચુકવાનો તો આ નખીજ, તે માટે તો, દેવી, તમે ખાનીજ રાખજો! તે પેતાના માનવંત પેતાની માફક તમને મળવાને ખખતજ થજો થજોજ ખુશ થશે.

દેવી હીંદ-અને જ્યારે તે મારે થરે પધારશે સારે તેને હરખબેર આવકાર દેવાને હું' પછુ થજીજ થજીજ ખુશ થઈશ.

[વરતમાનપત્રે અખર આપે છે કે, નામદાર પ્રીતસ આંકે વેલસ પ્રીમી નારેનો અખલાત પુરો કરવા સાર ૧૯૧૪ મી સમર ટરનીની આખેરી સુધી આંકમરે' ખાતે રહેશે તે માદ ૧૯૧૫ ની વચના નવુમા તે નામદાર પેતાના બાઈ થહાભવા આભમરડ સાથે એક વરસ સુધી પુણાશાહતને પ્રવાસ નીકળશે. નામદાર શાહનશાહ એવી બાહરે દેખાડી છે, કે નામદાર પ્રીતસ ને ધરજણમાં પેતાના રહે કાણ કરવા ઇચ્છતો હોય તેના યાદા સમાનમમા તેજુ આવવું જોઈએ.]

[“હિંદી પંચ,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩.]

“સહસ્રલેવીય વર્ષા” માં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૮ મું.]

પંચ પાપુ—અરે જોઈ કાઠા, એ યું કરે છે? એમાં તે આવી ફાંચ થોની પુસાડે છે? એને કાંઈ એવી ફાંચડની જરૂર નથી!

સુતાર કારમાઈકસ—પાપુ બીજાઓ ધારે છે કે એની જરૂર છે.

[પાપુ ધનાકાની ચોરસી ભીનની કાંઠાકીલની સલામી કમ કતા કારપરેશનમાં આના એકલામીએને ચુંટણીને અવાજોને હક આપીને તેમની ભાંખા વખતની ફરમાદ દુર કરવાને બંધાનની સર કાર કરેલા કરાવ માટે તેના આર આભાર માનયો છે. વળી વડી પારાસલામાં પુણ્યના એક સલામના જવાબમાં એ એક જવાબમાં આપ્યું છે કે મુનીસીપલ અને છાત્રાલયોમાં એકલામીએને અવાજો પુરુષોની હક આપવાના સલામ વીરે વડી સરકાર હાલ લીધાર ચલાવે છે તે માટે તે નામદારો પાપુ આભાર માનવામાં આવી છે.]

[“હોશિયાર,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩]

એક અતી ઉત્તમ પાપુ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૭૯ મું.]

મીંઝ પંચ—પાનસામાં, તુમને કમાલ શી હુય? લંબી મુઠ તસે ખોહોત ઉમકા ખાના પકાયા હુય? ‘મીનુ’ તા ખોહોત ખોહોત મુખ, ખોહોત અગ્રા હુય!

પાનસામાં હારડીચરી—આપ જો પુણ હુવે તો હમકુ ઇનામ સમ મીલ મથાઈ!

[વડી પારાસલાની બધ તો ૧૭ બીએ થયલી એક વેળાએ ડાના સ્થાનીક અને પરેશોને ભગતા સવાલ એવી નામદાર વાળન રોમે શીષુ ઉમકા બાપુક બારે ઉલટ સાથે વાચવામાં આપુ છે અને ડાપામાં તેની ભજન તારીફ મથાઈ છે.]

[“હોશિયાર,” સપ્ટેમ્બર, ૧૯૧૩]

નાનીયા મારે છે કુદકરા:

અથવા, ભોહીના તરસીયા ચોકરીએ કમળખતોને કીધેલો સેકાર!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૦ મું.]

[કેટલીક સ્વરેશી હોદી બે-દો માટે અણીની પીક જેવા જે વખત આવ્યા છે તે વીરે વેપારી અને ધંધાવાદી વરગેમાં તેમજ ભાષી પરીએ બે-કાના ભાવોદરો અને કીપાઝીટરોમાં બારે અથવા ભાષી રહે છે વીપદસ અને અમરીતમર ભી કોની પુઠે કંડીર બેક, એમજ બે-કાંવ પરી અને હોદરાન બેકે પછાના આપવાત બંધ કોપુ જે એક જવાબમાં આવે છે કે માટે બાગે છાને બીએ એને માટે બાગે પંજમમાં પ્રથમ બાગેલા આંચકાના મજરા એ બીધે હાલના ભારીક મામલો ઉમેા થયો છે.]

[“હોશિયાર,” અક્ટોબર, ૧૯૧૩.]

મીમાં તુરકી પાછા અસલી રાહપર આવતા બજ છે!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૧ મું.]

મીમાં તુરકી—ચાલો, મીંઝ શીક, મુઠા મુઠા કાઠયા ઉહરા થઈ બજોને ને મારે કહકુ કરો, નહીં તો—નહીં તો—એમજ સમજે કે એકું ઉહકું!

[એક-ક, તો ૨ છ અક્ટોબર, —કાઠાના આનામત સીપા ડોને મજ કીધેલમાં લખારને લખારને એવી જમવાના ડોકમ ફરમાવ વર્ણવે આવી છે. હાલના અપન મામલો આનામાં બાગે કમકીય જમવા માટેના લખવા આલેસા કાઠામેલીયા રહે ઉપાવ સમ રામે છે. હજમના કાઠામાંના કાઠામાંના પાછો કમકીય જમવાના ડોક ડોના કાપાથી પાછાએ વધારે બંધીર રૂપ કીધેલું બાગે છે. વળી એકને સમજાવીને એકમક કીધામાં બજમાં એકે એકી રહેવા બે

નજવા મુદાસરે બાદે સંદેશોને મુજ આપારન હવે રેરવી નાખ વાની કે રેલ કરવાને ક્રીસ દરકી ઉપર આરોપ મેળે છે. ક્રીસ બાકી રહેલા મુદદામાં વીરે તરકાર ચલાવવાને તરકાર છે. પછા હજમના ડોકમાંના સલામ રૂપ કીધાવાને તે થયીને નાપાડે છે.]

[“હોશિયાર,” અક્ટોબર, ૧૯૧૩.]

હરવાળે બંધ!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૨ મું.]

[કેનેડામાં વસતા હોદીઓ તરફ હીલનેશીલ બતાવવાને એક સલામ કોડા હીલસ પહેલા સીમજા ખાતે મળી હતી કેનેડાની સરકારે એક કામદો બાપી એમ કરાવ્યું છે કે હોદી સમજન ટીકે બધ જેઓ પરબારા આવે તે સીવાય બીજાએને કેનેડામાં હામલ થવા દેવામાં આવશે નહીં આ કાનુને લીધે ત્યાં જઈ રહેલા હોદીઓ પોત ના બી બાળકોને બતાવતાં અટકી પડ્યા છે, કેમકે હોદી અને કેનેડા વચ્ચે સમજન રીમોરો દોરતો નથી. આનરેશીસ મીંઝ કમકીય બાનરછ મુદાસર પુછે છે કે “કેનેડા જે યાનરાહતને એક ભાગ છે તેમાં હામલ વવાના આપણા હકોને યું ઇનકાર કરવામાં આવશે” પરેશી મુદદામાંની મુદદાપીઅન રાખન એકએ એટલી સંખ્યામાં ત્યાં જઈ શકે, ચીનાઓ અને જેપનીઓ પછા કોટોની સંખ્યામાં ઉતરી પડે તેના મુજકા નહીં, પછા નામદાર ઇન્ટેન્ડાન્ટો હોરી રાખતથી ત્યાં જવાય નહીં એ આમજ દોષ તો પછી માતુશ્રી મહારાણીના ચાલવાર હંદરાવી રૂએ આપણને એકસરખા રાજવારી દરજ્જે આપમે છે તેનું મુ. આ રીતી સહન થઈ શકે તેવી નથી અને તે સ્વોકારી કયાય નહીં માતુશ્રી મહારાણીના હંદરાનો ટેક સાચવ ચાલ એકએ. હાલની સ્થીતી વીરે તપાસ ચલવી રીપારટ કરવાને ચરામજ બેગવતા સંસ્થાને ખાતે અમલદાર અને પ્રમળીયા પ્રતી નીધીએટું એક ભેગુ કમીશન ઉપસ્ટાન તરીકે મોકલાવવું એકએ, કે જમી પહેલે હામની સતવાર અને બરેસીદાર અમર રેળવીને સર કાર આગળ મથવા બરી શકે”]

[“હોશિયાર,” અક્ટોબર, ૧૯૧૩]

કાનપોરમાં સુસેહના ફરેશતો!

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૩-૮૮ મું.]

“શુંકે એવાહી! અલ્લાએતઆલા તરફનો ફરેશતો! મુજ આમદીક! બરે પધાર! પધાર! પધાર!”

[કાનપોરની મજલી બકારાવાળી મસજીદને ભગતા બનાવે જેને પરીક્ષાએ તો ૭ છ એનસ્ટુટ હુકમ થયું હતું અને ટેકસ બહો મિરનો મારવા જવા ઉપરાત સંખ્યાબદ્ધ ટેક પકડાયા હતા, તેને બીધે હોદી દેશવામીઓમાં બારે બળભખાટ થઈ રહેલા હતા તેને વખતે આખાં હોદના એકલામીએને નામદાર વાઈસરોય કોર્ડ હાર ડોને પોતાની દુરમ રેશ અને એક રાજદવારીને છાવની રાજનીવી થી જે સુલેહ અને સંતોષ પકાડેલ છે તે માટે તે નામદારો બારે માન અને શામાવી ઘટે છે નામદાર વાઈસરોય બધા સુરવારે (તો ૧૨ મી અક્ટોબર) સીમમાંથી ખાસ કાનપોર પધાર્યો હતા અને શેરના મુસલમાન રહેવાસીઓ તરફથી માનવન સ્વીકાર્યું હતું. તેના જવાબ વાળતાં તે નામદારે મસજીદનો ડોહી પાડેલો બાગ એક આરકા ઉપર ફરી બાંધવા દેશાટું અને હુકમમાં બાગ બેવા અને તેની ઉંચકેશી કરવા માટે પકડાયા સમજા આરોપીઓને છાકી દેવાતું બહાર કર્યું હતું. પોતાનું બાપુક ખતમ કરતાં તે નામદારે ‘બાપુક’ છે—કે હોલાજની આરા રાખું છું કે મસજીદના સમ સના મેં કરેલા કંડમા અને તપાસ માટે સેન્ટ્રલ નેશિયના આરોપીઓનાં હુકમો માટે આપેલા હોકમથી માન કાપોનાન નહીં પછા આખાં હોદના એરલામીઓમાં સુલેહ અને સંતોષ દેવાથી અને હેલા કોડાકે માસની બમખવાર વાઈ કોઈ પછા રહેશે તાછ અને એવું કાઈ પછા મજલું અને કે બીછ તરફ કોઈ તરફથી બર વામાં આવશે નહીં, અને સમજા મહોલેને પોતાના રાજકરના તરફ વાહાર રેશોને દેશની કાઠાપુરકને સહારને વહાલીએરો ટેકે આપી કામદો અને બંદોખરને ભજવવામાં અને જે મહાન અને મુદર જુલોમાં આપણે વસ્યે બીધે તેમાં સુલેહ, મુજ અને આખાં રાખવામાં એકેટલીથી મોકારી.]

[“હોશિયાર,” અક્ટોબર, ૧૯૧૩.]

પેહેલો પાઠ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૫ ચું.]

સ્વદેશી સાધવી-બેટા, લખ, પેહેલી શીખામણની ધાત લખ, ને તે હથેશાં મનમાં ગોળી રાખજે કે—“સ્વદેશી એ નોકોએ સંટો નહીં કરવેજી!”

[“હોદી પંચ” અકટોબર, ૧૯૧૩.]

રસ્તા વચ્ચે ભુતનો ઓળો:

અથવા, ભક્તીની સ્વારીના મારમમાં અંધકાર

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૬ ચું.]

[સપ્ટેમ્બરના વરસાદ નીચકળ જવાથી ભવલપૌર ૧૭ઠ્ઠો દુકાળની અગ્નિ ઉપર આવી પડયો છે એક ખબરપત્રીના જણાવ્યા પ્રમાણે શોદરા અને મરવારા તટસીલોમાં પાક સમભગ નીપકળ ગયો છે અને ભવલપ ભલ શોકાતુર નીસે છે. સુશુક પ્રાંતો અને આક્રમ માથી ચાલેલી ટીપણી અને તેની પડે આવેલા તીડોના ઉપદ્રવને લીધે પાકો નીપકળ જવાના શોકાતુર સમાચાર મળ્યા છે વળી આ છવાના અંધવાલો ઉપરથી નેહરોના ભાગનો પુગલો મળે છે. રેમકે નરેરાવાળા ભાગોનો પાક સાચી આશા આપનારો છે જ્યાં નેહરો નથી ત્યાંના પાકો તદન નાશ પામવાની અગ્નિ ઉપર છે.]

[“હોદી પંચ” અકટોબર, ૧૯૧૩.]

હમણાના હોદી સીસીફસ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૭ ચું.]

સીસીફસ (બેક પ્રોપીટર)—હું ચું કું, સાધવીપાઈ? હું તો એને ડુંગરને મણાળ ગગડાવી લઈ જવાને મર્મીમર્મીને મથયો, પણ એ તો ધરદર કરતો પાછો ફેરવે પસી પસી! સાધવીપાઈ—અને મને શીકર છે કે, હવે એને પાછો ઉપર ગગડાવી લઈ જવા માટે તુને વરસોનાં વરસો લાગશે, અને તોપણ તું તેમ કરી શકશે કે, તે માટે તો મને શક્ય છે! [પદી ભાગેની બે કોને લીધે સ્વદેશી બેટા ઉપરનો પ્રભુનો વીશ્વાસ ધણો ટીકો પડી ગયો છે અને તે પાછો વાવવા માટે વરસો સુધી પ્રમાણકપણે મરદન કરવી પડશે.]

[“હોદી પંચ” અકટોબર ૧૯૧૩.]

દેવી અને દહન્ય.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૮૮ ચું.]

નરકાસુર દહન સાયેની દેવીની લગત કહી પુરી થતી દેખાતી નથી

[કંઈજાવાદ ખાતે મળેલી સચુકત પ્રાંતોની પ્રાતીક સ્વારી પરીવદ લેવાએ ન્યાતી બંધારણ હોદીએને એક પ્રબ્લ તરીકે જોડનાના મારમમાં હરકતકરતા થઈ પડે છે એવા પરીવદનો પાનરીભરેલા અભીપ્રાય દરરાવનારો દરાવ દરવામા આવ્યો હતો. તે દરાવ મેલ નારે જણાવયું હતું કે, “જ્યા સુધી ચરખેના યુધ આરમ્બના હતા ત્યાં સુધી આ લોકીકારક દેવાજના દેવા દાસ બન્યા નહીં હતા, પણ આજે તેઓ પેનાની ઉંચ સ્થિતીએથી બગડી પડી ગયાં. બન્યા—અને એ શબ્દનો અર્થ તો તમો જાણો છે—અને તે ગોલામ નો છે—ગોલામ એટલે કે હાં પદદેશી પ્રભુના ગોલામો નહીં, પણ વહેસ અને અજ્ઞાનપણના ગોલામો—ત્યારથી ન્યાતી બંધારણ તરફ ઉપર ક છું મેલવયા છે. યુધીરેતની હતા પડી ભાગતાં પ્રાદ્યમણેત્યે દેવી સ્વામીના ઠીપી હતી અને તે સાથે પ્રાદ્યમણ દોર ચાલુ થયો હતો. પોતાનું વચનક સંપૂર્ણ કરવા માટે પ્રાદ્યમણેત્યે ન્યાતીબંધારણ બંધનું ભખત બનાવી રીડું હતું.”]

[“હોદી પંચ” અકટોબર, ૧૯૧૩.]

કડવી ઝેર ગોળી.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૦ ચું.]

મીમાં મોરલેમ (ડાકટર આગાખાનને)—હકીમ સાહેબ, આ તો સહીશ કડવામા કડવી ગોળી તમે મને ગળી જવા દેહો છો! મને તો એ કુદલજ ગળવા મળતી નથી!

ડાકટર આગાખાન—મને કે નહીં મને, પણ તમને એ ગળી જવી તો પડશે, મીમાં! તમારા કેસપર મેં સંભાળથી વીચાર કીધો છે, અને જો તમને ગોળી પસંદ નહીં હોય તો મુગા મુગા આપ મીચીને એકદમ લોચો કરી ગરપ કરી દો!

[હીંની સેનનમ મોરલીમ ભીંગના પ્રમુખ તરીકેનું નામનાર આગાખાને રાજનાયું આપવાથી સધળા વરગના એરસાઓઆ વધે ભારે દમથીરી ફેલ છે સડની મારકીમ ભીંગના પ્રમુખ તરીકેના મીં અમીરઅલીના રાજનામા બાવે એટલે બધા અજભળાટ ખતાવવામાં આવેલા નથી]

[“હોદી પંચ” નવેમ્બર, ૧૯૧૩.]

જંગલી “બોયર” (ડુક્કર) ના શીકાર માટે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૧ ચું.]

હથીયાર થસનાર પંચ—નમારા કામ માટે જો જોઈએ તે ટું પારદાર છે, સાહેબ, એ તો તે જવારે વાપરશે સારે એની ખુબી જાણશે.

લોઈ હારડીંગ—અ—અ—ડુંઅં!

[જીજી આક્રીકા ખાતે જઈ રહેલા હોદીઓની દુરવાદો બાવે દાદ આપવાની ત્યાની સરકારે ના પાડવી હોવાથી, વડી મારાસમાની આવવી એક લેગાએ ખરબતો બદલે મારાબધી વાળવા સરખા ઉપાયો યોજવા ની બનામજી કરવાનો દરાવ આનરેબલ મીં ગોખાને તરફથી રજુ કરવામા આવશે.]

[“હોદી પંચ” નવેમ્બર, ૧૯૧૩.]

હોદ માતાના દરવાજા આગળ ભીક્ષુકો.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૨ ચું.]

ભીક્ષુકો—આપો, માતા, તમના પચાંચો માટે આપો! તમના જે પચાંચો દુરદરાજ દેશાવરમા ભારે બળ ને સદા સામે પાતાના હક અને ઇનસાફ માટે લે છે, તે પચાંચો માટે આપો, માતા!

માતા—પુણી સાથે! મારાથી જે પણ બની શકે તેટલું ‘પધું’ લેઓ! જે માડું છે તે મારાં પચાંચોતુ પણ છે!

[મુખમાં આનરેબલ મીં ગોખાએ ઉઠી કરેલી સાકેપ આક્રીકન ડંડપન કરીડીએ સત્યાગ્રહની લડત ચાલુ રાખવા માટેના ક ટને સંકાપના આપવાની અપીલ બાદર પાડી છે. એવા અડધરો કાકાવામા આવ્યો છે કે, માતાના માર પાચ મ સ સુધી દર મહીને સત્ત ગ્રીએ ઉર કે ૭૫૦૦૦ મોકલવા જોઈશે.]

[“હોદી પંચ” નવેમ્બર, ૧૯૧૩.]

એક દમગીરીભરેલા દેખાવ.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૩ ચું.]

મીં પચ દેખત, આ કામ જાહેરમાં કા કો જે? તુને શું ખબર નથી કે મેનાં પુગડાં તો ઘરેજ દીવા લેદેવ?

મીંવા અચીરઅલી—અ—હા—અ—અ—હા—હા, અ રે;—અ—અ—સાહેબ, તદન ખરું!

[બંદન મોરલીમ ભીંગના પ્રમુખ તરીકે મીં અમીરઅલીએ આપેલાં રાજનામાથી તેમા પડેલા બનામને લગતી વીગતા પાદર આવી છે. હીંની મોરલીમ ભીંગના સેકેટરી મીં વજીરહસનના પચ અને મીં અમીરઅલીએ તેના વાણેજી જવાબ મીં અચીરઅલીએ હાપાગ પ્રગટ કરાવ્યા છે. મીં વજીરહસનના પચે કે “તેમા સાથે અળી નામનાર અજ્ઞાનઅજ્ઞાન અમને જે ખજી આપવા માગે છે તેની નેમ એવી છે કે

સરસગઢ આગળ ચાલતી ખોટ.

ચોથી જરણસતી કોનકરન્સ’ સુબધ, તા. ૧ ફેબ્રુ., ૭ થી અને ૮ થી ડીસેમ્બર, ૧૯૧૩.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૮ મું.]

[ચોથી જરણસતી કોનકરન્સની પેટ્ટી બેંક મધ્ય કાંચે (તા. ૬ થી ડીસેમ્બર) નોવેમ્બરી નાઈકરાણામાં મી. ૦ ડોરમસલ જેડગીર માં, એમ. ૦ એ. ૦, ના પ્રમુખપણી દેખા કરવામાં આવી હતી]

[“હોદી પંચ,” ડીસેમ્બર, ૧૯૧૩]

બરબરમે ખોલે હોદ પોતાનું મન કહી દે છે.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૯૯ મું.]

ફંચી હોદ-તમારા આદાની સંપુરણ સુદત સુધી મારા ધરના કારીખારના વડા તરીકે તમેને હું રહ્યા જોવા માંતું હું, અને તમેને એક દીવસ પણ વેહેલા જતા જોવા હું ઇચ્છતી નથી ! તમ સરખા બધા, ખાહિશ, દીલસોજ માણસો અને જવવંજ મલે છે, અને આરે તે મલે છે તારે હું તેમની એટલી તો કીમત ને કદર પીછાની શકું છું કે, તેઓ મને છોડી જતા માંગે છે એ વીચારજ અને ચીંતાથી મારી નાખે છે !

લોડે હારડીજ-ખાતુ, તથા ખાતરજમા રાખજો કે હું તમેને અસારે તો છોડી જવાનોજ નથી, અને તમેને ચીંતા કરવાનું કંઈજ કાચુ નથી !

[લોડે હારડીજ હોદના વાઈસરોય તરીકેના પોતાના આદાનું રાજ્યનામુ આપવાને વીચાર રાખે છે એવી માલતી અફવાએને મંડળ ખાતે સત્તાવાર રીતે ખોડી પાડવામાં આવ્યાથી હોદી પ્રજાને બારે સ તોય થયો છે]

[“હોદી પંચ,” ડીસેમ્બર, ૧૯૧૩.]

બ્યાંગાર અડદાહના ડાયાંમાં.

[જુઓ ચીત્ર, પાનું ૧૦૦ મું.]

[રુદેશી બેનકો ઉપરાઉપરી પડી બાથવાથી જ ગભરાટ ભરપા થયો હતો તે ઈડવન કપીસી બેનકના મેનેજર ડીકેટર મી. ૦ સુની લ સ ડી. ૦ સરખાના મરણ પછી ડીકેટરેએ તેને ફડવામાં લઈ જવાની ફરેલી હોલખાલ સાથે જ ચામા ફંચી ટોચે મહડો છે, બટ્ટેર પ્રજાને વીચાર ઉડી જયો છે અને રુદેશીની આટ ઉપર અસહ્ય ફટકો પડ્યો છે. જે બેનકો બહુ સધર ભણાતી આવી છે, તેમની ઉપર પણ અકવાડમાં દરમીયાન દરેકો પડ્યો છે]

[“હોદી પંચ,” ડીસેમ્બર, ૧૯૧૩.]

તમારી તનદરેસતી જાળવવા માટે દરેક પ્રયત્ન કરો

“તદન ખીટીશ બનાવટનું” ઇલેક્ટ્રીક મૅગ્નેટો ખરીદજો.

જે સધીવા, નજલો, ચુરદાનાં દરદો, માથાનું દુખનું અને સાંધાઓનું આકરી જડુ એ સધાનાં દુઃખો મટાડે છે.

દરેક ઘર એ મૅગ્નેટો વગર ખાલી રહેવું ન જોઈએ.

બજારમાં એ સવધી સરસ અને સસ્તામાં સરનું છે.

અગાઉની કીમત રૂ ૫.

હાલના કીમત રૂ ૭-૮.

વી. ૦ પી. ૦ થી રૂ ૪.

આ અમારું ૧૯૧૨ ના મોડલનું “એમ્પીઅન” છે.

ફરી ભગડવાની જરૂર પડતી નથી.

દરેકને આથી સંતોષ મળશે એવી ખાત્રી આપવામાં આવે છે.

હાદુસ્તાન માટેના એકલા એજન્ટો

કીરોઝ એન. ૦ મોટાભાઈની કું. ૦ મીલ સ્ટોર ફરનીશર નં. ૪, રાજે બી.સી.ંગ, એપોસા સીટ, કોટ, સુબધ.

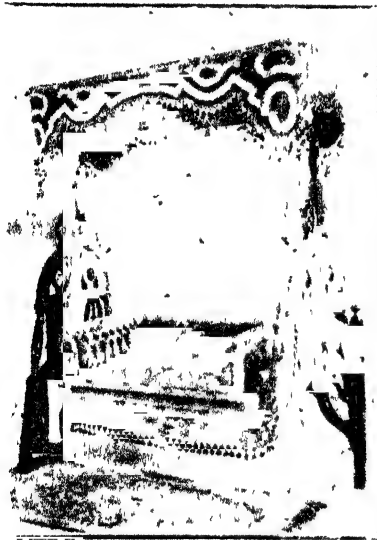
BY APPOINTMENT TO

H. E. THE GOVERNOR OF BOMBAY.

DEWJEE CANJEE & CO.,

Cabinet Makers and General Merchants.

MAHARAJA'S SWING
PATENT 892-13.

Telegraph Address:

"FURNITURE" BOMBAY.

ESTABLISHED 1861.

GOLD MEDAL,

BOMBAY EXHIBITION, 1904-05.

Show Rooms,

No. 6, 7, 98, 100,

Chuckla Street.

Red Show Dept.,

No. 19, Chuckla Street,

BOMBAY.

Large Show of Artistic Furniture of latest Pattern Suitable for Bungalows, Hotels, Clubs, Messes, &c. Stock of large varieties of Seamless and axminster Carpets, Tapestry, Cretones of various shades and designs. Also Brass and Iron Bedsteads in large Stock.

Photos sent on application.

Without Pressure

Without Pressure

KEROSENE INCANDESCENT INVERTED LAMP

for indoor use

One size only

Without
pressure.

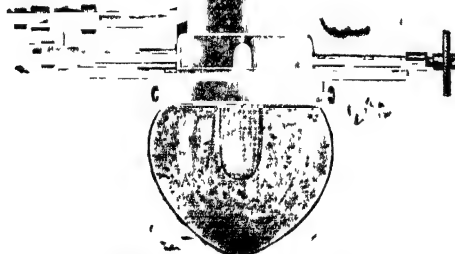
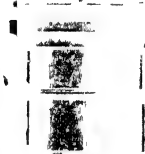
Weight:
Nett without
glass 5 pounds.

120 Candle
Power

Can be sent
by parcel Post.

Absolutely
odourless.

Sand glass
times heating.

No pump.

Holds abt. 3 pints.

Burns less than
1 bottle oil in 15
hours.

Price
In brass
Nickelled
complete Rs. 45

Easy to handle.

Is readily fitted up and taken apart.

Sole Agents:—MESSRS. J. A. KIRKBRIDE & CO.,
FORT, BOMBAY.

गुप्त मनशक्तिनी महान शोधो.

जे वंड माणुम दु.प ६२६, मात अने नसीमपर
क'मु राभी शोधे

(अन्य जनेला दाजसाथी समजण.)

आवृत्ती जीउ कीमत इकत रु. ०-२२-०

कर्त्ता-५० सां० ७०० जनाछ.

ऊऊक अंगाली.

भुंजधमा यालनी पोलमपोल जीमीटेड कंपनीआ
नां बोपापा, त्रटीआ तरीके यलवतामा आवती ठगाछ,
जनावरी बील, वृं ध जवननी मोहकाणु, पुत्रवधु विपर जुल
म, आभरे आपधात, वीजरे मु अर्धना दमदाल भाळ पोल
जेवा शैलीमाआना गीतारे आपवाभा आव्या छे बीमी
टेड कंपनीना अके पणु शेर धरावनारे पास वायवा
लायक छे

कीमत रु. १-८-०.

पुनर्जन्मो पश्चाताप.

कीमत रु. २-०-०.

हीहीनी सुखताना

रज्या जेगम.

(अके जेतिहासीके नवलकथा.)

कीमत रु. १-८-०.

येन० येम० त्रीपाठी येन्ड कंपनी,
डालकाहेवी रोड, मुंजध.

अके अमुदय बाल मात थे। वजत माटेर.
२० सां० गणुपतराम अनुपतराम त्रवाहीना धनाम
तथा लायअरे माटे सरकारे मंजूर करेलां
पुस्तको.

इकटर रमाहंसकृत सेइइ हेंदुष विपरधी भापांतर

जत भेजत.

सचित्र आवृत्ति जीउ

मुद्राना वध ना साथे कीमत रु. ६-०-०

हरिया पारना देशोनी वार्ता.

१२ वीत्रो साथे कीमत रु. २-८-०
जने पुस्तका अकी सामग्री मंगलवनारे माटे
कीमत मात्र रु. ८-०-० पोस्टेज जुहुं.

ज्याति विधायां नवुन पुस्तक

धी प्रेकटीकल ऐस्ट्रोवोलु

अववा

दु.पमां हीलासां, आइतमां अगमयेती, लवी
प्यमां लुसको, अने अत्रेछ ज्योतिप.

०० वरतना पयांग साथे थार भागभा

भाग १. नेटल. मानवीनु पातानु तथा जील भा
नवीनु सरये मुप दु.प लुत लविज्य तपासवानी ज्ञापद
भाग २. होसरी. हरकाछ वजते पुछेला सवालनु लु
त लवीय जवानी ज्ञापद

भाग ३. मुन्डेन. देशपरदेश, प्रल, सुप देल, अ
इत, आग, धरतीकंप, यहुलु हुकाण इह छे वजेरे ज्ञापद.

भाग ४. मेरीकल शरीर व्याधी अने रोग माटे तथ
मातने जयती सरये ज्ञापद.

प्राचीन, अर्वाचीन वीद्वानांनी साहदता साथे

रगनार

ही० शा० होमोयार

(साधको छलेकत्राग्राह, प्रेकटीकल साधकोलाछ वगेरना कर्ता)

कीमत रु. ३-०-० पोस्टेज जुहुं.

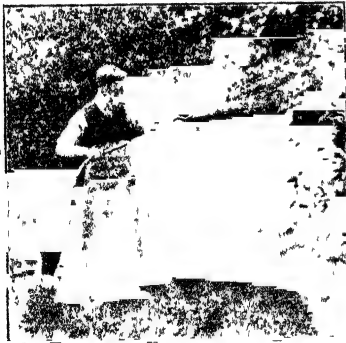
PALEKAR & CO.,

IMPORTER =
OF

GARDEN
SEEDS,
TOOLS
AND

ALL GARDEN SUNDRIES.

Sitaram Building,
near Crawford Market,

BOMBAY.

મુંબઈમાં બાદશાહી ધડાકો.

આજકાલ ઈંગ્લીયન પ્રજાની પુરતી પસંદગી
પામી ચુકી છે.

બાદશાહી ચલા તથા
બાદશાહી કાઢી.

સરવોત્તમ પીણીની પટ્ટાળી છે. એનાં શાપરનારાઓ સરવદા
સંતોષ પામ્યા છે. એની હરીશિખમાં ઉતરનારા હરીફોને વીધે
માઠે પાછું ફરવું પડ્યું છે.

દરેક ના કાઠીના શાખીના કુટુંબમાં બાદશાહી ચલા
કાઢી આવકારદાયક વર્તે પડ્યો છે. બાદશાહી ચલા કાઢી પોતાના
ઉત્તમ ગુણોના પ્રકાશથી સુરતીદેવી અધિકારને હાકી કાઢે છે. એના
શુભોને જ્યોતીર્મય પ્રકાશ હોદ જુઓમાં પુરતા જોગથી વીજળી
માફક પ્રસરી રહ્યો છે. વધુ પડ્યા એના શાપરનારા જાગે છે.

એકલા બનાવનાર-એન્ડ ઈન્ સાકરવાલા.
બાદશાહી કાઢી એન્ડ ટી ડીપો,
મમજીદ બંદર રોડ, મુંબઈ.

દગાખોર નકલીઆથી સાવચેત રહેજો.

રાજા રજવાડામાં વખણાતી બાદશાહી યાકુતી અનંગ વીલાસનો એક નકલીઆ નીકળ્યો છે, એવા નકલીઆથી દગા બરેલી જાહેરખબરથી સાવચેત રહેજો. અમારી બનાવેલ યાકુતી માત્ર રાજકોટમાં અમારાં આપવાલયમાં જ છે.

જેઓ દગેમાં ઝાપાઓ વાચે છે તેઓ નકલીઆની જાહેરખબર વાચીને તુરત કહે છે કે એ તો નકલીઆ છે. અમારી જગજાહેર શકતીની દગા બાદશાહી યાકુતી અનંગ વીલાસનો હીવસે હીવસે વધારે દેવાવાયેનો જ છે એથી નકલીઆ પાંડાદાર થવાની આશામાં ધુળ અને કચરાપટ્ટી જડી હલકી દવાઓને યાકુતી એવું પુછું; જગાડીને જાહેર ખબર આપે છે અને એથીજ જાહેર પ્રબોને ધાન્યીવાર અથે ચતવણી આપે છે અને હાલ પણ ચતવણી આપવાની જરૂર છે કે નકલીઆની બનાવટી યાકુતી ખાવાથી શરીરને નુકસાન થાય છે અને એથીજ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું કે બાદશાહી યાકુતી અનંગ વીલાસ તથા અમારાં છબ્બેનોદય અર્ધપાલકમાં બનતી તમામ દવાઓ રાજકોટમાં અમારા અર્ધપાલકમાં જ છે, અમારી કોઈ પણ દવા કોઈને વેચવા આપેલ નથી તેમ અમારો કોઈ એજન્ટ નથી.

બાદશાહી યાકુતી અનંગ વીલાસ.

(આ દવાનો સરકારી ટેડમાર્ક રજિસ્ટર નંબર ૨૩૧ છે.)

આ દવા શકતીની દવાનો રાજા છે. રાજા રજવાડા તથા પાંસદાર લોકો આ રાજવંશી દવા બહુજ પસંદ કરે છે. આ દવા ઉમર દેથી વનસ્પતીની બનાવટ છે. નવું લોહી અને તાકાત માટે ઉંચામાં ઉંચી દેથી દવા જાહેર છે તે બાદશાહી યાકુત અનંગ વીલાસ છે. આ દવા વાપરવામાં કોઈ ભતતી પરેજીની જરૂર નથી. ૪૦ ગાળીની ડબી એકના રૂપયા દશ.

બાદશાહી યુનાની લેપ.

(આ દવાનો સરકારી ટેડમાર્ક રજિસ્ટર નંબર ૧૮૫ છે.)

ઉમદા દવાઓમાંથી આ લેપ બનાવેલ છે અને તે શરીરની નસોને પુરતી તાકાત આપે છે. નબળી પડી ગયેલ નસોને પુરતું જોર આપી ખરું પુરવાતન બાવવા માટે આ લેપ ક્ષેત્રમાં દર્જાજ છે. આઉસ એકીની ડબીના રૂપયા આઠ, તમામ દવ એવું પોસ્ટ ખર્ચ છુટું.

ડાક્ટર કાલીદાસ મોતીરામ--રાજકોટ--કાઠીયાવાડ.

FOR PRINCES AND RICH MEN ONLY.

THE ROYAL YAKUTI ANANG VILAS.

THIS YAKUTI or life-giving nectar has been prepared from the best, choicest and richest vegetable drugs. It has a wonderful property of increasing the virile power and rectifies all urinary disorders. In fact it makes man a man. This valuable medicine is used in large quantities among Rajas, Maharajas and many of our esteemed customers. But we have ventured to give it publication simply with a view to place it before the general public owing to the demand of several friends. It is needless to expatiate upon the magical qualities of this our invaluable medicine. We would not like to blow the French horn as is the fashion of the day, but suffice it to say that the use of this medicine is recommended to those who have any faith in the efficacy of Ayurvedic and Unani medicines. We recommend it also to those persons who desire to tone up the nervous system, to strengthen the body, refresh the memory, and to guard against debility. It works like a charm and the effect is lasting. It replaces lost power and rejuvenates the emaciated, and it is enough to say that musk is not that which a perfumer admires, it is that which diffuses fragrance of its own accord. Price per tin containing 40 pills Rupees ten only. Postage extra. No PARAFFIN necessary.

DR. KALIDAS MOTIRAM,

RAJKOT, KATHIAWAR, INDIA.

વેપારીઓ અને કંત્રાકટરો માટે લાદી અને ટાઇલ્સ

કીશાયત ભાવે મોકલી આપવાની ખાસ ગોઠવણ કરી છે.

લાદી સરવે માપની અને અસલ તાંદુર, નાવરંગી, શાહાબાદ અને આરસપાણીની તેમજ સફેદ, ચળકતા રંગીન અને તરેહવાર ગલીયાના ટાઇલ્સ, રજીસ્ટર મારકના માંગણીરી નળીયા, રીજસ, કાચના નળીયા અને અસલ હાથ છાપ સીમેન્ટ બીજેરે માલ જથ્થાબંધ રાખેલા છે.

ભાવ અને નમુના મંગાવી ઓર્ડર તાકીદે નોંધાવો.

તારતુ સરનામું—લાદી ટેલીફોન નં ૧૮૩૧.

જીવનદાસ બોધાભાઇ રૂપારેલ.

સરવે જાતની લાદી અને ટાઇલ્સના વેપારી.

ગોળપીઠા નજીક સેન્ટ્રલસ્ટે રોડ, મુંબઈ, નં ૪.

ભરોસાદાર, વાપરવાલાયક, ઘણા ટકાઉ, બરોબર ટાઇમ આપનારાં

ધી ઉમદા વૉચ.

દરેકની ગેરંટી વરસ પાંચની આપવામાં આવશે.

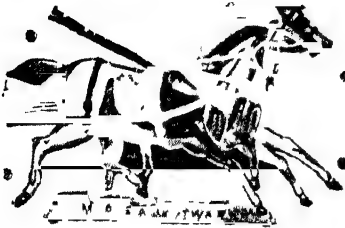
રજીસ્ટર નાં ૧૦૧	કુચ જીવેલના ૧૯ લાઈનના	રૂ ૫-૮-૦
રજીસ્ટર નાં ૧૦૨	કુચ જીવેલના ૧૯ લેનના સેકન કાંટાના	રૂ ૬-૦-૦
રજીસ્ટર નાં ૧૦૩	રેલવે સેપના ૧૯ લેનના	રૂ ૬-૮-૦
રજીસ્ટર નાં ૧૦૪	રેલવે સેપના સેકન કાંટાના	રૂ ૭-૦-૦
રજીસ્ટર નાં ૧૦૫	રેલવે સેપના ૧૬ લેનના	રૂ ૭-૦-૦
રજીસ્ટર નાં ૧૦૬	રેલવે સેપના ૧૮ લેનના સેમના	રૂ ૮-૦-૦

એ સીધા દરેક મેકરોનાં ખીસામા રાખવાના, હાંવે બાધવાના સેનાનાં, ચાદીના, નીકવના, ગનમેટના વોચ તેમજ દરેક મેકરોના અમેરીકન કલાકો, ટાઇમપીસા તેમજ જરમન, જાપાનના કલાકો, ટાઇમપીસા જથ્થાબંધ તથા છુટક મળશે. એક આનાની ટીપીટ મોકલવાથી ચીવ સાથતુ કેટલગ મુફત મોકલવામા આવશે. રીપેરિંગકામ ખાતરીપુરવક કરી આપવામા આવે છે.

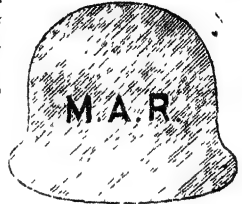
રામદાસ રામચંદ્ર એન્ડ કું, ૩૦ પાયધુની, નાં ૫૭૦, મુંબઈ.

MAHAMODALI ABDULALY RAJAKOTWALA,
SADDLER & COACH IRON MONGER,
BHENDI BAZAR, POST NO 3, LOMBAY.

“गाडी घोडाना माळेकोने पुरा भणर.”

अमावे या हायना जकाताने अ
तुसरता नवी केशानना रपर टापरना याक
तथा रपर, धडी, कमान, पान, तमणुनी
वाक'त, तरेडवार वतना कानना, गाडी
नी धडी, हारन, मेरेडाना यामड,
धमणुना तथा गुपडी प भाता यामड,

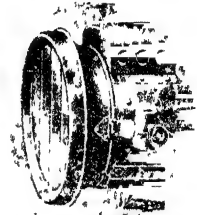
पानान, रीन, गाडीरि, मारोको कसिथ, लेवर कनाथ तेमवर लडीनी तथा
सोमिलना यिथी कवेलीनीना हारनेस, हवाईना जून, या'युक, लगाम वीगर
गाडी अने घाडाने लगतो तमाभ सामान

मोटरन गांड, आं, गाडीना रपर टावर घागे उथी कवाडीडीना, रुप
सोमिलना जकाताना भास जेध जवानी ललायना करथ छीअ.

DEALER IN MOTOR ACCESSORIES.

मोटरना डानना, हड कपाथ, प्रस पटन तथा हरेन पटन पुरेरे नरो यामान
जवाय ध तथा छुटक कडापत भावे भणशे

पलारगामना आरररे उपर पुरतुं छान आपी वी० पी थो
माकजवाभा आवशे.

ली० महमदअली अब्दुलअली

राजकोटायाणा, लोरी भणर, नं० ४२४, मुं'अध.
गाडी अने घाडाने लगतो सवे सामान वेथनार.

ये० येथ० पंपाती येन्ड सन्स.

हारडवेर, धलेकट्टीक येन्ड जनरल मरयंत.

१२७, भा'भापणार, मुं'अध.

धलेकट्टीक मेटल शीलेमेन्ट लेम्प.

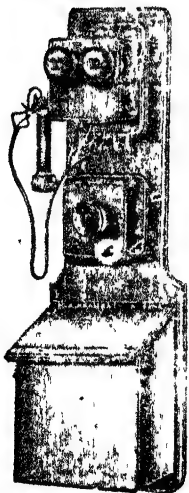
जंतरी, कोल पॅल, टेसीडान अने तेने लगतो सरवे सामान.

होडर, स्वीचीस, शेडश, कटआडिटस,
सीलींगरोळ, पेट्रस पुशशि, केपल वायर,

इलेकसीअल, कोटन अने सीडक
वायर, जेल वायर वीगेरे.

धलेकट्टीकने लगतो तथा हारडवेरने लगतो हरेक सामान छुटक तथा जवाय'ध
कीक्षयत भावे भणशे.

वी० पी० आरररे उपर पथीश'टका आडवानस लेवाभां आवशे.

બોલન મેરીઆ ફેરીના

બોલતાર મારકેટ નંબર ૫૪.

અસલ કોલનવોટરનું કારખાનું.

અસલ સર્ટ નંબર ૧૧. અસલ હેનકી નંબર ૫૪.

અસલ પીચકારી નંબર ૫૬.
મોટી આઠ આસોઆ અને ચાટનું હીફરતાનગા દરેક ૬વાઈ અને
મોરાડોના વેપારીઓ પાસથી મળશે
અતી નકલથી સાવચેત રહો.

સોલ એજન્ટસ — { મોહનલાલની કુંઠ—ભાજપાલા જીટ, મુંબઈ.
જાંગીર સોરાબજી પટેલ—અક્ષા જીટ, મુંબઈ.

ધી-પરફ્યુમ-ધી-સીઝન.

પતાવનારા—વાં રીજોડની કંપની--પેરીસ.

સર અવસરે પ્રેઝન્ટ

તરીકે તમારા પીછાનવાળાને એકજ
ખાટસી માકલશે તો તમારી
યાદગારી હંમેશા કાયમ રહેશે
એવી એની ખુબી છે.

એને ખત્તે લજતો માલ તમને જાણ
મણુ કરી આપે તો સાફ ના
પાડજો. તે ફરેક ટકાણે ર સા
દીઠ છુટક મળશે.

કમર સુધીના કાળા વાળ.

એ સ્ત્રી જાતનું પ્રથમ ભુષણ છે.

સીઆની પુષ્કરેતી કંઠ વાળથીજ
છે અને તેથી ટુકા અને ખરી જતા
વાળને વધારી મજબુત કરવા માટે
છે. સીઆ તનતોડ મહત્ત કરે છે
એમને આમથી ખાસ બવામગ છે કે

પુષ્પમાળા હેઅર એપ્રેલ

ના વાળ વખતના નાનખી રત્ન પ્ર
કારનો ચાલો દુર થયે. આ તેન ખરી
જતા વાળ તે વધારે કરે છે અને વા
ળો નરમ રંગમ જતા સુ વાળા બના
વે છે કોમલ કંઠ રૂ જે ખાત્રો માટે
નમનાના શીશી મહત્ત બદરવામવા
જાઓએ નમુના માટે જોના આના
ની ટીકોટ મેક રી.

ખાતરનામના આરડરો વીં ૫૦
થો પુરતી કાળજીથી માકલવામાં
આવે છે.

સોલ એજન્ટસ—મોહનલાલની કુંઠ—પરફ્યુમરી વીજેરના વેપારી,

ભાજપાલા જીટ, મુંબઈ.

વીજળીને લગતા સરવે સામાન બેહુદ સરતા ભાવે
ધલેકટ્ટીક, હારડવેર અને જનરલ મરચંટ

એચ. એ. પંખાતીની કું

૧૩-૧૪, લોહારચાલ.

ધલેકટ્ટીક લાઈટ, ફીટીંગ, ટેલીફોન, બેલ, બેટરી વગેરે અને તેને લગતા સામાનના વેપારી.

કારખાન લે પો દળનના રૂ. ૪૥૥
મેટલ ફીલેમેંટ લે પો દળન ૮ ૮૥૥
લેંપ-હોલ્ડરસ દળનના રૂ. ૨૫
ટાંબર રવીચીઝ દળનના રૂ. ૪૥૥
દબલ પોલ રવીચીઝ દળન રૂ. ૧૫
વોલ પ્લગ્સ દળનના રૂ. ૧૫

બોક્કટ-આઉલ્સ દળનના રૂ. ૧૥૮
સીલીંગ રેડીઝ દળનના રૂ. ૧૥૮
પોસીલિંગ કલ્લીટસ દર ગ્રાસ રૂ. ૨૫
વાયર ૧૧૦ વારના બંડનના રૂ. ૮૥૥
ફલેક્સીબલ વાયર રૂ. ૫
ગ્રાસ શેડસ રૂ. ૩

કુડ બ્રોકસ, લેડ-કવર કેબલ્સ, ફ્યુઝ વાયર, ઈડયા રખર ટંપ, તથા કાટન ટોપ, ડીલીબ્યુટીંગ ફ્યુઝ બોક્સ, પ્રેક્સ, પેન્ડાંસ, આઉટ-ડોર લેનતરસ, એડોપતન, એપ્પલોગ, કટ-આઉલ્સ, કાઉન્ટર વેટ, ટેબલ ફ્રેન્સ, સીલીંગ ફ્રેન્સ, ફ્રેન્સ રેગ્યુલેટર અને પોરસીલિંગ ઈન્સ્યુલેટરો.

ફરેક સામાન છુટક તથા જથ્થાબંધ મળશે.

૧૩-૧૪, પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, હુહારચાલ, મુંબઈ.

H. R. MODY & CO.,
PRINCESS STREET, FIDA BUILDINGS, BOMAY.
TELEGRAPH ADDRESS, "SACCHARIN," BOMBAY.

સોડાવાટર બનાવનારાઓ માટે

સોડાવાટરના સાધાઓ,
સાધાને લગતા ફરેક ભાગો,
સોડાની ખાલી બોટલીઓ,
સોડા બરના પીપા,
સોડા લમોનેડની વમના,
સોલ્યુશન ડ્રટ એસનસા,

આઈવ આઈ લેમન,
કવરીંગ તથા હેડીંગ,
બોટલીની રખર રીંગ,
બોટલીના એપનર,
બોટલી ધોવાના બથ,
બોટલી બરનારની મોડાની બળી,

બોટલી બરનારના હાથનાં મોળ
આસીડ સલફ્યુરીક-નારત્રીક, સી
ટ્રીક વગેરે.
કારખાનીક ગ્લાસના ફલાસ્કો,
ચાલીઓ, વાઈસરો વગેરે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ મુફત.

સેક્ટીન, ૫૫૦ ની નં ૧ ની અપલ "નીચ છાપ" રીટરવેન્ડની બનાવટની હુમાયી પાસેથી મોટ
જથ્થામાં ક્રીકાપતે મળશે.

મુજંબી તેવા તથા સાબુ બનાવનારાઓ માટે વેલાતી દવાઓ, પરફ્યુમરી, પેટન્ટ મેડીસીન્સ, સોપ,
કમ્પાઉન્ડ તેલો, એસેનસો વગેરે મળશે.

બહારગામ સરવે માલ વી. પી. થી મોકલીએ છીએ.

કમીશન એજન્ટો તરીકે અમે બજારના માલ કમીશનથી સપલાઈ કરીએ.

એચ. આર. મોદીની કંપની.

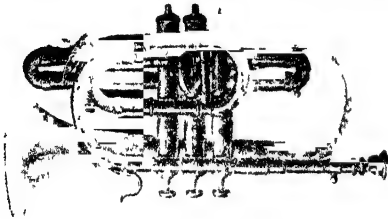
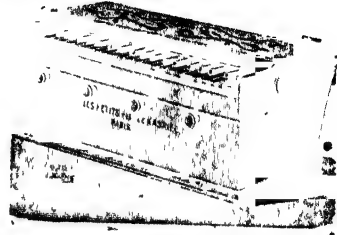
સોડાવાટરના સાધાઓ તથા વેલાતી દવાઓના વેપારી.

તારનું સીરનામું, 'સેક્ટીન,' મુંબઈ

પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ, ફોદા બીલ્ડીંગ, મુંબઈ.

નવા "રામાગ્રાફ" રેકૉર્ડસ

કીમત રૂ. ૨-૦-૦ દરેકના

ડીસ્કમશીન રૂ. ૨૫ થી ૨૫૦.
વધુ વીગત માટે રેકૉર્ડનું લીસ્ટ તથા ફારમોન્યમ, બેન્ડ વાળું
વગેરેનું ક્રેડિટ મેગેઝિન મંગાવો
રૂ. ૨૦ થી રૂ. ૧૦૦
નારતુ રેકૉર્ડ "મ્યુઝિકલ."

ટી. એસ. રામચંદર એન્ડ બ્રધર્સ,
સરવે જાતનાં વાજાંત્રોના વેપારી,
કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ.

બાબુભાઈ આણંદજીની કંપની, મીણવાળા (માંડવી) મુંબઈ

ખાત્રી માટે નમુનાઓ મુક્ત વ્યાપવામાં આવે છે.

મહેનત પદમાં અને વખતનો ખર્ચાવ કોષ્ટકેલ તેલની બતી કરતા ૯૦ ટકા ફાવશે.

શુદ્ધ વનરપત્તી અને ખનીજ પદારથો વીગેરથી બનાવેલી

(રાશની સાર)
ગણનામાં બાળવાની

સુર્ય છાપ

(અણવાળા સાર)
વીલાયતી જેવી.

૧ રૂપીઆની ૬૦ સાહસ

મીણ-બત્તીઓ.

(કાચના ગણાસો) હમારે ત્યાં મળતા ગણાસો બત્તીથી કુટશે નહીં. (કાચના ગણાસો) તથા ટ્રેક જાતનાં મીણ (સફેદ પીણું વગેરે) જથ્થાબંધ છુટકે સરતા બાવે મળશે. અને રંગીન ઉર વાળી મીણબત્તીઓ તેની નાની કોન્સ્ટ્રી તેમજ ૧૦-૧૧-૧૨-૧૪-૧૬ આસાની સફેદ લાખો ટુંકી મીણબત્તીઓ તેની મોટી વોલસ્ટો કોન્સ્ટ્રી, વગેરે જથ્થાબંધ છુટકે આપા બાવે મળે છે.

બાબુભાઈ આણંદજીની કંપની, મીણવાળા (માંડવી) મુંબઈ.

(મુંબઈમાં અને બાહારમાં વેચનારાઓ જોઈએ છે.)

STANDARD LIGHT.

Storm and Rain-Proof

From 256 to 1000 Candle Power Inverted Mental

स्टेન્ડર્ડ લાઈટ

તોફાન તથા વરસાદમાં બુજતી કે બગડતી નથી.

૨૫૦ થી ૧૦૦૦ કેનડલ પાવરની

ઇનવર્ટેડ મેન્ટલ.

આ લાઇટ રેલવે, કારખાના, બગીચા તથા વરંદા
વગેરેમાં વાપરવા લાયક છે.

ખરચ બહુ ઓછો, મજબુત અને ટકાઉ છે.

અમારે ત્યાંથી જથ્થાબંધ મળશે.

ભાવ કીક્રાયત.

બતીને લગતો સરવે છુટો સામન અમો રાખીએ છીએ.

હુશેન નેનસી નથુની કું,

૧૨૧, ચકલા સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

PALMER TYRES FOR CYCLES & MOTOR CYCLES.

પામર ટાયરો સાઈકલ અને મોટર સાઈકલ માટે.

હું-યામાં તો ટાયરો ધણી જાતના છે, પણ 'પર્' ટાયર જે વાપરવામાં બીજા કોઈની ટાયર કરતાં સારું છે તે પામર ટાયર છે. જો તમે તમારા ટાયરથી કંટાળી ગયા હોવ તો જાણીને કે પામર ટાયર તમોને સતોશ આપશે.

વધુ વીગત માટે લખો.

વેલીંગટન સાઈકલ અને મોટર કું

મુંબઈ, પુણા અને બેંગલોર

ટેલીફોન
નં. 2720

WELLINGTON CYCLE & MOTOR CO.,
CHURCH GATE STREET, FORT, BOMBAY.

TELEGRAM
Wellington Cyclist

કેશવલાલ લલુભાઈ,

જનરલ પાઇપ મરચંડ,

સ્ટોર સપ્લાયર

એન્ડ કમીશન એજન્ટ,

૫૧, ગોખા બજાર, ભાટપાલા સીટ, મુંબઈ,

કાસ્ટ આયરન, રેઇન વોટર પાઇપ, રાઇ આયરન અને
જેલવાનાઈઝડ ગેસ પાઇપ, અરચનવેર અને સ્ટેનલેસ પાઇપ, રીડીંગ
પાઇપ અને તેને જાગતા સરને જાતના ક્રીડીંગસ, સીસાની પાઇપ કચ
ના થી ઈચ ફ્રેમ્પીની, કંઈ સ્પેશીઅલ કોલોલીટીના વોટર કલોઝેટસ,
ચુરોપીઅનો તથા દેથીઆ સાફ, અને તેને માટે અસલ ડિયા મેકર
ની ફ્રેમ્પીંગ ટાંકીઆ, લેવેટરી બેસીન, વહાઈટ ગલેઝડ આયેન પેનલ
અને "દ્ર" ની ટાઇલસ, બધી જાતની નીકલ પલેટડ ગ્રાસ અને
ગનથેટલ, કોક્સ, કુવારાઓ, કંઈ કલોલીટીના પારકેટિંગ સીમેન્ટ
વગેરે સ્ટોકમાં હંમેશાં વેચવા માટે તૈયાર રાખીએ છીએ.

ભાવ ધણીજ મધ્યમ છે.

હોંદી પંચ.

રમુજ, રોંગ અને સોંબાણુ પત્ર
આખા મુંબઈ ઇલાકામાં રમુજીઓ
સાથમે બાષામાં પ્રગટ થાય છે.

દર રવીવારે પ્રગટ થતું ફક્ત

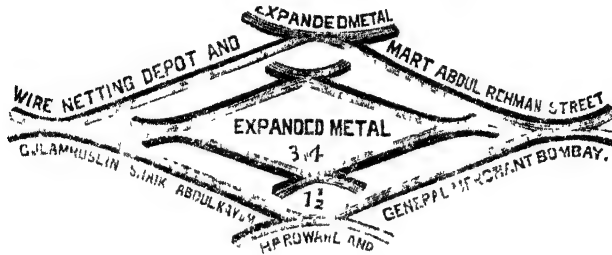
એકજ રમુજ પત્ર.

વરસના... .. રૂ ૧૮
છ માસના રૂ ૯
છુટકે નકલ રૂ ૦૫
પોસ્ટેજ આખા હિંદુસ્તાનમાં મફત.

WIRE NETTING DEPOT AND EXPANDED METAL MART.

ABDUL REHMAN STREET, BOMBAY.

Well Known Kohinoor Store.

GULAMHUSEIN SHAIK ABDULKAYUM,

HARDWARE, GENERAL MERCHANT & CONTRACTORS.

Deals in plain Perforated Zinc Sheets of all kinds, Expanded Metal, Asbestos, Cement, Slates and Sheets, Poles and Fencing Wire, Tin Plate, Collapsible Gate, Stoves, Hand Brand Cement, Water and Oil Paints, Varnishes, Water pump, Mill and Gun Store Supplier.

गुलाम हुसेन शेख अब्दुलकैयुम.

अबदुल रहमान खीट, मुम्बई.

धनलाल मोटाभाई दारपानावाला.

એનજીનીઅરસ બીડ અને પીતલનું ચોત કામ કરનાર.

ऑर्डीस नां० ३४७,

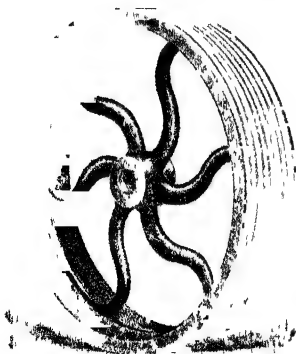
अबदुल रहमान खीट, मुम्बई.

કારખાનું આરથર રોડ, મુંબઈ.

બીલીડીંગ માટે લોખંડના પીલરસ અને બીડની ફેન્સા બજાવે.

(Railings), ગ્રાળ દાદરો અને ટાંકીઓ વગેરે

બહુજ કીશયતે કરીએ છીએ.

BY APPOINTMENT TO H. E. THE GOVERNOR OF BOMBAY.

ESTABLISHED

1865.

NOORMAHOMED RATONSEY,

SADDLER AND HARNESS MAKER AND MOTOR ACCESSORIES DEALER.

HEAD OFFICE—POST NO. 9, BHENDI BAZAR, BOMBAY.

Supplier to the Government House Stable

And Rajahs, Princes, well-known Native Chiefs,
almost all Regiments and Civilians throughout India.

BOMBAY HORSE SHOW
SILVER MEDAL, 1896.

BOMBAY HORSE SHOW
GOLD MEDAL, 1898.

BOMBAY HORSE SHOW
SILVER MEDAL, 1899.

SILVER MEDAL, INTERNATIONAL
EXHIBITION, 1904

FIRST CLASS CERTIFICATE DIPLOMA OF MERIT
OF BOMBAY HORSE SHOW, 1899

Riding, Polo and Hunting Saddles of best make

Made to order under the superintendence of

a thoroughly experienced and skilled

West Indian Foreman Cutter.

नुरमहमद रतनसी

सेडलर अने हारनेस मेकर,

पोस्ट नं ९, भेंदी बाजार, बम्बई.

વાળ માટેનું મનોહર કામીનીઆ ઑઇલ.

(રજીસ્ટર્ડ)
સુદર, તેજસ્વી, ગુરુદ્વાર
વાળો એ હરેક સ્ત્રીની સુંદર
ચતામા વધારો કરે છે. આ કુ
દરતી મખમલ સવળી વાળા
ને એકનરખી રીત મળેલી હોય
છે, પણ તેઓ પોતાના વાળ
ની સંભાળ પરાપર લેતા નથી
તેઓના વાળ ગાખા, પાતળા,
અને અરધ ખરી પડેલા હોય
છે. તેઓની સુંદરતામાં આ
ખામી તરતજ દેખાઈ આવે છે.
તેા યા સારું તમ લઈ ચલાવી
વડુ લેઈ છે. તેઓ આજથીજ
કામીનીઆ ઑઇલ (વાપર
વાની રીત મુજબ) વાપરે તે
કરી અને એક આ વાડવા પામે તમારા વાળો કેટલી સુંદર નથી
હુંદર થવા પામ્યા નહીં તમારો.

કામીનીઆ ઑઇલ

વાળને સુંદર બનાવનાર ઉચ્ચ બનાવટનું તેજ છે.
આ તેજ ખરી પડતા વાળને અટકાવી સુદર, તેજસ્વી
અને ગુરુદ્વાર બનાવે છે. કામીનીઆ ઑઇલ કેવળ મુગ વી
તેજ નથી પણ તેમા વાળના મુળને કબજત આપનારા અને મગ
જને તાજગી બસનારા તંત્રો સમાવ્યા છે. તેથી જ સ્ત્રીઓના
વાળો સારી હાલતમાં રાખે તેમજ વીરધારથી અને મગજ સ્વ
કામ કરનારાઓ અને જીવોને મગજમાં વાડુ દુખારો રહેતો
હોય તેઓને પણ ઘણું જ મજાકારક થઈ પડે છે.

તેની ઉત્તમ બનાવટ માટે માઈસોરના પ્રદરશનમાં
સોનાના ચાંદ મળ્યા છે અને બીજા સંકેતો
અબીપ્રાયો મળેલા છે.

કી • બાટલી ૧ નો રૂ. ૧-૦-૦ બો ૫૦-૫૦-૦-૦ બુફી,
કી • બાટલી ૩ નો રૂ. ૨-૦-૦ બો ૫૦-૫૦-૦-૦ બુફી,
તા • કો-કરનાર લેપારીઆ હવે માત્રા આપના નંદા મજ
વાની આપણે તમારા બનાવટો માં " માટે અને સરતું " છે એમ
કહી, આપણને કારણ કરે છે તેા તે લતા નહીં પણ કામીનીઆ
ઑઇલ મોળને અને ખરીદતી વખતે સોલખ બાડસણો બાટલી
સુધે કામીનીઆ ઑઇલ કા મામમા પ્રસાધ દુકાનકાગ વેચે છે.
જે તમારા મામમા નજરીના દુકાનકાર પાસે ન મળે તેા નીચેના
પતેથી મળાવશે.

ધી એંગ્લોઇડિયન ટ્રગ એન્ડ કેમીકલ કું, નં ૧૫૫, જુમામસીદ, મુંબઇ.

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ.—(ANGLOAN) અંગ્લોન, મુંબઈ.

ચાલુ જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું અને
સુગંધીથી ભરપુર

ઓટો-દીલબહાર (રજીસ્ટર્ડ.)

જેની ખરોખરી કરે એવું બીજું એકે સેન્ટ તથા અત્તર
નથી. ફક્ત એ, ત્રણ ટીપાં રૂમાલ ઉપર અથવા કપડાં
ઉપર છાટવાથી ઉત્તમ ગંધેલી અને ખટ મોગરાના
કુલોની ખુશબો પ્રસરી રહે છે અને ઘણા
દીવસો સુધી ખુશબો ટકી રહે છે.

દીવાળીના માગલ્ય પ્રસંગે તમારા રૂમાલ ઉપર અને
કપડા ઉપર નાંખવા માટે બીજા બજતા અભાગ્યા સેન્ટો
વાપરવા કરતા ઓટો-દીલબહાર વાપરો.

ઓટો દીલબહાર-દીલને આનંદ આપનારું ચાલુ
જમાનાના ટેસ્ટને અનુસરતું મધુર ખુશબોથી
ભરેલું સેન્ટ છે.

તેનો સુગંધી કાર્ડ-જેની કીમત
એક આનો છે તે મફત મંગાવી
ખાત્રી કરો.

કીમત નાની બાટલીના રૂ ૦-૮-૦.

વચલી બાટલીના રૂ ૦-૧૨-૦.

અરથા ઝોસની બાટલીના રૂ ૨-૦-૦.

વીં ૫૦ ખરચ જુદો.

સોલ-એજન્ટ:—

ઇમ્પીરીઅલ આયરન વરકસના મલિક અરદેશર ડી. વાડીઆની કુંઠ,

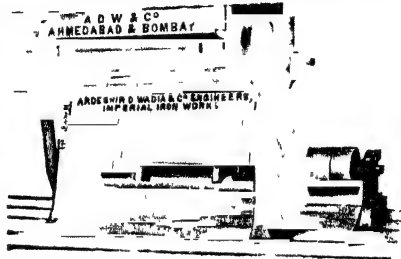
અમદાવાદ: ઇજનેરો.

દર, અપેક્ષા સીટ, મુંબઈ.

સર્વિસ રોયલ કોટન જીન બનાવનાર.

અમારા જીનો માટે ચાંદો મળ્યા છે.

એ જીનો માટે અમે દરેક
ખાત્રી આપીએ છે અને ઈંગ
લીશ કરતાં પણ ખતાવટમાં
ધણા ચઢીયાતા છે. કંપની
તથા છુટો દરેક સામાન મોટા
સ્ટોકમાં તરફાર રાખીએ છે.

અનજીત, બોઇલર, લેથો વીગેરે
પણ સ્ટોકમાં મોટા જથ્થામાં
રહે છે.

એક વખત મંગાવવાથી હમેશ મંગાવવાનું મન થશે.

આરોગ્ય વટી.

ખંધકુચવાળા દરદીને પેટ સાફ લાવવા માટે આ ગોળી
આ પહેલા નંબરની હવા છે. દરદીને બે રાત્રે સુતી વખતે
લેવાથી સવારે એક અથવા બે પેટ સાફ આવે છે, જ્યારે દર
દીની જરૂરની મેંદ થઈ ગયેલી હોય અને પેટ અનીયમીત રીતે
આવડું હાય ત્યારે આ ગોળીઆ લેવાથી સારો ફાયદો થાય છે.

કીમત શીશી એકના આના છ.

ખાંસીની ગોળીઓ.

આ ગોળીઓ, ખાંસી, દમ, હાંસી, ઠાલી ઉધરસ વગેરે
દરદીમાં થયેલા ફાયદો કરે છે. જ્યારે દરદીને હાંસી ચડે છે તથા
દરદીથી જરાપણ મહેનત થતી નથી ત્યારે આ ગોળીઓ લેવી
ફાયદાકારક છે. દમના ભારને બીધે છાતીને મેલો દુ:ખાવો આ
ગોળીઓથી બંધ થાય છે.

કીમત શીશી એકના આના છ.

સપટ કંપની,

અમદાવાદી રોડ-મુંબઈ.

THE BOMBAY UMBRELLA MART,

Established 1898.

5, HORNBY ROW,
FORT.

High Class

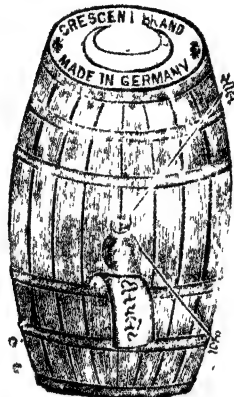
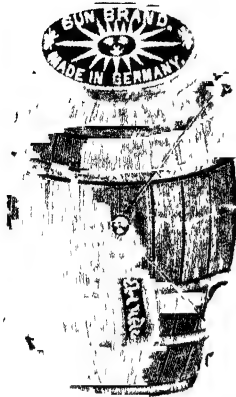
& Cheapest

SUN-SHADES, PARASOLE AND WALKING STICKS
K. N. KOKAM,
PROPRIETOR.

સુર્ષ ચંદ્ર અને ધરીઆળ છાપનાં
ઉંચા અને વખણાયલા

વડાઈટ ઓઇલ્સ

(વીલાયતી સફે તેલો.)

ઉંચામાં ઉંચી પહેલા ક્વાલિટી.

બીજી ક્વાલિટી.

ત્રીજી ક્વાલિટી.

નક્કશીઆમાંની તુટાતુટ—અમારા તુરખ અદ અને ધરીઆળ છાપના ઉંચા અને વખણાયલા તેલો અત્યાર ત્રી પંચ ગેલનના મોટા નવા અને મજબુત પીપામાં આપાત થતા હતા અને આ તેલોની ઉંચી ક્વાલિટીને કારણે તેમના બોલમાં અપ વાચ છે જેની ધરપાથી બીજા વેપારીઓ જે તેલો અત્યાર સુધી કંઈક જો નોનાઈ (પતંગપા) પીપામાં આપાત થવા લાગતા તેજ તેલો અમારા તેલોનાં નામ કરતા હવે કોઈકે ભાગે પંચ ગેલનના મોટા પીપામાં મનાવરા મેં સાહેબ બીનારાગલાદા નથી કંઈક થા જ અપધી નથી કે મોટા પીપામાં આપતા બધાજ તેલો હવે જગજહેર થાત જ અમારા અગર ઉંચા તેલો જગજા બહુતીવા પાસાં આને ના મળે જ તે તેલો ચાલનાર ગ્રહરથી અને વેપારીઓએ ઉપલા ચીજોમાં બતાવ્યા મનમ પીપામાં હજારો ઉપરના અમારું નંબર ૧૮૭૨૨૨૬ જરૂરમાંક ઉપરાંત બગ ઉપરના સોવ અંક ૫ તપાસી લેવા બજ ઉપરનું પત્ર ઉપવાચી આ મીપા આપાત થા

એકલા આપાત કરના વી. ડી. ઇકકરની કું. ૦, નંબર ૧૮, બેંક સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ.

હાથી છાપનું કેસર.

હાથી છાપનું કેસર આખરુ છે અને પચકરણ કરી જોતાં બીજા છાપના કેસર કરતાં ૫૫) ટકા ઉનામ સીદ થયું છે. એકવાર વાપરવા પછી બીજા કોઈપણ જાત વાપરવા મન થતું નથી. જ્યારમ્ધ તેનારને આ ને વેપારીઓને કમીગત આપવામાં આપશે.

બહારગમના પરચુરણ આરંભર તુરત ધ્યાન આપવામાં આવશે.

કાશીનાથ નારાયણ,

૧૮, બેંક સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

Common and high class Port Wine at Moderate Price.

GOLD MEDALS IN PRINCIPAL EUROPEAN EXHIBITIONS.

“REAL RESERVA.”
REFUSE SUBSTITUTES.

Can be had at P.O. SINGER & SONS, Corner, Court Road, DUNSHAW HARMER & SONS, China Bazaar, Railway Hotel, DUNSON & CO., Hummum Street; PING & SONS, Igatpuri.

RESPECTABLE AGENTS WANTED IN PRINCIPAL TOWNS.

APPLY:—

KASHINATH NARAYAN,
SOLE AGENT,

18, BANK STREET, FORT, BOMBAY.

J. V. NAVLAKHI & CO.
KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

CHEAPEST DEALERS

IN

STATIONERY, DRAWING

AND

PAINTING MATERIALS

FOR

**ARTISTS, ENGINEERS,
ART-STUDENTS, ETC.**

Engineering & Surveying Instru-
ments, Kindergarten Materials

**REQUISITES FOR MAKING
RUBBER STAMPS.**

RUBBER TYPE BOXES

(by which one can print any name)

FROM

Ans. 12 TO Rs. 15 PER BOX.

**CHRISTMAS, NEW-YEAR AND
BIRTHDAY CARDS, ETC.**

RUBBER STAMPS MAKERS, ENGRAVERS, &C.

PRICE LIST

FREE ON APPLICATION.

MOHANLAL & KANJI,
HIGH CLASS JEWELLERS.

Dealers in all kinds of jewellery,
silverware and precious stone-set
ornaments of exquisite design.

A TRIAL ORDER IS SOLICITED.

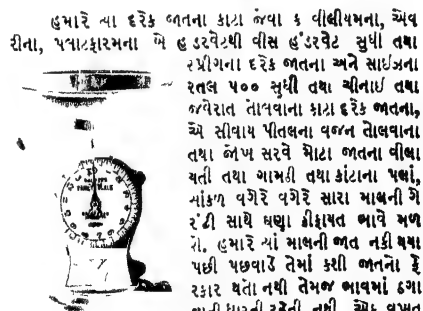
TELE. No. 1795.

197-201, SHAIK MEMON STREET,
BOMBAY.

ગુની અને જાણીતી વીચાસુ કાંટાની કુશળ.

શીદાચલી ગુલામચલી,
કાંટાના વેપારી,

નંબર ૧૩૯, જાંજર સ્ટ્રીટ, પંચાબા બજારના
નાકા ઉપર, મુંબઈ.

જાતે પંચાલી માલના ખરાપણા વીગે તેમજ ભાવ વીધે ખાતરી
કરવા ભલામણ કરીએ છીએ.

બજારમાલના આરદર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપીએ છીએ.

સચ્ચાઈ અને કૃતેહ. અમારી આતંકનિગ્રહ ગોળીઓ.

હરકેઈ જાતની નબળાઈને મારી હાલવાના, પુષ્ટિ આપવાના, લોહીને સુધારવાના તથા યાદ શક્તીને વધારવાના સચ્ચાઈ ભરેલા શુણ્યાથી કૃતેહ પામી છે.

કૌમત--ગોળી ૩૦ ની રૂબીની રૂ. ૧.

વધારે વીગત માટે પ્રાઈસ લીસ્ટ વાંચો

વૈદ્યશાસ્ત્રી મણિશંકર ગોવીંદજી,
જામનગર--કાઠયાવાડ.

NUZERALLY KHANBHOY,

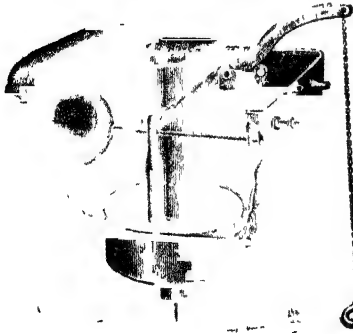
PIPE MERCHANT.

No 211-15, Nagdevi Street, BOMBAY

નજરઅલી ખાનભાઈ.

મરચંટ એન્ડ કમીશન એજંટ, જનરલ સેનેટરી કંટ્રાક્ટર.

નાં ૨૧૧-૧૫, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

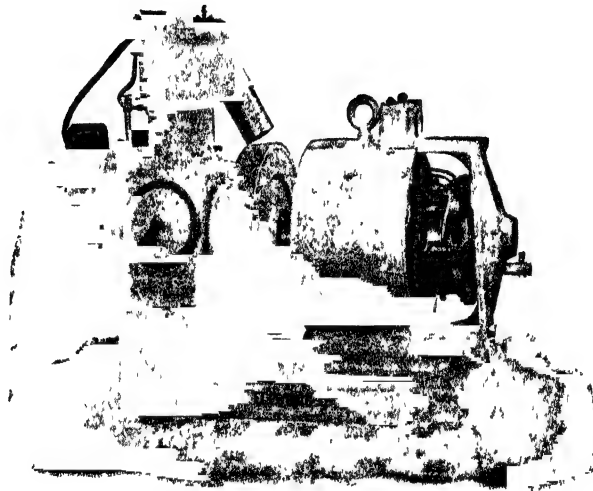
ઈમારતોને બગતો સેનેટરી માટે પાણીના પાઈપો તથા મીસાની પાઈપ હોય તથા ૪ સુધીની, ચીનીની પાઈપો તથા સેઈલ અને રેન વાટર પાઈપો અને તેને બગવું સરવે કીટીંગ અને વોટર કલોઝેટ તથા લેવટરીઓ તથા સફેદ અળકેલી ટાંચોલો ફક્દ બરાસ, કોક્સ, પોરટલેંડ સીમેન્ટ, પાણી કાઢવાના પંપ કીટીંગત ભલિ મળશે.

બહારગામના આરદરોપર પુરવું તાકીદે ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

એક વખત કામ પાછી ખાતી કરો.

નાં ૬૦--પુનીચીપાલીડીના નવા કાપડા પ્રખણે વાટર પાઈપો અને તેને બગતો સરવે સામન મોઢા જમણાં થાપીને મળે.

નવા સુધારા સાથના બંગલાઓ ને રાજમહેલો માટે
સ્ટાંડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક લાઇટીંગ પ્લાંટ.

આ પ્લાંટો વાપરવાથી ઘાસલેટ બતીની રોશનીથી ઓછો ખર્ચ થાય છે.

કીંમત અડસઠા તથા કેટલાગ માટે લખો:-

સ્ટાંડર્ડ ઇલેક્ટ્રીક કંપની,

કોટ, મુંબઇ.

ઇલેક્ટ્રીક લાઇટ તથા પાવર ઇનસ્ટોલેશનનાં કંટ્રાક્ટરો.

મીલવાલાઓને માટે
સસ્તી અને ફાયદાકારક
લપટન એન્ડ પ્લેસ
લીમીટેડ

ની જાણીતી અને દુનીયામાં વખણાયલી

છેલ્લામાં છેલ્લી સઉથી સુધરેલી વપની “કલાઇમેક્સ” વણવાની શાલો (LOOMS)

તથા

“કલાઇમેક્સ” ડોબીઓ
જે આખાં હિંદુસ્તાનમાંજ ૧,૫૦૦૦
કરતાં વધુ ચાલુ છે.

વધુ વીગત માટે લખો:—સોલ એજન્ટસ:—

મયાશંકર ઠક્કરની કુંપની,

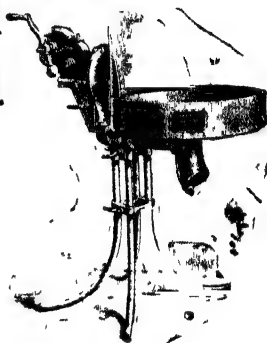
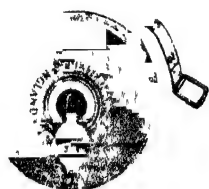
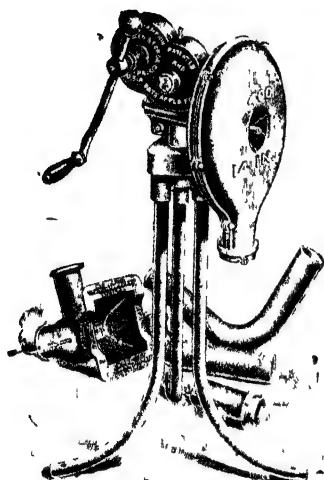
ધજનેરો, કંત્રાકઢરો, મીલ, જન વગેરે સાંચાકામ વેચનારા,

૫૦-૫૨, એપોલો સ્ટ્રીટ, કોટ, મુંબઈ.

બામનજી મંચેરજી સન્સ એંડ રાંદેરીઆ,

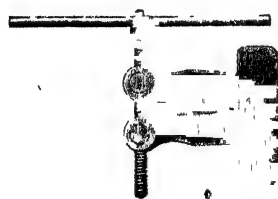
મીલ, જન એંડ

રેલવે સ્ટોર-
સપ્લાયરસ

અને

જનરલ મરચંટસ,

૨૮૪. નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

સ્વદેશી કાગળનું કારખાનું. ધી ગીરગામ પેપર મીલ.

કેળાં તરફવાર બતનાં પેપર જેવા કે બ્રાઉન, ક્રેસીંગ, તોપ ચાપર, બેસીંગ, બદામી પ્રીટીંગ ગ્રેન્ડ
પેપરો અને જનતા માટના પેપર વાશગ માટા જથ્થામાં તરફવાર રાખવામાં આવે છે જેની
ઉત્તમ બનવટ માટે અમને પુનાના મેટ્રીવ આર્ટ એકાદમીશનમાંથી તેમજ
મુખ્યમાં બનાવજા છેલ્લાં પ્રદર્શનમાંથી ગાદો મળ્યા છે

નમુના તથા ભાવતાલ વગેરે માટે નીચેના સરનામે લખો.—

એ ક તા મા લે કો:—

અબ્દેઅલી સમસુદીનની કુંઠ

૭૭-૭૮, એપોલો સ્ટ્રીટ. કોટ અને ૧૨-૨૦ નાગદેવી કોસ લેન-મુબમ્બ.

અતિસાર

(ઝાડ)ની દવા.

અતિસાર એટલે ઝાડના દરદ ઉપર આ દવા
ધણી સરસ છે. ઝાડના મરજમાં જ્યારે સખત મરજ
આવે છે ત્યારે આ દવા ધણી ઉપવાશી છે સખત
મરજો, આંકડી વગેરે દરદો આ દવા અસારી ને છે

કેલેશની શક્યાતથીજ આ દવા આપવામાં આવી
હાય તે થઈ ઝાડો ઉઘટી બંધ થાય છે, અને ગોટલી
વડની નધો અને દરદી માતમાંથી બચે છે.

ફીમલ મીશી એકના આના આઠ.

સપટ કંપની.

કાલબાદેવી રોડ—મુમ્બ.

IRANI BEHRAM KHODADAD.

બેહરામ ખોદાદાદ ઈરાની.

Wholesale and Retail

Fresh and Dry

FRUIT MERCHANT,

168, 169, 171 to 175 in Crawford Market,

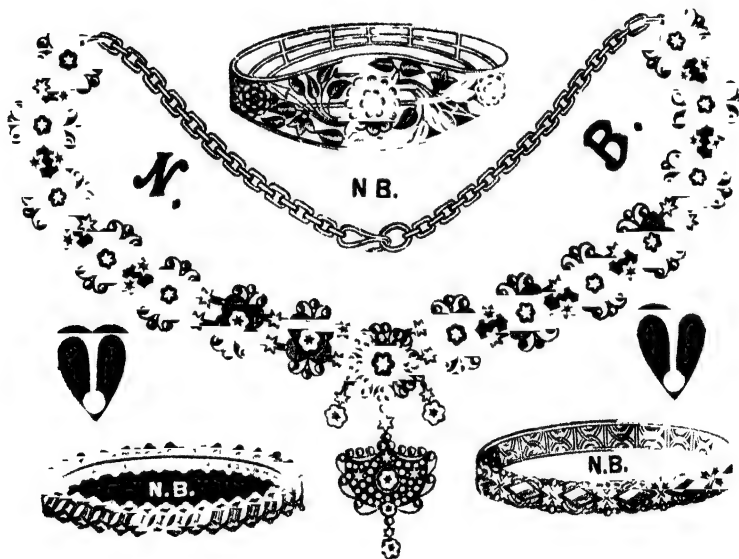
BOMBAY.

ન રો ત મ દા સ ભાઉ

ઝવેરીની દદ વરસની જુની અને જાણીતી જામેલી
વીશ્વાસુ જંગી દુકાન.

મશીન પાલીશના સોના, ચાંદી અને ઝવેરાતના મનદરાજ
દાગીનાની નવી શાખા

શંખ મેમણ. સ્ટ્રીટ, ગાગેશવાડીને નાકે, નં ૨૨૦-૨૨૨, મુંબઈ.
ટેલીફોન નં ૫૬૫.

સોનાની ખાંગડી, સાંકળાં, છેડા, નેકલેસ, વીંટી, ખ્રેસલેટ, બટન વગેરે
ભેટ આપવા લાયક ચાંદીના નકસીના ફલાવર ટી સર, કાસકેટ વગેરે.

અમારા દરેક સાંતી ગરદી આપવામા આવે છે અને અમારે વાથી ખરીદવા માતાના દાગીના ગમે ત્યારે ફક્ત
મળતીના પડસા બાદ ફરી પાછા આવવામા આવે છે અને તેના પુરેપુરા દામ ચુકવવામા આવે છે. આનું નામજ અમે
પ્રમાણીકરણ! આવી અને ખાતરી કરો!

ચો ર

અને

ગોદરેજની તીજેરી.

આજ વખતે ૩૫૦ સરકારી આદમીઓમાં આરોચ્ય તીજેરીઓ તોડી ચારી કચ્ચા માંડ્યાથી મળ્યુત તીજેરીઓ માટે ગોદરેજને ત્યાં પરપુષ્ક કરવામાં આવી અને મળ્યુતાઈ કેવી થાય છે તે જોવા તીજેરીના નમુના માગવામાં આવ્યા ગોદરેજે નમુના માકલાવતી વખતે લખાણ કરી પાતાની અને બીજા મકરેની તીજેરીઓ વચ્ચેના ફેરની સમજ પાડી અને પરીણાસમાં ગોદરેજને ૧૭૬ તીજેરીના આરડર મળ્યા.

મળ્યુતાઈ માટેનું લેણકામ તમારે બીજા મા બીના આવવા રકમથી કર છે ત્યારે ગોદરેજ વીજળીના બળથી લેખન વીજળાની અકલ્પ કરીને ક છે જોયું તે કરી છુટક થઈ શકતું નથી.

તીજેરીની આગમાં તપાસ.

હિંદુસ્તાન અને બરમાની સેવીંગ બેંકોના ચોપડા રાખવા માટે સરકારે ગોદરેજની ઉગર તીજેરી હાલમાં ખરીદી છે.

આ આરડર ગોદરેજને આપવા પાછલા સરકાર તુલ્ય જુદા મકરેની તીજેરીઓ આગમાં નાખી તપાસી હતી. તમારે બીજા તીજેરીના આગની અસરથી સંધળા કાગળો, ચોપડા વગેરે બળી ગયું હતું ત્યારે ગોદરેજનીમાં નધણ સતત અને અસતત જલ્દી રહ્યું હતું.

કારખાનું:-ગેસ કંપની પાસે,
પેરલ, મુંબઈ.

KANJI MALJI.

GOLDSMITH, JEWELLER, ENGRAVER, TESTER,

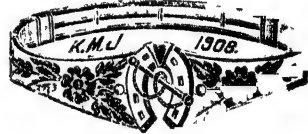
AND

DEALER IN ALL SORTS
OF

GOLD, SILVER AND DIAMOND JEWELLERY.

Abdul Rehman Street, Bombay,

Branch -10-12, KALBADEVI ROAD, BOMBAY.

THE LARGEST ESTABLISHMENT

FOR

GOLD, DIAMOND, RUBY AND PEARL ORNAMENTS.

All sorts of ornaments kept in stock or made to order.

Bangles, Necklaces, Watch Chains, Neck Chains,

Earrings, Gold Buttons, Lockets &c,

Made to order at moderate rates

TO PARSEE LADIES.

BRACELETS OF ENGLISH AND OTHER STYLES,

DIAMOND EARRINGS, DIAMOND RINGS, ROSE OF RUBIES, ZOROASTER RINGS,
UPRINGS, COLLAR BUTIONS STUDDED WITH DIAMONDS, LOCKETS, &c, &c.

MAY BE HAD OR MADE TO ORDER

A VISIT SOLICITED.

જુના અને જાણીતા રંગ, તેલ, વારનીસ વીંગેરેના વેપારી.

હુમારે ત્યાં ઘર તથા બંગલા વીંગેરે બાંધકામને લગાડવાના રંગ, તેલ, વારનીસ વીંગેરે મોટા જગ્યામાં ચોખ્ખા અને ખાતરીપુરવક માલ મલી શકશે.

એ ઉપરાંત હુમારો પોતાની શીફારસથી વીંચાયત તથા બીજા મુખ્ય દેશોના પ્રખ્યાત કારખાનામાંથી હુમારી જગજાહેર થયેલી

“શેકેલેન્ડ બ્રાંડ” છાપનાં રંગ, તેલ, વારનીસ વીંગેરેની તથા “નાં ૫૧૦ સુપીરીઅર વાહીટ પેન્ટ” મંગાવશે છીયે.

આ માલ એક વખત જરૂરો વાપરે છે તેઓ એજ માલ સીવાય બીજો કોઈબી માલ વાપરતા નથી. બહારગામના આર્ડર ડિપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

મીં અરગરઅલી તઘએબઅલી બંગાલી.

૧૪૭, રંગબજાર, જુમામસજીદ નીચે—મુંબઇ.

જગપ્રસિદ્ધ

સપટ લોશન.

જાજની અક્સીર ન્યા છે, કપડા ઉપર રાખ પડતો નથી, ગમડવા સાથે સુકાઈ જાય છે. ત્રણ દહાડામાં ફાયદો કરે છે.

કીંમત ચાર આના.

ખરજવાનો

મલમ.

આ મલમથી ખરજુ કે ખરજી, ખુજવા, કીડ, દરબ વગેરે ચામડીનાં તમામ દરદા સારા થાય છે. ત્રણ દહાડામાં ચોક્કસ ફાયદો કરે છે.

કીંમત આઠ આના.

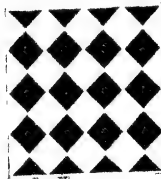
સપટ કંપની,

કાલબાદેવી, રોડ-મુંબઇ.

Motilal Moolchund & Co.

Marble Merchants and Contractors

MARBLE FLOORING

LARGEST IMPORTERS OF

MARBLE TILES & SLABS, WHITE GLAZED & OTHER TILES,

ALSO PORTLAND CEMENTS.

15, Bank Street, BOMBAY.

Telegraphic Address
RAVAL CO. Bombay.

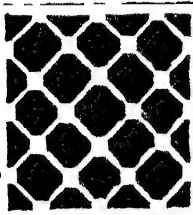
RAVAL & Co.,

MARBLE MERCHANTS & CONTRACTORS.
13, BANK STREET, FORT, BOMBAY.

Telephone
No. 1414.

Pavement Tiles, Encaustic & Plain Floor Tiles, Dado & Furniture Tiles, White Glazed Tiles for W. C. & Bath Rooms, Glass Roofing Tiles, Marble Slabs, Tiles & Blocks of all sizes. Marble Table Tops:—squares, oblong, octagon & round, of all size, with plain or ornamental stands. Monuments of any design artistically executed & after carefully packing sent up-country. Inscriptions engraved, leaded or gilt on Marble in any languages. Portland Cement of best quality.

GOVINDJEE MULJEE RAVAL—MANAGER.

ટેલીગ્રાફિક એડ્રેસ
RAVAL & CO., BOMBAY

રાવલ કંપની.

મારખત મલકેલ
અને કાંકટસ,
બેંક ઓફ,
કોટ, મુંબઈ.

Telephone No 1414.

સ્થાપી ૧૮૮૭

ટેલીફોન નં ૧૪૧૪.

અમારે ત્યાં સરવે જાતની માંખવની લારી, પારીયા, કુવારા, પુતળાં તેમજ ઇંગ્લીશ ક્વાર્ટીંગ ટાઇલ્સ (જમીનમાં બેઝાનો ગવિયો) વીંગરનો મોટો જવા સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે.

કરનીયર ટાઇલ્સ, સફેદ પ્લેઈડ, અમમોઝ ટાઇલ્સ તથા મારસેલસ મેરસા, ૧૭ પુણીઆ, કાપરા માટે પ્લાસ ટાઇલ્સ, તથા મારગેણી ટાઇલ્સ, પાર્વેનડ સીમેન્ટ વગેરે વાજખી બાવે મળે.

ગોવીંદજી મુલજી રાવલ-મેનેજર.

વિજયા ગુટીકા.

આરનાના દસ્તાન સંબંધી દરદો માટે

શ્રીઆને અટકાવ ચહડી જાય છે અને અટકાવ મોડો મોડો આવે છે વગર મુદતસર નહીં આવવાને બદલે બધે તણ તણ મહીને આવે છે, તેવી શ્રીઆના ગ્વાનીયમીત મનુ દેવ મુંબઈ માટે આ ગોળીઆ ઘણી ઉપયોગી છે.

કીમત શીશી એકના રૂપયા બે

ગરમી ઉપર રામખાણ દવા.

આ દવા ફક્ત એકજ દરદો પીવાથી પીસાખમા થતી અગન, તબખ અને પડને બંધ કરી જખમ જડમુળ મુધાં નીળી જાય છે ગરમી વાસ્તે આ અકસીર ઇલાજ છે.

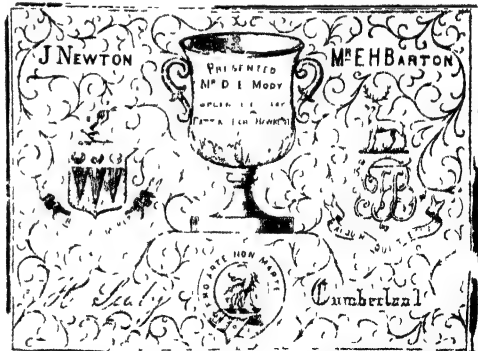
કીં ત શીશી એકનો રૂપયો સવા.

સપટ કંપની,

કામખાદેવી રોડ-મુંબઈ.

MASANI & CO.,

RUBBER STAMP MANUFACTURERS

Heraldic Engravers, Die Sinkers,

Relief Stampers, Lithographers &

Copper Plate Printers, &c., &c.

43, Meadows Street, Fort, BOMBAY.

“પ્રાઈમાફોન્સ.”

ટોર્કીંગ મશીનો તે બાળી જાતના આવે છે પણ “પ્રાઈમાફોન્સ” એક જ છે, અને તે સરવે મશીનો ઉપર સરદારી ભોગવે છે.

“પ્રાઈમાફોન્સ” તેનાં ઉત્તમ ટકાઉપણાં, ઉમદા કારીગરી, મધુર અવાજ, સરળ ચાલ, તથા છેલ્લામાંછેલ્લી રોશની મગીનરીથી, ખાજ સરવે ટોર્કીંગ મશીનોમાં ખીન હરીફ પુરવાર થયા છે.

ખદારના દેખામાં જોવા તે સુંદર અને ખેંચાણકારક છે. તેવીજ તેની અદરની મશીનરી, જનારને તેના ઉત્તમ ટકાઉપણા, ને ઉમદા કારીગરીનો પુરતો પ્યાલ આપે છે.

ફરેક મશીન સાથે તેની પુરતી જામીનગીરી આપવામાં આવે છે.

ખદારથી ખરીદવા પેહેલાં મહેરબાની કરી હમારા “પ્રાઈમાફોન્સ” લેઈ જવાની, અને તેના દેખાવ અને ટકાઉપણામાં ખીજાં બધા કરતા ચઢીઆતા માત્રમ પડે, અને બાવમાં ખીજાં સાથે સરખાવતાં વાજખી હોય તે જ ખરીવાની જાણમણ કરવામાં આવે છે.

કેટલગો અરજ કરવે મુક્ત મોકલવામાં આવશે.

ખદારગમ સાફ આખરનાર એજન્ટો લાંબાં છે

બોમ્બે ફોનો એન્ડ
જનરલ એજન્સી.

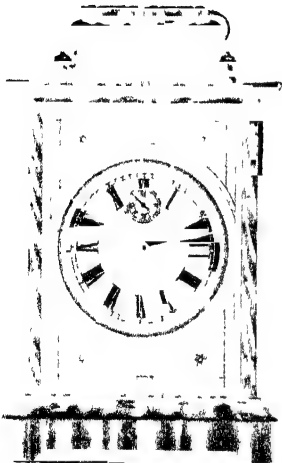
૧૦-૧૨, કાલ્યાદેવી રોડ—મુંબઈ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ “પ્રાઈમાફોન્સ.”

શાંચુનીલાલ છગનલાલ

દરેક જાતનાં નાનાં, મોટાં ઘડયાળો તથા રોલ્ડ ગોલ્ડ
જુવેલરીના વેપારી,

૨૮૮, અબદુલ રહેમાન સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

હમારી દુકાને ખીસાનાં ઘડીયાળ મેટલનાં
રૂ ૧૧૧ થી રૂ ૫ સુધી, ચાંદીના ૪ થી
૪૫ સુધી, સોનાના રૂ ૧૩ થી
૩૫૦ સુધીના દરેક સાઈઝના ત
થા દરેક મેકરનાં બજાર
કરનાં બેહુત સસ્તા
ભાવે મળશે.

જાણીતા મેકરના ટાઈમ
પીસ રૂ ૧ થી રૂ ૫ સુધીનાં
વાપરવાલાયક તથા સરખવસર ભેટ
આપવાલાયક મળશે તેમજ કંઠાક બેંક
ના તથા હીવાલના દરેક મેકરના રૂ ૫ થી
રૂ ૫ સુધી મળશે.

અ સીવાય રોલ્ડ ગોલ્ડ છેડા, લાકીટો, બ્રાન્ડ વીગેરે
મળશે. ખરા માનની, ખરા મોતી, હીરા વીગેરેની વીટી,
બ્રાન્ડ, પેનડન્ટ બટન, લાકીટ, પેનસીયો વીગેરેના મોટા જથ્થો
સ્ટોકમાં તૈયાર રહે છે.

એક વખત દુકાનની મુલાકાત લેવાથી ખાત્રી થશે.

બહારગામ ચીત્ર સાથનું કેટલગ મફત મોકલવામાં આવે છે.

બહારગામના ઓરડે દરેક જાતની કાળજીથી વીં પીં થી બજાવવામાં આવે છે.

Telephone No 755.

HAJEE MAHOMED ABBA & Co.,

GENERAL MERCHANTS.

**HIGH CLASS TAILORS, OUTFITTERS & SHIRT MAKERS.
BOMBAY.**

EVERY REQUISITE

for Travellers & Homeward Bound Passengers

ALWAYS IN STOCK.

**A large assortment of ready-made clothes on hand. Suits made ready
at 5 hours' Notice.**

NEW CONSIGNMENTS EVERY MAIL.

FIXED RATES.

**UMRIGAR BUILDING, CRAWFORD MARKET,
BOMBAY.**

અબ્દેઅલી શમસુદ્દીનની કુંઠ,

શીપથેનડલર્સ, રેલવે કોન્ટ્રાક્ટરસ ઍંડ જનરલ મરચંડ.
નાં ૭૯, એપોલો સ્ટ્રીટ, બ્રાંચ-નાગદેવી કોસ લેન, નાં ૧૨-૨૦.

પલાટ અધરસનો જીવનો સરવે જાતનો સામાન,
તાંબા, પીત્તળ તથા લોખંડની પાઘપો,
હાઈ ક્લાસ રોબરટ ઈનગેમ ક્લારકનું
વારનીશ, રંગ, તેલ વીગેરે.

ભાવ કીકાયત.

દરેક ગામમાં એજંટો જોઈએ છીએ.

સંજીવની ગોળીઓ.

અશક્ત પુરૂષો મોટે.

કીંમત રૂ. ૧.

સંજીવની ગોળીઓ વીંધીલાવને બંધ કરે છે. કમરના બુખાર, પગમાં નર અને નર્તીનું શનિ શાપણ થતું જાય છે વગેરે દરદેને આ સંજીવની ગોળીઓ અટકાવવામાં સમર્થ છે.
સંજીવની ગોળીઓથી મંદ પડી મથલી શક્તી પાછી સતેજ થાય છે જેમ વૃંધ પુરુષને લાકડીના ટેકાની અવશ્ય જરૂર છે તેમ કમકાવત થઈ મચ્છલા યુવાનોને આ સંજીવની ગોળીઓ જરૂરની છે.
મગજના વ્યાધી, મગજની કમકાવતી, મગજનું ભારે રહેલું વગેરે મગજના વ્યાધીની અંદર આ ગોળીઓ ચલ્યા ફાયદો કરે છે. ખાલી પડેલા મગજને આ સંજીવની ગોળીઓના ઉપયોગથી પુરૂં મળે છે.

સપ્ટ કંપની,

કાલબાદેવી રોડ—મુંબઈ.

FOR THE BEST IN

Telephone No.
1781.

TILES, MARBLE & METALLIC CEILINGS

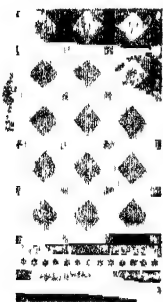
ENGAGE

THE BOMBAY TILE MART.

ESTABLISHED 1888.

We are specialists in floor and wall tiles as well as steel and galvanized Ceiling, embossed wall paper and Port Land Cement. We have done tiles and marble works in the largest and best buildings in Bombay and up-country.

FLOORING TILES.

Sculptor, Engraver, and Monumental
Supplier, Mangalore Roofing tiles,
Contractor to Native States and
Local Government.

Telegraphic Address

"IMANI"

We keep the largest stock of tiles and assorted coloured marble in different varieties and the best quality guaranteed.

Our prices are lowest and the quality best.

GULAMALI GULAMHUSEN,

21, Bank Street, Fort, BOMBAY.

Please ask for latest Catalogue.

MANEKLAL'S

ADVERTISING ARTICLES.

ADVERTISE WITHOUT WASTE

QUITE NEW LIFE TO YOUR BUSINESS.

Write for particulars to

MANEKLAL MAGANLAL & Co.,
Mfrs. Calendars, Blotters, Show
Cards, Labels, Folding Boxes,
and Advertising Articles.
CHURCH GATE ST., FORT,
BOMBAY.

THREE LEADING BRANDS IN DUTCH HAVANAS

Rs 4

Per 50

EL ALIENTO.

Rs. 7

Per 50

Rs.
6

Per
50

THE ABOVE ARE THE CREAM IN DUTCH HAVANAS.
SOLE AGENTS { **D. MERWAN & Co.,** } 42, MEADOW ST.,
IN INDIA BOMBAY.

HATIMBHAI GULAMHOOSIN & BROS.

Telegraphic address FITTING—BOMBAY.

Telephone ૧૬૬

હાતીમભાઈ ગુલામહુસેન એન્ડ બ્રધર્સ.

નં. ૧૧૯-૧૨૧, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ. ટેલીફોન નં. ૧૬૬.

મીલિંગ, પ્રેસિંગ, હોનો, ફેલિંગ વગેરે સરવે જાતના કારખાનાઓને લખતા સરવે જાતના સામાન અમો હંમેશાં ગોડાઉનમાં તઈયાર રાખીએ છીએ.

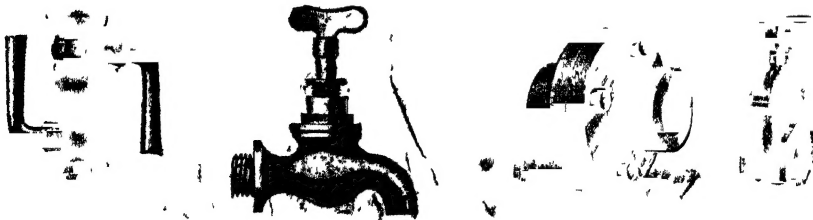
બાહ્યરગામના ઓરડર ઉપર

પુરતું ધ્યાન આપી માલ તરત રવાના કરીએ છીએ.

એચ. એ. ખોખાવાલા,

ગયાસ, સ્ટીમ અને ફેનવોટર પાઇપ ફીટીંગ્સ અને હાર્ડવેર ગાર્ડન

નાં ૨૩૪, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ.

ગયાસજોના બહારની હાઇકલાસ સ્ટીમ ગેલ્વેનાઇઝેડ અને લોપ્પ ડની પાઇપો, તથા તેને લગતું હાઇકલાસ ગનમેટલ સ્ટીમ ફીટીંગ્સ અને ટેસ્ટ વાલ્વ, એક્સપેન્સિબલ શીટ્સ, પેકીંગ, ફેનવોટર પાઇપો અને લગતું સરવે જાતનું ફીટીંગ્સ; શેટ્ટરી અને સેમી શેટ્ટરી પમ્પ વગેરે તરત ડીલીવરી માટે હંમેશાં તઈયાર રાખીએ છીએ.

એકવાર

ખાતરી થશે.

KNOW THE "HINDU" TYPEWRITER - 1913 - ADVERTISING

Telegrams
Jia-Bombay."

Telephone
No. 1331.

The UNDERWOOD

HAS NO RIVALS

in

Speed,

Accuracy,

Stability

In open competition, it holds all International
Typewriter Records.

"THE MACHINE YOU WILL EVENTUALLY BUY"

Sole Agents,

**BOMBAY & KARACHI:
WARDEN & Co.**

BRANCHES IN ALL PRINCIPAL CITIES

inside front cover for our advt. for Title, &c.

